

I M P A C T - r e v i s t ă d e c u l t u r ă

IMPACT

revistă de cultură

Anul XXIV, nr. 406 • 2024

IMPACT

revistă de cultură

Vali Nițu, redactor-șef
George D. Piteș, secretar de redacție
George Coandă, Victor Petrescu, Mihai Stan, seniori editori

Redacția
Str. Câmpulung, nr. 87A (Arh. Gh. Pinte, nr. 11A), 130072,
Târgoviște, Dâmbovița
tel. 0722 362 852; tel. 0723 586 156
mail: valimpact@yahoo.com; georgedpites48@yahoo.com
Revista poate fi citită și online la adresa www.impactdb.ro

Revista editată de Editura Bibliotheca, str. Nicolae Radian,
bl. KB2/3, Târgoviște
tel. 0761 136 921; 0724 636 300
mail: biblioth@gmail.com; www.bibliotheca.ro

Revista apare cu colaborarea membrilor
Societății Scriitorilor Târgovișteni
și ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Tiparul executat la Biblioprint Târgoviște
Tehnoredactor: Loredan Marcu
Tipar: Alexandru Ancuța

Reproducerea parțială sau integrală a unor articole din revistă
fără aprobarea redactorului-șef intră sub incidența legii
drepturilor de autor.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru
conținutul articolelor revine exclusiv semnatarilor
acestora ca persoane individuale.

ISSN 1222-8133

IMPACT

406

Critică și istorie literară / X

- Mihai Stan – Rușii și noi / 9
George Coandă – Târgoviștea secretă – O capitală de necesitate strategică / 12
 Orizonturile lecturii libere – Sorin Diaconescu, un autentic poeta vates / 14
Victor Petrescu – Excurs prin cultura târgovișteană medievală / 16
Mircea Lungu – O continuă meditație / 23
Vali Nițu – Ce poate fi mai frumos decât frumosul? / 26
Magda Ursache – Domania / 29
Amalia Elena Constantinescu – Noptile care vorbesc / 32
Victoria Milescu – Reverie și luciditate / 33
Crisula Ștefănescu – Jurământ de credință și fidelitate / 35
Codruț Radi – Școala de pictură de la Târgoviște / 37
Dumitru Copilu-Copillin
 – Eminescu – valoare universală, întrupată artistic în simboluri naționale / 39
Dumitru Istrate Rușeanu – Nietzsche, un credibil evanghelist / 49
Daniel Mariș – Trăind după exod / 51
George David – Un spleen incurabil / 53
Octavian Mihalcea – Tablouri fulgerate / 55
George D. Piteș
 – *În roata cu povești* din lumea minunată a copiilor creată de poetul Iulian Nohai / 57
 Provocarea saltului spre viață / 58
Octav Lica – *Casa din inima mea* de Florica Dumitru / 61
Silvan G. Escu – Deschizând ușa inimii / 63
 Prelungind clipa / 65
Elena Oprea – In Memoriam George Toma Veseliu (1940- 2023)
 – O scânteie a nemuririi de spirit – Așa l-am cunoscut / 67
Nicolae Ioan Dragu
 – Retușuri moderne privite pe temeiul afirmării tradițional-naționale / 69
 Recunoașterea posibilului viral în logica dialectică a realității genei istorice de neam / 70

Proză / 73

- Chiru Cătălin Cristea – Sub steaua lui David / 75
Ion Mărculescu – Luna scorpionului / 77
Tudor Cicu – Cum s-a întors tata din Marele Război / 85
Dan Gîju – Testul șoricelului / 89
Florea Turiac – Realitatea este o iluzie și zilele minunate – un vis / 95
Dan V. Dumitriu – Gânduri / 99
Daniela-Olguța Iordache – Uriașii arhetipali / 105
Ion Dulugeac – Tabloul de Bandyac / 109
Gabriela Stanciu Păsărin – Casa bătrânei / 114
Eugenia Duță – Un tablou / 116
Gheorghe Duță Micloșanu – Necazul lui Cartuș / 120
Silvan G. Escu – Altcândva / 122
 Tarzan Junglaru' / 124
Vali Nițu – În imaginația Eului trăiesc fericirea vieții / 127

Poezie / 139

Gela Enea – Fratelo / 141
Teodor Dume – Moartea mea, un fluture alb / 143
Vasile Didoacă-Dojană – Ghiociei / 145
Carmen Georgeta Popescu – Înspre alb / 147
Constanța Popescu – Perdeaua începutului / 149
Savian Mur – Lecția de puritate / 151
Kir Papas – Antiparodii / 153
Mihai Merticaru – Paraxenie / 155
Mihaela Oancea – Flori de măr / 157
Iulian Filip – Pod / 158
Luci Trușcă – Seminte de viață / 160
Roxana Lupoaie Răcoreanu – Mi-ești, toamnă, curcubeu în gând / 161
Petre Rău – Îndrăgostirea de iarnă / 162
Raluca Mihaela Fleancu – Din adieri de toamnă șoptită / 164
Elena Volcinci – Cântările de seară / 165
Vasile Dan Marchiș – Destăinuire înaltă / 167
Maria Donan – Să spargeți în bucăți tăcerea! / 169
Sebastian Golomoz – Aura lui Sebastian / 171
Felicia Stan – Fulgi reci într-o noapte fierbinte / 173
Loredana Zeller – Un ultim epigon / 174
Oana Frențescu – Ultima silabă visează / 176
Anna-Nora Rotaru-Papadimitriou – Rătăcirii în toamnă... / 178
Viorel Birtu-Pârâianu – Picioare de lut / 180
Camelia Carmen Stănescu – Când nu am avut glas să mai strig... / 182
Marilena Răghinaru – Și-aș vrea să-ți spun... / 184
Evelyn Maria Croitoru – Craniul lumii / 186
Florentina Chifu – Herghelia cuvintelor / 188
Marian Ilie – A doua Scrisoare a III-a / 190
Eugenia Duță – Rugămintele / 192
Gheorghe Duță Micloșanu – Meditație / 194
Gabriela Stanciu Păsărin – Simt uneori... / 195
Octav Lica – Îngerul răătăcit / 197
Silvan G. Escu – Orașul de sticlă / 199
Domnica Vărzaru – M-am rănit / 201
Irina Cacazu – Sfoara vietii / 203
Iulian Nohai – Acul și ața / 205
Florin Grigoriu – Doar cu gândul către tine / 207

Caleidoscop / 209

Tudor Cicu – O revistă de cultură IMPACT nr. 405/2023 (ca de sfârșit de an) / 211

Argus:

Lansarea revistei aniversare „Eroica” – 25 de ani de apariție neîntreruptă – / 215
Salon Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, ediția 181, decembrie, 2023 / 217
Ședință de alegeri ale Consiliilor Directoare ale Societății Scriitorilor Târgovișteni
și ale Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România / 219
Lansarea revistei culturale „Ecouri din Bucegi” / 221
Premierea laureaților Forumului Național Cultural „Brâncoveniana” – 2023
– Ultimul act – / 223
Adunare generală a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”
– Filiala Dâmbovița / 225
Regal literar – muzical la Muzeul Romanței din Târgoviște / 227
Salon Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, ediția 184, martie, 2024 / 229

Critică și istorie literară

Rușii și noi

Așa încă numita „epocă a lui Putin” a avut/ are pe lângă alte numeroase și normale efecte de îndepărtare a cititorului onest de valoroasa literatură rusă (nu sovietică, desigur) o contaminare nemeritat negativă precum și o subevaluare a literaturii din perioada așa-zis anticomunistă când apar robuste disidențe dintre care figură aparte o reprezintă, cu siguranță, Soljenitșin.

Alexandr Soljenitșin, romancierul rus, mare disident anticomunist și mare talent, autor al romanului „Arhipelagul Gulag” (tradus la noi impecabil în trei volume de Nicolae Iliescu), care „a explodat ca o bombă atomică a conștiinței morale și civice cu efect planetar” (Al. Paleologu, în postfață, p. 478, Editura Univers, București, 1997) reprezintă, nu numai pentru literații români, etalonul disidenței anticomuniste, marcând posibilitatea revenirii la normalitate într-o vreme când disiparea Lagărului Socialist părea o utopie.

Expulzat din URSS (1974) Laureatul premiului Nobel pentru literatură (1970), Soljenitșin „umple vidul care s-a format în cultura și conștiința rusă. El a redat Rusiei sufletul, acel suflet relevat lumii de Pușkin, Gogol, Tolstoi, Dostoievski, Cehov și Gorki (Milovan Djilas, eseist și disident iugoslav).

Ce se întâmplă în România sub dictatura comunistă comparativ cu URSS? Scriitorii erau considerați mult mai periculoși pentru regimul totalitar decât alți disidenți, fiindcă, pentru Securitate, ei reprezentau categoria cea mai vocală, aveau, prin scrierile lor o uriașă notorietate și, prin cărțile lor, erau cunoscuți în străinătate oricând putând crea o disidență politică majoră. Motiv pentru care urmăriții (scriitori, oameni de cultură) erau avertizați, li se dizolva anturajul (vezi Mișcarea transcedentală) se încerca, pe diverse căi, neutralizarea lor. În câteva cazuri s-a ajuns la expulzare, concomitent cu discreditarea în rândul intelectualității din țara unde primiseră azil politic (vezi cazul lui Paul Goma).

Cum erau urmăriți/anihilați disidenții, cine au fost scriitorii văzuți drept inamici redutabili ai orânduirii se poate afla din volumul „Cultura și elitele române sub comunism din perspectiva securității (1964-1989)” scris de generalul Vasile Mălureanu, „lucrător” în Serviciul Român de Informații „un serviciu de intelligence care și-a făcut rapid curat în propria curte” (Florin Bichir). Același afirmă, cu trimitere la autor, că „onoarea și cariera domnului general sunt imaculate”.

Cine este autorul? Ofițer superior, jurist de profesie, timp de aproape patru decenii „a

desfășurat activitate informativă în Serviciul Național de Informații cu competențe în interior”. Las cititorului plăcerea de a traduce aceste eufemisme. În perioada 1975-1989 a avut „responsabilități informative pe profil *antisubversiune în domeniile cultură și artă*” (s.m. MS.). Pensionat cu gradul de general de brigadă, Vasile Mălureanu înființează, ca vicepreședinte al Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în retragere din Serviciul Român de Informații, revista „Vitrării – lumini și umbre” publicație a veteranilor SRI. În 2016 i-a apărut volumul „Apărarea Ordinei Constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații”.

În 2016 l-am cunoscut personal la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște unde a fost prezent la lansarea volumului „În slujba adevărului. Din amintirile unui ofițer de informații” semnat de col. (r) Ioan Burdulea care a condus, înainte de 1989, un serviciu de informații ce avea drept țință anihilarea agenților KGB de pe teritoriul României. Mi-a făcut impresia unui profesionist, unui bun orator, stăpân pe uneltele sale.

Tema, tratată din perspectiva Securității, e prezentată cu recurs riguros la documentul autentic necunoscut până acum cititorului interesat. Într-o postfață intitulată „Cultura comunistă abisală în România”, Mircea Coloșenco, asiduu contributor la „Litere”, găsește meritul volumului nu în posibila polemică cu „Raportul final oficial al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste în România (nășit de Băseșcu și născut cu tare congenitale), și nici cu diverși autori care au tratat aceeași temă mai mult sau mai puțin documentat în studiile de caz ce înlătură perdelele de dezinformare ce au obnubilat adevărul pentru mare public.

Carte-document, volumul lui Vasile Mălureanu luminează controverse actuale, ce prezintă evenimente colportate în lumea literară, tot prin recursul la document. Iată una dintre acestea succint prezentată.

Două grupări de scriitori apelează la arbitrajul lui Nicolae Ceaușescu, ca reacție la grupul Bogza-Jebeleanu, care conducea Uniunea Scriitorilor și grupul contestatarilor. S-a solicitat o audiență/întâlnire pentru a-i prezenta „problemele și frământările din lumea literară”. În 26 august 1980 printre cei primiți s-au numărat Gheorghe Tomozei, Gheorghe Pituț, Dan Zamfirescu, Ion Lăncrăjan, Romul Munteanu, Fănuș Neagu, Paul Anghel, Alexandru Oprea, Pompiliu Marcea, Mircea Micu, Mihai Ungheanu, Mihai Beniuc, Teodor Balș, Iulian Neacșu scriitori naționaliști, angajați politic pe linia partidului.

În februarie 1981, scriitorii care contestau dirijismul ideologic și atitudinea patriotardă îi semnalează lui Nicolae Ceaușescu „inactivitatea conducerii Uniunii Scriitorilor și abilitățile unor adversari literari”. La inițiativa lui Dan Deșliu s-au alăturat Nicolae Manolescu, Constantin Țoiu, Eugen Simion, Ștefan Augustin Doinaș și Mircea Dinescu. Era evidențiată reaua-credință a grupului Barbu-Păunescu-Lăncrăjan. Se cerea stoparea abuzului de putere exercitat de grupările create în jurul revistelor „Luceafărul” și „Săptămâna”.

Interesant, documentul a fost semnat de 27 de scriitori printre care Șerban Cioculescu, Radu Boureanu, Ion Caraion, Nina Cassian, Dan Deșliu, Ovid S. Crohmălniceanu, Ștefan Augustin Doinaș, Nicolae Manolescu și Eugen Simion.

Autorul, generalul de brigadă în rezervă Vasile Mălureanu, conchide: „Toate grupările literare și artistice au fost în egală măsură supravegheate”. La subsol, autorul menționează rapoartele și notele emise de Departamentul Securității Statului sau de Inspectoratul Municipiului București. (Se pare că scriitorii nu au învățat mai nimic din experiența acelor ani – și astăzi lumea literară este divizată.) Cititorul află cine erau disidenții și cum acționau aceștia.

Paul Goma, Dumitru Țepeneag, Dorin Tudoran, Dan Petrescu, Mircea Dinescu sunt prezentați drept disidenți activi a căror poziție contestatară este transmisă spre publicare în

străinătate, mizându-se pe sprijinul extern.

Poetul Mircea Dinescu trimite, în noiembrie 1989, materialul intitulat „Mamutul și literatura” publicat în *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, apărut cu o săptămână înainte de Congresul al XIV-lea al PCR, un pamflet la adresa lui Nicolae Ceaușescu. Poetul considera la fel de vinovate justiția, securitatea, miliția și presa pasive în fața situației deteriorate din țară în mai toate domeniile.

Volumul – excelent prin punerea la îndemâna publicului larg a argumentelor și documentelor menite să illustreze epoca așa-zis comunistă – este structurat în câteva părți: perioada de instaurare a comunismului, epoca totalitară, circumstanțele externe, strategiile SUA și NATO pentru a scoate de sub influența URSS țările europene cu regimuri comuniste; prezentarea situației din celelalte state comuniste din „lagărul sovietic”. În postfața sa Mircea Coloșenco identifică aceste etape precum și tentativele de creare a mișcării contestatarilor, tot mai frecvente disidențe. În ultima parte, autorul pune accent pe poziția Securității față de rezistenții prin cultură, o încercare vag-neconcludentă de a umaniza la distanță de trei decenii poziția secțiunii Securității care urmărea informativ domeniile de cultură și artă. Ce aflăm despre disidenții luați în vizorul/ colimatorul Securității? Despre poziția lor?

Astfel Dan Deșliu considera falimentară politica regimului în plan economic și social afirmând că „scriitorii sunt nehotărâți și nu reacționează față de o situație inacceptabilă”, atitudinea lor trebuind să devină „o temă tentantă a propagandei occidentale”. Realitatea avea să contrazică afirmațiile lui „Lazăr de la Rusca”, tot mai numeroși scriitori și oameni de artă români alegând calea disidenței. Securitatea are o atitudine cel puțin ciudată neluând (decât cu rare excepții) măsuri ferme, ci încercând, mai degrabă, să estompeze cunoașterea publică a fenomenului.

Conștient că în perioada 1975-1989 a avut în subordine sectorul informativ cu profil antisubversiv în domeniile cultură și artă și că singurul procedeu credibil pentru prezentarea veridică a acestei perioade este documentarismul, Vasile Mălureanu nu face comentarii personale, nu trage concluzii. Vizând disidența etic-morală a perioadei frământate pe care o străbătut-o România, conștient că ea face parte din istoria românilor, autorul luminează o epocă plină de umbre și neclarități. Stilul întregii cărți aparține științei, motiv pentru care autorul recurge la un limbaj sobru, fără coloratură personală conștient că numai așa poate realiza – și a reușit în mare măsură – o imagine reală a unei perioade complicate din istoria națională și internațională, ajutându-l pe cititorul interesat să disocieze adevărul istoric de textele apocrife pătimate și dirijate.

Pe coperta a patra istoricul literar (în carte se vorbește totuși despre scriitori) Mircea Coloșenco conchide: „Echidistantă în modul în care sunt oglindite operele, acțiunile și producătorii lor din lumea profundă a artei și a culturii române din ultimele decenii de comunism (1961-1989), cartea prezintă voința auctorială a tuturor celor menționați, fără a le deturna semnificațiile personale, înscriindu-se printre lucrările autentice de istorie recentă”.

Subscriem, considerând că volumul completează fericit amatorismul „Raportului final oficial al Comisiei Prezidențiale” pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România”. De fapt interminabilele contradicții politice, economice, literare, toate în detrimentul progresului României se datorează tocmai faptului că încă de la început s-a eludat adevărul despre trecutul recent. Cartea lui Vasile Mălureanu și altele asemenea acesteia sunt cu atât mai necesare, mai binevenite pentru – parafrazându-l pe Florin Constantiniu – o istorie sinceră a unei perioade întunecate din mersul societății românești. Sub rezerva evenimentelor, firesc profesional, trecute sub tăcere de către autor.

Târgoviștea secretă

O capitală de necesitate strategică

1396. Târgoviștea se găsește în acest an în postura de a doua capitală a Țării Românești, fiind amintită, ca atare, de către cruciatul german **Johann Schiltberger**, participant la bătălia de la Nicopole (25 septembrie 1396). În relatarea peregrinărilor sale, **Johann Schiltberger** menționează că a făcut popas în Valahia, în cele două capitale ale sale, Argeș și Târgoviște („*in den Zweien Hauptstadtem in der Walachei, die genant sein Agrich* (Argeș – n.n.) *und Türkoich*” (Târgoviște – n.n.)). Postura de a doua capitală a Țării Românești este legată de asocierea la domnie de către domnitorul **Mircea cel Bătrân** (23 septembrie 1386 – 31 ianuarie 1418) a fiului său Mihail, căruia i-a stabilit reședință la Târgoviște. Este neîndoielnic faptul că orașul va fi oferit oportunități militare (geostrategice) și geoeconomice pentru o astfel de alegere, iar **Mihail** va fi continuat construcția curții voievodale (a primului palat domnesc aparținând tatălui său).

Sunt, însă, și istorici care contestă mărturia lui **Schiltberger** vizând anul 1396. Ei cred că, de fapt, cavalerul bavarez a trecut prin Târgoviște pe la 1427, când, într-adevăr, orașul era capitală a Țării Românești, după ce fusese o vreme în captivitate otomană, luat prizonier în bătălia de la Nicopole din 29 septembrie 1396, aici, o cruciadă europeană, condusă de regele Ungariei **Sigismund de Luxemburg**, fiind înfrântă dezastruos de **Baiazid Ildârâm**. Rămâne de văzut dacă, într-adevăr, a trecut la 1396 prin cele două capitale, pentru că, după două decenii, Țara Românească nu era condusă decât din Scaunul de domnie de la Târgoviște.

Și cu toate că asupra datei stabilirii unei capitale voievodale de către **Mircea cel Bătrân** la Târgoviște sunt și în prezent dezbateri contradictorii, niciun istoric, de ieri și de azi, nu are nicio îndoială că voievodul l-a desemnat pe fiul său **Mihail** drept coregent, fixându-i la Târgoviște sediul de domnie.

Există probabilitatea ca, după bătălia de la Rovine din 10 octombrie 1394, **Mircea cel Bătrân** să fi luat hotărârea ca Târgoviștea să devină noua capitală a Țării Românești mai bine ferită de pericolul otoman.

Așadar, așezată geografic prielnic la joncțiunea a două forme de relief – piemonturile subcarpatice și nordul Câmpiei Române –, Târgoviștea s-a recomandat, în Evul Mediu, atenției tuturor voievozi care și-au avut aici scaunul de domnie, începând cu temerarul și înțeleptul **Mircea Basarab cel Bătrân**, tocmai prin acest amplasament în spațiul teritorial al Valahiei. Căci, nu întâmplător, după o temeinică deliberare politico-strategică, **Mircea** va hotărî transferul capitalei Țării Românești de la Curtea de Argeș în cetatea de pe Ialomița. El a înțeles că o reședință voievodală prea aproape de granița cu

regatul maghiar, permanent bântuit de tendințe expansioniste, este vulnerabilă, iar geostrategic nu oferea posibilități suficiente, tactic vorbind, de apărare și ripostă. Totodată, ținând seama de pericolul care se prefigura cu iminență agresivă dinspre sud – cel otoman –, voievodul, un iscusit militar cunoscător serios al tacticilor de luptă ale tuturor armatelor vremii sale, va fi dorit o capitală care să-i îngăduie, în caz de atac, să-și desfășoare oastea cea mare a țării în așa fel încât să aplice o lovitură nimicitoare unui agresor care până atunci nu cunoscuse înfrângerile în ofensiva sa dinspre Asia Centrală spre Balcani. Îi trebuia, deci, un loc deschis, dar bine împădurit unde, frate cu codrul, domnitorul, așa cum a dovedit-o la Rovine, ar fi folosit cu agilitate terenul știindu-și,

totodată, spatele apărat, așadar, trainic sprijinit de dealuri, netemându-se a fi luat prin surprindere ori învăluire. Și Târgoviștea oferea un astfel de loc.

Un alt punct de vedere al voievodului a vizat fixarea capitalei într-o poziție centrală în așa fel încât să acopere într-un timp scurt distanțele de marș la caz de război pe teritoriul național. Și este suficient să privim harta Țării Românești din vremea domniei lui **Mircea** și vom observa – ni se va impune atenției sub semnul evidenței – că dispunerea Târgoviștei este aproape echidistantă în raport cu frontiera fluvio-maritimă, la est, danubiană, la sud, a Banatului-Severinului, la vest, și carpatică, la nord. Poate puțin mai aproape de aceasta, dar pentru voievozii de la Târgoviște munții nu au fost neprieteni, ci, dimpotrivă, dintotdeauna au fost un aliniament geostrategic de încredere astfel că apropierea de aceștia, într-o marjă de siguranță militar, nu le-au creat neliniști și îngrijorări.

Orizonturile lecturii libere

Sorin Diaconescu, un autentic poeta vates

Sorin Diaconescu este un scriitor surprinzător. Între prozatorul de convingător talent și poetul, de asemenea, posesor de talent autentic, poetul, în ultima vreme, cu volumul de debut, „*Nesupunere*”, apărut la Editura Bibliotheca, a fășnit asemenea unei fascinante fântâni arteziene în spațiul literar târgoviștean, spațiu din ce în ce mai relevant prin ceea ce istoria literară a reținut deja ca fiind continuatorii „Școlii de la Târgoviște”.

Înțelegând că discursurile creativ literare se află într-un moment de răscruce resetându-se, dar că ar fi o inutilitate să se avânte în experimentalități de dragul de a epata, fără ca acestea să convingă pe cineva, sau să rățăcească prin curente „postmoderniste”, unele marcate de promiscuități degradante, **Sorin Diaconescu** a ales – simțind că i se potrivește – „calea regală” a poeziei confesive, cu un ușor ecou blagian, a poeziei cu trimiteri filosofice asupra existenței, metaforizând aforistic, când este cazul, pentru el fiind mai importantă „corola de minuni a lumii” decât izurile otrăvitoare ale „florilor răului”.

Nu este un mizantrop, este, cu limpede exprimare, un radiograf sensibil al realităților mundane. De aici și o viziune filosofică proprie nesolipsistă, ci una, cred eu, introspecționistă. Pentru că invită lectorul la reflecții asupra existenței umane. Dar, totodată, este și viziunea unui revoltat sincer împotriva unor stări de lucruri care mutilează invocata „corolă de minuni a lumii”.

Exprimându-se la fel de persuasiv și în vers prozodic, și în vers liber, și în proză poetică, **Sorin Diaconescu** recompune câte ceva din vălmășagul vieții / trăirilor, de la iubirea de femeie, la dragostea de patrie, de la prietenie la condamnarea „letargiei colective”.

Iată-l pe Sorin Diaconescu într-o ipostază lirică de excelență:

Cad stele

Cad stele,
se lipesc de geamuri
gutui pentru sărmani,
luminând încă o iarnă...

Cad stele
pe ramurile celor care au sărbători,
în visele celor fără brad,
pe scrisorile întârziate
ale celor care nu mai pot.

Cad stele
pe caligrafia unor caiete de amintiri
înainte să se sune...
pe primul buchet tremurat de iriși
dintr-o bursă cu blugi și plete..

Cad stele
în nopțile îmbrățișate cu disperare
ale celor care împuşcă ceasurile dimineța
când cafeaua se întoarce și ea
pe partea cealaltă...

Cad stele
unele încărunțesc
altele luminează prea mult
unele nu mai au loc pe cer
altele pălesc la comandă...

Cad stele
rămâne praful ceresc
așezat pe obrazul speranței pământene
invocând dreptatea
în fața constelațiilor mari,
vândute unei singure galaxii

aceeași.

Sorin Diaconescu este, fără nicio îndoială, un autentic *poeta vades*.

Excurs prin cultura târgovișteană medievală

Târgoviște cu trecutul ei dramatic și glorios, păstrează în așezămintele sale prețioase comori de fapte și aduceri aminte. Aproape trei secole capitală și reședință domnească a Țării Românești, important centru politic, social, economic și cultural, cetatea Basarabilor cunoaște, de-a lungul acestei perioade, vremuri înfloritoare dar și de restrînte, cultura înscriind și ea noi pagini în patrimoniul spiritualității românești.

Sintetizându-le Ion Ghica afirma că: „De la Mircea cel Bătrân până la Tudor Vladimirescu nu este cel puțin un singur nume ilustru, care să nu fie scris cu sânge pe pământul Târgoviștei”.

Dintre numele de prim rang ale existenței milenare a românilor se disting cele ale lui Radu cel Mare, Neagoe Basarab, Petru Cercel, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu. Ei au fost ctitori de țară dar și de cultură în această parte a Europei.

Atestată documentar la sfârșitul secolului al XIV-lea, Târgoviștea este desigur mult mai veche. De altfel, în lucrarea „*Enciclopedia orașului Târgoviște*” se susține, cu argumente științifice, că „Mai multe așezări din zonă aparțin perioadei de maximă înflorire a civilizației geto-dacice, din secolele III î.Hr. – 1 d. Hr. Din secolele II-III sunt cunoscute materiale care continuă tradiția locală, precum și ceramica romană”. Argumentarea existenței sale continuă: „Cercetări arheologice sau descoperiri întâmplătoare au scos la lumină urme care dovedesc existența unei locuiri, în anumite perioade, în diferite zone din aria care avea să fie acoperită mai târziu de orașul Târgoviște: urmele unei așezări din secolele III-IV ca și o serie de materiale care pot fi datate în secolele V-VII”. Se amintește că în nordul Târgoviștei (cartierul Suseni) în urma „investigațiilor arheologice” s-a semnalat existența unor așezări din secolele VIII-X. În a doua parte a secolului al XIV-lea așezarea se dezvoltă făcându-l pe Mircea cel Bătrân să-și mute aici reședința domnească datorită „poziției favorabile, în mijlocul Țării Românești, pe importantul drum comercial care lega Brașovul de Dunăre”, ceea ce îi conferea un grad înalt al evoluției economice și urbanistice². După stabilirea Curții Domnești el devine cel mai important centru economic, administrativ, militar, cultural, religios, timp de aproape trei secole.

Cetatea de Scaun a cunoscut o bogată activitate culturală. La Curtea Domnească apar cunosători ai meșteșugului scrisului: dieci, grămătică, logofeți, pisari etc.

La sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea, în Țara Românească se cunoaște o perioadă înfloritoare, context în care trebuie încadrat și

Radu cel Mare

fenomenul apariției tiparului, ca rod al unui nivel superior de viață economică, social-politică și spirituală cunoscut de societatea românească, într-o strânsă interdependență cu cea a popoarelor balcanice vecine și a celor europene.

De epoca înfloririi culturii europene, a marilor creații ale Renașterii se leagă apariția tiparului cu literă mobilă. Acesta se răspândește în multe țări. În 1483, la Veneția, apare prima carte imprimată în glagolitic, la Cracovia începând cu 1491 Schweipolt Fiol tipărește primele cărți în slavonă cu caractere chirilice. Istoria tiparului consemnează Țara Românească (1508) ca al treilea centru european, fiind urmat de Praga (1517), Veneția (1519), Vilnius (1525).

Mănăstirea Dealu, locul primelor tipărituri de pe teritoriul românesc

Prin consolidarea puterii feudale, domnitorii căutau să atragă de partea lor biserica ortodoxă, transformând-o într-un sprijin material și spiritual necesar deținerii puterii. În Moldova, Ștefan cel Mare începe acest proces mai devreme, ridicând numeroase biserici, încurajând activitatea de copiere a cărților de cult, manuscrisele lucrate aici fiind de o deosebită valoare artistică. Același lucru va face către sfârșitul secolului al XV-lea, începutul secolului al XVI-lea și Radu cel Mare în Țara Românească, domnia sa (1495-1508) dinamizând viața socială și culturală a orașului. El a asigurat țării liniște și, în condițiile unei păci sigure, și-a îndreptat activitatea spre o mai bună organizare socială a acesteia. A fost un domnitor „bun, drept, înțelept și destul de potrivit pentru cârmuire, prin superioritatea lui de suflet”³, așa îl caracterizează istoricul german Leunclavius.

În apropiere de Târgoviște voievodul ridică o măreață ctitorie, Mănăstirea Dealu, „având cupole acoperite de mozaic și ziduri de piatră ornate cu marmură”⁴, sfințirea sa făcându-se la 4 iulie 1502.

În jurul acestui lăcaș domnitorul a adunat vârfurile aristocrației clericale ortodoxe, printre care: Nifon și Ioachim (foști patriarhi ai Constantinopolului), Maxim (fiul lui Ștefan Brancovici cel Orb, ultimul despot independent al Serbiei), Gheorghe Țernoievici (fiul principelui statului sârb Zeta). Ultimii doi veneau nu din țara lor, ci din Veneția, unde se refugiaseră din cauza întinderii stăpânirii turcești peste patria lor. Aduceau cu ei concepția unei culturi umaniste, cunoștințe despre trecutul poporului român și originea lui romană.

Împreună cu Maxim, la Mănăstirea Dealu vine ieromonahul și tipograful Macarie, ucenic al tipografiei venețiene, a cărei tehnică a aplicat-o la imprimarea cărților de la Mănăstirea Dealu, primele pe teritoriul românesc:

Liturghierul, apărut în 1508. S-a început tipărirea în timpul lui Radu Voievod, s-a terminat în primul an al domniei lui Mihnea Voievod. Are dublă însemnătate pentru istoria tiparului: este prima carte tipărită pe teritoriul românesc și prima ediție a acestei cărți de cult în limba slavonă.

Octoihul (1510), elaborat după un model de manuscris cu totul nou și deosebit privind conținutul și ornamentația. Cartea nu este nici Octoih mare, nici Octoih mic ci este un Octoih mixt care cuprinde numai glasul întâi pentru toate zilele săptămânii, iar glasurile 2-8 sunt redată numai pentru cântările rostite sâmbăta și duminica.

Evangeliiarul lui Neagoe (1512) cuprinde cele patru evanghelii așezate în ordinea canonică răsăriteană veche: Matei, Marcu, Luca și Ioan, dar cu indicarea, pe margine, a

pericopelor (zacealelor), astfel ca preoții să știe duminica (sărbătoarea sau ziua săptămânii) în care să citească pericopa respectivă. Lucrarea este însemnată deoarece este prima tetraevanghelie tipărită pentru toți ortodocșii care foloseau limba slavă ca limbă oficială a cultului religios, indiferent de țara unde locuiau.

Cărțile lui Macarie oglindesc și întăresc tendințele politice și sociale ale vremii, preamăresc pe domnitorii și mitropoliții respectivi, exprimă grija lor pentru conservarea statului feudal centralizat. Ele urmăreau să înlăture contrazicerile care caracterizau, în vremea aceea, literatura noastră religioasă și practica bisericească.

Cercetări ulterioare au descoperit că Macarie tipograful, retras se pare, prin 1525, ca egumen la Mănăstirea Hilandar din Athos, a continuat să aibă legături cu Țara Românească primind de la voievozii români ajutoare bănești și scriind o scurtă geografie „despre țările dacice și hotarele lor”⁵.

Domnia lui Neagoe Basarab (1512- 1521) a fost remarcată și prin acțiunile culturale întreprinse. Ne referim în primul rând la mutarea sediului mitropoliei țării de la Argeș la Târgoviște (1520), lucru ce a făcut să crească importanța politică și culturală a reședinței domnești.

Mitropolia adună spre păstrare operele scrise în țară, printre acestea fiind și cronica domniei lui Neagoe Basarab încadrată în „*Viața Sfântului Nifon*” alcătuită de Gavriil, primul egumen al Athosului. Cronica cuprinde multe informații despre ctitoriile lui Neagoe Basarab „scrise mai pe largul la o carte ce au făcut Neagoe în viața lui și au dat-o să fie stătătoare la sfânta mitropolie din Târgoviște”⁶.

În anul când la Câmpulung, Neacșu avea să ne dea primul document al limbii române, în Târgoviște Neagoe încheia „*Învățăturile către fiul său Teodosie*”, „ridicând literatura română în limba slavă pe cele mai înalte culmi”⁷. „Redactată în ultimii cinci ani ai vieții (1517-1521) opera cuprinde concepția politică, socială, militară și diplomatică a voievodului; este un manual de instrucție și educație morală și politică necesar fiului său, o sinteză a experienței și gândirii diplomatice românești, o carte de tactică și de strategie militară, în ultima analiză, un testament lăsat unei societăți întregi”⁸. Reputatul istoric Dan Zamfirescu, apreciază astfel „*Învățăturile*”: „Ceea ce impresionează însă mai mult decât orice pe cel ce parcurge de la un capăt la altul *Învățăturile* lui Neagoe Basarab este credința în puterea pe care o conferă celui ce optează pentru valorile creștine și etern omenești: binele, dragostea, adevărul, respectul pentru om și demnitatea lui”⁹.

„*Bibliografia românească veche*” înregistrează noi cărți bisericești la Târgoviște, între 1545-1547. Ele au litere mai mici și alt mod de imprimare decât cărțile macariene. Au apărut cu materiale tipografice aduse în țară din Serbia, de doi meșteri tipografi: călugărul Moisi și Dimitrie Liubavici. Ambii s-au refugiat de frica turcilor la Târgoviște unde au lucrat probabil în atelierul tipografic de la Dealu sau în casele proprii după unii cercetători, la îndemnul voievodului Radu Paisie (1535-1545) și al mitropoliților Varlaam și Anania.

Dintre cărțile tipărite de Liubavici o importanță deosebită are *Apostolul* din anul 1547 (fiind prima comandă tipografică de carte cunoscută la noi până acum din Moldova pentru Țara Românească). Celelalte, legate de activitatea acestor tipografi în oraș sunt: *Molitvenic slav* (1545), *Minei slav* (1546) și *Evangeliiar slav* (incert, între 1546-1551). Ucenicii acestora (Petru, Oprea, Coresi) au pus la Târgoviște temelia meseriei române de tipograf. Cu activitatea tipografică a lui Coresi Târgoviștea intră într-o etapă nouă de dezvoltare culturală. Este cunoscut sub numele de Coresi ot Târgoviște diaconul (în limbajul didactic al epocii, diacon însemna mai mult diac, adică scriitor). Tatăl tipografului era slujbaş la cancelaria domnească.

Pregătește pentru imprimare *Triodul Pentecostar*, tipărit în 1558. În această carte apar, pentru prima dată, gravurile în ciclu, ca în cărțile germane și olandeze din acel secol. Acestea sunt săpate în lemn, fiecare umplând o pagină întreagă cu scene din viața și patimile Mântuitorului. Coresi a plecat de la Târgoviște la Brașov, continuându-și

preocupările tipografice în acest oraș (în sprijinul propagandei calvine).

De la 1558 până în anul 1635 activitatea tipografică a stagnat nu numai în oraș, ci în toate cele trei provincii românești, cu mici excepții. Scurtele domnii, războaiele cu turcii, tulburările interne au îngreunat dezvoltarea culturii.

Domnia lui Matei Basarab (1632-1654) a constituit o perioadă de puternică înflorire a spiritualității românești. Se dezvoltă viața economică (prin schimburi de mărfuri între negustorii străini și cei români), populația orașului se ridică la aproape 65.000 locuitori (după afirmația lui Paul de Alep), Mitropolia devine un centru cultural de prim rang.

Activitatea editorial tipografică din timpul lui Matei Basarab a vizat următoarele aspecte: să substituie limbii slavone ca limbă de cult, limba română; prin cartea tipărită în limba slavonă se urmărea afirmarea hegemoniei cultu-rale în țările ortodoxe vecine care nu aveau tipografii; prin cărți juridice se avea în vedere întărirea poziției clasei conducătoare, apărarea privilegiilor feudale.

Domnitorul concepe o con-cen-trare a mișcării cultu-rale la Târgoviște, în jurul Curții Domnești și Mitro-poliei, prin școală, tipar, bi-blio-tecă. Mută atelierul tipografic rudimentar de la Govora, la Târgoviște. Creează piese noi: teascul tipografic, turnătorie de litere. Tipărirea *Evan-ghe-liei învățătoare*, începută la Govora, se termină la Mănăstirea Dealu (1644).

Activitatea la curtea lui Matei Basarab era dirijată de Udriște Năsturel, de sora acestuia, Elena, soția domnitorului. Cărturarul făcuse studii superioare de limbă și literatură latină. La Târgoviște scria prefete și versuri la cărțile care se imprimau, primea vizitatori străini, întreținea cu ei convorbiri teologice și literare, traducea cărți din latinește în slavonește.

În perioada domniei lui Matei Basarab, la Mănăstirea Dealu se tipăresc printre altele: *Slujebnicul; Liturghier* (1646), *Imitația lui Christos* (1647), *Triodul Penticostar* (1649).

La mijlocul secolului al XVII-lea tipografia de la Dealu se instalează în încăperile Mitropoliei. Aici, mitropolitul Ștefan, preocupat de ridicarea culturală a slujitorilor bisericii, sprijină tipărirea a trei cărți de slujbă: *Pogribania preoților, Mystirio (Sacrament), Târnosania* (1651-1652) în slavonește, pentru a putea fi înțeleasă de toți și a le folosi în desfășurarea ceremoniilor bisericești.

Relevantă pentru tipografia Mitropoliei târgoviștene este apariția pravilei feudale *Îndreptarea legii* (1652), lucrare care conține: legiferarea înăsprii situației iobagilor în relațiile lor cu marii feudali (prima parte), istoria Bisericii Răsăritului, a sinoadelor ecumenice, a soboarelor apostolești (partea a doua), cât și o serie de mențiuni culturale: despre alfabetul slav, definiția gramaticii, reședința patriarhilor, mitropoliților și episcopilor ortodocși, nomenclatura dregătorilor și lucru important cuprinde un tratat de epistolografie, un fel de manual cu modele de corespondență protocolară între aristocrația ierarhică clericală și cea laică.

După anul 1652 timp de peste cinci decenii nu se mai tipăresc cărți la Târgoviște. În această perioadă se înființează în Țara Românească noi tipografii: București (1678), Buzău (1691), Snagov (1696), Râmnic (1705). Târgoviștea, în anul 1668, încetează de a mai fi sediul Mitropoliei Ungrovlahiei acesta mutându-se la București .

În 1708 este instalată, pe lângă Mitropolia din Târgoviște, (restaurată de Constantin Brâncoveanu) o nouă tipografie, superior dotată celei din vremea lui Matei Basarab. Mentorul culturii și literaturii religioase din această perioadă a fost mitropolitul țării Antim Ivireanul, personalitate remarcabilă a începuturilor literaturii moderne, iscusit tipograf și editor, miniaturist și sculptor, ctitor de lăcașuri sfinte, un mare predicator și orator.

Adus în Țara Românească de Constantin Brâncoveanu este mai întâi gravor al tipografiei domnești, iar după călugărire urcă pe cele mai înalte trepte bisericești fiind egumen al Mănăstirii Snagov, episcop de Râmnic (1705-1708), iar apoi mitropolit al Țării (1708) până la sfârșitul său tragic din 1716. De activitatea sa este legată revigorarea tiparului târgoviștean. În această perioadă, aici s-au zămislit 19 cărți grecești, slavonești

și românești. Ele sunt importante pentru studiul ideologiei societății feudale de la început de secol.

Tipăriturile târgoviștene, având o largă circulație, creează o tradiție tipografică ce este continuată atât în Țara Românească, cât și la Brașov sau în centre europene, demonstrând că ele „sunt dovada năzuințelor noastre spre cultură, rămânând mărturia unui specific grafic românesc, integrându-se în valorile creatoare de artă ale poporului român”¹⁰. Acestea fac parte din tezaurul de spiritualitate și cultură românească aparținând, totodată, culturii feudale din sud-estul Europei.

În aceste perioade ale existenței noastre, remarcabile sunt strădaniile în domeniul culturii ale unor domnitori ai Țării Românești, legați de Târgoviște.

Astfel, Neagoe Basarab (1481-1521) va rămâne în istoria culturii și literaturii românești prin „Învățăturile către fiul său Teodosie”, operă de sinteză a gândirii românești medievale, a principiilor politice și etice ale domnitorului, care făcea recomandări privind organizarea armatei, a divanului de judecată, a modului de comportare față de supuși. Cititor al bisericilor Mănăstirii Curtea de Argeș (sfântă în 1517), Sf. Gheorghe (Târgoviște) și a Mitropoliei din Târgoviște (mută scaunul mitropolitan de la Curtea de Argeș la Târgoviște, la 1517).

Petru Cercel a construit la Târgoviște un palat nou, turnul Chindiei și Biserica Domnească. Fiind și un mare iubitor de cultură, a încercat să-și formeze cu ajutorul oamenilor de litere și artă, poeți, pictori, arhitecți, o curte literară după modelul celor din Apus. Constituită între 1583-1585, sub influența umanismului, de Francesco Pugiella, poet toscan, de un grup de arhitecți, care concep lărgirea cu noi construcții civile și eclesiastice a Curții Domnești, precum și dintr-un pictor francez căruia domnul valah îi va poza. Alungarea de la tron, îl oprește pe Petru Cercel să trimită la studii în Italia un grup de fii de boieri, ceea ce ar fi reprezentat o deschidere necesară spre cultura europeană¹¹. Voievodul avea multe cunoștințe de istorie fiind și un talentat versificator, de la acesta rămânându-ne un imn elaborat în perioada ianuarie 1578 – februarie 1580, sub influența lui Ariosto. El subliniază dorința de putere și izbândirea visului său de a ajunge pe tronul strămoșesc al Valahiei.

În Târgoviște s-a născut și marea idee a unirii celor trei țări românești, înfăptuită de Mihai Viteazul. În timpul domniei sale se scrie prima cronică oficială în limba română de către logofătul său, Teodosie Rudeanu, în care sunt descrise viața și faptele voievodului. Cronică este tradusă din polonă în latină, pentru lumea din Occident și străinii aflați la Curtea lui Mihai, de către silezianul Balthasar Walther care o tipărește la Görlitz în anul 1599:

„*Brevis et vera descriptio rerum ab illust. ampliss. et fortis militae contra patriae suae reiq. pub. christianae hostes duce ac. Dn. Ion Michaele, Moldaviae Transalpiniae sive Walachicae Palatino gestarum in eiusdem aula Tervisana fideliter collecta opera et studio Baldassaris Wlatheri*” Jun. S. 1599, Gorlicii. Typis Johannis Rhembae.

Un alt admirator al unificatorului provinciilor românești este și Stavrinou, grec de origine, care-i dedică poemul în versuri „Vitejiile prea piosului și prea viteazului Mihai Voievod”. De la Mihai Viteazul, domnul Țării Românești, au rămas o serie de mărturii scrise sau dictate de acesta solilor săi. Distingem „Interviul acordat în limba turcă, solului polon Lubieniecki, în 27 iulie 1595” sau memoriul din 16 februarie 1601, în italienește, către marele duce de Toscana, Ferdinando I de Medici, la Florența. Relevantă este și corespondența (un număr de 240 scrisori, între 1593 și 1601) care confirmă talentul său scriitoricesc și oratoric, dezvăluind stări sufletești diverse: îndoială, tărie morală, rugăminți dar și mânie față de cei care nu au putut sau nu au vrut să-l ajute în apărarea credinței creștine și a neamului „românesc”¹².

Sub domnia lui Matei Basarab s-a revigorat limba și cultura slavonă în cancelaria domnească și biserică, școala a fost mai bine organizată și încadrată cu dascăli, au fost înființate o tipografie și o fabrică de hârtie. Tot acum apar primele manifestări de poezie

cultă (dedicații și versuri la stema țării).

Caracterizând secolul al XVII-lea ca o epocă de însemnate realizări în plan cultural, în special datorate lui Matei Basarab și Vasile Lupu, Mihai Eminescu afirma că este „*cea mai națională epocă din istoria noastră, iar unitatea actuală cu limba vorbită, a fost, în parte, meritul cărturarilor și învățaților din vremea lui Matei Basarab*”¹³.

Într-adevăr, în lunga sa domnie (1632-1654) se reușește restaurarea limbii și culturii slavone în structurile statale, în biserică, o contribuție remarcabilă revenind marelui logofăt Udriște Năsturel, cumnatul domnului. De altfel, acesta consemna printre realizări „*zidirea a o mulțime de biserici dumnezeiești, mănăstirești sau mirenești*” sau „*tipografie și moara de hârtie, apoi prin felurite metale, aramă și fier. Și prin alte frumoase lucruri, de unele atâtea și atât de mari comori de binefaceri pentru țară prin virtutea vrednică de laudă a prealuminăției voastre*”¹⁴.

Domnia sa a constituit pentru Târgoviște „*epoca de aur*” a orașului. S-a conceput o concentrare a mișcării culturale în jurul Curții Domnești și a Mitropoliei prin școală, tipar, bibliotecă. Timp de un deceniu (1642-1652) s-au tipărit la Mănăstirea Dealu sau Mitropolia Târgoviștei, 11 cărți în slavonește, dintre care două în slavonește și românește: „*Pogribania preoților*”, 1650, „*Târnosanie*”, 1652¹⁵.

Timp de peste două decenii și jumătate domnia lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714) se înscrie în istoria poporului român ca una din cele mai luminoase și benefice, în special culturii și artei, prin înființarea de școli și tipografii, încurajarea acestor activități atât în țară cât și în afara acesteia, ridicarea unor palate și lăcașuri bisericești, transformând Țara Românească într-un centru spiritual al Sud-Estului european și al Orientului Creștin.

Continuând opera de renaștere culturală și artistică a lui Matei Basarab el a adus-o pe noi culmi, datorită perioadei de prosperitate economică, unei vaste averi personale, cât și pregătirii intelectuale superioare de care a beneficiat (și datorită stolnicului Constantin Cantacuzino), făcând o politică bazată în special pe artă și cultură, care i-a asigurat un prestigiu meritat în țară dar și peste hotarele ei. Integrat spiritului occidental, a avut contacte fertile cu cultura și civilizația Italiei (Veneția, Florența, Padova).

De asemenea, a contribuit decisiv la dezvoltarea școlii. Continuând strădaniile lui Șerban Vodă Cantacuzino, care deschisese în București școală „*slavonească și românească*”, înființează în 1694 „*Academia Domnească de la Sf. Sava*”, cu limba de predare greacă, școală de învățământ superior organizată în spirit renescentist italian, condusă din 1698 și până în septembrie 1702 de învățatul grec Sevastos Kiminitul, urmat de Maicu Pharphiropulos și Gheorghe Hypomenos. Din 1707 Hrisant, patriarhul Ierusalimului, o reorganizează. Se predau filosofia, retorica, literatura, științe (astronomie, medicină, fizică, matematică). Dintre profesori întâlnim nume reprezentative ale Orientului: Sevastos Kiminitul, Ioan Comnen, Panait Sinopeus, Maxim Peloponisianul sau George Maiota, Bartolomeo Ferrati, cu studii la Roma sau Veneția.

La dragostea sa față de litera tipărită trebuie să adăugăm și pe aceea față de carte în general, bogata sa bibliotecă descoperită la Hurez în 1860 de Alexandru Odobescu, atât cât a mai rămas, stând mărturie în acest sens. Cuprindea o varietate tematică și lingvistică, găsindu-se autori bizantini, operele părinților bisericii creștine în ediții greco-latine, dar și ale lui Herodot, Homer, Hesiod, Euripide, Aristofan, Arhimede, Socrate, Justinian, alături de numeroase manuscrise românești, grecești, slavonești, între acestea și un fragment din „*Istoria Țării Românești*” a stolnicului Constantin Cantacuzino¹⁶.

La realizările remarcabile ale școlii și tiparului, epoca brâncovenească adaugă pe cele ale istoriografiei sau ale artei în mod deosebit, prin amploare, diversitate și în special prin originalitate, impunând un adevărat „stil brâncovenesc”.

Nicolae Iorga îl caracteriza astfel: „*Domn autonom în țara lui, înconjurat cu pre-s-tigiu superior al cesarilor constantinopolitani ai lui Constantin cel Mare, în întreaga lume a Orientului aceasta a fost situația lui Constantin Vodă Brânc-o-veanu*”¹⁷.

Epoca brâncovenească este epoca unor realizări deosebite, de trecere de la o lume medievală spre cea modernă, cu tendințe de occidentalizare, un început de maturitate artistică, continuare a epocii de efervescență culturală a secolului al XVII-lea, de biruință a umanismului de sorginte românească orientat spre valorile spirituale europene¹⁸.

Nu putem încheia acest excurs prin cultura medievală târgovișteană fără a aminti și contribuțiile lui Matei al Mirelor, Constantin Cantacuzino Stolnicul, Daniil Andrean Panonianul sau ale celor care au desfășurat o bogată activitate culturală și didactică: Kiril Lucaris, Pantelimon Ligaridis, Iganatie Petridis, Radu Năsturel, Staicu dascălul, Stoica Ludescu. De numele Cetății se leagă și apariția bibliotecilor medievale ale lui Udriște Năsturel, Constantin Cantacuzino Stolnicul, iar mai târziu bibliotecile Văcăreștilor. În timp se se vor adăuga contribuțiile unor personalități ale culturii care s-au născut sau și-au desfășurat o parte a activității lor pe aceste meleaguri încărcate de istorie.

NOTE

1. *Enciclopedia orașului Târgoviște*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, p. 7.
2. Ibidem, p. 8.
3. N. Iorga. *O veste însemnată din trecutul nostru*. În: „*Floarea darurilor*”, vol. II, 1907, p. 435.
4. *Călătoriile patriarhului Macarie de Antiohia în Țările Române, 1653-1668*. Traducere de Emil Cioran, București, 1990, p. 149-150.
5. Damaschin Mioc. *Date noi cu privire la Macarie tipograful*. Extras din „*Studii. Revistă de istorie*”, XVI, 1963, nr. 2, p. 429-440.
6. *Letopiseșul Țării Românești. Veche cronică a țării în varianta publicată de Stoica Nicolescu*. În: „*Revista pentru istorie, arheologice și filologie*”, XI (1910), partea I, p. 118-119.
7. George Ivașcu. *Istoria literaturii române*, vol. I, București, Editura Științifică, 1969, p. 63.
8. Dan Zamfirescu. *Studiu introductiv*. În: „*Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Todosie*”, București, Editura Minerva, 1970, p. 28.
9. * * * *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, București, Editura Roza Vânturilor, 1996, p. 14.
10. Molin Virgil; Simonescu Dan. *Tipăriturile ieromonarhului Macarie pentru Țara Românească*. În: „*Biserica Ortodoxă Română*”, LXXVI (1958), nr. 10-11, p. 1005-1034.
11. Cf. Victor Petrescu; Serghie Paraschiva, „*Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998*”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 71.
12. Cf. Victor Petrescu, „*Mihai Viteazul memorialist*”. În: vol. „*Întregitor de țară și martir al neamului românesc*”, Târgoviște, Arhiepiscopia Târgoviștei, 2013, p. 199-208.
13. Mihai Eminescu. *Opera politică*, vol. II (1880-1883), București, 1940, p. 295.
14. Gh. Mihăilă, Dan Zamfirescu. *Literatura română veche (1402-1647)*, vol. I, București, Editura Tineretului, 1969, p. 27.
15. Victor Petrescu, „*Matei Basarab în conștiința contemporanilor și a posterității*”. În: vol. „*Ctitor de spiritualitate, cultură și limbă românească*”, Târgoviște, Arhiepiscopia Târgoviștei, 2012, p. 201-202.
16. Ion Ionascu. *Istoricul mănăstirii Hurez*. În: „*Analele Olteniei*”, XIX (1935), nr. 79-82, p. 339-344.
17. N. Iorga. *Valoarea politică a lui Constantin Brâncoveanu*, Văleni de Munte, 1914, p. 12.
18. Cf. Victor Petrescu, „*Școala și tiparul epocii brâncovenești*”. În: vol. „*Pagini de istorie literară*”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2006, p. 52.

O continuă meditație

Dezvoltarea cărții de față a avut loc în momentul în care, bănuiesc, Marian Ilie a găsit cuvintele și propozițiile care l-ar portretiza și prezenta fără prea multe teoretizări. Copertele din coperte propun o contabilitate contemporană separată de arhiva proprie, o exteriorizare cronologică în desfășurare a unui eu camuflat ca o marfă portabilă, o strategie combinată între artele vizuale, ordonări în urma cărora cineva poate evalua scrierile sale dar și forța impulsului creator, precum și o împovărare: mă refer la acea libertate de a se îndepărta de timpul măsurat „*Și auzi: de veghe ornicul a stat*”, ca să citez din poeta germană Annette von Droste-Hulshoff, și, slavă cerului, un repaus convenabil pentru că prinsese, ca să vezi, mirosul unei urne prezentate drept folos: aceea a mărturisirii? Aici, novice cum sunt, pot întreba: mărturisire retrospectivă sau prospectivă? Drept urmare, autorul propune ochiului să ia aminte și urechii să asculte.

Propunerea are un scop nobil: încercarea naivă de a nu se lăsa (deși capitolul *Mărturisiri* (le-aș spune în trecere), pune în deschidere demonul unei orori/ fatalități/ decepții, prin folosirea acestei formule apodictice: „Din păcate...”), tulburat de dorința de a-și satisface o nostalgie și, ca să fiu mai precis, împrumut aceste gânduri ale poetului englez John Donne cum că „Niciun un om pe lume nu-i doar un ostrov, stingher și de sine stătător. Fiecare om este o bucată de univers, o parte din întregul cel de căpetenie...”.

Dar nu vreau să gândesc atitudinile lui Marian Ilie față de relația minte-inimă, astfel că trec asupra a ceea ce a numit *Fulgurații*. Subsolul acestora fiind în realitate mult mai vast, o excavare s-a impus, fără a relativiza ideea de fulgurație din corpul cărții. De data asta domeniul afirmațiilor aparține acelor care au sondat în ceea ce poate fi mai grav și complex din poezia proprie sau a poeților români cuprinși într-o antologie tradusă în limba turcă de autorul aflat aici de față. În ceea ce mă privește, cred că avem două seturi de valori: unul, cele ale *Mărturisirilor*, care pot fi începutul unui jurnal bazat pe o gândire folosind un limbaj istoric și un tratament filosofic al pasiunii pentru meserie și literatură, pentru-a avea în el într-adevăr ceva neîmplinit, că așa e când vorbești despre viața personală, adevăr, eșec, ambiție, pace, perfecțiune, iubire și doi, cele ale *Fulgurațiilor*, aspirații la diferențiere de fapt, la capătul cărora cititorul ar trebui să fie în măsură a-și reaminti începutul *Mărturisirilor*. Cât privește focul de tabără, el întregeste, pe linia unei lungi tradiții a explorării, lista martorilor tăcuți care au răspuns unei chemări care aduce culoare-n obraji: chemarea timpului spre a-i repartiza, militărește, sarcinile reduse la semnalizări cu stegulețe izbucnind ca o fanfară a dorinței pe un reveleu la rându-i semnalizându-ne obsesia călătoriei prizonieră în lunga procesiune a strămtorii bosforiene.

Mărturisirile biografice mă așază, oricum aș întoarce-o, pe un drum în parte cunoscut. Dintre cititorii care-i cunosc scrisul sau îl cunosc personal, poate că unii se așteptau să vorbească fățiș și mai cu sclipici (eu m-așteptam și pieziș, fără să lunece-n eroare), despre cum a vânat el, de exemplu, milităria pentru fildeșii săi. Rețin doar că relația sa cu aceasta nu s-a bazat pe spontaneitate ci doar pe libertate și constrângere, și nu din partea armatei, sublima ei nepăsare față de civil fiindu-mi cunoscută de pe vremea serviciului militar obligatoriu. Cum pot fi citite aceste fragmente de expunere publică? Desenând un triunghi, idee sugerată chiar de autor, fiecărei laturi alocându-i o anume realitate asumată, iar fiecare unghi întrupându-se, zic, într-un vârf operativ. Are fiecare dintre ele un rol dialectic, permițând un sondaj profund și dureros în sufletul celui ce se mărturisește sau rămân doar posturi de observație ale unei conștiințe care-i cere purtătorului său, când ajunge la ele, parola?

Cu unele indicii, valabile pentru ambele situații, Marian Ilie vine chiar la-nceput: „Ca filolog cucerit de literatură și de tot ce ține de frumosul uman, dar și ca fiu de țăran devenit militar, eu n-am avut de ales și a trebuit să mă strecor printre cele trei lumi – cea cazonă, cea scriitoricească și societatea civilă – cu multe aplecări, cabrări, sacrificii și satisfacții personale”. Iată deci triumphiul: umanioarele, armata, civilul. Apoi, fără ocolișuri, ca și cum ne-ar împinge în fața unor firme luminoase prin care curg ulițele satului natal, adaugă, pe un ton pasional, prin ochii căruia nu poți privi ca prin gaura cheii: „Am avut și am o viață tumultuoasă, într-o succesiune de episoade rarissime, incredibile multora”. Cu alte cuvinte n-a fost un specialist al șovăielii lumești, fapt care mi-a ușurat recunoașterea celor trei voci: prima este creată de un anume VS, „îndârjit confrate ieșean” (eu sunt pentru dulcea grație a citării numitului), pe care dorește, public, să-l convingă (aici știu că au fost multe schimburi aprinse de mesaje între cei doi, subiectul fiind apariția unor poezii traduse din limba turcă de Marian Ilie și predate spre publicare revistei *Vatra Veche*, dar apărute sub semnătura respectivului VS, sper că nu a fost și amenințat cu bătaia), că este „totuși (de ce a simțit nevoia să puncteze o evidență prin acest *totuși*?), un poet și traducător, ca mulți alții din cele două-trei subtabere ale marii noastre tabere scriitoricești”, a doua este a fiului său, interogativ-cinică, pusă pe seama dialogului cordial despre utilitatea sau inutilitatea răvnei arătată scrisului – pentru un posibil răspuns aleg cabrările și satisfacțiile personale ca germeni provocatori așa cum îmi apar mie în primul citat, voce care ar putea sta la baza singurei scheme imaginare a intrigii –, iar a treia este cea în care fuzionează cele două: vocea autorului.

Ideea de a readuce, nu doar pentru sine, prin aceste pagini un timp din care a stors orice ocazie de a se împlini; respectând proporțiile, Henry James vorbește în *Caiete* despre ideea de bază a romanului *Ambasadorii* și anume, ratarea bărbatului care-și dă seama că a trecut pe lângă șansa de a se împlini odată cu trecerea primei tinereți. Gradarea poveștii are loc prin intermediul evenimentelor și personajelor, căci „trei sunt motivele necesare pentru ca vorbitorii înșiși să fie credibili și acestea sunt, să nu-l ocolim, ba să-l cităm aici pe Aristotel: „înțelepciunea practică, virtutea și bunăvoința”, toate ca sumă a unui har căruia i s-au adăugat cultivarea iscusinței și firii întreprinzătoare.

Spiritul poetului, traducătorului și filologului este firul de platină, catalizatorul, până la urmă, al vocilor de care aminteam. Și încă ceva: fiecare dintre primele două voci au în ele germinul conflictului ca semnificație, pentru că niciunul nu e marginal. Să te simți afectat, umilit de catalogarea unui tip de felul lui VS (cum rămâne cu moralitatea lui, căci aflăm din carte că sunt de-o generație, dar cu specializări universitare diferite?), că ai fost „*aparatcic*” al fostului regim și să nu poți răspunde decât cu un „Da, am slujit în aparatul de stat în ambele sisteme, dar nu ca un docil „*aparatcic*”, ci ca unul din milioanele de români credincioși valorilor general umane, între care iubirea de Patrie și prosperitatea Neamului nu sunt de neglijat”. Ce poți spune despre cum și pe ce principiu e construit un astfel de enunț, dacă nu pe cel al sincerității unei conștiințe pe care nu o poate brui nicio opacitate, și pe care Marian Ilie nu o trece niciodată în plan secund, căci perfectul compus a lui *a sluji, cum și* este o marcă privilegiată a interiorității aceleiași conștiințe exprimând gânduri și percepții, contraste în atitudini sau solicitări la cooperare: „*Hei, prieteni, cine mai vine călare?*” sau „*Vă puteți imagina, nu m-am culcat pe-o ureche...*” În alți termeni, nu a onorat maxima sfătoasă a lui Epicur „*Trăiește ascuns*”. A locui în lumea reală și a te simți responsabil față de aceasta, iată o cheie posibilă în care poate fi citite *Mărturisirile*. Prin toate cele trei voci vorbitorul se prezintă, își filtrează punctele de vedere. Liniile de demarcație dintre acestea sunt anunțate de câte o schimbare a „eului” narator. Persoana întâi dă eului corporalitatea necesară trecerii de la un nivel la altul al autobiografului în calitate de personaj principal. Contribuția lor la o conversație este infimă, în afara celei interioare, a cărui redactare îngrijită începe în odăile „*Conacului liric*”. „Cert este că în anii petrecuți la Constanța am citit și scris mult, stimulat fiind și de apartenența la cele două cenecluri de forță din Dobrogea – Ovidius, al revistei *Tomis* și Mihail Sadoveanu, al Casei Armatei, căruia i-am fost președinte timp de opt ani”.

Era perioada exilului, căruia i-a dat, cred, o întrebuintare maximă. Avea o anume tăvănă în aprecierea critică a textelor citite în ceneclu, pentru că ele, textele, existau cu cel

puțin o săptămână în portofoliul responsabilului cu chestiunea în cauză, și lumea interesată știa de la cine le poate lua. Ferească sfântul să se fi născut antipatii din acele dialoguri, mai ales că totul se continua la o bere în catacomba de la restaurantul Pescarul.

Adeseori, când se-ntâmpla să mergem împreună spre casă cu autobuzul liniei 4, o perioadă a locuit în cartierul Berechet, la o stație de cartierul meu, Brătianu, îl conduceam până în capul străzii, nu ezitam să reiau subiectul unei cărți care se cerea publicată, neașteptând să trecem de patruzeci de ani, și nu pentru că cineva ni s-ar fi uitat în document, ci că s-ar fi putut să ne uităm noi înșine, prelung, după strălucirea pierdută în timp. Ne-am revăzut și la București, eu ca student la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării a Universității București, și de fiecare dată îl iscodeam c-un Hai Mișa, unde e cartea? De unde să știu că din acea perioadă își va trage seva volumul *Cântece din prepeleac*! Într-un interviu precizează: „Timp de 35 de ani am scris, dar n-am asaltat (deh, militarul, tot militar, la asalt îi e gândul), editurile cu creațiile mele...”

Se impune, cred, să precizez că mie cariera mi-a absorbit efortul principal, creația rămânând un „joc secund”, în sensul propriu al cuvintelor. Mă pregătisem pentru diplomația militară, și nu mi-am abandonat țelul. Marian Ilie se poate lăuda cu o carieră militară de excepție. Cu câțiva ani în urmă (interviul datează din septembrie 2012), semna acorduri militare și coordona legăturile Armatei Române cu alte țări. Mai mult, a fost, pe rând, Ofițer de Stat Major, Șef de Birou în Secția Legături Externe din Statul Major General, atașat militar (la Ankara, **n.m.**). Așa s-a făcut ca debutul cu un volum de poezie să se-ntâmpile târziu, de parcă m-ar fi ascultat, la 57 de ani. Imaginația, încă o dată, cu abilitate, și-a arogat dreptul de a-i convinge pe oameni. Dar iată o a patra voce care se ridică deasupra celorlalte. Calitățile ei ne sunt prezentate ca la raport, cu toate caracteristicile de viață, spațiale și temporale, asemenea unui întreg. Este vocea armatei, stimulul din exterior. El face din discursul său unul imediat, direct, concret, fără efuziuni sentimentale. Nu știu dacă azi îi simte lipsa, ca s-o parafrazez aici pe Celimena lui Molière când o-ntâmpină pe rivala sa Arsinoë cu următoarea precizare. „Doamnă, vă mărturisesc, v-am simțit lipsa”. Oricăruia altcineva, enunțul i s-ar fi părut unul perfid, când e vorba de atașament față de armată, ca instituție. Marian Ilie, în această cauză, ca și în toate celelalte din volum, nu manipulează principiul sincerității amintit mai devreme, nu lasă loc negocierii. Când este vorba despre un certificat de credință, comentariile sunt inutile. Lasă loc negocierii când este vorba de faptul că din conținutul enunțurilor lipsește, tocmai la el, specialist în informativitate, răbdarea cu care s-a-narmat, vreo doisprezece ani, scurși în întunecoasa limpezime a stelelor, până când a devenit membru al Uniunii Scriitorilor, filiala Dobrogea, că așa au vrut cei ce susțin că posedă, pe-aici, pe la noi, știința totală, ba chiar își spun „tățici” și că își pot permite să vorbească în mod adecvat despre o astfel de chestiune, chiar dacă ea trebuie trecută prin consiliul de conducere al unei filiale. Când anume fapte trebuie spuse în mod necesar, scepticismul nu-și are loc, iar Blaise Pascal are dreptate când conchide că: „Trebuie să știi să te îndoiești unde trebuie, să fii sigur unde trebuie, să te supui iar unde trebuie”. Să aștepti doisprezece ani o înștiințare, și nimeni să nu-ți scrie, de parcă ai fi intrat în pielea colonelului lui Gabo, (și Marian Ilie s-a trecut în rezervă cu gradul de colonel).

În dinamizarea ritmului narativ autorul folosește o schemă: relatează și comentează, descrie și prezintă scena. Dacă teatrul ne prezintă o situație de discurs fără să ofere acele puncte de reper care ar putea permite o minimă lămurire a incertitudinilor, În afară temei de monotonie, care ar putea căpăta o reputație universală, Marian Ilie n-are nicio teamă că vorbele sale s-ar opune ochiului său versat. Episoadele se derulează pe repede înainte. În întregul lor, chiar dacă a doua parte e construită pe ecouri despre volumele proprii sau traduse din poezia turcă, *Mărturisirile* sunt construite pe o continuă meditație, fapt care s-ar opune, zice-se prin piața știrilor manipulative, spiritului acestui secol căruia nu-i mai place să gândească deloc, oricât pana poetului ar striga: „Moare gingășia, albăstruie ca neființa”.

Frânturile scrise aici nu și-au dorit a reconstrui modul în care *a fost* și continuă *să fie în lume* Marian Ilie, căci: „E știutor doar cel care știe că nu știe, nu cel care se amăgește că știe și astfel își ignoră până și ignoranța”. Hanah Arendt definea acest dialog interior al lui Socrate „ca fiind un discurs „doi într-unul”, deoarece „îl are dintotdeauna în minte pe celălalt din el”.

Ce poate fi mai frumos decât frumosul?

Citesc și recitesc gânduri și trăiri, este vis și realitate poezia care-i trăită, e însăși povestea poetei Alexandra Rusu-Busuioc, o destăinuire a Sinelui pentru Sine. În desenul minții „*Ridurile cuvintelor trec mute prin clepsidră, / Tatuează silabele absente de pe piramidă, //*”, totul este culoare, o splendidă dorință a Eului din sufletul cuvântului. „*Să sper aș vrea, că numai o singură noapte, / E pierdută prin bezna flămândă de șoapte, //* dorințe și dor, iubirea metaforei este mai presus de timpul prezent, de verbul a fi în jocul vieții.

Poezia scrisă de Alexandra Rusu-Busuioc este încărcată de sens, esența versului este plină de farmec, un balsam pentru suflet, un cadou pentru cei care citesc pe nerăsuflăte opera scrisă cu talent și pasiune de ființa născută să iubească cuvântul. „*Te-ai născut cu versu-n priviri, / Și filosofia cuvântului în gânduri, / Valurile timpului spuma ți-au dus, / Pe altarul veșniciei, acolo, sus. //*”, iată ce magice gânduri ne transmite autoarea acestui divin volum de versuri.

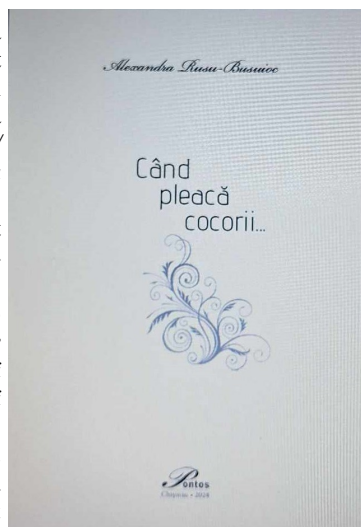
„**Când pleacă cocorii...**” e un titlu de rămas bun al unui anotimp, de bun venit al celui alt, e o trecere a cuvântului care se ține de cuvânt, e vocea poetei de o rară sensibilitate, impecabil talent al profesorului de limba română. Poezia sa este una de atitudine, de dor, de iubire, de revoltă, adeseori un strigăt, o chemare: „*Cine suntem, Doamne, spune, cine, / Lung e drumul Tău, dar mergem unde? / Suntem duși de funie de niște netoți, / Spre unde, și ce va fi cu noi, ăștia toți? //*”.

Tematica abordată de Alexandra Rusu-Busuioc este diversă, de la codru la iubire, de la floare la culoare, de la Eul său la bucuria lectorului, un joc inteligent, o trecere care face să nu fie monotonie, totul este divers, un carusel de metafore, o lume a frumosului, o partitură, o splendidă melodie: „*Vreau să răsună un cântec vesel la acordeon, / Notele să-și desfacă aripile și să mă poarte / Peste mansarda solitară și vieții să-i dea alt ton, / Iar lacrima apusului să-mi zboare hăt departe. //*”

Din călimara sufletului se alimentează penița miraculoasă, ea trece peste ani și merge mai departe, tot mai departe, într-un alt timp, într-un nou registru al creației literare, un salt într-o altă vreme devenită trecut, spre o alta care va deveni viitor: „*Când clopotul glasul își va drege, / Ultimul clinchet de An să răsună, / Va trece hotarul un nou mândru rege, / Prin respirația lumii și rugăciune. //*”

Dorul și dragostea, gândul, nemurirea, toate sunt necuvinte atunci când nu există iubirea, Alexandra Rusu-Busuioc e chemarea cuvântului, Ea este însăși poezia, versul care-ți săgetează sufletul și te trezește la realitate, o realitate vie, o metaforă, o imensă bucurie: „*Fierbe dorința să te întâlnesc la colț de an, / Să-ți alint tâmpla și dorul rămas orfan, / Din crengi verzi de brad cărare să-i fac / Spre buzele nostalgice ce ard în iatac. //*”

Parcurs cărările anotimpurilor alături de autoarea unei realități, totul este viu, citesc cu sufletul la gură fiecare poem și mă regăsesc în sărbători, în timpul trăit

la masa festivă a vieții, versurile sunt originale, totul este o operă de artă, o cărare care duce spre drumul pavat cu lauri, e o lecție a cuvântului care curge ca un izvor din muntele metaforei: „*Pragul casei de Crăciun e putred de lacrimi./ Cu colindătorii colindând la geamul înghețat de patimi./ Lumânarea durerii se stinge și chipurile voastre de dor./ Se pierd printre florile raiului și în brațele bunului Mântuitor.*”

Poezia superbului volum „**Când pleacă cocorii...**” este o sărbătoare, o magie în versuri sfinte, un imn al credinței, o rugă către Divinitate, un concert din Gala de Excelență a trecerii noastre prin ani: „*Deschide ușa în astă seară, dragă creștine./ Colindătorii să intre cu Steaua în casă la tine./ Să-ți aducă făclia Sfântă din Raiul luminos/ Și-n suflet bucuria despre venirea lui Iisus Hristos.*”

Alexandra Rusu-Busuioac e un poet care-și cântă copilăria, satul, amintirile, sărbătorile, credința în Cel de Sus, e de o sensibilitate aparte, e un solfegiu dintr-un spectacol al vieții, e o partitură care nu poate fi egalată, e un patriot care-și strigă crezul, e o enciclopedie a vieții trăite într-o lume ca nelumea: „*Apele Prutului în spuma de sânge la mal se opresc./ Glasurile străbunilor din pământ se răzvrătesc./ Sârma ghimpată să dispară dintre, noi, frați./ Să fie o istorie, o singură Dacie între Carpați.*”

Patriotismul autoarei acestui spectaculos volum este ridicat pe cele mai semețe culmi, e o chemare a sângelui, e precum nașterea unui prunc, e primul său strigăt la viață, e un salut către cei care vor să vadă, e o chemare către cei care vor să audă, e o inscripție pe o piatră, piatra temeliei milenare: „*E ziua Ta, minunata mea, frumoasă țară./ Îmbracă-ți podoabele doinelor și a duiosului folclor./ E ziua Ta! Te vom omagia, glorioasa mea dragă./ Cu simfonia cascadelor din munți și murmur de izvor.*”

Poeta doinește în vers, e o doină care curge din minte spre suflet, dinspre timp spre trup, dinspre cuvânt spre vers, dinspre vers spre poem, e o curgere care mângâie metafora, e un pas lângă pas, e un vals al anotimpurilor, e o elegie a Sinelui: „*O boare de vânt./ S-a furisat în gând./ Fredonând ușor, O doină de dor./ S-a pitit pe-o ureche./ Cu foșnetul pereche./ Doina și dorul./ Să-mi toarcă fiorul.*”

Anotimpurile sunt o temă esențială a poeziei scrise de Alexandra Rusu-Busuioac, nostalgia toamnei este prezentă în cerdacul cuvântului, dragostea este fără de egal, metafora trăiește iubirea, un cocor este prezent în decorul versurilor, e o splendoare să citești gândurile albastre ale autoarei din timpul care-i răspunde prezent: „*Un cocor din înalt cu glas îmbătrânit./ Îi strigă toamnei că rău a înnebunit./ Că are atâtea toamne amare în spate./ Și depărtatul nu-l mai poate străbate.*”

Nici iubirea nu trece neobservată în volumul „**Când pleacă cocorii...**”, iubirea are întrebări, are răspunsuri, are ceva care place, are metafore, are suflet, are suflul din Sine, are tot ce trebuie ca un poem să fie atât de frumos: „*Știi, iubite.../ Azi te-am visat prin stacojii zori./ Prin îngândurata rouă cum cobori./ Pe scările mugurilor din amintiri./ Tandru, c-un braț de purpuri trandafiri.*”

Dorul, nici el nu poate sta deoparte în poezie, el este invocat, chemat, potolit sau nu, el este stăpânul nostru al celor care citim și scriem, al celor care iubim să fim ceea ce suntem, cuvânt, vers, poem, așa cum ne spune poeta timpului nostru: „*Suspină și dorul de tată./ Cu dragoste de părinte curată./ Ambii îi sunt veșnicii părinți./ Slăviți să fie printre sfinți./ Dorul lăcrimează dor în prag./ Ar întoarce ani înapoi cu drag./ Și visele de toamne furate./ Să le trăiască-n clipele uitate.*”

Menirea profesorului Alexandra Rusu-Busuioac este de a scrie, de a transmite dragostea pentru literatură celor cărora le-a împărtășit din dragostea cuvântului, Ea este bucurie, este un cântec al metaforei, ea este poemul care se citește pe nerăsuflăte: „*În bănci cuminiți să fim, să facem bună carte./ I-a reușit profesorului, pe bună dreptate./ Să-ți ningă anii cu sănătate, cu fulg curat./ Dragă profesor, noi discipolii nu te-am uitat!*”

Patriotism și iubire, iubire și cânt, poezia îi este nota muzicală a sufletului, îi este hrana din fiecare zi, poate scrie cum vorbește, vorbește cum scrie, cursivitatea gândului este în vers, versul este în poezie, totul este un mănunchi de frumos, de verde viu, de

împlinire: „Iubite.../ *Îți scriam pe o coală îngălbenită de hârtie,/ Cu anii îngrămădiți la hotar pe o punte târzie,/ Amurgul întunecă cerul și călduri de cocori,/ Își iau zborul ca și visele noastre ruginite de dor.*”

Nostalgia e prezentă lângă melancolie, ca poet treci prin multiple stări, asta se întâmplă și cu profesoara de limba română, cuvântul este totul, este nota maximă pe care o primește un învățăcel, este rezultatul a ceea ce ești în lumea ta: „*Vânt prin câmpie,/ Cuvinte adie,/ Prin raze de soare,/ Prin poetice vocabulare,/ Oaze de metafore,/ Fără abatere/ De la cuvântul sfânt,/ Legătura – Cer și Pământ.*”

Alexandra Rusu-Busuioc scrie neconținut despre anotimpuri, toamna este anotimpul preferat, sau poate cântat, Ea este un poet romantic, unul care iubește și spune, nu lasă ceva să fie neînțeles, claritatea din vers predomină scrierile Domniei Sale, este un crez, Ea „cântă” limba română, e marea ei dragoste, e cuvântul care bucură: „*Pentru limba noastră românească/ Mai încearcă florile să înflorească,/ Să-mpletim cununi din floare albastră,/ Pentru limba, pentru limba noastră.*”

Întrebări care așteaptă răspunsuri, poeme care așteaptă să fie citite, e o lungă poveste, e o carte peste care nu se poate trece fără a fi citită, e un autentic carusel al vieții, e o simfonie a toamnei, a primăverii renăscute, a verilor veri, a iernilor ierni, a poemului poem, a Eului Eu, a poetului poet, a unui valoros poet, Ea este Alexandra Rusu-Busuioc: „*Am să te aștept.../ în primăvară pe coasta roșie a apusului,/ Unde zâmbetul se topește-n zări de foc,/ Să ne pierdem în privirea trează-a ochiului,/ Și-n idila scrisă pe semințe verzi de busuioc.*”

Nici viața nu a „scăpat necântată”, frumusețea ei este aici, în poem, în vers, în seară și-n zi, într-o lume a mea, a ta, a Binelui dinspre Bine, a poeziei dinspre azi spre mâine, dinspre Colțul de Cer înspre Infinit: „*Am terminat să tot urcăm treptele vieții,/ Ni s-au topit aripile spre urcușul mult râvnit,/ Am tot urcat vertiginos pe fruntea tinereții,/ Acum ne rămâne să zidim culori de infinit.*”

Speranța e prezentă, poezia de dragoste trăiește timpul actual, Ea nu este departe, ea se regăsește în poeme, în chemare, în serile pline de dor, de melancolie, de tristețe, de lacrima ce nu-și găsește locul: „*Sunt ecoul ce sparge în cioburi clipa înserării,/ Strigăt al sufletului ce suspină la colțul scăării,/ Strigă din rărunchi la luna mută din surdină,/ Setos de dragostea oarbă din privirea-ți divină.*”

În clipa amintirilor șoșotește renașterea primăverii, e o splendidă simfonie, un aranjament muzical al lunii Mai, e o capodoperă a culorilor și florilor, o minunăție: „*De pe-un deal curge la vale,/ Mai în floare de salcâm,/ Nici o durere nu mă doare,/ Doar clipa timpului ce n-o trăim./ Și trece primăvara-clipă,/ Mai în floare de iubit;/ Ce frumos când se-naripă,/ Iubiri din frumosul nebănuț.*”

Poezia de dragoste e la loc de cinste în volumul „**Când pleacă cocorii...**”, chemarea cuvântului este un ecou al inimii, o partitură a cântecului de dragoste, e întoarcerea cocorilor spre casă, e ceva de vis în poem, e o liniște desăvârșită: „*Ascunde-mă în ochii culorilor de curcubeu,/ să fiu apogeul dragostei numai eu./ Ascunde-mă/ în poala bujorului roșu din grădină,/ să-ți fiu florul misterios din surdină.*”

Alexandra Rusu-Busuioc scrie fericirea, o scrie în metafore, o scrie prin iubirea pentru cuvânt, prin felul ei de a iubi iubirea, de a fi verbul ei, de a o trăi, de a fi pur și simplu eroul ei: „*Ce o fi fericirea, adesea mă întreb,/ Poate-i un cânt vechi, poate-i un verb,/ O ploaie cuminte-n asfințit de iubiri/ Sfințită cu balsam de trandafiri?*”

Femeia este prezentă în poemele autoarei, mama e acolo la loc de cinste, totul este un balsam al sufletului: „*Femeie,/ ești doina lumii durută de dorul nestins,/ Trăită, doinită, legănată de primăveri de vis./ Ești poemul încrustat în prefața cărții,/ În versuri divine te înveșnicesc în ode poeziei.*”

Alexandra Rusu-Busuioc, un nume, un poet al timpului meu, o poezie de suflet, o chemare către alte suflete, un OM care iubește să scrie, scrie să iubească, asta știe să facă și o face minunat. „**Când pleacă cocorii...**”, o carte de excepție, a unei poete de excepție: „*Ți-am mai sădit în ochii tăi un câmp de maci,/ Să-mi urmărești privirea c-un zâmbet, să nu taci,/ Să vorbești prin curcubeu și să alungi tristeți,/ Fericindu-mi clipa cu un sărut dulce-n dimineți.*”

Magda Ursache

Domania

Are dreptate Adrian Alui Gheorghe: Dumitru Augustin Doman e „spirit cehovian”, însă mai mult decât atât, de vreme ce i-a adus laolaltă pe Cehov și pe Ionesco, pe Caragiale și pe Urmuz, plus toată spuma nopților sale de lectură.

Omul cu drujba roșie și alte povestiri (Limes, 2023) este un cocktail de oniric și pamflet tragic, navetând între realul absurd și absurdul real, lumea reală a zilelor noastre, de cele mai multe ori neinteligibilă, fiind mai absurdă decât literatura absurdului.

Suntem după 3 ani de virus creat artificial, cauzând miliarde pe euro pierdute pe vaccinare. Ce zici, moș Onel? E personajul cel mai credibil al lui DAD, ieșit din lumea satului veche și curată. Poate că nu viețuiește în Curtea de Argeș, aproape de strada Vlad Țepeș nr. 3, dar e mai viu decât oamenii vii.

Doman trece lesne din realitate în realul construit de el. De ce nu? Autorul face ce vrea cu personajele, e genitorul lor, are voie s-o facă. Nu-i e teamă de neverosimil. Minte frumos și-l crezi. Îți par aievea plâsmuirile imaginației lui, minciuni adevărate, cum ar veni. Nu știu dacă s-a întâmplat povestea cu drujba roșie, product URSS, dar îl cred. Tot ce ține de URSS rău e posibil să se fi întâmplat. Mie mi l-a adus în minte pe Drulă (USR) cu drula lui. Era să zic drujba lui roșie.

În Domania lui Doman, multe par neîntâmpate, imposibil de întâmpnat. Ca judecătorul cu șapcă Mao și citind Kafka, singurul (dintre 3.557 de judecători) care nu ia șpagă, nici măcar un caltaboș. Mai e și realitatea confundată cu imaginarul, reușitele imaginare ale guvernanților: „zbateri facile, strădanii fute”, în cuvintele lui DAD.

Lui Doman îi iese personajul „din două vorbe și un gest”. Și ce nume poartă! La Caragiale, Agamemnon devine Agamiță; la DAD, Menumorut e Ionescu sadea. Schițele de portret sunt una și una. Avocatul Romică Croitorescu, ține un alcoolmetru-n gât, să afle dacă i-a fost botezată, cu două picături de apă, vodka rusească neapărat multiplă, băută

la metru. Vodka e și ea personaj. Dar nu vodka Tito, hand-made, ci vodka poloneză, despre care groparii spun că-i mai bună de băut la firul ierbii.

Puși Dinulescu spunea despre conflict că e „o felie de salam într-un borcan cu gem”. Și ar mai fi pisica îndrăgostită de borcanul cu bulion sau legătura bolnăvicioasă dintre chiuveță și dulapul de bucătărie. Dar poți inventa ceva mai ceva decât un mariner delator, îmbătat clește de cartea unui sublocotenent de Securitate, intitulată *Levant*?

Lui Adrian Alui Gheorghe îi dau dreptate încă o dată: Doman concurează cu schița - cristal a lui Cehov („Gusti” își cumpără, subtil – autoironic, volumul 10 din seria Cehov, volumul Teatru), dar și cu „monumentele” lui I.L.Caragiale.

Așez „povestirile scurte”, ca niște fiole de tărie, alături de „măslinile aproape gratis” ale lui Alexandru Vlad, de „timbrele” lui Vasile Gogea, de proza scurtă și gravă a lui Cornel Nistea.

În spațiul larg al romanului, intră multe jocuri de cuvinte, dar și în proza scurtă a lui DAD jocul cu / de cuvinte ocupă mult loc. La fel la Virgil Rațiu, la Radu Părpăuță, la Cătălin Mihuleac. Doman aleargă după cuvântul neașteptat ca și Gabriel Mardare ori Remus-Valeriu Giorgioni. Toți cei citați au bucuria cuvântului bine găsit. Și cu toții mai trag perdeaua deoparte de pe vorba verde.

Doman, lucid și ironic, n-o ia razna ca mine spre verbozitate și alte nevoințe, cum ar fi dilatările inutile de flux narativ. Cui prodest, la Jeffrey Eugenides, în *Intrigă matrimonială*, paginile interminabile despre cercetarea drojdiei în laborator?

DAD merge pe ludic atât cât trebuie, căci spațiul e mic. Și îl organizează perfect; e cerința prozei scurte asta. Lecția lui Stendhal despre importanța amănuntului a învățat-o bine. Aici, cel mai bun cred că a fost Radu Mareș. Așa prinde carne personajul, când se dozează milimetric amănuntele. Bătrânele lui DAD, din azilul aflat în mijlocul pădurii de brad (și-s multe, așezământul având 10-15 etaje) sunt portretizate c-un click. N-ar putea spune naratorul: „Je suis click”? Ba da.

Nabokov îndeamnă să urmărim - când citim - „detaliile cu tandrețe”. L-am urmat. O face și Doman. Stilul lui subtil - persiflant, subtil - ironic, o permite.

Limita dintre real și absurd o trece DAD ușor. Doar știm - hă - hăt - de la Boileau cetire că *adevărul poate să nu pară real, dar este*. Proza „minimă” nu-i deloc minimalistă. Și nu-i deloc microrealism proza scurtă, ci macrorealism, așa cum momentele lui Caragiale sunt - afirmație acceptată - monumente, pentru că percepe realitatea monstruos și simte enorm, deși s-ar putea spune invers, că are vâz enorm și râs monstruos. DAD e succint, are privilegiul de a vedea ce-i de văzut din capul locului, ajunge din capul locului la esență (tare).

Umorul său e rafinat și caustic. Cu Urmuz e concetățean (v. 35-37 *de metri* sau *Șapte clopote de argint*), cu Caragiale și l-ar putea împărți pe Bogdan Rareș, omul cu „șparangelul”, care îl concurează pe Cațavencu, ba îl și întrece.

Cine nu știe cine-i președintele care vorbește „pe silabe” și care l-a creditat pe micu Cițu, care deține un munte. Lavaliera dezordonat studiată e a lui Pleșu. Hotelierul Mr. Boris, cum scrie pe ecuson, purtând vestă cadrilată și papion cu picouri, aduce cu un poet iașiot, Buimac, Buiac sau așa ceva. Cât despre concursul de urinat, chiar s-a întâmplat la Iași, la Râpa Galbenă, când Cezar Ivănescu a ordonat colegilor poeți să-i țintească pe toții de la „Iașul nou”, staliniști pur sânge, Ignea și ai săi.

Exemplificarea situațiilor de pomină ar fi ineputantă. Mă opresc la una: Doman îl omoară pe generalul pandemiei. Comandantul cade din picioare (What' s Up, Doc?), dar SMURD e în grevă, nu mai vine. Na, uite cum Smurd devine Smurt, apoi Smort. Vestea bună: n-a fost grevă la SMURD. Deci e ficțiune? Vestea adevărată e că nu se mai înjură de Dumnezeu, ci de Arafat. Vedeta Dănuța Budeanu, fără grijă că ura urăște, plescăie când urlă, în dâmbovițeană ei „cu spume”: „Marși, neterminatule!” Ficțiune? Ba realitate televizuală.

Alt personaj al lui Doman, domnul de la asigurări, îi promite păgubașului cu oglinda ciobită de la mașină: „Mireasă ți-o fac!”. Zis și făcut. Grație afacerii lucrative cu patronul de la Service, rabla de mașină capătă 4 portiere noi, 4 roți, cutie de viteze nouă, parbriz nou și culoare de mireasă.

Cum să nu scrii proză scurtă când ridicolul e la el acasă peste tot? De sus, din Parlament (ba și mai sus), până jos. Subiecte fără număr, mereu halucinante: sfințirea de mașini, „întrecerea capitalistă în parastase”, „fundul bombat și zglobiu al cofetăresei”...

Numai cofetăreasa? Știrile scandalizează cu despicături de sâni. Zappezi și dai de sfârcurile la vedere ale moderatoarelor excitate la culme. Umor involuntar pe varii canale? Destul. Numai proștii din *Las Fierbinți* nu-l au, știut fiindcă umorul e un lucru foarte mare, nu-i de glumit cu el.

Mult mi-a plăcut un textuc miezos al lui DAD despre realitate și ficție, narativă și adevăr, intitulat *Fata fierarului*. Hermenăuci de ocazie dezbat și dezbat în pereche problema ficțiunii. Că ce-i aceea? Păi nu există. Atunci de ce vorbim despre ea? Pentru că cerul e siniliu și sticla de vin nu-i încă goală.

„Atunci ce e ficțiunea?” „- Păi ce să zic, dacă tot ce gândim noi începe să existe, atunci ficțiunea nu există.” „-Ei, ficțiunea ar fi fata fierarului din comună dacă noi n-am avea fierar în comună.” Dar ei au și încă trei fierari cu două fete.

Așadar: dacă pandemia nu l-a omorât pe Gari Moșmondeanu, înseamnă că nu există; nici ea, nici sacii negri de plastic pentru morți. Dacă președintele n-a rămas în țară de 1 Decembrie, atunci nu există, nu avem președinte, e doar ficțiune. Dar conferința din Dubai, contra emisiilor de CO₂, nu-i ficțiune, chiar s-a întâmplat. Un *pet* slobozit acolo și nu de o vacă, s-a auzit până-n Carpați. Ce pagină ar fi scris Luca Pițu pornind de la întâmplarea *cu contrapunct*! Sunt sigură că și DAD. Chiar îi propun tema asta. Dar câte teme nu află *transmetapostmodernistul* (mulțumesc, Zeno Cărlugea!) la tot pasul, într-o țară mai mult absurdă decât voioasă, unde președintele e doar întâmplător prin ea, unde nu se îmbogățesc guvernanții, doar socrii și soacrele, unde ministra muncită Simona totodată Bucura promite pensii majorate cu 80%, unde o prințesă, Margareta, vrea să candideze la președinția republicii. După câte-mi amintesc, ar fi vrut-o și *princess* Brianna Caradja, *descendant of Dracula*.

Omul cu drujba roșie e sau nu e ficțiune? Este, pentru că nu există, ar răspunde hermenăucul prim din *Fata fierarului*. Ba da, există, aș intra eu în vorbă. Sunt și multe clone după el. Ne-au invadat oamenii cu drujbe și ne lăsăm invadați până n-or mai rămâne pom de pom, lemn de lemn. Geaba generalul Ciucă ne dă busola să nu ne lăsăm „precarizați” de Austria. Iar Sfântul Terapont nu ne poate ajuta dacă medalionul de pe peretele de la Răsărit al bisericii, dedicat lui, a rămas nepictat, deci e închipuire.

Amalia Elena Constantinescu

Noapțile care vorbesc

Universul scriitorului este o poartă spre alte lumi. Un fel de a privi singurătatea ca pe un alter-ego creativ sau chiar mai mult: puterea de a transforma liniștea ei, în cuvinte. Romanele *Mariei Mona Vâlceanu* ne inițiază în tainele (re)descoperirii de sine.

Frumoase ca niște povești spuse pe înserat, celor mici, magia lor se prelungește, reușind să creeze tipuri și tipologii psihologice.

După anul 2008, an în care poeta Mona Vâlceanu ne surprinde ca romancieră, cu volumul „Vara Sfinților Arhangheli”, urmează „Egor. O iubire imposibilă” (2014), „Ștefan. Simfonia fantastică” (2016), „Mircea. Secretul timpului” (2019). Acum, „Noapțile frumoasei” (Editura Zodia Fecioarei, București, 2023) vin să întregască acest corolar sub forma unui roman ispititor, a cărui viziune depășește spațiul, timpul și uneori puterea imaginarului. „Noapțile...” vorbesc despre alte nopți... vorbesc despre „o altă viață... O altă lume, o lume inteligentă și adesea iubitoare care și-a lăsat aici pecetea”. „Noapțile...” vorbesc despre cuvinte „imprimare pe hârtie”... cuvinte „care dorm cuminiți între pagini”. „Noapțile...” vorbesc despre noi înșine, despre depărtare și apropiere, despre înstrăinări mai mult sau mai puțin ratate.

În romanele Monei Vâlceanu regăsim mediul intelectualității românești – tot ce presupune povara și desfătarea lui. Un cifru bine ascuns într-o lectură facilă și extrem de tandră. „Frumoasa” – acestor minunare nopți – este în subsidiar un personaj colectiv, trimis uneori la polul opus desemnării sale. Ea poate fi o femeie, dar în același timp o națiune, o generație, o istorie aflată mereu în „Pragul de taină” al *mării treceri*. „Noapțile frumoasei” sau întinericul pe care îl purtăm, la un moment dat, în noi „se sincronizează cu ritmul naturii, prin care trec, ca o dulce mângâiere, degetele lui Dumnezeu...”

Un simplu exercițiu de imaginație, pe care ni-l propune scriitoarea ne trimite cu gândul la aceeași întrebare shakespeariană: „a fi sau a nu fi”... Pe marginea ei, brodăm ideea mării care rămâne singură sub cer, aproape în fiecare noapte. Într-o altă noapte însă, o noapte a neprevăzutului, o noapte a forțelor nefaste, omul este obligat să rămână și el tot singur – într-o captivitate latentă. Un joc stupid al îndochinării îl subjugă, îl transformă în „homo hominis lupus...” Astfel, omul rămâne singur, iar singurătatea sa devine o metamorfoză a nopților care vorbesc despre necuprinsele tăceri...

Victoria Milescu

Reverie și luciditate

Când am citit manuscrisul unei noi cărți de poezie, *Petale de sânge*, a doamnei Florentina Chifu, profesoară, membră a Uniunii Scriitorilor din România, am avut o surpriză.

Doamna delicată și discretă pe care am întâlnit-o deseori cu ocazia unor evenimente literare scrie o poezie care îi seamănă la exterior, cursivă, elegantă, cu o expresivitate armonioasă, dar pe măsură ce înaintezi în lectură și nu te lași furat de ritmul muzical, învăluitor, descoperi un abis al frământărilor sufletești, dar și un ochi lucid ce înregistrează atent și uneori necruțător lumea în care trăiește, enunțând observații, păreri critice până la sentințe.

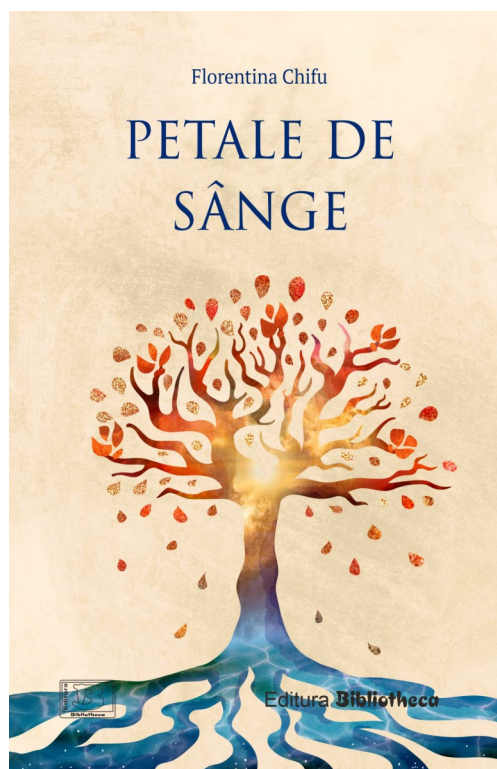
E lumea în care poetul viețuiește, din care nu se poate abstrage, o astfel de atitudine echivalând cu o trădare a menirii sale, ca glas al propriei inimi, dar și al cetății.

Motto-ul sub care e pusă cartea, dar și versurile de început ne invită subtil într-un spațiu vegetal, unde conviețuiesc într-un perfect echilibru al iluziei plante și cuvinte, în mixuri revigorante: „muguri albi de cuvinte”, „vis galben de pădărie”, „lăstarii metaforelor”, fermecătoare flori de bumbac, iar femeia îndrăgostită alergând spre cel iubit este „O dulce și nebună floare albastră”.

Cromatică abundentă sugerează tărâmură presimțite ale poeziei, ale picturii, ale artei în general.

Poezia „Lavandă” este o pictură în cuvinte colorate, iar „Muzica sufletului” este un adevărat concert clasic prin împletirea numelor unor compozitori celebri cu reflecții inspirate de operele faimoase ale acestora, cu valoare în plan universal uman. Spune poeta „Omul se cunoaște după muzica din suflet”. Cine are urechi de auzit să audă muzica unui suflet fericit, a unui suflet vulnerat, a unui suflet pregătit de marea evadare.

Poezia Florentinei Chifu este fortificată de astfel de enunțuri care apar

ca finaluri concluzive ale unor poezii începând cu un inocent *captatio benevolentiae*, ca pe parcurs să se metamorfozeze într-o neașteptată revoltă finalizată cu un verdict sever. Inocența aurorală dispare cu cât lumea e despodobită de aparențe, relevându-și falsitatea, lăcomia, lașitatea. Eșafodajul floral din debut e un miraj, căci „meciul vieții” e dur, iar „izbânda-i măsurată în euro și lei”.

Într-o lume bulversată, valorile sunt răsturnate, învingătorul e învins, iar învinsul e învingător. Reveriile se topesc la impactul cu neverosimila realitate de zi cu zi. Poetul, pe care îl credeam un visător incurabil nu e deloc cu capul în nori. Trăiește printre oameni, vede, înregistrează, suferă, își transfigurează suferința și revolta în poezii rezonante, cu turnură civică, de protest ardent.

Poeziile Florentinei Chifu sunt scrise cu inima și cu mintea, realizând, cu o admirabilă acuratețe, o combinație de fior romantic-sentimental și luciditate tăioasă avansând demersul liric înspre o zonă sapiențială privind contrarietățile și contradicțiile vieții: „Oamenii vor să fie fericiți”, dar nu sunt, nu se știe de ce, deși depinde doar de ei.

Poeta încearcă să afle cauzele, una a prezentului fiind tehnologia avansată care se întoarce împotriva oamenilor, manipulați prin dispozitive ce creează o falsă realitate, prin ecrane mari și mici, prin „păduri de ecrane”, determinând o neverosimilă sete de adrenalină. O propunere inedită a autoarei, pentru a reveni la parametri normali, este aceea de a renova nu numai societatea, ci și sufletul.

Una dintre cele mai îndrăznețe și caustice poezii, „Renovarea sufletului”, dureroasă aproape fizic, propune folosirea elementelor materiale, cărămizi, ciment etc., pentru a ameliora ceva imaterial.

Eul poetic camuflat în omul simplu al supraviețuirii zilnice se simte ca un acrobat pe o frânghie subțire, clătinându-se: „Uite viața, nu e viața”. Viața înseamnă timp.

Ca orice poet ajuns la maturitatea sa poetică, și Florentina Chifu abordează tema trecerii timpului, timpul fiind văzut ca un copac ale cărui frunze se nasc și mor înțelegându-și efemeritatea, ca o floare ce se ofilește și își pierde petalele dar regretul însângerat al acestor petale nu-l vede oricine, însă unii pot auzi „Cântec de descântat timpul”.

În „vitrina timpului” stau, conform viziunii poetei, poeziile ce dau seamă în felul lor de trecerea și petrecerea lumii din care au venit, cu: „ciorchini de propoziții”, „epitete roșii” etc. Deasupra acestor înțelese ori neînțelese prefaceri se ridică glasul poetei care imploră: „Doamne, fii glasul meu de pace, cu împrumut”.

Remarcabilă este abilitatea autoarei de a capta în prozodie clasică frământările, evenimentele, dramele societății noastre contemporane, de a pune într-o aproape neverosimilă armonie revolta și speranța.

În poezia cu care se deschide cartea *Petale de sânge*, Florentina Chifu se adresează retoric tuturor oamenilor sau universului „Mai e timp?”, anticipând neliniștile, dezamăgirile, absurdul, dramele pe care cu al său simț secret poetul le presimte.

Cititorii ar putea răspunde: da, mai e timp pentru bucurie, iubire, pace, poezie, depinde doar de noi.

Jurământ de credință și fidelitate

Am avut ocazia să citesc zilele acestea un volum al scriitorului Vali Nițu, poet despre care am mai scris și altădată. Este vorba de *Elegie cu chip de scorpion*, un titlu care surprinde și incită la lectură. Apărut la Editura Bibliotheca din Târgoviște în 2020, volumul este unul de maturitate, în care se observă cum poetul, strecurându-se, pășind printre cuvinte, mereu printre cuvinte, ajunge în cele din urmă, acesta fiindu-i destinul, tot în lumea cuvintelor. Este destinul, dar și blestemul oricărui poet de a trăi printre cuvinte, prin cuvinte, în cuvinte, de a lupta la nesfârșit, cu reușite și riscuri, pentru a le turna în forma poeziei.

Luptei acesteia continue cu cuvântul i se adaugă lupta cu timpul. Dacă în prima mai ai o șansă să câștigi, cea de-a doua pare pierdută din plecare; chiar dacă prin mici trucuri încercăm să-i oprim curgerea, e imposibil; tot ceea ce putem face este să i-o încetinim. E ceea ce face și poetul nostru. Numai că timpul este nu numai un fel deameleon care își schimbă mereu, în loc de culoare, pasul, ritmul, dar se și metamorfozează, în așa fel încât nu-l putem prinde, nu-i putem da formă, cum nu putem prinde gândul oricât am încerca să-l fixăm în cuvinte.

Timpul e magie pură, are calitatea de a se dilata și de a se strânge, exact atunci când am dori mai mult să fie exact invers. Și mai ales e alunecos. Este ceea ce simte și poetul, care „trecut de punctul timpului brodat cu frunze la școala unui alt anotimp”, în momentul bilanțului, constată că timpul, deși în trecerea lui șlefuește o poveste, totuși e cu mâinile goale, timpul i s-a scurs printre degete. Și odată cu timpul și viața: „în culoarea timpului topit/ îmi colind anii și ce găsesc?”/ „din când în când pe mine scriind poeme.” / „Mi se scurge viața printre degete/ așa cum alunecau boabele de grâu/ când le semăna bunicul.”

Este multă tristețe, amărăciune, suferință în această trecere spre nicăieri: „ne curge clepsidra spre neviață”. Din când în când se aude și câte un strigăt găuit de disperare: „Mă trezește răsăritul/ mă așteaptă apusul/ nu știu ce să fac/ cine poate ști?/ cine poate să răspundă?”

„În pragul timpului alb”, poetul adună cuvintele „unul câte unul”, și împletește în poeme „zilele și nopțile rămase”, însă „e frig și dor printre cuvinte,” iar poetului i se face frică de cuvinte, de cuvântul care „ne trăiește”. Dincolo de această teamă de cuvinte, există însă o teamă și mai mare, care o depășește cu mult pe cea de cuvinte, o „teamă târzie”, ce apare spre apusul vieții, și care este teama, spaima „de necuvinte”.

Poetul a ajuns totuși până la „piscul cuvântului” și „prin al timpului pas” a adunat „cuvintele sfinte pentru inegalabila dragoste”, pentru „cercul fecund al vieții”.

În ciuda tuturor spaimelor și a neliniștilor pe care le trezește, fiindcă nu-i putem „măsura necuprinsul”, timpul rămâne „fascinant și inegalabil”. În orice caz, constată poetul,

există nu un singur timp, Timpul, ci „atâtea timpuri încât nu știi pentru care să pleci sau pentru care să rămâi.” Iată o nedumerire sau o întrebare la care, ca la atâtea alte, nu cunoști rezolvarea sau răspunsul. Cum adică, numai întrebări, fără răspunsuri? Nu, pentru poeți există un răspuns, și acesta este poezia. „Poezia”, scrie poetul, „este răspunsul multor întrebări”. Și îi dăm dreptate. Poezia și iubirea. Poezia și femeia. Dacă viața este coroana, pentru Vali Nițu, femeia rămâne „perla coroanei”, căreia el îi jură credință pentru întreaga viață.

Degetele iubirii – femeia – perla coroanei

în pașii din roata timpului trăiesc și scriu iubirea
pentru femeia timpului
perla coroanei – împlinirea
degetele iubirii
mângâierea unor mâini din lacrimi
trupul ei – fecunditate cu rost
în piramida lumescului
răspunsul e prezent
mereu la post

curând se face seară
degetele numără în șoapte
cuvintele despre iubire
setea are nume de femeie
pasiunea cunoaște tăcerea ochilor
admiră în odihna înserării coapsa goală
lumina

în silabele iubirii gust de buze flămânde
privesc cum se scurge viața printre degete
nu o pot opri cu mâinile goale
nici cu desenul din minte
cine știe cu adevărat jocul destinului?
poate fi o partitură cântată la două mâini
ascultă
un iris filozofează – iubirea-i profundă

a căzut cortina
peste un sărut uitat pe marginea serii
aplauze mute

actorii s-au tot dus pe alte scene
într-un alt început
într-o stagiune finală
oare unde s-au pierdut?
voi iubi
până la gongul final degetele îndurătoare
perla coroanei
propria-mi secundă celestă – neuitare

Ultimele versuri ale ultimei poezii din volum pecetluiesc acest jurământ de credință și fidelitate: „...voi iubi până la gongul final” „...perla coroanei”.

* Vali Nițu: *Elegie cu chip de scorpion*, Editura Bibliotheca, 2020

Școala de pictură de la Târgoviște

De-a lungul anilor, printre cei care au tot expus creațiile lor artistice la Galeria Regală Casino Sinaia, se regăsesc trei pictori din Târgoviște, fiecare în parte personalitate puternică în pleiada artiștilor plastici contemporani. Vin cu amprente picturale distincte, oricum ar fi priviți, prin indulgența ochiului artistic sau analizând amănunțit lucrările lor, de la tematică la tehnică și motivație. Așa că, negăsind alt mod de asociere, i-am grupat într-o Școală artistică târgovișteană, considerând că cei porniți pe drumurile căutării de modele ori repere în artă, au ce învăța de la domniile lor, Mihai Șerbănescu, Grigore Stan și Corneliu Drăgan-Târgoviște.

Primul dintre ei, născut în 1956, la Târgoviște, este și profesor la Școala populară de artă din localitatea respectivă, iar constatarea lui, didactică probabil, cum că „învățarea limbajului (artistic) se face în timp, după care poți ajunge pictor sau doar bun cunoscător”, poate fi în egală măsură motivație și ideal artistic, dar și barieră în loc de filtru al exprimării prin artă. Oricum, punctul de vedere al unui pictor matur, copt în expresie, stăpân pe toate raporturile sale cu pârgghiile creației, consolidate pe lungul drum al devenirii artistice, început la vârsta de 13 ani, cu primele cursuri de pictură, la școala de profil din localitatea natală. Se va întoarce aici, ca profesor, după niște ani de studii prin străinătate, pentru a împărtăși cunoașterea și experiența picturii celor porniți să-i deslușească tainele. Până la conștientizarea principiului divin al creației, omul intrinsec creator se manifestă oscilant, între idei și imagine, iar intervenția profesorului este determinantă în acest punct. Creația artistică adevărată este aceea „care deschide ferestrele minții”, mai spune Mihai Șerbănescu, dar la el prima barieră pe acest itinerar este abstractul formal în lucrări ridicate deasupra realului, într-o viziune modernă a misticului, nici declarată fățiș, nici ascunsă recunoașterii. Într-o mare varietate de teme, din punctul de vedere al creatorului, dincolo de al celui care experimentează încă, Mihai Șerbănescu are darul de a surprinde culorile și formele așa cum le oferă Dumnezeu cunoscătorilor, celor sensibili la văzutele și nevăzutele lumii.

Căutarea surselor de inspirație începe, de obicei, pe drumurile continuității deschizătoare de noi orizonturi, sau cu proiecții ale trecutului perceptibil într-un viitor posibil. Ciclul Spiritul pietrelor, de exemplu, pleacă de la Ghicitorul de pietre al lui Mircea Eliade, precedând alte cicluri similare doar tematic, Spiritul Bucovinei sau Spiritul Munților Apuseni, în care locul pietrei este luat de lemn. Cultul formelor naturale care nu pot fi explicate, doar văzute, ca atâtea motive artistice de neînțeles, posibil de a fi transpuse și transmise altora prin filtrul autorului, rămâne totuși la îngăduința consumatorului de artă, fie el simplu curios sau pasionat. Ceea ce se evidențiază la Mihai Șerbănescu este abordarea „lumii neștiute a satelor românești”, acolo unde oamenii și locurile sunt mai aproape de divinitate, unde artistul s-a întors mereu din periplusurile sale, organizând în mijlocul naturii nenumărate tabere de creație. Convenții tradiționale între artiști și operele lor, convenții tacite între creatorii de artă și receptorii ei. Făcând loc unui alt pictor târgoviștean, Grigore Stan, atipic în felul său, care, fără să fie în prim planul creației proprii, surprinde mai mereu cu lucrări fixate prin culori cernute de orice agresivitate, indestructibil optimiste. Originalitatea

lui este recomandată tocmai de această reprezentare deloc deformată a realității, dar înnobilită de culoarea niciodată excesivă în balansul imaginii. Am discutat de mai multe ori pe seama picturii lui, nu numai un cult personal, „singurul lucru pe care știu să-l fac cu sfințenie”, după spusele lui, dar și unicul mod de supraviețuire. Pictează din vremea copilăriei, începând cu pictura de biserică, pictură după modele, fără surse interioare esențiale de influență, care își va pune oarecum amprenta pe activitatea artistică ulterioară. Evident că Grigore Stan și-a găsit, mai apoi, drumul prin artă, credința a ceea ce face din har dumnezeiesc, alegând ca motive de creație tot ce pare a fi fost, întâi de toate, creația lui Dumnezeu, omul natura, biserica. Acest drum, de la imitație la idealizare, se oprește uneori la nivelul imaginii ca proiecție frontală, fără unghiuri de vedere abrupte, pentru ca receptarea acestora să nu implice introspecții de adâncime. Poate este chiar un crez artistic deliberat, sau condiționarea existențială propusă prin artă. Dacă poezia încheagă ideile, pictura ar trebui să concentreze simțurile vizuale direct pe imaginea creată, de la simplitatea motivației până la unitatea structurală a creației, fie doar unitate stilistică proprie. Grigore Stan și-a îndeplinit, progresiv, acest deziderat, dedicându-se în totalitate picturii, ca dovadă sunt și cele trei expoziții diferite pe care le-a avut în ultimul an la Galeria Regală Casino Sinaia.

Aș adăuga celor doi pictori originari din Târgoviște, un altul stabilit între timp în orașul dâmbovițean, rememorând totodată nașterea pe aceste meleaguri a pictorului Nicolae Grigorescu, ori lungul popas al lui Gheorghe Petrașcu, din aceeași breaslă. Este vorba de Corneliu Drăgan-Târgoviște, născut în 1956 la București, stabilit din 1981 la Târgoviște. Încă un inginer care, îmbrățișând artele, a trecut și prin lumea gazetărească, drept membru fondator al ziarului local Glasul Cetății. Cu studii individuale de pictură și desen, a debutat în această zonă cu benzi desenate și grafică satirică prin revistele vremii. Are un curriculum vitae impresionant, cu multe zeci de expoziții personale și de grup, în țară și în străinătate, încununat cu premii peste premii. Tehnica lui preferată în pictură este acuarela, pentru că aceasta „combina deopotrivă pasiunea și precizia, în surprinderea momentului ales”. Întâlnim la el un amestec echilibrat de teme artistice, formula finală fiind, de fiecare dată, amprenta de culoare cu care îmbracă formele reprezentate. Un pictor trebuie să fie, înainte de toate, un foarte bun desenator, iar Corneliu Drăgan-Târgoviște o dovedește cu prisosință. Schița inițială este esențială din punctul de vedere tehnic al lucrării, cu deschidere evidentă a imaginației și poziționare a ei în sferile înalte ale creației. Nu mă surprinde aplecarea lui spre acuarela, o tehnică altfel doar contextual folosită, corelând perfecționismul creativ cu imaginația și fantezia, într-o spontană relativitate cu idealul artistic. „Acuarele mele sunt niște copii ale sufletului și dispozițiilor”, spune Corneliu Drăgan-Târgoviște, dar în reciprocă măsură ar trebui să fie și provocările acestora în raport cu implicarea artistului. Nu poți face artă fără să fii pasionat de acest lucru, însă, pe de altă parte, pasiunea poate deveni o corvoadă a sufletului, regăsit parțial prin actul creației. Nici confortul spiritual necesar creației, invocat de pictor, nu cred că este mereu cel mai propice mediu de lucru. Poate doar rodnic!

L-am întâlnit de câteva ori pe artist, la Sinaia, am încercat chiar să-l descos în anumite privințe ale dedesubturilor artei sale. A evitat, parcă, anumite detalii de pe o poziție cerebrală și distinsă, a unui artist bine ancorat în lumea dinăuntru și dimprejurul său. Expozițiile pe care le-a creat și pe care am avut șansa să le văd, m-au impresionat de fiecare dată, prin diversitatea tematică, de la flori până la teme marine, de la portrete la motive religioase, dar mai ales peisajele impecabil realizate, o cromatică riguroasă sau diluată în lumină, după nevoia emoției artistice. Suprapunerea, peste schița inițială, este adevărata lui artă, într-un acord controlat al tonurilor cu formele, al contururilor parțial definite sau acoperite de culoare, atât cât să dea valoare artistică imaginii create.

Îi urmăresc în continuare pe cei trei pictori dâmbovițeni, așteptându-i să treacă muntele spre Sinaia, cu toată încărcătura lor artistică, pentru noi întâlniri sufletești și revelații spirituale.

Eminescu – valoare universală, întrupată artistic în simboluri naționale*

„Ca să-ți dai seama de nivelul culturii generale a unei națiuni, trebuie să vezi ce idoli are” (*Eminescu*)

Cu prilejul sărbătorii **Zilei Internaționale a Poeziei** - 21 Martie 2023, oficializată de UNESCO în 1999, care recomandă recunoașterea contribuției marilor poeți naționali la îmbogățirea culturii și spiritualității universale - am lansat unul dintre recente proiecte de promovare a marilor valori naționale românești. Opinia privind valorile dominante în **mentalul colectiv, național și internațional**, în multimedia actuală a fost unanimă: **cea mai mare și mai apreciată valoare poetică românească** - un simbol etalon al spiritualității neamului românesc - **a fost atribuită lui Mihai Eminescu, Poetul Național al României**.

Potrivit cu această imagine, dominantă în mentalul colectiv contemporan, reiese că modelul de poet și om al vremii sale ne-a fost lăsat nouă moștenire pentru totdeauna prin pilda vieții și activității lui Mihai Eminescu. De aceea și anul acesta, 2024, când „*intrăm în zodia marii noastre culturi*” și ne promovăm geniul național, pe canalele online, cu bună intenție, am fost întrebat: „*La ce te gândești?*”.

De data aceasta, cu aceeași disponibilitate regândesc un răspuns anterior: „*Mă gândesc la o veste de zile mari și de interes general, despre Poetul Național al României, considerat simbolul emblematic al spiritualității românești și unul dintre modelele spirituale și duhovnicești ale neamului. Mai mult, el este socotit Arheul [esență /prototip] național, consacrat astfel încă în timpul vieții, prezent și lucrător până la sfârșitul veacurilor pentru orice suflet iubitor de frumos și adevăr divin. Asemenea Arheu național, precum poetul român Mihai Eminescu - pentru mulți devenind idol - a fost reprezentat artistic și sub forma unor sculpturi monumentale, realizate pe toate meridianele lumii, adesea numite „MONUMENTE - SIMBOLURI NAȚIONALE”.*

• Un prim lăcaș modern de promovare a marilor valori naționale românești, devenit tradiție, a fost **Ateneul Român**. Proverbialul „*Un leu pentru Ateneu*” a fost un îndemn, în urmă cu **un secol și jumătate**, adresat întregii populații din România, pentru ca prin **SUBSCRIȚIE** publică, atunci tip loterie națională, să se emită 500 000 de bilete, cu banii din vânzare urmând a se construi și s-a construit **Ateneul Român**, în **1886-1888** la **București**. Realizarea celui mai impunător, prin măiestrie și grandoare, edificiu de cultură națională, un monument simbolic neîntrecut până azi, **PALATUL ATENEUL ROMÂN**, prin lege, în 2004, a fost **înscris în „lista monumentelor de valoare națională și universală”**, iar din 2007 este **inclus în „lista Patrimoniului European”**.

• Devenind tradiție românească, tot prin **SUBSCRIȚIE** publică de **interes național**, în urmă cu mai bine de un secol s-a realizat un alt

monument simbolic, postat la granița dintre fostul Imperiu Austro-Ungar și România Mare, reunificată. În numele celor care **și-au dăruit viața pentru împlinirea visului Marii Uniri**, din 1918, **alesul național a fost Mihai Eminescu**, actualul Poet Național al României, căruia după îndelungate pregătiri i s-a ridicat, în 1925, simbolicul **MONUMENT EMINESCU** la **Sânnicolau Mare** ca omagiu adus făuritorilor Marii Uniri a Provinciilor românești.

• În 1939, când armatele fascist-hortiste amenințau hotarele țării, generalul Georgescu P. Ion a cantonat punctul de comandă al diviziei sale, formată din 20 000 de militari infanteriști ai armatei Române - **DE STRAJĂ LA HOTARELE DIN NORD-ESTUL PATRIEI** - în defileul Someșului din Muntele Gutin, un punct strategic pe cel mai înalt **vârf al dealului Comja din localitatea Seini de Maramureș, la poarta cea mare de pătrundere în Ardeal**. Pe platoul Dealului Comja militarii au sădit **10 000 de brazi**, ca să configureze numele **EMINESCU**, omagiu adus poetului de la a cărui moarte se împlineau 50 de ani. **Monumentul natural grandios se întinde pe circa 400 mp, o lungime de 116 m, o lățime de 32 m**, fiecare dintre cele 8 litere având mărimea de 12 / 24 m, iar grosimea literei și distanța dintre litere de 4 m, ca pe teren **numele poetului scris întreg să aibă vizibilitate în două județe și două țări, iar glasul lui poetic să se audă până în apusul îndepărtat**.

Ulterior generalul motiva în scris: „*Expresiunea cea mai înaltă a poeziei românești trebuia să se bucure de un decor, de un spațiu nemărginit, de o contemplare înfocată*”, iar „*Această glorie a neamului, a adâncului rezervelor noastre sufletești, fecund și generos, trebuia legat de pământul țării și eu am făcut-o prin brazi. Bradul este dintre arborii pământului cel mai îndrăzneț, cel mai armonios, și dintre acei arbori ce nu se încovoie, rămâne drept și e gata să protejeze piscurile pe care crește. Nepieritoare fiind opera lui Eminescu și cinstirea lui trebuie să fie la fel!*”.

După un deceniu și jumătate, generalul s-a întors să-și vadă opera, și a constatat că e înghițită de pădure și vandalizată de străinii de neam. A căzut în genunchi, spunând: „*Acest monument va trebui să se păstreze fiindcă Eminescu ne-a veșnicit. El rămâne chiar dacă neamul o pieri*”. Refacerea Monumentului viu Eminescu din Seini a început, după alt deceniu și jumătate, în anul 1964, cu plantarea a **2500 de brazi**. Coincidență, tot în 1964, la București a fost organizat primul **Simpozion Internațional Eminescu**, iar ca participant la acest simpozion a debutat, în eminescologie cu 4 articole, **universitarul** care, după **alte 6 decenii, în 2016** publica ultima ediție a ciclului „*Eminescu Universal*”, astfel reușind simbolic să-l aducă **acasă la el**, adică în noua „*Casă de cultură Mihai Eminescu*” din Bezdead, jud. Dâmbovița.

De când a preluat funcția de primar în Seini, **Gabriela Florica Tulbure** a declarat că a preluat și „**Urmărește îndeaproape refacerea și întreținerea monumentului natural cu numele lui Eminescu**”, pentru ca „**Să-i redăm lui Eminescu ce-i aparține**”: „**Pe dealul Comja, la Seini**

*Sămânță de eternitate
Cuvântul are rădăcini
Și suflet viu, fără de moarte”*

(versurile aparțin preotului poet local, Cetățean de Onoare, Gheorghe Pop).

• **Fundația Academia DacoRomână „TempusDacoRomânia ComTerra”** - al cărei **patron spiritual este Eminescu**, alături de Zamolxe și Burebista, iar

președinte de onoare Densușianu - continuând tradiția, tot prin **subscripție publică**, dar ca **procedură** recomandând **SPONSORIZAREA publică**, în 2023, la **sugestia noastră** a militat pentru ridicarea unui **MONUMENT EMINESCU**, similar ca imagine fidelă sufletului românesc, reflectat în opera sa, lăsată nouă **moștenire culturală**.

Acum, în noua epocă a internetului, poetul român devenind un simbol național, e **cunoscut** în lume prin intermediul traducerilor și îndeosebi al ecourilor, tipărite, mai ales online (zeci de milioane de accesări), în cel puțin **150 de limbi** din peste **250 de țări și teritorii geografice autonome**. Această demonstrație documentară a receptării internaționale a fost prezentată într-un **serial**, publicat sub genericul „**Eminescu Universalul**”. Primul volum, „**Eminescu în perspectivă universală**” (2013, cuprinzând 24 de studii din peste 50, publicate anterior), reprezintă **suportul istoriografic**, la care am adăugat **suportul biographic** al serialului prin volumul, „**Eminescu în ultimul deceniu de viață**” (edițiile 2019, 2020). Între aceste ediții ale serialului, ciclul de 6 volume publicate între 2014-2016 sunt axate pe „**Circuitul universal al operei**” și ecoul ei (edițiile din 2016 și 2020 sunt accesibile și pe internet). Și de aici aflăm date despre unele **obiective socio-culturale care au marcat momente semnificative ale istoriei noastre contemporane**.

a. Încă în **1989**, Eminescu a fost cunoscut, **recunoscut** și consacrat de **UNESCO** drept **valoare națională românească de dimensiune universală**. Acel „**An Centenar Eminescu, 1989**” a fost declarat „**AN INTERNAȚIONAL EMINESCU**”, opera culturală eminesciană fiind recomandată statelor membre pentru a fi tradusă, studiată, promovată și asimilată în literaturile naționale. Astfel a fost marcat **momentul românesc în Patrimoniul Cultural al Omenirii**.

b. Din multi-media aflăm • Unul dintre **obiectivele strategice defensive militare contemporane**, prezumtive (M-D Buraga: „ufowar...GEO-STRATEGICALLY AND GEO-POLITICALLY CAPABILITY NATO, NASA” - de asemenea, **îngerii din pictura renașcentistă mondială**, precum și din toate **Mănăstirile românești**, între care - „și **îngerii din picture marelui pictor român Nicolae Grigorescu**”) „**Pacea universală**”, **obiectiv** îndreptățit a fi inspirat de versul „**Îngerul iubirii, îngerul de pace**” din poezia „**Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie**” de Mihai Eminescu • Primele patru versuri ale primei strofe din aceeași poezie o mai găsim **gravată pe placa de marmură de pe postamentul Monumentului omagial în cinstea făuritorilor Marii Uniri, 1918**, din Sânnicolau Mare • Aceleași patru versuri eminesciene au fost **scrise și pe un perete cu arcadă al Așezământului românesc din Ierusalim**, a cărui biserică a fost ridicată inițial între anii 1935-1938, sub **păstorirea primului Patriarh al României, Miron Cristea**. **Aici este înfățișată HARTA ROMÂNIEI** ale cărei granițe sunt marcate cu un

brâu în Trei Culori, iar la mijloc Maica Domnului cu Fiul, ținând în mâna liberă o panglică în Trei Culori. Sub hartă, jos stânga sunt scrise cele patru versuri despre aceeași „...*dulce Românie*”, iar sub hartă e scrisă o altă poezie eminesciană, „*Rugăciune*” pentru Maica Domnului • În 1999, în ajunul vizitei în România, poezia „*Rugăciune*” a fost rostită în limba română mai întâi din balconul papal de la Vatican de Papa Paul al II-lea (născut în Polonia, cu numele Karol Józef Wojtyła, adică la precizarea acestuia -

Voitilă). Pe parcursul vizitei sale de trei zile în România, poezia „*Rugăciune*” a fost repetată tot în limba română ca și discursurile sale în „GRĂDINA MAICII DOMNULUI”, cum a numit-o la sosire, după ce la Otopeni așezat în genuchi a sărutat pământul țării românești. Acesteia în ajun de mileniul trei îi prezicea, - „*Vei fi protagonista unei noi perioade de entuziasm și curaj. Vei fi națiune prosperă, pământ roditor de bine, popor solidar și făcător de pace*” • Potrivit știrilor internaționale, în

căutarea Arborelui său genealogic, Charles III al Marii Britanii, la scurt timp după recenta înscăunare ca monarh britanic, în prima sa vizită externă, de cinci zile, începând din 2 iunie 2023, a recunoscut că o face în „Țara mea de glorie, țara mea de dor”, vers din aceeași poezie, despre frumoasa „...*dulce Românie*” • Gestul de încununare civică a lui Eminescu, sub semnul simbolic al spiritualității românești, ne-o transmite imaginea din 2 iunie 2023, virală în lumea internaților. Monarhul britanic,

continuatorul șefiei celor 56 state din Commonwealth (majoritatea foste colonii ale Imperiului Britanic, 2,5 miliarde de locuitori, supuși coroanei, între care Canada, Australia, Uniunea Africii de Sud, Noua Zeelandă, Irlanda de Nord etc.), Charles III, sosit la Palatul Cotroceni din București, îndreptându-se spre demnitarul gazde care îl întâmpinau, primul ales căruia i-a întins mâna pentru a-l saluta fiind Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Din schimbul lor de gesturi și cuvinte, imaginea mută a televiziunilor, îndreptată spre toate zărilor lumii, transmitea privitorilor simbolicul subînțeles, de „*Bine v-am găsit!*”. Tot atunci, Charles al III-lea parcă repeta ce rostise și la conferința de presă, în aplauzele tuturor, în limba română (că revenea în) – „Țara mea de glorie, țara mea de dor”.

Răspunsul Patriarhului României ar fi fost sigur unul de „*Bun venit!*”. Privitorii de pe net ai imaginii puteau fi îndreptățiți să adauge, repetând cuvintele Patriarhului, potrivite situației de acum, deși au fost rostite anterior de la tribuna Academiei Române: „*Mihai Eminescu a fost și rămâne modelul românului dornic de cunoaștere universală și în același timp un fidel păstrător al identității sale naționale*”, evident și prin limba în care au fost scrise versurile poetului, de mare încărcătură umană și istorică, remarcată astfel de Patriarhul României, - „*Făuritor al limbii române literare moderne, Eminescu a înțeles că între multe daruri moștenite de la înaintași în patrimoniul spiritual al neamului românesc, cel mai mare dar este limba națională în care ne exprimăm identitatea și comuniunea între generații, el recunoscând și apreciind constant rolul Bisericii neamului în dezvoltarea culturii și limbii române*”, în acest înțeles preluând ca

profeție crezul poetului privind **nevoia de a se construi anume o „Catedrală ortodoxă a neamului românesc”** • Aplecându-și urechea minții asupra miraculosului dialog în duh dintre poet și divinitate, „o lucrare exegetică” creștin-ortodoxă românească, deocamdată în două volume, întărind adevărul acestei împreună lucrări, concluziona recent: „*Mihai Eminescu este cel mai mare proroc, martir, învățător, apologet, filosof filocalic și poet profund mistic, dat omenirii prin România*” (N-M. Stanca) • Adevărat, de milenii provocările istoriei determină omenirea să-și cunoască valorile, așa cum își apără integritatea, promovând pacea, armonia și spiritualitatea universală. Acea stare de conștiință, eternă și nemuritoare, depășește limitele timpului.

c. „Wikipedia”, enciclopedie internațională online, editată în peste 260 de limbi - din 2003, prin convenție cu statul român apare și în limba română - după un deceniu publică „o pagină web Eminescu”/ link, care informează: • „*În 2015, articolul cel mai citit de români este cel despre Mihai Eminescu*” (peste 400 000 accesări) • În 2021 revine: „*15 ianuarie nu e doar ziua lui Eminescu. E și ziua Wikipedia. Locul de unde se informează mare parte din oamenii de pe net*” • „*15 ianuarie 2021, EMINESCU, ÎN TOP 3 AL TUTUROR TIMPURILOR la accesări*” (zeci de milioane realizări, cf. linkedin.com/in/tatiana-beliuța-642647141).

Ciclul „**EMINESCU UNIVERSALUL**”, scris la Bezdead, publicat și pe internet, îndreptățește decizia ca **POETUL UNIVERSAL EMINESCU SĂ FIE ADUS ACASĂ LA EL, ÎN NOUA „CASĂ DE CULTURĂ MIHAI EMINESCU” - BEZDEAD**, județul Dâmbovița. Prin înfăptuirea acestui „**MEMORIAL EMINESCU**” (N-M Stanca) localitatea a fost pusă pe harta lumii, alături de alte peste 300 de localități situate în toate continentele, apreciate ca **CENTRE DE IRADIERE A MESAJULUI EMINESCIAN ÎN LUME**.

Întâmplător sau nu, inaugurarea activităților acestui nou lăcaș de cultură, în noiembrie 2022, a coincis fericit cu o mare sărbătoare de credință a neamului, prin cinstirea timp de milenii a memoriei celor plecați dintre noi acolo sus în ceruri, - tradiția sacră locală familială fiind numită „**MOȘII de toamnă**”. Tot cu acest prilej a avut loc la Bezdead și un eveniment cultural de interes general, **primul „Simpozion Internațional Eminescu”**. Altă coincidență, ambele sărbători au fost marcate ca evenimente distincte, dar în aceeași localitate și în aceeași zi, pe data de 5 noiembrie 2022. Atunci, **al doilea „Simpozion Internațional Eminescu”** a fost programat pentru anul următor, 2023 (ca omagiu adus Poetului Național al României cu prilejul împlinirii a 173 de ani de la naștere și 134 de ani de la trecerea lui la cele veșnice). Din motive obiective, Simpozionul Internațional Eminescu a fost reprogramat din 15 iunie pentru 25 august 2023 (anterior s-a comunicat participanților programul de desfășurare, iar mesajele, comunicările științifice și istoricul evenimentului urmând a fi publicate într-un volum).

Organizatorii „*Simpozionului Internațional Eminescu*” (ed. II, 2023) au fost, în fapt, **PRIMĂRIA** comunei **BEZDEAD** (funcția de primar fiind deținută de prof. **Teodora Anghelescu**, promotor al unor mari proiecte, „*prin care comuna să iasă din anonimat*”, ca parteneri având **Complexul școlar „Grigore Rădulescu”** și **Casa de Cultură „Mihai Eminescu”**, despre care mărturisea public încă înainte de inaugurarea activității, la o festivitate școlară, în prezența vicepreședintelui Senatului, Virgil Guran: „*Este un proiect la care țin mult, pentru copii și comunitate*”.

În calitate de coorganizator al Simpozionului Internațional Eminescu, ediția a II-a, a acceptat inițial să participe **Fundația Academia DacoRomână „TempusDacoRomânia ComTerra”** din **BUCUREȘTI** (ca acțiune din planul anual), **partenerii** incluși în rețeaua CNR UNESCO fiind cei tradiționali: **Școala Gimnazială și Biblioteca comunei Bezdead, Societatea Scriitorilor Târgoviște, Centrul județean de cultură Dâmbovița, Biblioteca Județeană Dâmbovița, Centrul EUROPE DIRECT Târgoviște.**

Între **Academiile din România și din Republica Moldova**, reprezentate de Președinții **Ioan Aurel Pop și Ion Tighineanu**, a fost încheiat un **Acord** privind „**Planul de activități comune**”, care urmau să se organizeze sub patronarea celor două Academii, **coordonator** fiind numit un membru al acestor două Academii, în persoana **acad. Mihai Cimpoi**, președintele Congreselor Mondiale ale Eminescologilor. Acesta a fost de acord ca în **Planul de activități comune** să fie inclus „**Simpozionul Internațional Eminescu**”, programat pentru data de **25 august 2023, în România, la Bezdead, jud Dâmbovița**. Conform acestui Acord, **Simpozionul Internațional Eminescu**

din Bezdead a fost organizat sub patronarea celor două Academii, astfel încât reprezentantul în calitate de coordonator să participe ca invitat de onoare. La această **acțiune culturală internațională, desfășurată sub patronare academică, s-au afiliat Societatea Scriitorilor din Târgoviște și Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, filiala Dâmbovița**. Conducătorii acestora participând ca invitați de onoare au determinat oficialitățile ca **TeDeum-ul oficiat cu prilejul dezvelirii Monumentului Eminescu**, în fața „**Căminului de cultură Mihai Eminescu**”, să fie și a fost **săvârșit de un sobor de preoți dâmbovițeni, condus de un înalt prelat al Arhiepiscopiei Târgoviște**.

Evenimentul dezvelirii Bustului Eminescu, precum și lucrările Simpozionului s-au desfășurat normal. Micile incidente (postamentul bustului încă în lucru, nerespectarea

strict a programului și a tematicii), au fost dominate de entuziasmul participanților active prin mesaje și comunicări, de asemenea prin răsplătirea morală, cu diplome și trofee pentru cei care au contribuit la consolidarea acestui Pod al prieteniei și colaborării prin promovarea marilor valori ale neamului românesc.

Constatăm că, în felul acesta, - „**După Podul de flori, Podul de cărți și Podul de reviste**” (cum aprecia **acad. George Păun**, invitatul Simpozionului Internațional Eminescu din 25 august 2023, Bezdead-România, inclus și în

programul Congresului Mondial al Eminescologilor, 1 septembrie 2023, din Chișinău - R. Moldova), acum s-a încercat **INSTITUȚIONALIZAREA** unui **POD DE ACTIVITĂȚI COMUNE**, sub patronare academică, ale cărui borne să fie **Congresul Mondial al Eminescologilor din Chișinău și Simpozionul Internațional Eminescu din Bezdead**, convinși fiind că **Timpul Supremul Judecător va continua să lucreze în favoarea lui Eminescu**.

A trecut mai bine de un secol de la ridicarea primului monument Eminescu, drept omagiu adus făuritorilor Marii Uniri din 1918. Să reamintim că, **după alte două decenii**, printr-un act de dăruire patriotică s-a realizat **grandiosul Monument viu Eminescu, la Seini**, de pază la Marea poartă de vest a Ardealului. Având în vedere aceste antecedente, salutare, **în 2023, Fundația Academia DacoRomână „TempusDacoRomânia ComTerra”**, la reuniunile sale din **februarie 2023**, a acceptat propunerea de **continuarea tradiției** și realizarea ei tot prin SUBSCRIPTIE, dar ca procedură de colectare publică preferând **SPONSORIZAREA / o posibilă contribuție directă, donația**. Acest tip de sponsorizare ar fi avut drept scop posibilitatea ridicării unui Bust-Monument, simbolizându-l pe Eminescu din zilele noastre, Poetul Național al României, în favoarea căruia a lucrat Timpul - Supremul Judecător, ca să dobândească faimă mondială.

Documentarea procesului de universalizare a moștenirii culturale eminesciene o reprezintă **serialul de cărți** scrise la Bezdead **sub genericul „Eminescu Universal”**, axate în principal pe **Circuitul universal al operei**, adică traducerea și ecoul ei în publicații, editate și online în limbile lumii.

Lucrările despre universalitatea lui Eminescu au fost lansate la Congresele Mondiale anuale ale Eminescologilor (2013-2023), edițiile (*Eminescu Universal* - 2016 și *Eminescu în ultimul deceniu de viață* - 2020) fiind **prefațate** de Președintele acestor congrese, **acad. Mihai Cimpoi**.

Membri și al Societății Scriitorilor Târgovișteni, pentru merite deosebite în promovarea vieții cultural-artistice dâmbovițene (președinte de juri, autor de cărți, relații culturale bilaterale), academicianului Mihai Cimpoi, în consecință, i-au fost acordate Titlurile de Cetățean de Onoare al orașului Târgoviște și Doctor Honoris Causa al Universității Valahia din Târgoviște.

Cărțile noastre despre universalitatea Poetului Național al României, Mihai Eminescu, scrise la Bezdead, au îndreptățit propunerea ca PATRONULUI SPIRITUAL al Casei de Cultură „**Mihai Eminescu**” - Bezdead să i se ridice un BUST / MONUMENT în localitatea Bezdead. Locul potrivit pentru Bustul-Monument s-a considerat a fi – ca strajă simbolică – **în fața „Casei de Cultură Mihai Eminescu”** - Bezdead. Bustul realizat din marmură nobilă, așezat pe un postament adecvat, e prevăzut cu o placă tot de marmură, pe care **scrie cu litere de aur versurile devenite proverbiale:**

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE,

Țara mea de glorie, țara mea de dor?,

...La trecutu-ți mare, mare viitor!

Apoteotică imagine, în limbaj alfabetic, se poate exprima prin trei semne de exclamare sub forma celor trei simboluri din colțurile unui triunghi, parcă predestinate să înfățișeze trei momente, situate în trei zone cu semnificație istorică: Sănnicolau Mare (1918)-BANAT, Seini (1939)-MARAMUREȘ, Bezdead (2023)-MUNTENIA.

O asemenea **modalitate de omagiere** a Poetului Național al României, „*Eminescu Universal*” **reprezintă o recunoaștere și cinstire umană și patriotică** a celui care întreaga viață civică până la sfârșitul de martiriu și-a dăruit-o cauzei naționale. Prin această realizare apreciem că ni se oferă încă o **lecție istorică** de trezire a conștiinței naționale, de unire a românilor de pretutindeni, de apropiere între popoare, de revigorare a vieții social-culturale din localitate și din zonă. În general, ar putea fi o fereastră românească deschisă către toate zărilor lumii.

Prin această adresare publică, aducem în atenția generală un nou îndemn: Chemarea populară națională „*Un leu pentru Ateneu*”, atât de actuală de când „*Ne-am ales cu / Monumentul Eminescu*”, postat în fața „Casei de Cultură Mihai Eminescu” din Bezdead, continuând astfel tradiția **Monumentelor naționale simbol, având ca borne:**

1918 - SIMBOLUL MARII UNIRI A ȚĂRII (Sănnicolau Mare)

1939 - SIMBOLUL ÎNVEȘNICIRII NEAMULUI (Seini)

2023 - SIMBOLUL ADEVĂRULUI UNIVERSAL (Bezdead)

În noua epocă a internetului, când e posibilă comunicarea online, odată cu dispariția distanței geografice în transmiterea informației științifice a crescut și interesul pentru conviețuire și cooperarea interumană, favorizând dezvoltarea relațiilor dintre popoare și culturi. Lumea reprezintă de acum o mare familie, în care dimensiunea universală a valorilor naționale poate fi demonstrată și măsurată, pentru a-și dobândi pe merit locul ca parte în Patrimoniul Cultural al Omenirii, în dezvoltarea căruia procesul de cunoașterea, apreciere și asimilare reciprocă a valorilor naționale devine un deziderat.

Cunoașterea valorii naționale de dimensiune universală a Poetului Național al României, Mihai Eminescu, e posibilă cu ajutorul tehnicilor moderne de **evaluare** a procesului de universalizare, prin **măsurarea** unor aspecte, precum: **a. Circuitul universal al operei** (considerat criteriu cumulativ al universalității), nu atât prin enunțul adevărului intuit, cât prin „**Demonstrarea adevărului, matematic**” (Leonardo da Vinci), proba documentară / demonstrația adusă de noi fiind ciclul „**Eminescu Universalul**” – traducerea operei și ecoul ei în 150 de limbi din peste 250 de țări și teritorii geografice autonome – **dovada că poetul român este comparabil și compatibil cu clasicii consacrați ai literaturii universale**; **b. Numărul mare și valoarea lucrărilor literar-artistice și științifice despre moștenirea culturală eminesciană în lume, în favoarea căreia Timpul Supremul judecător a lucrat favorabil**, marcând momentul național românesc în patrimoniul cultural mondial; **c. Imaginea lui Eminescu în mentalul colectiv al epocii noastre**, așa cum ar reieși dintr-o anchetă de opinie, realizată de noi pe un eșantion internațional, folosind canalele online și telefonul. Datele obținute / colectate, contabilizate (cifrele reprezentând fapte împlinite) și prelucrate cantitativ urmau să fie prezentate public la reuniunea științifică locală cu participare internațională, Simpozionul Internațional Eminescu-Bezdead, 25 august 2023.

Cum **răspunsurile primite nu au fost reprezentative** (prin număr și conținut, majoritatea fiind generale, ca venind din partea unor persoane care stau deoparte, meditează, nu se implică, privesc de pe tușă și exclamă cu mândrie „Excelent, felicitări”, - „Așa ceva de valoare și interesar trebui...” Puțini au răspuns la cele 10 întrebări, cum se sugera, scurt tip grilă și doar opinia personală posibilă să și-o dezvolte și să o transmit **(PENTRU CITITORUL TEXTULUI DE FAȚĂ NU ESTE PREA TÂRZIU NICI ACUM, SĂ NE RĂSPUNDĂ, PREZENTÂND OPINIA PROPRIE - măcar într-o frază - DESPRE EVENIMENTUL DESCRIS MAI SUS ORI DESPRE ORICE SPRIJIN MATERIAL)**. O prezență activă au dovedit cei peste 30 de invitați, participanți la simpozion, care au expediat direct sau online mesaje și comunicări științifice pe temă, de mare interes, un motiv în plus pentru a le publica, în volumul menționat (care va cuprinde istoricul evenimentului, comunicările prezentate și ecourile primite). Starea de lucruri justifică intenția asumată de a relua într-o nouă formă: Ancheta de opinie pe un **eșantion internațional reprezentativ**, cu accent pe participarea unor subiecți de profil: Centre/ Case de Cultură Eminescu, Institutul Cultural Român și filialele, instituții care valorifică moștenirea culturală a poezilor naționali, fundații care promovează valorile locale și naționale, personalități ca lideri de opinie, atenție acordând forumurilor care polarizează preocupările și realizările din domeniul eminescologiei, precum **Centrul Academic Internațional Eminescu și Congresul Mondial al Eminescologilor** din Chișinău, Republica Moldova.

*

Maria-Izabela Mortoiu, România*

„EMINESCU UNIVERSALUL”, ADUS ACASĂ LA EL, ÎN „CASA DE CULTURĂ MIHAI EMINESCU”, BEZDEAD, ROMÂNIA

Am receptat cu deosebită satisfacție vestea că în luna iulie 2023 s-a încheiat un **ACORD BILATERAL**, între Academii din România și din Republica Moldova,

privind „**Planul de activități comune**”, potrivit căruia s-a convenit ca ediția a II-a a **Simpozionului Internațional Eminescu**, organizat în România-localitatea Bezdead din județul Dâmbovița, să se realizeze sub **patronajul celor două Academii**.

În zi de lucru, Vineri **25 august 2023**, după ceremonia dezvelirii unui **Bust Eminescu** la noua „**Casă de Cultură Mihai Eminescu**”, iar la încheierea lucrărilor Simpozionului, la masa prezidiului, în prezența participanților, **a fost înfăptuită și inițiativa semnării unui PROTOCOL DE COLABORARE** între „**Centrul Academic Internațional Eminescu**” din Chișinău - R.Moldova, Director **Elena Dabija** și **Casa de cultură „Mihai Eminescu”** din Bezdead-România, responsabil **Maria-Izabela Mortoiu**.

„**După Podul de flori, Podul de cărți și Podul de reviste**” (dixit acad. George Păun, prezent și în programul acestui Congres al Eminescologilor), prin actualul „**Protocol de colaborare**” **s-a instituționalizat în fapt „Podul de activități comune”, bornele** acestuia simbolic fiind de data aceasta lăcașurile de cultură nominalizate: **Centrul Academic Internațional Eminescu - Chișinău**, timp de un deceniu **unicul Cap de pod internațional** (cu o experiență prestigioasă în colectarea surselor documentare, cunoașterea, studierea și promovarea lui Eminescu în lume) și noua **Casă de Cultură Mihai Eminescu - Bezdead**, ambele atestate ca Centre de iradiere a mesajului eminescian în lume.

Parteneriatul dintre Centrul Academic Internațional Eminescu din Chișinău și Casa de Cultură Eminescu din Bezdead presupune în viitor o mai bună **cunoaștere reciprocă, schimb de experiență și activități comune**. Un **prim pas** în realizarea acestui obiectiv îl constituie **prezența activă la lucrările Simpozionului Internațional Eminescu a coordonatorului acestui Plan de activități comune, în persoana Președintelui Congreselor de eminescologie, acad. Mihai Cimpoi și a Directoarei Centrului Academic Internațional Eminescu, Elena Dabija. Ca invitați de onoare aceștia au participat** la dezvelirea Bustului Eminescu și s-au implicat active colocvial în desfășurarea lucrărilor Simpozionului Internațional Eminescu, de asemenea prin **acordarea unor de însemne de merit (Diplome, Trofee)**, celor care au contribuit și vor continua să participe activ la realizarea obiectivului asumat, evident ca între parteneri de nădejde și de interes reciproc.

Despre contextul derulării evenimentului și despre semnificația lui ar fi util în continuare să prezint eu un punct de vedere, însă consider că mai bine ar face un profesionist, care privește din exterior, acesta fiind un reprezentant al SST-Societatea Scriitorilor din Târgoviște, care s-a afiliat patronajului academic al Simpozionului din Bezdead și a publicat un prim ecou din care reproducem esențialul.

„EMINESCU OMAGIAT LA BEZDEAD”

(Cronicar, Revista „Litere” a SST, septembrie 2023)

Vineri, 25 august 2023., la Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din pitoreasca așezare a localității Bezdead, din nordul județului Dâmbovița, a avut loc o relevantă manifestare științifică, în acest an ajunsă la cea de-a doua ediție, inițiată de reputatul om de cultură și recunoscut eminescolog Dumitru Copilu-Copillin, care la cei 92 de ani ai săi, nu ostenește a fi un animator / creator de viață culturală. Să precizăm că este vorba de „**Simpozionul Internațional Eminescu**”, organizat sub auspiciile Primăriei, Consiliului Local, Bibliotecii comunale „Vasile Voiculescu” - compartiment al „Casei de Cultură Eminescu” din Bezdead, în parteneriat cu Arhiepiscopia Târgoviștei, Biblioteca Județeană Ion Heliade-Rădulescu”, Comisia Națională a României pentru UNESCO, Societatea Scriitorilor Târgovișteni / SST și Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România / Filiala Dâmbovița. Din programul simpozionului s-au impus atenției participanților, oaspeți și localnici: • Dezvelirea Bustului Poetului Național al

României, operă a sculptorului Eddi Schneider, prilej cu care a fost oficiat un Te Deum de către soborul preoților condus de un înalt reprezentant al Episcopiei Târgoviște • Mesajele de salut prezentate de primarul Bezdeadului, d-na Teodora Anghelescu, acad. Mihai Cimpoi din partea Academiei Române și Academiei de Științe a Republicii Moldova, de d-na Elena Dabija, director al „Centrului Academic Internațional Eminescu” din Chișinău și de prof. dr. George Coandă, vicepreședinte al SST și președintele filialei Dâmbovița a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România • Recitalurile de poezie, atât din versurile eminesciene, oferite de un grup de elevi ai Școlii Gimnaziale „Grigore Rădulescu” din localitate, cât și de poezii oaspeți Florea Turiac, Constantin Voicu, George Canache - Târgoviște, Dumitru Sârghe - Slatina, Domnica Vârzaru - Petroșița, versuri proprii, dedicate Luceafărului culturii române, iar din SUA, cunoscutul scriitor și artist Cristian Petru Balana transmis online „Odă” lui Eminescu pe melodia marelui compozitor basarabean Eugen Doga • Un moment dacic, în direct și online • Comunicările - moderatorii fiind universitarul Dumitru Copilu - Copillin, înveșmântat cu un frumos port dacic, și de d-na Maria-Izabela Mortoiu, bibliotecar al Bibliotecii „Vasile Voiculescu”, departament al „Casei de Cultură *Mihai Eminescu*” din Bezdead - au fost susținute de acad. Mihai Cimpoi, dir. Elena Dabija, prof. dr. George Coandă (și alți peste 20 de împătimiți de Eminescu, personalități locale, județene și naționale), reușind să pună în evidență multiple fațete ale vieții și operei lui Mihai **Eminescu „Universalul”** • A fost lansat volumul „**Eminescu. Poezii alese**” (cele mai mult editate, citite și comentate pe plan internațional), pentru participanții la Simpozionul din august 2023, dar și pentru consătenii bezdedeni prin Casa de Cultură *Mihai Eminescu* - Bezdead, de asemenea pentru participanții la Congresul eminescologilor din septembrie 2023, prin Centrul Academic Internațional Eminescu-Chișinău, această ediție fiind îngrijită și prefăcută de eminescologul Dumitru Copilu-Copillin, cu un cuvânt înainte de acad. Mihai Cimpoi. A mai fost doar prezentat pe scurt mult așteptatul „Film documentar Eminescu”, în lucru, despre o „Pată albă”, necunoscută, din viața adolescentului poet, care în urmă doar cu câteva luni debutase sub pseudonimul „**Eminescu**”.

Important de reținut textul destinat să figureze pe genericul acestui film documentar Eminescu, - **Profesorul Dumitru Copilu-Copillin a prezentat în cadrul Congreselor Mondiale ale Eminescologilor, organizate de Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” din Chișinău și Academia de Științe a Moldovei două comunicări, în care se referea și la numeroasele articole și cărți despre profețiile lui Eminescu, precum și despre încercarea celor două echipe de specialiști conduse de Domnia sa în două expediții în Carpații Meridionali de a identifica locațiile în care, după intuiția lui G. Călinescu și decodarea fizicianului I. Câmpan, Eminescu s-a izolat un an de zile în munți - un timp într-o mănăstire, apoi într-o peșteră, ducând o viață total ascetică - iar prin aceasta identificarea cauzei care a condus la dobândirea harului profetic al viitorului Poet Național al României. Considerăm că acele comunicări ținute și preocupările profesorului Dumitru Copilu-Copillin pentru elucidarea subiectului pe care și l-a propus, prezintă un deosebit interes științific, având și meritul de a întregi imaginea multidimensională a personalității lui Eminescu. Aceste preocupări constituie un punct culminant al realizărilor sale eminescologice, recunoscute în plan național și internațional.**

Acad. Mihai Cimpoi,

Membru de onoare al Academiei Române, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei și al Academiei Europene de Științe și Arte.

* Comunicare științifică, comună, prezentată la Congresul Mondial al Eminescologilor, Chișinău, 1 septembrie, 2023.

Nietzsche, un credibil evanghelist

Suntem cruzi cu Dumnezeu, prea ușor îl jertfim neantului. Această presupunere ce emană din gândirea lui Nietzsche constituie paradoxul prezentului. Filosoful nu a făcut altceva decât să toarne în concepte indiferența unora față de religie, măhnăți că Dumnezeu nu le asigură decât în parte comunitate, identitate, stabilitate: „Nietzsche și-a folosit toate forțele sufletești să găsească credința”, afirmă Lev Sestov. A căutat un motiv serios să poată crede, întreg ateismul său este istoria căutării acestui drept. De ce nu l-a găsit sau ne înșelăm noi? Probabil explicația poate fi adevărul că orice om înțelept își are virusul său de naivitate; pe de altă parte știința cu scrierile și utopiile ei fură gândul oricui. Punând la inimă nenorocirile omenirii, filosoful a simțit un sentiment de reproș și părere de rău: „Așa nu se poate trăi, nu se poate trăi așa!” și-a strigat sieși.

*

Respinge ideea de morală a lumii impusă de teologi în detrimentul inocenței devenirii, opinie care îl propulsează în tabăra ateilor și imoralilor. Hazlie mi se pare invectivă de „imoral” ce i-o atribuie rusul Tolstoi, care se lăuda cu bețiile și desfrâul din timpul studenției până la dueluri. Întrădevăr, teologii au dezvoltat la om instinctul de a judeca și pedepsi în speranța că el va deveni responsabil de voința sa. Chiar și în privința devenirii au dreptate teologii, fiindcă prea seamănă cu o formație de tancuri ce trece cu șenila peste un câmp cu flori; sub acest aspect, devenirii, s-ar cuveni să i se aplice în cutia de viteze o roată dințată. Când cineva riscă o asemenea intervenție tehnică, fie și teoretic, e scos în afara legii, deși respectivul are dreptate chiar și atunci când afirmă că este absurd să rostogolești ființa spre un scop anume: „Suntem necesari, suntem o parte din destin, aparținem unui Întreg”. În acest caz, Creatorul fiind cel ce hotărăște fondul intim al creaturii, e copărtaș acțiunilor sale: pedepsind, un procent infim din pedeapsă îl acoperă.

*

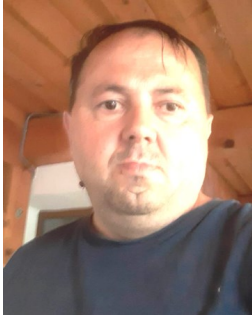
Să fim bine înțeleși: Nietzsche nu-l neagă pe Dumnezeu cel viu, pipăibil cu sufletul, material prin chiar imaterialitatea Lui, ci Dumnezeu psihologic proiectat în afara Întregului: „Nu există nimic în afara Întregului”. Înțelegem de aici că divinitatea e înscrisă în codul genetic al creaturii. Implorând în fața icoanei, obținem doar o

acalmie psihică, autosugestionată, deoarece, n-am făcut decât să scoatem gândul în afara Întregului, iar el orbecăie în direcția unui spațiu presupus. Altceva ar fi, căutându-l în inima noastră preț de o secundă pe Divin, deoarece el este prezent în structura Întregului reprezentat de noi. Care-i defectul lui Nietzsche când vorbește despre divinitate? Nu se pricepe să-l miște cu gândul de la o inimă la alta, de la o conștiință la alta, în cadrul Întregului, doar încearcă să-l suprimă pe cel psihologic. Acum vă sugerez să înlocuiți: „Așa grăit-a Zarathustra” cu „Așa grăit-a Iisus”. - „Mă bucur, spune Iisus, ...credeți că am venit să repar ceea ce ați stricat voi?.. Sau, ca de acum înainte să vă puteți odihni cât mai comod, voi care suferiți? Sau, ca să vă arăt vouă celor care v-ați rătăcit, cea mai ușoară cale? Nu, de trei ori, nu. Tot mai des cei mai buni dintre voi vor pieri pentru că va fi din ce în ce mai greu”. Continuați singuri exercițiul... Omul e obligat să creadă sau are dreptul să creadă? - se întreabă filosoful. Să nu uităm că-n creștinismul timpuriu credincioșii erau îndemnați: „ucideți femeile, bărbații, copii care nu vor să creadă.” După atâta amar de ani, mă întreb ca Nietzsche: „care-i interesul ascuns al celor ce obligă!?”. De ce sunt constrâns să venerez o construcție psihologică pentru a-mi oferi alinare și consolare când, eu simt în fibră pe adevăratul Dumnezeu? Cum poate Creatorul să pună preț pe urletul meu de animal hăituit, pe osanalele ce i le aduc până și în miez de noapte, pe umilința mea și nu pe înțelepciunea vieții mele, de ce n-o apără când vine valul? În concluzie, Nietzsche nu-i anticrist și imoral, doar cel mai credibil evanghelist pentru că, zice Lev Sețov, pune la îndoială tot ce venera omenirea.

*

Mai scrie Nietzsche că: „punctul din care începe cultura este decisiv pentru soarta omenirii.” Considera o superstiție funestă credința preoților în valoarea sufletului uman. Locul adevărat, credea filosoful, în care cultura își are originea este trupul, produsul divin care i-a fascinat atât de mult pe greci. Bănuiesc că filosoful nu reușea să separe actul religios de actul cultural. De exemplu, creștinismul nu transformă în produs pentru consum spiritual adevărul învierii care, în fond, n-a fost un eveniment cultural așa cum fulgerul sau circuitul apei în natură sunt pure elemente și procese naturale. Însă cultura cu bogăția mijloacelor de expresie, poate asimila realitățile amintite. Într-adevăr, trupul omenesc poate fi începutul culturii omenirii dar nu considerat ca simplu obiect, nici din cauză că-i îmbogățit cu simțuri și gânduri. Devine focar al culturii numai după ce anumite elemente din natură îl ajută să-și disciplineze respectivele simțăminte și gânduri. E vorba de sunet și culoare. Pasărea cu cântecul, florile cu mulțimea culorilor declanșează în om conștiința de sine. Nu gustul mărului oferit de Eva l-a corupt pe Adam, ci culoarea lui. Trupul ar fi fost un monstru, o piatră mișcătoare dacă nu ar fi avut capacitatea de captare și prelucrare a sunetului. Prin absurd, am putea conchide, că în cazul când materia din care -i creat omul a fost concepută de creator din nimic, atunci începutul culturii își are primul pas în nimic, ceea ce poate însemna că truda celor ce-și pun viața temelie sub zidirea culturii este goană după vânt.

Daniel Mariș

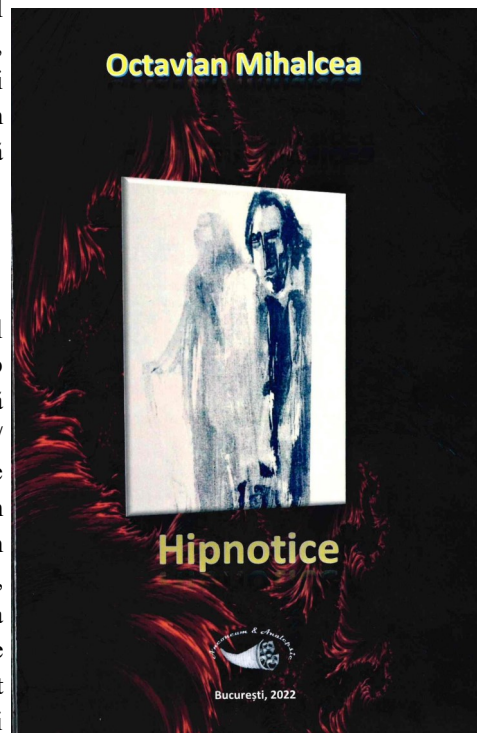

Trăind după exod

Intuitivă și insolită poezia lui Octavian Mihalcea! Dintr-o vagă neliniște a clipei, jocurile sale de fantast capătă o auroră ireală, încărcată de sensurile murmurate ale unei resuscitări a memoriei prin intermediul misticii poetice - iată ce nouă fațetă se dezvăluie... Trăirea intensă a eului, după parcurgerea diferitelor idealuri de negăsit în numele prezentului dominat de pragmatism reprezintă o provocare majoră, sub presiunea unor ritmuri accelerate. Se poate vorbi de o sete a privirii în extazul frenetic al mișcărilor tectonice desprinse de corpul primordial, percepția emoțională a nemărginirii, nevoia de confesiune ce poate concepe... Sau mai bine zis, instinctul, de altminteri, încropindu-și ceva din visurile cioplite în geometria mișcării cosmice – ce erezie – ca logos și ethos : „Chopin o seară sau două/ poate prăbușirea/ mult mai aproape sunetul/ înviem întrebând/ să fim aici foc/ trăitor printre răni/ pe o jumătate a teatrului/ stă simbolul lui Gustave/ cerul pe care l-ai văzut/ când erai tânăr/ fără vină/ unde se termină/albul/ vom ști” (Sunet). Cu reticență despre eclipsa și crepusculul unui paradis umbros unde sălășluiesc erosul, melancolia, derizoriul, clarobscurul existenței umane... Și câteodată e chiar un altcineva, în urma unui impuls misterios, într-o ciudată coexistență, o anxietate a fenomenalului...

*

Fracturat sub aparențe, un imperiu al cuvintelor în dezordinea lumii, pe timp nedefinit : „ Au fost oase tari/ nu știau să crape/ cineva ar veni/ pe drumuri umede/ poate voi înțelege/ femeile cu clești/ cele care coboară seara/ aprinderi peste timp/ am nevoie de voi/ populații rare / din oglindă!”(Ar veni). Punct ochit, punct lovit, aproape din muchie... O sinteză sonoră a dezintegrării prin ereditatea condiției, ce vârtej hipnotic, cu atât mai lucid – va fi putut fi stăpânit, deși uneori poate suferi deturnări

de consens sau de contrast, aceleași puncte nevralgice ale destinului. Efectul este poate mai mult sub semnul îndoielii și mai puțin sub semnul frisonului ce poate da conținut și sens neliniștii însăși, resemnată. Cum se vede, ”pământul e închis/mai rămân /doar icoane fluide”. Chiar și dezgolirea realului, ruperea sa de mit, cotidian și oniric : „Porți ramuri încă verzi/ din spate răspunde cutremurul/ atracția era transparentă atunci/ parcă afară din tablou/ vorbești cu cenușa/ se înfioară mâna/ exercițiu misterios/ de înghețat luminile” (Se înfioară mâna). Ca să devină astfel, imaculare a stărilor de spirit, o sfârșire cu toată puterea sufletului, a unei vremi anume, măcar să se știe... Știind toate acestea, aici, în pleurezia care se extinde, nu numai în ceea ce se întâmplă ci și în ceea ce se pregătește. Trăire și nu altceva, frumoasa fără corp a existenței, care atrage din ce în ce.

*

Deși nu de puține ori, semnifică risipirea, tocmai de aceea, nu mai puțin adânc : „, între mici semne/ se arată viitorul/ minunile vor începe/ sau nu/ pauză care împlinește/ visul poezilor/ despre care ei spun/ că nu e foarte real”. O nălucire care este, turbure și smucită de gongul suspendat, obosit de așteptare. Mai bine spus, va sfârși nedrept: „știu bine/ lumea înșală/ poezii/ în fiecare /noapte/ vom fi umbra/ nu vom putea /răspunde”. Dar nu trebuie, prin sângele rece trece un fel de căldură vagă, o inofensivă petrecere cu dans pentru a acoperi, cum altfel, culoarea deznădejdi, ajunsă așa departe de punctul de pornire. În sine, naufragiul, „așa plutește/ fluturele uscat/ pădurea acoperă locul/ unde pierdem/ceea ce de obicei/va fi pierdut”. Scrie bine, Octavian Mihalcea în „Hipnotice”(Editura Anconeum & Analepsie, București, 2022) despre avortul genetic al unui început de destrămare prin reconstruirea trendului matricei originare, ca spațiu real pe care în minunarea îl ascunde, dar tot ca pe o iluzie, până se topește în el. Nu întâmplător, la o limită estompată, adesea, în ochii cititorului.

*

Primele ei semne conduc pe nesimțite la ambianța și dantelăria fină, aproape breugeliană, tragic-angelică a trăirilor cosmice apuse, altfel inavuabile: „Recviem pentru roșu/ și arme albe/ mult prea multe/dorințe/ stau în fața/ părului orb/ obsesia timpului/ simte pauza/ dintre lumi/ îndepărtarea” (Părul orb). De fapt, această falie este reală, asemenea ecoului prevestitor – spaima imensității cuprinsă în el, nevoia interioară de echilibru... Va merge pe frontul antecedentelor arderi – nu poate fi doar o greșală de aproximație. Dar, vai, dacă retrăirea ar fi posibilă, orice iluzie ar fi zadarnică. Adevăratele porți, de toate felurile, par a fi de nedeschis, „se pierd în seducțiile multiple ale realității” (Paul Diel). Și totuși, poezia nu este o utopie. Poate, doar, subterfugiul care o face posibilă : ” coșmarurile sorb/ cutremurări paradisiace/ până la urmă proza/ lucrurilor va deplasa/ dreptul la uitare/ revenirea însoțește hazardul/ de sus pare/ o inundație/cu iluzii tari” (Scena).

George David

Un spleen incurabil

Balerinul din curtea spitalului (Dynasty Books Pro Editură și Tipografie, București, 2020) este a patra carte de versuri a pictorului Alex Ivanov, după Vânătoare la marginea camerei (1997), Afaceri sentimentale (2000) și Mahalaua din capul meu (2007). Motivul recurent pe care îl tot întâlnim – aş spune obsesiv – în acest volum, cel al balerinului bătrân din curtea spitalului, are un corespondent în realitate, o imagine văzută aievea de autor în împrejmuirea aferentă unui aşezământ psihiatric: un pacient vârstnic executând pe neaşteptate o unică piruetă de balet ca o cheie spre un alt adevăr, deocamdată inaccesibil celorlalţi.

Fiind înaintea de toate om al penelului, Alex Ivanov pictează chiar şi cu cuvintele, iar imaginile astfel create poartă viguros semnătura autorului: Vorbeşte-mi despre rochia ta verde din colţul cu păianjeni / şi despre primăverile tale de noapte. / Vorbeşte-mi despre supinele tale din călimări albastre, / despre macii rămaşi orfani în grâu / şi despre cum îţi împarţi sâni cu două mâini, / unor vise de noapte... / Îţi voi trimite multe oglinzi cu mine, / în care şi tu ai un loc. / Ne vom privi lacomi şi erudiţi! (Ne vom aşeza în gânduri). De altfel, în întregul volum văzul este cel mai prezent dintre toate cele cinci (sau câte-or fi...) simţuri umane: Încă mai înoţi în lichidul amniotic şi doar eu văd asta (O mare primejdie). Iar văzul poetic percepe, cum de la sine se înţelege, o paletă extrem de bogată în culori şi nuanţe: verdele din paradisul de taină, albastrul de Prusia, plicuri albe, halatul tău alb, cutiile galbene (cutiile cu traume, ni se livrează imediat explicaţia), lacrimă verde, rochia ta verde, călimări albastre, panglici galbene, tufe de liliac, clepsidre umplute cu var, răutatea roşului aprins, hârtie albastră de învelit caiete... totul culminând cu tuşe precum Suferinţa, această pată de calcar pe nesfârşita uimire... (Se închide Siberia). Sau cu decolorarea ultimă, fără de leac: Până şi eu eram obosit şi decolorat / în vara aceea, când nu mă găseai... (Când nu mă mai găseai). Iar negrul, deşi nenumit ca atare (o fi vreun fetiş?), este şi el prezent, mai ales sub forma nopţii şi a înnoptării: Se aude cum vine noaptea (Furiş de vulpe siberiană); Toţi trebuie să aducem ofrande întunericului abia născut (Păcatele clorofilei).

Deşi atât de diversă, paleta coloristică a poemelor lui Alex Ivanov inspiră, contrar aşteptărilor, mai degrabă tristeţe decât optimism. Existenţa unui spleen incurabil se face simţită în mai toate versurile, generând aproape firesc şi aproape necesar metafore ce sunt uneori de-a dreptul sfâşietoare în neputinţa pe care o sugerează: Poveştile abisului nu puteau fi scrise, / credea fumătorul de opiu. / Avea dreptate, / căci doar viorile mai puteau fi topite în vise. / Totul avea forma poemelor prăbuşite, / iar păsările ardeau undeva la nord, luminând cerul. / Auzisem că o parte din iernile trecute / se vor prăbuşi peste intenţiile mele. (De prin salonul 156).

Predominanţa vizualului este uneori întreruptă şi de prezenţa altor simţuri, precum cel olfactiv: Dar nimic

ALEX IVANOV

BALERINUL DIN CURTEA SPITALULUI

DYNASTY BOOKS PRO EDITURĂ ŞI TIPOGRAFIE BUCUREŞTI
2020

nu se întâmplă în mahalaua asta / plină cu miros de cartofi prăjiți, clor și zeamă de varză [...] / Asta până în noaptea mirosului de liliac, / ce deschidea sărbătoarea florilor de împrumut (Lumină de vară). Numai că, deși pe lângă olfactiv încearcă să-și facă loc și auditivul (Doar că tu ai ajuns mare cucoană și porți cercei cu auz!), domnia atotbiruitoare a celor văzute se reafirmă de îndată: În lumina de vară, nu mă mai caută nimeni [...] // O să deșurbez toți trandafirii de la ferestrele celor patru gări, / în semn de protest că ai dispărut într-o vară prohibită.

Și tot acest curcubeu verbal, acest triumf al văzutei asupra rostitelor ni se etalează în timp ce, aproape nesesizat dar ubicuu, personajul principal – balerinul din curtea spitalului – bântuie fantomatic și discret în fundal, făcându-ne să tot așteptăm acea piruetă unică. Ca și cum l-am aștepta pe Godot.

PEREGRINĂRILE SUFLETULUI LIBER

Din noua carte de versuri a cunoscutului artist plastic Alex Ivanov se desprinde pregnant o atemporalitate vestind noi și noi revelații, treceri dintr-un plan în altul realizate cu o acuitate estetică remarcabilă. Raportarea la divinitate și prezența constantă a fiorului feminin aparțin aceleiași paradigme superioare. Universul acestor poezii transferă intens emoții spre zone absolute, profund tămăduitoare. Valorile nocturne, interiorizate, însoțesc prezentul demers al regăsirii. Descoperim că în clipă pot lua naștere acte existențiale majore. Suntem cuprinși într-un areal oniric multiform.

Încercând să fundamenteze o cale spre ideal, conștiința artistului nu este ferită de asaltul flagelant al suferințelor. Din solitudinea lagunară se detașează efluvii metaforice care vor să compenseze realitățile iernatice. Alex Ivanov numește pasiunea printre tușe grave, saturniene. În oglinzi atașante sunt trăiri de limită. La marginea tăcerii aflăm lacrimi atent înrămate. Autoscopiile expresioniste vor avea întotdeauna întâietate. Liniștea poate zămisli uneori curcubeu atipice, șoapte cu aură nemuritoare. Cercul reîntoarcerilor valorifică mult dorite aduceri aproape, adeseori sub peceti enigmatică. Frecvența simbolurilor ne stimulează potențialitățile hermeneutice. La un nivel, e vorba despre stadiul înalt al consubstanțialității. Lirismul sângelui nu poate fi niciodată eludat. Astfel, podurile interne se multiplică. Reveria întâmpină voința de a te ridica. În circumstanțe particulare, Alex Ivanov postulează intens fuga de ... fugă. Așteptările vor avea sclipirea ploilor purificatoare, deschideri spre valuri tandre. Sufletul descinde în alt suflet, redimensionare tenace a spectacolului.

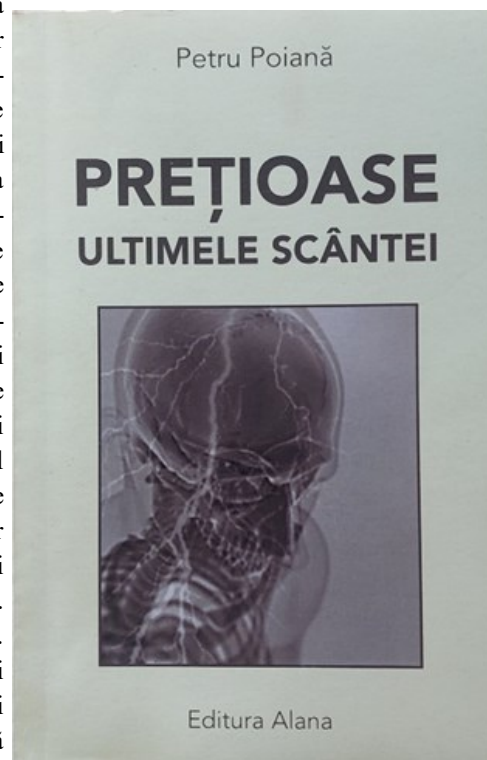
Volumul *Balerinul din curtea spitalului*, ca un studiu noptatic ce posedă caracter mutabil. Tot mai prezent, mirajul altei părți suscită un farmec aparte, cumva volant. De undeva răsar, concupiscente, *Les fleurs du mal*. Succesiunea evanescențelor vine să redimensioneze suplicierile existente la nivel profund. Avem toate datele unui statut estetic *retro*, umbroasă cromatică *à rebours*. Element preponderent în carte, *trenul* e menit a fi pus în relație directă cu peregrinările sufletului liber. Poetul așază la începutul plecării sclipiri odată reprimată. Clivajul ca *modus vivendi* ... Conștiința marginalității dă la iveală ipostazieri lirice luxuriante, de cea mai bună calitate. Sunt imediat recognoscibili pașii incendiului înflorit. Labirintul versurilor lui Alex Ivanov etalează glisări semnificative, nefiind exclusă nici tentația metafizică a subteranei. Acordurile chopiniene se integrează natural acestei expresii poetice care include fiorul fascinației. Spațiu paradisiac, marea va avea întotdeauna statură arhetipală, refugiu necesar sufletelor ultragiate. Se petrec iubiri morganatice, treceri nebănuite către jocuri intense, nu de puține ori apăsătoare. În decoruri eclectice, comprimările și dilatățile urmează legi puțin cunoscute, acaparante prin magnetismul lor. Uitarea este exclusă. Anumite barochizări unduiesc potențialitățile unei perspective. Așteptarea *femeii albastre* vibrează perpetuu în inima prezentei reprezentării lirice pe care ne-o dăruiește Alex Ivanov. **(Prefață de Octavian Mihalcea)**

Octavian Mihalcea

Tablouri fulgerate

În cartea lui Petru Poiană, „Prețioase ultimele scânteii” (Editura Alana, Slatina, 2022), vom afla un vertij al cutremurărilor prilejuite de starea poetică, poziționare existențială care predispune la experiențe tranșante. Dramele, trecute sau pe cale de a se petrece, pornesc toate dintr-un subteran al ființei, adeseori fundament pentru axis mundi. Lacrimile și tușele terminale vor fi întotdeauna impresionante. Pecetea lui Pluton este recognoscibilă în esența versurilor lui Petru Poiană, cu tăioase regenerări ce repun totul în discuție. Suntem martorii neobișnuitelor vilegiaturi ale sângelui vibrant, nu de puține ori integrat unor istorii cu nimb formator. Adormirea în frig, subliniată într-o poezie a lui Petru Poiană, conduce spre dezvoltări neliniștitoare, consubstanțiale fluidelor prezentului volum. Între omniprezentele negații și zodia lui Thanatos, aflarea coerenței serene va fi un deziderat ineludabil. Ceea ce ar conta cu adevărat este permanentizarea echilibrului. Până atunci, oglindirea simțirilor crepusculare: n-ar trebui să părăsească odaia aceste/ gânduri dinainte de somn n-ar trebui să/ adormi lipit de burta umflată a peretelui/ cu buricele degetelor pândind sporul/ nocturn al igrasiei ne-nțelesuri decojite/ cu unghiile gândurile dinainte de somn/ (nici un chip căruia să-i prinzi privirea/ nici un gest dus până la capăt) mișcări/ diluându-se una într-alta nenumitele duhuri/ devoratoare închegări de mlaștină neagră/ întinzându-se zidurilor fețe schimonosite/ gânduri ca niște mângăleli n-ar trebui să/ părăsească odaia creierii noștri sfărâmați/ de ciomag n-ar trebui să se scurgă-n afară/ păstrării îmbătrâniți ai minților noastre/ ușurătatea lor prin mirajul apei perfecte/ n-ar trebui prinsă-n vopselele negre. (pinturas negras). Prin fața ochilor trec peisaje neclare, tulburate, întinderi acvatice inedite, cu pericolele aferente. Proces autentic, cele vitale se varsă în scris. Sub oblăduirea nopții au loc ritualuri solitare ale stranieții. Din anumite poezii decurge că amintirile posedă încărcătură

traumatică majoră. Ceea ce ar putea individualiza lirismul lui Petru Poiană constă în sclipirea seducătoare a concluzionărilor dureroase. Versurile au în interior energii unificând viața cu moartea. Enigmaticele teritorii de dincolo sunt mereu apropiate celor mai intime tresăriri: până unde îl poți însoți tu, ca umbră/ pe cel ce te-a plâns te-a îngropat/ te-a uitat? singur întors te hrănești cu/ sufletul peștilor dintr-o albie viorie/ secată. Îndoielnice corpuri cerești se/ răsfrâng în scăpărările ochiului mort./ aștepți pe un mal vârful oarbelor sulite/ aruncate c-o mână. și un drum/ despărțindu-se în două fire neurmăte/ de nimeni. unul duce în culcușul ei/ bine ascuns după o frunză arămie./ celălalt duce înapoi în vizuina leului trist. (cu o mână). Adeseori suntem așezați față în față cu materializări abnorme, ceea ce determină gândul să coboare nostalgic înspre puritatea cândva stăpânitoare. Viziunile poetice ating straturi revelatoare. Chiar și străfundurile ultragiate se supun comandamentelor inimii. Ecourile pasionale arată și astfel: „sunt a ta însă tu NU mă poți iar/ atinge retezatele tale degete dă-le/ la câini fă-i să urle cu Luna sunt/ a ta cum aici și niciunde/ totodată un corp totodată o hrană/ a negrilor fluturi sunt a ta și în/ somnu-ți mă destram pe-ndelete/ sângerie mătase mă sfâșii/ sub primitivul tău chiot/ ești al meu ești amnar scăpărat/ pe o urmă de fiară o frântură/ de șoaptă sau șuier în aer de/ vârful ascuțit dintr-o piatră/ sunt a ta să mă cauți mereu/ m-ai găsit doar o dată." (memorie). Tragismul și non prezenta sunt caracteristicile unei sfere a traiului desprins radical de uzual, glisare pe marginea abisului. Uneori, citind poeziile lui Petru Poiană, ne răsar în față tablouri preraphaelite supuse hipertrofierii, fulgerate intermitent. Suferința din iubire ia accepțiuni turbionare, insanități trandafirii înfrățite cu plânsul nopții. Sufletul dezvoltă identități șamanice misterioase, propice transgresiunilor. Importanța anumitor detalii frizează supra empiricul. Semnele crâncenei walpurgisnacht nu vor fi uitate, asemenea nămolosei consistențe a inconștientului, mereu capabil să elibereze imagini la limită. Decriptând cu acuitate întâlnim referiri și la unele realități Socio-politice. De asemenea, e vitriolată condiția ocupată de Poezie în contemporaneitate. Percutanța fobiilor privite din arealul durerii neschimbate: ți-e teamă că vor pleca/ ți-e teamă că se va pierde cheia/ cheia fierului scrâșnit/ încercuit în jurul capului tău/ cheia izbăvirii tale./ auzi deasupra chiotele lor/ nopțile sunt lungi și sângele/ putrezește în fluturi albi pe pereți/ auzi pregătiri de plecare/ vor pleca/ vor fi și ei risipire a oaselor/ duioasă nimicnicie/ pe câmpiile altor bătălii/ duminicătură a corbilor fără patrie.// dar ție ți-e teamă de gândurile transformate/ în șobolani cenușii de atac. (oubliette). Pentru viitor nu mai avem de așteptat decât puterea decadenței. De peste tot răzbate o nedisimulată dezamăgire. Finalul acestei atașante cărți pe care ne-o oferă Petru Poiană scoate în evidență detalii sensibile exacerbate, comunicări purtând patina enigmei. Următoarea poezie ar putea face oricând parte din arsenalul electiv al lui des Esseintes, personajul celebrului roman decadent *À rebours*: ... și goală și zâmbind și fără arme/ din perne îmi șoptești mio fiore/ un pui de leopard în brațe-ți doarme/ în violet delir de mandragore// și patul tău miroase-a floare-amară/ căci le-au cules în ceas de ispitire/ cu mâini în tremur picurate-n ceară/ fecioare ce-au fugit din mănăstire// și jocuri moleșite-n baldachine/ mi-ațâță palmele îmi ard/ cu buzele m-apropii crunt de tine/ cu gâtul sfâșiat de leopard ... (vis cu leopard).

George D. Piteș

***În roata cu povești* din lumea minunată a copiilor creată de poetul Iulian Nohai**

Inspiratul poet Iulian Nohai, aflat la cel de-al treilea volum de poezii pentru copii, ne propune un volum de versuri intitulat *În roata cu povești*, care îl definește poate mai bine chiar decât anterioarele. El ne devoalează un poet împătimit de lumea mirifică a copiilor, unde trebuie să gândești, să observi, să te exprimi, la nivelul celor care sunt, prin excelență și curioși dar și dornici de a explora lumea din jurul lor, și cu bune și cu rele.

Rămâne ca autorii de cărți pentru copii să se alinieze spiritului neliniștit al celor mici, aflați într-o continuă mișcare și interesați în a cunoaște cât mai multe și a se integra în lumea pe care o cuceresc cu rapiditate și nonșalanță, chiar dacă nu tot ce află, este pe înțelesul lor.

Aici intervine capacitatea de pliere a cunoștințelor și a vocabularului poetului, la nivelul de accepțiune al copiilor, lucru care, de multe ori este foarte greu, dacă nu, chiar imposibil. Și atunci, acesta este obligat să apeleze la pedagogia insolită, dar cunoscută de când lumea, și anume la puterea de pătrundere în mintea și sufletul copiilor, a povestirii prin pilde, dându-le astfel impresia că ei au descoperit răspunsurile la toate întrebările pe care și le pun.

În volumul de față, poetul Iulian Nohai nu născoceste povești noi, ci croșetează intrigi noi pe tema întâmplărilor din poveștile arhicunoscute ale copilăriei noastre, după ce marii noștri povestitori au „încălecat pe-o șa, și ne-au spus povestea așa!”

Autorul se dovedește a fi un bun cunoscător al lumii poveștilor lui Ion Creangă, Petre Ispirescu, Hans Christian Andersen, Frații Grimm ș.a., și în același timp, un povestitor inspirat, care este capabil să continue poveștile acestora cu alte evenimente, păstrând tonul, stilul și personajele autorului inițial.

Deși pare că lumea copiilor îi vine ca o mânășă, că și el se poate juca cu aceștia, făcând ghidușii și năzdrăvanii cu ei, coborându-se la mintea lor, autorul le sugerează direct dar discret, comportamente și le catalizează sentimente atât de necesare în înțelegerea și cucerirea lumii exterioare.

Ca să exemplifice mai ușor Iulian Nohai apelează și la aseasonarea evenimentelor descrise în poezii cu ilustrații sugestive, care fac cu siguranță și deliciul copiilor.

În prima poveste, autorul ne introduce în lumea *Albei ca zăpada și a celor șapte pitici*, numai că, de data aceasta, eroii lui sunt cei șapte pitici care, după căsătoria Albei ca zăpada cu prințul așteptat, au fost transformați de o vrăjitoare în statui de piatră: „Și

sora vrăjitoarei, într-o zi/ La ușa lor, rânjind, se năpusti/ Și, ca să fie ca la carte, răzbunare/
În statuete i-a-mpietrit pe fiecare.//Apoi, tot colindând întreg regatul/ I-a răspândit, pe
unul și pe altul/ La oameni simpli, fără vină/ Pitic să aibă în grădină./”

Povestitorul continuă cu acomodarea piticilor cu noul lor statut: „Se spune că mereu
de Lună plină/ Cei împietriți învie în grădină/ Și rătăcesc ca aiuriți prin flori/ Până-
mpietresc la loc, în zori./”

Astfel este prezentată, în limbajul hâtru al povestitorului, soarta celor șapte pitici:
Înțeleptul, Bucurosul, Rușinosul, Somnorosul, Hapciu, Mutulică, Morocănosul, care
acomodându-se cu noul lor stil de viață, nu mai vor să evadeze din grădinile oamenilor, ba
chiar ajung să vorbească pe mutește cu oamenii, ducând povestea și faima lor până în
zilele noastre.

Cea de a doua poveste din volum este intitulată *Lupul s-a fript*, care reia acțiunea din
cunoscutele povești: *Scufița roșie* și *Capra cu trei iezi*. De remarcat că lupul, schimbându-și
părul, a lăsat impresia că, odată cu vârsta, s-a făcut și el mai bun, promițând să schimbe și
finalul poveștilor.

Dar, conform aforismului: „Cei răi schimbă părul, dar/ Năravul cel rău, mai rar/ Nici
minte nu se învață/ Chiar de au o șansă-n viață./” Așa se face că, în finalul celor două
povești modificate, lupul a sfârșit-o la fel de rău, ori împușcat de vânător, ori în rugul din
groapa caprei.

Ultima poveste din această carte este: *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de
moarte?*, care se termină cu o concluzie nefastă: „Însă omul e clădit/ Să nu fie fericit/
Când atinge o dorință/ Vrea mai mult în consecință./”

În loc de concluzie autorul sugerează cititorilor: „Și, poate cum faci, cum dregi/ Să le
spui și la colegi/ Că toate câte te-nvață/ Pot fi de folos și-n viață!/”

În încheiere, pot spune că și acest volum de versuri pentru copii, semnat de poetul
Iulian Nohai se constituie într-un argument în susținerea pledoariei pentru citit și
promovat poveștile scrise pentru cei mici, dar și pentru părinții care trebuie să-și educe
odraslele în ideea de a deveni demnii lor urmași.

Ar fi foarte interesant dacă autorul, care are o ușurință fantastică în a versifica și a
crea situații și stări de spirit moralizatoare, și-ar încerca condeiul și-n fabule, pamflete,
poezii satirice, epigrame, etc.

În așteptarea noilor sale cărți, îi urăm poetului bun venit în minunata lume a
cuvântului scris, mult spor și succes în tot ce va întreprinde în acest domeniu de magie, în
care, cu siguranță, va continua să-și construiască propriul drum și discurs liric.

PROVOCAREA SALTULUI SPRE VIAȚĂ

Universul liric, cald și gingaș al poetei Viorica Pop, membră a Societății Scriitorilor
Târgovișteni din anul 2007, a fost construit și cultivat de la o vârstă foarte fragedă, acesta
fiind singurul și binevenit refugiu pentru un copil fără copilărie. Ea a cochetat intens cu
artele frumoase, pregătindu-se asiduu atât în domeniul artelor vizuale (pictură), cât și în
regatul mirific al cuvintelor potrivite (liric).

Volumul de poezii al doamnei Viorica Pop, intitulat sugestiv „Salt spre viață” surprinde momente dureroase ale unei copilării nefericite și neterminate, care a obligat-o să se maturizeze prea devreme, să ia viața în brațe fără să o aștepte la timpul cuvenit.

Asta face ca tematica aleasă să fie subordonată unui scop altruist, acela de a se mărturisi atât copiilor, dar mai ales părinților, care, de cele mai multe ori se preocupă de problemele proprii, omițând cu bună știință sau nu, pe cele ale copiilor cărora le-au dat viață, și/ sau doar atât. Lipsa de iubire a dus, cum era și de așteptat, la autoeducarea copilului, care se va înrăi cu timpul, ajungând să urască, înainte chiar de a învăța să iubească.

Și totuși autoarea se apleacă cu multă înțelegere și gingășie asupra problematicei abordate, fiind convinsă că mesajul ei va fi bine primit de oamenii care vor trage, de ce nu, cele mai adecvate și fericite concluzii.

Viorica Pop compune în vers clasic, o poezie sinceră și bine structurată, cu un discurs confesiv și liniștit, provocator dar fără lamentații, cu concluzii moralizatoare, povestindu-și trăirile și încercările, fără patimă, răutate, sau dorință de răzbunare, de multe ori lăsând să se înțeleagă și faptul că timpul a învățat-o să ierte, dar că e bine să nu uite.

Abordând un limbaj simplu, nesofisticat, dar persuasiv, cu multiple și reușite figuri de stil, ușor de citit și de înțeles, fără capcane și pretenții elitiste, poeta se apropie foarte ușor de sufletul cititorilor de orice vârstă, pregătire, sau sex. Poezia ei, bazată cumva pe o înșiruire de aforisme și cugetări, de o profunzime deosebită, este o continuă invitație la meditație, asupra experiențelor motivaționale, asupra ispitelor și comportamentelor de tot felul, adresându-se în același timp și copiilor, dar și părinților.

Poeta și-a aranjat volumul, plecând de la efectele evenimentelor care i-au marcat negativ intrarea în viață, pentru a ajunge, ca în final să deconspire adevăratele cauze care le-au provocat.

Astfel în poezia *Cuvântul... mamă* autoarea declamă cu convingere: „Cuvântul mamă -i trist sau drag/ Legat fiind mereu de prag/ Dar lipsit este de strune/ Dacă nu ai cui îl spune.” Făcând apel la o simplă imaginație putem remarca ușor pe străzile ostile ale vieții, orfanul care duce dorul unui suflet cald, a unei aripi ocrotitoare, a unui acoperiș iubitor.

Cu timpul, copilul plătând și-a creat propria filozofie, legându-și speranțele de lumina care era dată tuturor de către măritul Soare (*Lumină pentru viață*): „Lumina e mirajul ce întreține viața/ Ea Soarele aduce și-adusă e de Soare/ Împinsă din Înalturi vestește dimineața/ Prin unda de răscruce cu bezna călătoare.”

Copilul matur își devoalează în poezia *Visuri copilărești* faptul că anii copilăriei netrăite încă o urmăresc: „Mi-aș dori, copil mereu să fiu/ Ghidușii hazlii abia să-ngân/ De timpul meu să nu fiu grijuliu/ Ploaia s-admir din clăile de fân./ Un câine de urât să-mi țină/ Să-mi mențină interesul viu/ În zbenguie să intervină/ Să-mpart cu el jocul hazliu.”

Interesantă este și poezia *Pași spre perfecțiune* în care autoarea cu suflet generos, destăinuie oamenilor câte ceva din experiența ei, grație și apropierii de învățătura divină: „Către verticalitate curgem îndelung/ Sufletul se finisează pe al vieții strung/ Saltul responsabil prin fapte cugetate/ Parcursul netezește spre eternitate.”

Convinsă de necesitatea acomodării continue cu încercările puse înaintea ta de viață, și mai ales a ridicării după fiecare cădere: „De la parcursul sfânt nu te abate/ Conștiința-i

un război interior/ Obligat devii să privești și-n spate/ Când te integrezi în spațiu sau decor.”

Poemul *Așteaptă-ți timpul* este o pledoarie și o invitație directă și sinceră la luarea unei decizii doar după o lungă și perseverentă meditație: „Vine cândva și vremea ta/ Orice om are o vreme/ Mai târziu sau mai devreme/ Prin dreptul de-a cuvânta.”

Cu toate tristețele evenimente din viața ei, autoarea promovează cu persuasiune sentimentele frumoase față de natură, față de oamenii și animalele aflate în impas. Ea se apropie cu dragoste de țară și viața la țară, de tradițiile și obiceiurile strămoșilor noștri, apelând deseori la pastel: „Pădurea, altfel astă vară/ Și-a tras o haină arămie,/ Arbuști țepoși o înconjoară/ Să nu alunece-n câmpie.”

Autoarea compară adeseori viața ei, cu viața transfugilor aflați departe de țară: „Veșnic rămâne-n visuri rădăcina/ Pe care-o vor purta pitită-n gând...”

În poezia *Copilărie rebelă*, poeta declară că este urmărită permanent de povestea ei și recomandă tuturor să reflecteze cu atenție la ea: „Pierzându-și ei copilăria/ Supuși, ajung la duri stăpâni/ Unde își fac doar datoria/ Trezindu-se copii-bătrâni.”

Ca oricărui copil, și autoarei îi este dor de mama sa, măcar ca simbol, dacă nu ca om, după cum recunoaște și în poezia *Copilărie pierdută*: „Să te strig mamă, n-aș putea,/ Ai pierdut astă onoare!/ Des îmi impun a te ierta/ Dar mi-a fost oful mult prea mare.”

Cu timpul, poeta simte că s-a atașat de meleagurile care au adoptat-o, după cum mărturisește în poezia *Lângă lacul Chindiei*: „Așez visarea lângă nostalgie/ Trecutul nu-mi doresc să mai învie,/ Spre viitor tind cu-ndrăzneală...”

Atentă și interesată de soarta poporului nostru, integrat, mai mult sau mai puțin voit în Uniunea Europeană, din care, de fapt, făcea parte geografic încă de la începutul veacurilor, poeta scrie cu durere pamfletul *Integrare europeană*: „Poate că-i adevărat.../ Europa ne-a salvat.../ Spre a fi doar sub papuci,/ Ca sclavi la umile munci.../ Fizic ne aflăm în ea/ Dar acces la acadea/ Nu am obținut legal/ Chiar de-am pus șeaua pe cal.”

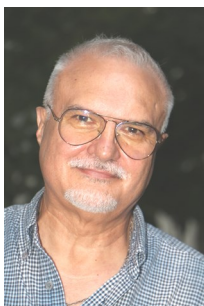
Despre viața Viorica Pop crede că este o continuă *Provocare*, după cum mărturisește în poezia cu același nume: „Viața-n sine-i misiune,/ Țesută-n idei comune,/ Poate că nu îți cunoști locul/ Sau nu ți-a surâs norocul.”

Crezând cu ardoare în șansa fiecăruia în viață, poeta susține în poezia *Trăiește clipa*, făcând apel la propria filozofie: „Trăiește clipele intens/ Când realist, când visător/ Acordă-le prielnic sens/ Inclus în pasul următor!”

În încheiere, citind cu atenție volumul poetei Viorica Pop, *Salt spre viață*, se cuvine remarcat și faptul că acesta este un adevărat jurnal în versuri, fiind presărat cu evenimente care au punctat, când în bine când în rău viața autoarei. Aceasta recunoaște că a muncit enorm, a greșit mult, dar în final a reușit să-și organizeze viața cum și-a dorit, invitând pe oricine la a medita cu mare atenție la cum trebuie trăită viața, care ți-e dată doar o singură dată.

În speranța că mai are multe și veridice confesiuni de făcut, o așteptăm pe autoare cu noi și inspirate creații autentice, scrise și în alte chei și repere poetice, care, pe lângă nota de originalitate devoalată până acum, vor da savoarea necesară pentru a fi devorate cu plăcere și nesaț de cititori.

Octav Lica

Casa din inima mea **de Florica Dumitru**

Volumul de versuri „Casa din Inima Mea” de Florica Dumitru, ne introduce într-o lume fictivă, delimitată de timp și spațiu, proprii, fără reguli liber acceptate, fiind puternic angajată în actul poetic.

Spațiul său, este în mijlocul naturii, între copaci cu ramuri vii, flori care înfloresc trezind iubirea, câmpii verzi ce reflectă albastrul cerului, dar totul devine un areal al iubirii în deplina sa accepțiune.

Timpul poetei este compresiv, și apasă asupra trăirilor personale, îndemnând-o la reflexii nostalgice, ca mister al vieții. Astfel, timpul amintirii devine un timp al prezentului, poeta le conștientizează acum cu totul altfel, iar proiecția lor din trecut în prezent, se face prin disocierea față de acțiunea trecută. Toate întâmplările trec prin filtrul rațiunii actuale, câștigând o conotație diferită față de momentul producerii lor. Altfel, am crede despre autoare că are o vârstă fragedă și trăiește prima iubire.

Discursul poetic al Floricăi Dumitru, este cu precădere liric, încercând să transmită propriile sentimente într-o viziune romantică. Ea nu relatează întâmplări sau acțiuni ale unor personaje. Tema iubirii apare în corelație cu natura înconjurătoare, pentru că natura vibrează cu stările sufletești ale eului său.

„Casa din inima mea”, este împărțită în trei părți distincte, tratând tematici diferite, dar toate raportându-se la sentimentul iubirii, poeta prezentându-se ca o îndrăgostită cronică. Volumul este, totuși, eterogen sub aspectul diversității subiectelor abordate.

În prima parte, intitulată „Alaiul anotimpurilor”, așa cum titlul sugerează, anotimpurile își pun o amprentă pregnantă prin transcendența lor asupra trăirii poetice, influențând puternic starea de spirit a autoarei: „Prin anotimpuri”, „Câte anotimpuri încap într-o iubire”, „Culoarea primăverii”.

În poezia „De ce întârzie primăvara?”, printr-o personificare a primăverii, poeta pune o întrebare retorică, situată la limita dintre optimism și pesimism; în final mizează pe optimism.

„Nunta de lumină” este o poezie ce tratează tematica unei iubiri imposibile, cu tragismul sugerat al neîmplinirii, folosindu-se, desigur, de posibilitățile sale semantice.

În partea a doua, intitulată „Târgul de iubire”, autoarea raportează trăirile sale poetice, universalității sentimentului de iubire. Ea descoperă iubirea în tot ce o înconjoară, o aspirație către fericire, idealul împlinirii devenind sentimentul în sine. Astfel, poezia „Nu lăsa iubirea pe mai târziu”, este un îndemn pentru căutarea fericirii în profunzimea sa lăuntrică, în accepțiunea ei prioritară.

„Am plecat la târg să-mi cumpăr / ce-mi lipsește și-mi doresc / fericire cât de mică / și un vis cam ștrengăresc.”

Dar iubirea nu aduce întotdeauna fericire, mai ales atunci când endorfinele ei sunt înlocuite de gustul amar al despărțirii.

„Ce-a mai rămas din noi / n-a mai rămas din noi decât o umbră / nefericită, tristă, atunci când o privești /... / S-a-mbolnăvit și umbra de durere / și suferă, dar speră, mai apoi.”

Alteori, iubirea tinde către ideal, femeia se simte iubită, regăsindu-se, printr-o frumoasă metaforă, într-un copac, al căror ramuri sugerează unirea cu persoana iubită, trup și suflet. – „Semnul de carte”

Florica Dumitru are uneori reflexii ludice, ce ies din contextul liric, prin jocul de cuvinte, creând o altă stare de spirit – poezia „Înapoi”

„Îți aduci aminte noaptea / petrecută la palat? / Eram noi doi și-o iubire / și un cântec vinovat! / Am dansat numai o oră / ne-am vorbit, am râs apoi / am și plâns, pentru că noaptea / era drumul înapoi!”

În poezia „Nu șterge, încă, praful”, printr-o metaforă reușită, poeta asociază trecerea timpului cu depunerea unui strat de praf peste sentimentele aflate în stare letargică, nedorind să le piardă:

„Nu șterge, încă, praful, / mai lasă-l să ascundă / lacrimi, tristeți uitate / ce încă ne inundă!”

Pentru Florica Dumitru, iubirea nu se poate exprima în cuvinte, pentru că odată cu creșterea sa în intensitate, ele devin de prisos – poezia „Fără cuvinte”

„Dicționarul iubirii noastre / a rămas fără cuvinte / nu am mai găsit / nici măcar traducere / ori sinonimele!”

În partea a treia a volumului, poeta alege o diversitate tematică, un amestec ce dă mai multă libertate de exprimare, de aici rezultând ușurința cu care tratează subiectele, ceea ce creează o creștere valorică, față de primele două părți. Exemplu poezia „Autoportret”, în care autoarea încearcă să se autodefinească, situându-și existența dincolo de carcera trupului:

„Jumătate om, jumătate univers / trăiesc. Sunt vers. /... / Iar alteori un nor /... / Sunt stele, vânt și flori /... / mă simt adesea foc /... / Iar uneori copac.”

Deși nu este o pesimistă, așa cum am cunoscut-o, deja, din poeziile anterioare, paradoxal, registrul tristeții pare să-i creeze poetei o breșă afectivă spre tragism, poezia „Cenușiu” fiind un epitaf contemplativ reușit, dedicat fratelui, „plecat mult prea devreme”, cum spune însăși poeta.

„Tac norii! / și cerul se prelinge a durere / până în genele mele / grele de atâta cenușiu! /... / Tac norii / se aude doar suspinul / zilelor care vor trece / fără tine!”

Însingurarea este tributul plătit de sufletele sensibile, altminteri n-ar putea avea o existență senzorială, dincolo de platitudinea conformismului social: „Chipurile”,

„Pe stradă nu e niciun chip știut / și ploaia mă îngheață fără milă / să văd pe cineva, parc-aș fi vrut / să am cu cine sta la cină!”

„Casa din inima mea”, este locul poeziei din sufletul autoarei, și numai acolo, în mijlocul naturii, își poate găsi liniștea, așteptând fericirea prin împlinirea iubirii.

Deschizând ușa inimii

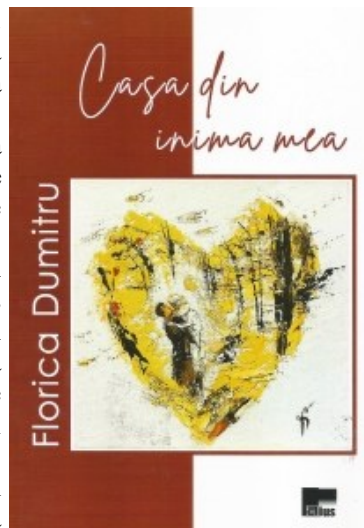
Am constatat că acest volum de poezie, „Casa din inima mea”, al poetei Florica Dumitru, apărut de curând la Editura „AIUS” Craiova, are onoarea de a fi lansat doar la trei zile distanță de omagierea zilei de naștere a lui Eminescu și a sărbătoririi Zilei Culturii Naționale.

După părerea mea cele două evenimente nu ar fi trebuit și nu trebuie suprapuse, fiindcă se încearcă în acest fel umbrirea omagierii genialului poet, întrucât „Luceafărul” este prin el însuși Cultură Națională.

Poezia este cea dintâi formă filosofică de exprimare a cuvântului, dincolo și imediat de după cel folosit pentru comunicarea uzuală. Se zice, poate e chiar așa. Nimic nou până aici, doar că de atunci se tot scrie, în mai toate felurile posibile. Iată, și în maniera pe care ne-o propune autoarea volumului de față.

Altfel, poeziile din acest volum sunt îmbrățișate afectuos de punctele de vedere, pertinente, ale prefăcătorului și ale posfăcătorului. Fapt meritoriu și totodată onorant pentru poetă. Prefața are avantajul de a fi citită prima. Însă, consider că este o cale nu tocmai indicată de urmat fiindcă spusele de-acolo pot influența cititorul, care, numai după ce termină de lecturat poeziile, ar trebui să-și formuleze singur o părere și, eventual, abia apoi să o confrunte cu cea a prefăcătorului. Mi-e greu să fiude acord cu opinia domnului Șt. Vlăduțescu care afirmă nici mai mult nici mai puțin că „Poetesa”, termen sui-generis folosit de acesta, afirmă, citez: „pentru tristețe, Florica Dumitru apare ca cea mai profundă poetesă româncă a momentului”. Măi să fie! Pe de altă parte, știm cu toții, cei care scriem poezie, că, de când e lumea, tristețea, deși pare paradoxal oarecum, oferă cele mai sensibile și profunde sentimente din care s-au născut și se tot nasc versuri excepționale, de înaltă simțire și valoare estetică. Iar volumul de față ne vine în ajutor prin excepționala poezie ocazionată, din păcate, de trecerea în neființă a fratelui autoarei, intitulată simbolic „Cenușiu...”

Deși se vrea cea mai interesantă, fiind probabil cea mai recentă parte a volumului, „secvențe” cum le denumește postfăcătorul Petrișor Militaru, e vorba de „De-aș fi baladă”, este din păcate mai puțin valoroasă. Și totuși, chiar dacă debutează șchiopătând, oricum nu este în întregime de neluat în seamă, dovadă că am ales un număr semnificativ de poezii demne de amintit, din care se detașează „Grădina de gânduri”, mai cu seamă ultima strofă, cu adevărat memorabilă. Sau, cum este cazul acestei cea mai valoroasă poezie a întregului volum, din punctul meu de vedere, una filosofică, existențială, cu greutate, s-o numesc astfel, în special prin profundul mesaj pe care-l transmite, intitulată

„Cine a furat orașul de piatră?” Las cititorilor ocazia și bucuria s-o descopere și s-o aprecieze. Interesantă este poezia „Tobibito” și nu doar datorită titlului, unul care incită la dezlegarea ciudatei formulări.

Poeta este bolnavă de iubire, pe care o caută în orice anotimp, în petalele florilor, în aripile fiecărui fluture, în orice vis. De altfel iubirea este tema predilectă a acestui capitol. Uneori o găsește, cum este cazul poeziei care se cheamă chiar așa, „Uneori”, alteori, c-așa -i viața, o pierde, culmea, în aceeași poezie...

În scurtissima poezie „Oglinda”, poeta este ușor narcisistă:

„În nicio oglindă nu ești mai frumoasă / Ca în cea în care te vezi iubită!”

Dar și mai abitir iubirea este prezentă în mai toate poeziile cuprinse în cel de-al doilea capitol, pe care poeta îl numește „Târgul de iubire”, titlu nepotrivit după părerea mea. Oricum, versurile din aceste poezii se recomandă prin ele însele, în sensul că toate se subsumează acestei stări. Această parte a volumului este cea mai valoroasă, cea mai plină de conținut poetic. Debutază în forță cu poezia „De luni până luni”, pe care autoarea și-ar dori să o aibă drept constantă a întregii sale vieți, iubire 100%, una continuă, fără sfârșit.

Poeta face iubitului un „Portret în culorile curcubeului”, pentru a-l avea „în minte în toate anotimpurile”, pictându-i în scris toate trăsăturile feței, citez: „iar pentru gură, ah pentru gură, am tras doar un contur subțire, pentru că am să o colorez cu un sărut!”, așa cum ea se extaziază vizavi de această minunată descoperire.

Altundeva „iubirea e doar un cuvânt/ Până apare cineva și, dintr-o dată,/ un fulg de nea se transformă în balet regal (superbă metaforă!, nota mea),/ un fâlfâit de aripă într-un zbor,/ un zâmbet șăgalnic, într-o tresărire,/ o luminiță aprinsă, într-o feerie,/ un fluture, în parfum de primăvară!”. De fapt întreaga poezie este o metaforă continuă. Pentru ca, în „Partaj” atunci când intervin și inerentele diferende între iubiți, „Eu am să iau ultima ta privire!/ Apoi nu am să mai vreau nimic./ Ți las ție totul, dar, mai ales, lipsa mea!” Ori, în „Fără cuvinte”, din care, văduvit de ea; vedeți bine: iubirea are un dicționar al ei!, citez: „Dicționarul iubirii noastre/ A rămas fără cuvinte,/ Nu am mai găsit/ Nici măcar traducere!/ Ori sinonimele!/ Rămăseseră agățate/ Undeva, pe ultima pagină,/ Doar antonimele!”.

Alteori, în poezia cu titlu derutant „Depart, aproape...”, făcându-și cu mâna streășină ochilor: „Când te privesc de departe,/ Ai privirea ascunsă într-un cufăr secret,/ Buzele rătăcite pe două continente,/ Părul, flamura pe corăbiile biciuite de vânt,” pentru ca mai apoi, deschizând larg ochii, să observe clar: „Dar, când te privesc mult prea aproape,/ Te simt, ca și cum am fi amândoi contemporani!”. Căruia, nu doar în compensare, ci mai degrabă pentru întărirea convingerii în ceea ce va să fie, îi face o „Promisiune”, mărturisindu-i, făcând-o cumva și în numele lui: „Dacă ai să mă cinstești cu o iubire, (și, garantez, asta nu se întâmplă într-o cărciumă!)/ Am să te dăruiesc cu un dor,/ Pe care să-l ții minte toată viața!/ Nicicând nu o să te simți mai bogat/ Ca atunci când îți vei număra amintirile cu mine!” Autoarea trăiește într-o continuă stare de beatitudine poetică, purtată de aripile niciodată oboseale ale iubirii, precum în „Parfumul iubirii”, când ar vrea, așa cum orice femeie își dorește să i se întâmple: „Atinge-mă/ Cu parfumul zâmbetului tău/ În culori multicolore/ Și am să miros a iubire!”. În prima secțiune a volumului poeta este constrânsă de ideea de a face neapărat versuri cu rimă. În celelalte însă se simte descătușată, moment în care reușește să producă realizări poetice de luat în seamă. Dar volumul are și minusuri, pornind de la unele rime forțate, ori nerespectarea ritmului, mai cu seamă în prima sa parte. Această afirmație, nu reprezintă în niciun caz un gest demobilizator, din contră ar trebui să vină în ajutorul autoarei privitor la ce se va mai întâmpla în/cu viitorul său literar.

Deocamdată, în cea mai mare parte a scrierii sale autoarea se află pe drumul pe care și l-a dorit și pe care, ca oricare dintre noi, și l-ar vrea urcând continuu.

PRELUNGIND CLIPA

„Clipe intersectate” – Cristiana Vărășteanu

Pentru început trebuie arătat că din această lume atât de riguroasă și chiar sobră, cel puțin aparent, cum este cea avocătească au apărut și apar încă nume importante în diverse domenii literar-culturale: epigramă, de-ar fi să-l amintim doar pe Cincinat Pavelescu, dar și poezie, proză, dramaturgie, pictură. Este de remarcat că pe cele două clapete ale copertelor se regăsesc picturile celor trei copii ai poetei. Așadar, familie de talenți am putea spune.

Mănat de curiozitatea împătimitului de poezie, iar anumite poezii le-am recitat pentru a încerca să le dezleg tâlcul și pentru a mi le fixa mai bine în minte, am scris câteva cuvinte despre volumul de poezii al Cristiane Vărășteanu, intitulat „Clipe intersectate”, apărut la Editura Eikon în octombrie anul acesta, cartea de față fiind primul „copil” literar al autoarei.

Trebuie menționat că îmbolditorul, să-i zic astfel, vinovat de apariția acestui volum este acest Mecena al artelor, așa cum l-am numit în mai multe rânduri, avocatul și scriitorul George Vlaicu, redactor de carte.

Așa cum o să constate cititorii, volumul beneficiază de competența prefată semnată de Narcis Zărnescu, valoros om de cultură, care face o analiză pe cât de detaliată și riguroasă pe atât de pertinentă. Cu toate acestea îmi permit ca în unele privințe să mă despart de aprecierile domniei sale, cel puțin acolo unde afirmă că poeta ar putea sta alături de marii poeți ai lumii, ceea ce este, nu doar după părerea mea, o exagerare. Fiindcă chiar dacă multe din poeziile din acest volum sunt interesante, unele chiar valoroase, totuși consider că mai e ceva drum de parcurs până când Cristiana Vărășteanu va ajunge la deplina consacrare.

Iubirea, cel puțin în poezie, reprezintă o obsesie pentru poetă, cuprinzând sub condeiul său mai toate componentele însoțitoare, pornind de la visare, fericire, dor, plutare, speranță ori împlinire, dar și tristețe, durere, zbatere, păreri de rău etc.

Dar dincolo de poezia de dragoste, predominantă în acest prim volum, Cristiana Vărășteanu abordează cu curaj și cu reușită multe alte teme, care sunt cu prietenie și respect editorial îmbrățișate de copertele acestei cărți. Desigur, autoarea vorbește scriind despre viață în general, nescăpându-i aproape nicio latură a acesteia, fiindcă o frământă întrebările despre existență, ori problemele semenilor, dar, în intervenții inspirate descrie și natura, creează versuri încărcate de trimiteri filosofice sau încearcă să-și descopere, să-și înțeleagă și să-și modeleze propriul eu.

Pentru întregirea valorii acestui volum, în multe din poeziile sale poeta face risipă de metafore, cum ar fi aceasta, care este cu adevărat luminoasă, de pus în ramă, cum se zice: „Ca să renasc apoi din pietrele din prund”.

În mod deosebit merită adusă în atenție superba poezie, intitulată „Oare cum”, pe care simt nevoia să o

reproduc în întregime. Din păcate, după gustul meu, este mult prea scurtă, alcătuită doar din două strofe: „Spune-mi cum ar putea să existe/ O singură inimă în două culori/ Și cum ar putea să subziste/ Răspunsuri diferite la mii de întrebări?”// Cum simțim într-o bătaie de aripi/ Nemărginita forță a zborului/ Și cum surprindem în dulci priviri/ Infinita putere a dorului?”//

Pentru ca, supărător de această dată, la o pagină distanță doar, poeta să mă pună în încurcătură punându-mi derutant, de-a curmezișul parcă în fața ochilor poezia „Calul”.

Și totuși, ca o ușurare pentru nelămurirea mea, strofa este cât de cât salvată de norul în formă de cal care „Brăzdează văzduhul alergând ca un bidiviu”.

În același registru se scaldă și poemul „Cât să te aștept”, dar și în altele.

Dar, pentru împlânzirea privirii noastre, poeta reușește să se scoată, să zic astfel, cu inspirarul oximoron-titlu, „Eternul efemer”, poezie de dragoste scrisă în manieră eminesciană care se cere/ar merita, zic eu, a fi redată în întregime, dar cronica, din rațiuni bine definite, are întindere limitată.

La fel, în „Flacăra albastră”, poeta, cuprinsă de efervescența simțirii sentimentului de iubire, afirmă:

„Eu ard cu flacăra albastră,/ Ard pentru iubirea noastră/ Și ard încet orice suspin/ Iubitul, dulcele meu chin.”//

Ori, în „Iubire ascunsă”, ascunsă, pentru a o proteja probabil de ochii invidioși ai celor din jur: „E greu când nu ești lângă mine/ Dar și mai greu atunci când ești/ Iar când ne-atingem din greșală/ Te simt că-mi ești deși nu-mi ești!/ Îți simt privirea ta fierbinte/ Cum într-o clipă mă dezbracă/ Și nu-ți pot spune în cuvinte/ Cum mă topești, întreagă, toată.”//

Pe de altă parte, este cazul să observăm că, în încercarea de a fi cât mai convingătoare, poeta cade în extrema opusă, devine explicativă, ori nu este cazul ca versul abia încheiat să fie explicat în următorul. Și atunci este nevoie de versuri mai succinte, cumva, așa cum recomandă și prefațatorul, un fel de haiku mioritic, al cărui mister să nu poată fi deslușit decât după o îndelungată, stăruitoare mai degrabă meditație, pe care același Narcis Zărnescu o numește ascetică. Dar această imperfecțiune, îndrăznim s-o numim astfel, urmând și îndemnurile oferite dezinteresat, am convingerea că va fi corectată în viitoarele sale scrieri.

Fără să-mi doresc să privesc neapărat cu ochi critic, voi spune că este ușor inegal ca valoare, dezechilibrat pe alocuri, uneori chiar în interiorul aceleiași poezii. Cât privește unele rime, acestea sunt forțate, ori nefericite alese și folosite, cum ar fi terminațiile „vocea”, „lucea”, ori „flăcări” / „evocări”, sau „suflet” / „secret” printre altele.. A se vedea și poezia „Zidul”, dar și alte câteva, unde și ritmul șchioapătă pe ici pe colo.

La fel, nu reușesc să fixez noima uneia dintre primele poezii din volum, cea intitulată „Fir de văpaie” și am să citez spre exemplificare: „Clinchet de timp (culmea, asta-i frumos spus!) îmbrăcat în furtună/ Când nemurirea e pe cale s-apună/ Un fir de văpaie se trezește la viață/ Sfidând natura c-o voință de ață.”

Pe de altă parte însă în poemul „Lege universală” strofa a doua este cu adevărat memorabilă: „Eu n-oi răspunde, sigur am treabă/ Iubire pură port în suflet și gând/ Iar ei, toți ceilalți nu pot să-nțeleagă/ Ce simte un suflet care râde plângând.” Valoros oximoron!

Iată, așadar, unde se află acel dezechilibru valoric la care făceam referire ceva mai sus.

Dar, pe ansamblu, acest volum este meritoriu, poeziile demne de a fi reținute ca având certă valoare literară sunt majoritare, reprezentând grosul cărții.

Elena Oprea

In Memoriam

George Toma Veseliu (1940- 2023)

– O scânteie a nemuririi de spirit –
Așa l-am cunoscut

Era în toamna anului 2019. Împreună cu profesorul-scriitor Emanoil Toma am mers, pentru prima oară, la „Societatea Scriitorilor Târgovișteni”, la Târgoviște. Sala de ședințe era arhiplină. Abia ne-am putut găsi loc pe două scaune în spate. Am înțeles atunci că, de fapt, aici se află un mare depozit al culturii românești, individualizează prin oameni, care au venit din pasiunea lor pentru scris, o pasiune ce vine din creier prin seva trupului ca un torent ce curge năvalnic pe coastele mușilor, până se domolește pe câmpia înverzită, plină de margarete, floarea paștelui, brândușe, toporași și viorele. Fiecare floare are parfumul ei specific, așa cum fiecare scriitor are talentul său autentic, un anumit stil creativ, concepții și viziuni diferite, conform educației și formării intelectuale pe care și-a însușit-o artistul în creația sa.

La o masă lungă, de formă dreptunghiulară erau scriitori de toate vârstele. Fiecare și-a prezentat scrierea, așa cum a considerat că este bine. Mi s-a părut că sunt niște oameni cu totul speciali, inteligenți, superiori, erudiți, originali în tot ceea ce scriu, în tot ceea ce simt. Trebuie să spun, că atunci m-am regăsit și eu în spiritul artei târgoviștene.

Prin creațiile lor artistice-operele scrise-scriitorul respiră setea de trăire, de iubire, de prelungire a vieții. La acea masă am remarcat un scriitor voinic, brunet, înalt, care comenta cu o voce caldă, blândă, catifelată, convingătoare, plină de respect, fiecare operă a artistului-poet sau prozator.

Acesta a relevat calitățile literare-artistice ale fiecărei opere citite, într-un limbaj subtil, subsidiar, delicat, plin de eleganță și estetică-elevată, într-un stil familiar, uneori comic, ingenios, cu acuratețe și rafinament artistic, încât scriitorul înțelegea ce trebuie să urmărească mai atent în evoluția scrierii sale.

L-am întrebat pe profesorul Emanoil Toma cum se numește acest scriitor.

Se numește George Toma Veseliu și după ședință o să-ți fac cunoștință cu el. Suntem buni prieteni.

Da, am spus eu nedumerită.

E un istoric și critic literar foarte bun; a scris romane, poezii, eseuri, monografii etc. Este un scriitor valoros pe care-l prețuiesc mult, a spus Emanoil Toma.

La sfârșitul ședinței, scriitorul Emanoil Toma mi-a făcut cunoștință cu profesorul George Toma Veseliu, care vorbea cu mine pe un ton prietenos, amabil, respectuos, ca și cum l-aș fi cunoscut de mult; apoi și-a continuat convorbirea cu profesorul Emanoil Toma. De atunci, ne întâlnim la SST, lunar, purtam unele discuții literare, iar la propunerea scriitorului Emanoil Toma, care mi-a fost mentor și prefațator al cărților, am început colaborarea literară cu maestrul George Toma Veseliu, în sensul că făceam schimb de cărți, le comentam, primeam sfaturi foarte utile, privitoare la evoluția scrierilor, în parcurgerea drumului meu scriitoricesc.

Deseori îmi spunea:

Preocupările criticilor literari sunt acelea în care își expun părerile lor despre o operă literară. Desigur, pot fi bune, mai puțin bune, dar tu trebuie să iei ceea ce te reprezintă pe tine și să duci mai departe scrierea după gândirea și limbajul ei artistic în forma talentului tău, autentic. Părerile critice sunt uneori controversate. Așa a fost mereu și așa va fi, pentru că fiecare critic are valorile lui, și scriitorul înțelege despre ce e vorba.

Aveam multe convorbiri telefonice pe această temă, prin care am dobândit multe învățături de evaluare și autoevaluare a scrierilor. Cărturarul George Toma Veseliu mi-a citit cărțile, la o parte din ele mi-a făcut prefața, cronici de carte, articole; A venit mereu, cât a putut, la lansarea cărților mele la Muzeul Ceasului „Nicolae Simache” din Ploiești (împreună cu alți scriitori din cadrul SST), exprimându-și sincer părerile despre scrieri. În rubrica „Convergențe” din revista „Litere” SST, 2019, maestrul George Toma Veseliu a publicat un material referitor la cărțile mele de poezie și proză; apoi a mai publicat și alte comentarii asupra scrierilor mele în mai multe reviste. Trebuie să spun că acest Mare Om a avut o înrăurire benefică asupra evoluției formării mele scriitoricești, a fost un Reper important al Culturii Românești în Epoca Contemporană, un exemplu de urmat pentru întreaga pleiadă a scriitorilor de la SST. „Prieten de suflet și de condei”, înzestrat cu daruri divine, George Toma Veseliu a strâns în jurul său oameni de valoare ai timpului său, prieteni sinceri și devotați, care întotdeauna l-au venerat, l-au înțeles și prețuit.

Mi-amintesc când l-am văzut ultima dată la ședința SST, din iunie: era foarte slăbit, trist, cu o melancolie vizibilă în toată ființa sa. Cu un efort uriaș a putut veni la ședința SST – casa și viața Domniei Sale, crezul și testamentul de artist – cărțile sale; acestea erau cele mai mari valori ale maestrului George Toma Veseliu: să lase urmașilor tot ce e trainic și durabil în timp, valorile spirituale ale românismului, care să ne reprezinte în lume ca popor și țară. Îmi spunea că nu se mai poate bucura de viață, parcă avea ochii înlăcrimați și visători, o presimțire rea, fără drum de întoarcere.

Și totuși... va veni o zi/ Când totul, tot se va sfârși,/ Doar amintirea unui glas/ Va fi mereu ca un popas/ De ochi deschiși lăsați în cărți/ Pe rafturi de biblioteci.// Istorie de cer aprins/ Monografii și paradis/ O umbră de simțiri adânci/ În labirintul unei stânci;// Străbate ca un vânt pribeag/ Într-un ecou de pământean,/ Colindător al unei sorți/ Spre raiul vâmlor din porți.// Mereu vei fi în amintire,/ Străjer de lume, de iubire!// Eterna ta făclie sacră/ Va străluci mereu pe asta/ Răzvadului cu-al tău renume,/ De inimi mute, în cuvinte.//

Regretatului profesor-scriitor, George Toma Veseliu, cu întreaga mea prețuire și recunoștință!

Retușuri moderne privite pe temeiul afirmării tradițional-naționale

Înainte de abordarea subiectului propriu-zis, impus stăruitor, într-o enumerație expusă printr-o logică neîntâmplătoare, departe de a fi completă, se ivește semnalarea unei autenticități simetrice, care ne arată tipicitatea de vâsc narator, a unui autor în vogă.

Loialitatea expunerii cărții de „Povești rotunde” sub distinsa semnătură a scriitorului Florin Grigoriu, mai degrabă parentează un contrariu decizional, al lepădării de vechile povești „de dinainte de somn” a copiilor, adaptat cu siguranța la mobilul alunecării generațiilor de la... revoluția decembristă încoace, prinse în precăderea captivității virtualului schimbător de caractere, vieți, destine.

În majoritatea poveștilor cu caracter de cerc nesfârșit, în care se structurează repetabilul lor, domină starea excitantului, modificador de structuri și forme, practici opționale abilitate exact pentru o măsură a schimbării, într-o etno-proiectare plăcută, fără nici un semn de oboseală, într-o cercetare de mental și suflet, continuu schimbate.

Povestirile, într-o complicitate a firescului cu ideea de teluric și mental, oferă autorului un loc aparte în ansamblul educațional, cel cu influență virtual între setea de viziune și logica dominantă, aliniază în unitate subansambluri ale mașinării gândirii scoase de pe un rastel așipit și depuse pe o rampă de asimilări contre concentrice, care duc prozaismul la un traiect ofensiv, cuceritor, completând un gol de foc din alinare, limpezire, cumințire de stări.

Provoacă simultaneitatea configurativă a setei de cunoaștere și recunoaștere a unor valori aflate cumva sub starea de „exit” educațională; extraterestrul, imaginile -peisaje, folosirea unui limbaj creionat popular, comasează pulsurile încântării:

„A fost odată/ o minciună gogonată/ A fost demult/ un iepure nevăzut/ Ce a făcut/ n-am cum a ști/ Nici-o veste nu-mi sosi / De unde iepurele o fi.” (Poveste, pag. 22)

„Erau doi pitici/ Ca două furnici/ Adică foarte mici/ Că umblau pe-aici/ Și nu-i vedeai, nici/ Nu-i știai./ Îi știai?/ Nu-i știai?/ Vezi că-s la mălai...” (Poveste cu doi pitici, pag. 34)

Povestiri, povești „rotunde”, marca Florin Grigoriu, toate subliniind măreția unei largi expuneri între basm, evidență pe subiect și adaptarea la contextul rustic, aduc cetitorului satisfacția căutată prin stil ritmat, cu accent epic, cât și prin narare/ concesivă.”

De la bun început „bâldâbâc, huștiuluc” în Țara Poveștilor, continuate cu Popocatepetl, inductorul în nuanța fantasticului (care venise cu o rachetă...), implicarea mamei de „pe când era fată”, cu imagine preumblată pe la Neptun și un bărbat „în blană îmbrăcat/ tare bogat” trezește într-un copil (înainte de odihna sa dulce, noptatecă) o viziune asupra unei posibile -noi Baba Dochia, reverberând lepădarea cojoacelor în funcție de bani, transfer tangent al trecerii copiilor la jocurile cu tot soiul de animații

poziționate pe nenumăratele sauturi, ce depășesc capacitățile de percepție-recepție în emergentul caracterologic individual și colectiv.

Culminarea poetică a poveștilor este atrasă de pescarul înghițit de baltă și greutatea prăzii ce-i picase în undiță, minciuna, iepurele reflectat (nevăzut) „într-o scrisoare minunată”, cu anularea reală de „avioane zburând pe sus/ Nici rulând la sol frumos/ nici copii mergând pe jos/ nici tren, șine sau gări/ (Povestea din grădină, în vreme ce moșul săpa, pag 12-13), încheiată abil cu acei doi pitici care „De-asta mălaiul nu l-au luat/ și nouă ni l-au lăsat.../ Dar dacă de ei ai habar/ Vezi că s-au dus la mărar...” (Poveste cu doi pitici, pag. 14, 15), captivează constant starea copilului dintr-odată, transferat în brațele somnului regenerator, prin dinadins în iubirea de cățel albastru și o pisică, frondizată cu Startul: „S-au pornit pe alergat/ Prin casă, pe drum/ Aleargă și-acum.” (poveste cu o pisică și un cățel, pag. 17), impune trecerea iepurașului la starea de oraș, în care se acumulează toate lucrurile și ființele (în repliere) modele ale poveștilor rotunde, elementele efective imbarcate în cuvinte cu rost educativ.

Peste toate, netatonabilă, acea superlogică adiacentă inoculată a trenului – aș zice al vieții, cu trei vagoane, cu o sută de vagoane, fiecare cu câte un călător, cu opriri, depline ieșiri din rulaj (vagonul și pietonul), când cu plus-scădere și accentuare de prestanță în timp, vremi, opuse contrarii, fără nici un punct de contact și de înfruntare, derulează excesul imaginativ – excesiv al generației digitale din prezent, ambulatoriu permisiv, cu gări algoritmice, ferestre, labirinturi licurici, nebunie și incorectitudini „cu un moș și o babă” din ani, evadare din cele 100 de gări - anii maximali vitali ai anului pe Terra și alta distrusă de o lume parazită, gelozic distructivă a restului speciilor naturale, prin întregul ei comportament cantonat în nocivități.

Compensatoriu, fibulă, completarea narativă cu „povestea urare, urmată de ce este „cu un Moș și o Babă”, moșul cu hârlețul, baba cu oglinda, din care, în grădină, în vreme ce moșul săpa, a „tuștit”, încarnat, un iepuraș, cu efect locomotor.

Desigur, ghiozdanul, un iepuraș, soarele, casa, povestea rotundă, poveștile poematizate în continuare, chipul în dans împărătesc al domniței – garofițe și frumosul frumoșilor – floare de bujor – prezențe neîntreruptă a copilașului iepuraș, decodează somnului dominant din copilul aproape sedentarizat de lumea virală trezirea la o realitate zilnică salvatoare.

Florin Grigoriu demonstrează clar continuarea modernă a „celor care nu cuvântă” cu tentă monumentală în care startul stresului și al analfabetismului cultural poate fi înfrânt, înlăturat, cu determinarea unui povestitor în care sentimentul realizării sinelui e pe deplin însușit.

RECUNOAȘTEREA POSIBILULUI VIRAL ÎN LOGICUL DIALECTIC A REALITĂȚII GENEI ISTORICE DE NEAM.

(despre „De-ale copiilor despre bunici”, Florin Grigoriu,
Editura Izvorul Cuvântului, 2021)

Îndeobște, obiceiurile și tradițiile de genă național- istorică și dezvoltare culturală la nivel continental și mondial găsesc explicația dintotdeauna, a minților libere, sincer cugetătoare -mărturisitoare, în contrast cu toți aceia ce au imposibilitatea accesului la libertate, știință, învățătură, morală, arte.

Sigur, scrierea despre bunicii a distinsului el însuși român, Florin Grigoriu, luminat de străvechi realități, în întinericul marcat strategic pus pe ordinea de zi a decăderii culturale, cu lumina de „în special competent și prob”, înmulțește investiv cunoașterea

cernerii de caractere toate în unul și unul în toate - bunicul român -, în sensul cunoașterii îndeaproape a vechiului predecesor de muncă, gândire, vorbire și comportare liber-morală în fosta Românie, destructurată sub toate aspectele de către mentorii parșivi ai generațiilor de după revoluția decembristă, bazată pe viral și falsă decodare a genomului național, fățiș erodat.

Libertatea manifestării cu aport individual și comun impune comportamentul multiplu, resorbit de exteriorizarea realului vechii imagini a „bunicului” arhi-divizat, în care se poate întâlni oricând realul unei existențe de caractere întâlnit aici de milenii.

Atingere de obiect, ea însăși devenită inteligibilă, cu participare la substanța gândirii, se confundă redresarea și reziliența, reconsiderarea în act, abordarea vechiului real cu reflecție într-un prezent real virtual.

Asumând vechea existență, poetul Florin Grigoriu, în fapt un fin critic literar, povestitor, poet, haijin, autor de tanka, eseist etc. prin cunoaștere, își asumă „ființa” ca simbol național.

Cunoașterea de sine, accepția „cogito ergo sum” (gândesc, deci exist aici și acum), dă importanță ethosului cu atingere de frumoase armonii interioare acumulate din mediul în care s-a format -excelent, ca scriitor, inginer, profesor, născut la 6 aprilie 1944 (anul maimuței de lemn, vezi horoscopul chinezesc!) la Brașov, care oferă orice altceva „plăcut” în libertatea comutativă a exprimării literare.

Autor al plachetei cu o cuprindere de 52 de pagini, imagine personală, imagine comună a unor ipostaze de viață ce vin să întregască veridicitatea poemelor de dincolo de titlul sui generis „De-ale copiilor despre bunici”, are predoslovie (cuvânt înainte, moto) cu caracter personal „despre aceste întocmiri literare”:

„Aceste cuvine sunt întocmite
De copii pe frunze risipite,
Parte adevărate, parte născocite.”

Pare paradoxală afirmarea de sine pe principiul spinozian „omnis determinatio et negatio” în situația de față (din fiecare poem) determinația negativă devine pozitivă prin exteriorizarea ce trece omul la dubla sa existență -în spațiu și timp.

Rolul, caracterul cu caracteristica nostalgică a absolutului genal/ de genă, pierdut, trece prin mai multe spații de referire, înfruntând imanența. Manifestându-se afectiv ca etică, dovedește actul moral, neegalizat de nici un contrariu posibil, asumându-se infinitatea de manifestări, cu impunere a trecerii prin limitele proprii a genomului național prin împăcarea cu eudemonismul, în matricea exceptivă a trecerii întemeierii de sinele vechi în sinele nou, act fundamental al atitudinii funcționale față de bunici.

Se simte în orice poem portanța universalului, în sens apologetic aristotelic, transcenderea individului prin sinele „bunic” cu exteriorități teluric-cosmice, cu legi intime pe punctul de a prinde chip real.

Filozoful Dufrenne afirma: „Cât mai degrabă, lumea se recunoaște în mine, nu eu cunosc lumea”.

În ciuda neo-pesimiștilor actuali, „Bunicul meu ședea pe un plaur/ Și îngrijea de-o bufniță și-un graur/... Și-apoi ne-a lăsat nouă acea împărăție/ De codru, de piatră și de aur/ Undeva, pe-aproape, aici, pe coclauri” (p. 10)

„Bunicul meu era un mare vânător/ Și-avea un câine deștept ca ajutor/... Ei au plecat odată, el bine, la ai lui/ Iar câinele pe Constelația Câinelui/... Dar câinele știa cu el să vorbească/ Și-i mai spunea câte o poveste... mai vânătoarească” (p. 11)

Minima odisee despre călătoria prin viață a bunicului frumos, soldat, tâmplar, spițer, priceput la câni, zicător la necaz, pe numele său semizet Ion Românul, „explorator de codru și de nuiete”, or cu o prăvălie de bomboane închisă, insolventă, înlocuită cu o alta, a statului, unde „găseai” tot ceea ce era necesar educării unui copil

ori folosințelor familiale -raportate la hrană, îmbrăcăminte, construcții și altele, devenită Cooperativă, datorită căreia a realizat o casă necesară urmașilor săi, imensa asumare de preot proverbial într-o lume axiomatică a tuturor inechităților umane, mare vorbitor, haiduc; „în preajma cu călăreți și-un car/ și dăruiesc la copii jucării/ ăștia-s haiducii din fotografii/” cu „brend” de Moș Crăciun și filantropi, din care exultă emanația bunicului - aviator, căruia „îi plăcea limba românească/și cinci nume la ciuperca de iască/.. Știa ce-i aceea zdelcă și doniță”, „cel ce la „Negruzzi”, Liceul Internat – a învățat/ ușor o groază de nume și...”, toată lumea pe bunicul l-a lăudat”, pentru că elevii săi au ajuns „ingineri, profesori, savanți, doctori distinși”, alături de elevii proveniți din alte etnii și națiuni...

Pe deasupra tuturor caracterelor culturale, cu ecuație absorbită de marele filtru natural, activ în viața omului din afara marilor aglomerații urbanistice, bunicul - poet, „Om Mare”, ce citea Ceaslovul, Biblia - Marea și cunoștea pe de rost balade ca Tom Alimoș, Voinea, Brâncoveanu, Miorița și povești cu Greuceanu, dovedește rădăcini adânci în înțelepciunea populară : „ Că eu eram nepotul cel mic și dormeam mai mult/ Când el povestea cu balauri și cu viteji:/ Să vorbească văru-miu, că el era dintre cei treji!” (p. 31)

Investindu-și memoria, bunicul a fost nenumitul Sfânt Gheorghe „s-a luptat cu un balaur./ ședea acolo într-o fântână / și veneau fete, câte una pe săptămână... (p. 33)

Bunicul i-a salvat bunica de Fântâna cu balaur Dintre Hotare, „mare viteaz, / privit de bunica, cu lacrimi pe obraz”.

Pe de altă parte, bunicul năzdrăvan, venit alături de bunica, de pe altă planetă, deținător de iaz, care l-a părăsit pe când el, nepotul, era mic, în mistica, mitologia, baladescul și legendele poetului Florin Grigoriu, zbura pe covoarele arabe din Șeherezada, cu zmei înaripați, văzător de pitici și fiare în Munții Carpați.

În substratul unui comportament plin de povești, cu însumarea copilăriei gen Ion Creangă, poetul a văzut că bunicul „și-a făcut un aeroplan/ la fel cu care a călătorit în nori/ să vadă ce-i povestea/ uneori. (p. 39)

Având în vedere că bunicul i-a zis mamei „femeie”, că fata cea nouă povestește despre bunici” dă senzația numărului șase divizat la doi; tripticele -mamă, tată, urmaș, Dumnezeu, Iisus, Duhul Sfânt – mai presus de Arte, bunicul cu aspect deic, cu barbă albă, în strai de preot îmbrăcat, la Cimitirul Bellu, cu venerare adâncă, a urmașului celor salvați de „execuție” dintr-un tren al condamnaților din răscoala anului Domnului 1907, accentuează tăria istorică a omului ce a zidit casa istoriei neamului, dar și biserica creștină ortodoxă, în final statornicit printr-un sonet antologic:

„Un rege veni dintr-un ou de aur/ De unde nu se spune, din depărtare.../ Pe altul l-aduse pe-aici un balaur/ De peste șapte munți și șapte mări/ Iar din fântâna, de pe un coclaur/ Veni și-o prințesă... Nu-i alta în zări.../ Iar cei doi, coroane aveau de laur/ Balaurul lovea cu foc pe nări/ Și regele cu spada făcea scânteii.../ Și se bătură vreme multă-aici.../ Norocul le veni, cu apă, dragii mei,/ Adusă-ntr-o ulcică de-un arici./ Prințesa e bunica, ce nu iubea pe zmei/ Iar regele... E soțul, unul din bunici.” (p. 48z)

Ușor ardeziu, cu reminiscențe euritmice argheziene, cu o influență apriorică a versului eminesciană „cum veniră, se făcură toți o apă și-un pământ” bunicul se dovedește simbol de Marea Dacie de acum două milenii, bunica deține același conținut de „țară” cu transfer genal/ de genă în generațiile ce o vor moșteni.

Devenind principiu întemeietor, bunicul demiurg, trece de orice concret, întemeiază indestructibila Ființa Națională, Eterna Existență.

(din volumul manuscris, de critică literară „Orizonturi și climate”), 2024

Florin Grigoriu, Povești rotunde, Editura Societății Scriitorilor Români, 2012.

Prozã

Sub steaua lui David

Ca un pariu al vieții, două mâini de nebuni ai zilei, după ce s-au sfătuit în crucea nopții, mai mult ca o provocare a timpului ce-l vor petrece împreună, au hotărât, asemeni vechilor Templieri, să caute os domnesc în Cetatea Sfântă.

Porniți într-o modernă cruciadă, cu sânul plin de involburate căutări, în două ceasuri au cuprins sub priviri pământul făgăduinței, căci atât îi trebuie cuceritorului ce călărește pasărea de fier să ajungă din București până acolo. Ierusalimul are astăzi, ca și în vechime, semnul unei sfințenii a locurilor unde s-a sfârșit și s-a născut Începutul, are taina lui Alfa și nemurirea lui Omega, iar noi, căutătorii de miracole în spațiile dintre secunde, ne-am dus acolo să ascultăm de aproape poveștile soldaților romani necăjiți de judecata din Pretoriu.

Privită de pe Muntele Măslinilor, Cetatea Ierusalimului duce cu sine blestemul răstignirii, ea înseși fiind ridicată în formă de cruce și împărțită de patru seminții ce duc cu sine atât durerea războiului cât și neliniștea unei păci ingenunchiate. Amestecul de limbi și popoare te face să privești cu grijă umbre ce veșnic par însoțitoare, iar sfințenia locurilor îți oprește pentru o clipă piciorul, ca nu cumva din greșeală, să atingi urma plâpândă a unui sfânt sau căușul cu lacrimi al celei ce-și plânge Fiul.

Pășim tăcuți pe pietre cioplite de generații întregi de martori ai credinței și timpul își cântă tăcerea nebună văzând în noi tâlhari ai clipei ce bucuroasă se lasă furată. Atunci, când timpul rugăciunii se ridică-n coloană către cer, pornind din biserici, sinagogi și moschei deopotrivă, abia atunci înțelegi de ce Ierusalimul a fost doborât și reclădit de-atâtea ori, ca tânguirea și mulțumirea să fie rostite deodată în toate limbile pământului.

Pierduți printre mirosuri de smirnă și țipete de bazar, urcând fără să cobori și coborând fără să urci pe o Golgotă ce astăzi stă așezată sub cupole, ai sentimentul că veacurile s-au coborât în tine doar ca să te facă să auzi răzvrătirile celor ce au suferit pentru credință. Pătrunzi în inima Cetății, străbătând cu ochii minții un drum al crucii ce astăzi ghizii îi spun *Via Dolorosa* și duci cu tine tăria Celui ce s-a lăsat învins doar pentru a primi păcatul oamenilor și abia atunci înțelegi de ce o măicuță mai bătrână din așezământul românesc din Cetate ne spune că este atâta sfințenie în aceste locuri încât vrăjmașii Domnului, neputând să calce pe urme ale sfinților, umblă în Cetate cocoțați pe umerii oamenilor.

Ieșind din Cetate, prin locuri în care moartea este adusă de pietre aruncate de oameni, repede te vei găsi în Grădina Ghetsimani în care nu ai cum să nu auzi tăcerea surdă a rugăciunii ce se ridică în coroana veșnică a măslinilor și duce cu sine iertarea trădării.

Întors acasă îți primești odaia din față a sufletului și așezi amintirile Cetății și inima prietenilor la loc de mare prețuire sub candela arzândă a credinței. Îi iei pe toți și îi așezi în sipet de chihlimbar încuiat cu lacăte de argint, să nu fie desfăcute de nici un hoț, nici măcar de cel ce are cu sine iarba fiarelor, și adormi liniștit, preț de două eternități, murmurând un vaiet al împăcării: *Ierusalime, Ierusalime!*

Și după ce rugăciunile celor trei mari religii se aștern peste Cetatea lui David, te așezi la drum și, printr-un tărâm în care pământul galben - roșcat este mușcat din când în când de pecetea verde a unei binecuvântări, peisaj deloc prietenos, întâlnit adesea în toate

zonele mediteraneene, începe să ți se arate, prima dată firav, apoi din ce în ce mai împins în sine orașul Tel Aviv. La periferie nimic nu pare să devoaleze scripirea reclamelor meșteșugite. Străzi largi, mărginite de clădiri cu două sau trei caturi, obligatoriu cu prăvălii în parter, Tel Avivul are aerul patriarhal al unui orașel cetate în care oștenii s-au retras în umbra rece a hrubelor să-și spună poveștile lor din vremurile în care dragonii umblau beți pe pământ și sughițurile lor afumate ardeau ruguri în cetate.

Cu cât pătrunzi în inima orașului, despre care se spune că nu doarme niciodată, clădirile vechi se lasă împinse în spate și încep să răsără blocurile înalte de sticlă ca niște tornade de ape cristaline, coloane pe care cerul se oprește să-și zacă nemurirea. Bulevarde late, înverzite deschid noi orizonturi către eterna himeră a tuturor matrozilor și corăbierilor, pe care țărâna îi ustură sub tălpi și repede își caută neliniștea în brațele ei străvezii; MAREA! Ajunși la linia orizontului, Tel Avivul abia acum se descoperă ca un zid de cleștar ce se închină mării și nisipului fin, aliniindu-se perfect țărâmului mării, mânat parcă de dorința de semeție peste apele învolburate ale mării care a înlocuit turcoazul unduirilor ei cu turbureala nisipului cu care își duce apriga luptă.

Orașul cel mai nou este construit peste orașul nou, căci acea zonă are o istorie ce intră în desaga unui secol, și stă lipit hipnotic de Turnul cu ceas, ochi acvilin peste începutul lumii în Cartierul Vechi până dincolo de cartierul Jaffa. Străduțele lor înguste duc cu sine istoria întregului Orient, cu prăvălii ce se deschid în stradă, cu piață de vechituri, cu mărful pe jos într-o amestecare pestriță de seminții: evrei, arabi, greci, chinezi, toți îți oferă ceva, toți te întreabă în toate limbile pământului și vor să-ți spună o poveste.

Fără prea mare fandoseală, din vechea cetate treci imediat la clădirile de sticlă, luminate în toate culorile curcubeului și, de-a lungul unui bulevard ce copiază faleza înaltă, se înșiruie hoteluri și clădiri ale căror etaje te plictisești înnumărându-le. La recepție am întrebat angajata dacă îmi poate da o cameră la un etaj inferior și, într-un târziu, a găsit o cameră la etajul 17. A spus că sunt norocos, eu nu am înțeles-o!

Că este un obicei al locului sau să fie de vină vecinătatea mării, uimirea cea mai mare a fost mulțimea de oameni ce alergau pe faleza ușor șerpuită. Dimineată, la prânz, seara, tot timpul erai însoțit de alergători singuratici sau grupați! Eu i-aș spune nu orașul care nu doarme ci, mai degrabă, orașul care nu se oprește din alergare!

Zone întregi amenajate cu iarbă, când naturală, când sintetică, în liniștea apusului ce se desena în mare, erau ocupate ca într-un picnic nomad de femei musulmane, ușor de recunoscut după acoperământ și mersul în grup. Tel Avivul rămâne un oraș al noului și al vechiului, îngemănare nebună de oameni și religii, cu terase coborâte în mare, unde stai și aștepti câte un inger să tulbure apele. Ca în orice călătorie, dincolo de ce vezi și ți se arată în față, important este să te însoțești cu prieteni și astfel lumea ți se va deschide arătându-ți grăuntele de rouă ce se transformă în perle sidefii. Pentru că lucrurile serioase care le făceam acasă nu le pusesem în bagaje și aveam la noi doar bucuria de a fi împreună, ne-am declarat cuceritori ai Lumii Vechi, poposind la o terasă ce se lăsa îngropată în nisipul auriu al plajei.

– Vladimir, căci așa îl chema pe cel ce ne ieșise înainte, mai târziu aveam să aflăm că este ucrainean și de zece ani rătăcea prin lume, ultimii doi adăstând pe aici, vrem o masă pentru zece persoane. Și el tulburat se străduie să ne stea înainte, cum se spune la noi! Izbucnim în râs văzându-l încurcat.

– Am glumit ! Ne-am răzgândit! Întinde una de douăzeci de persoane! Și atunci Vladimir își mișcă mărușul lui Adam cu lentoarea unei reveniri dintr-o lovitură năucitoare! Se mobilizează, cheamă tot personalul și întinde masa dorită!

– Vladimir, adu niște vin!

– Imediat, să vă aduc Menú - urile!

– Lasă-le naibii, nu e nevoie! Astăzi ne simțim bogați! Știi când se simte un om bogat? Atunci când intră în restaurant cu prietenii și cere vin fără să-l intereseze cât costă sticla! Hai! Nu mai pierde vremea, curând soarele asfințește și se îneacă în mare și eu am gâtul uscat de la drăcia asta a voastră de nisip. Caută să fie bine răcit, numai așa șpritzul are farafastăcuri de șampanie boierească și, ca să nu obosești cărând, vino cu brațul plin, ia câte poți să duci că noi vrem să vedem și răsărituri, nu numai asfințituri!

Ion Mărculescu

Luna scorpionului (fragment din vol. „Anul scorpionului”)

Scorpionul este, în mod esențial, un aprig individualist, neascultător din fire, rebel față de orice disciplină. Toți ceilalți trebuie să aibă grijă cum să se poarte cu Scorpionul dar, mai presus de toate, Scorpionul trebuie să aibă grijă cum se poartă cu el însuși.

Luni 5 noiembrie. Astăzi, vecinul meu de apartament a venit într-o fugă, emoționat și oarecum îngrozit (era treaz, nu băut ca de obicei!) să-mi spună că zările povestesc despre o întâmplare „cum nu s-a mai petrecut niciodată”. Într-un sat de pe malul Dunării, trezindu-se de dimineață, ca să dea de mâncare la orătăniile din bățatură, un cetățean normal, poate cel mai normal din partea locului, nu și-a mai găsit fântâna în curte. S-a gândit că o fi, cumva, ceva, mă rog, încă una din nemernicele măsuri luate de bezmeticul primar al locului. Până la urmă, omul și-a găsit fântâna mutată peste noapte în grădină, lângă aia doi meri golden-auriu. Iar frunzele copacilor erau albastre. Alarmat, s-a dus în casă să-i spună să-i spună și nevastei, dar dispăruse și aceasta! Pe masă era un bilet scris chiar de ea: „să iei rufele din pod!”, adică de la uscat și „să tai pătrunjel în ciorbă!” Trăgându-i niște înjurături în gând și presupunând că e plecată la văru-său, vecin de gard, să le spună și lor tărașenia, a dat fuga dar, altă surpriză: din curtea ăstora dispăruse casa. Rămăsese doar pătulul vechi din scândură de brad, grajdul și cotețul câinelui. În aceste momente și-a adus aminte de biletul lăsat de nevastă-sa, a căutat să găsească o explicație și a presupus că, dacă biletul nu este un fragment din vreo poezie, eventual dintr-un sonet, ceva, ar putea să fie un mesaj codificat venit de cine știe unde, al cărui sens lui îi scapă. Poate o fi murit cineva, sau poate este vorba de vreo operațiune militară. Cine știe!

Dar astea nu sunt gânduri în stare să te liniștească. Așadar, încăpățânat, a luat-o la fugă să anunțe poliția și primăria. Numai că fugea- fugea, dar nu înainta măcar un pas. Deznădăjduit, s-a așezat pe un cap de podișcă să se odihnească și, surpriză, l-a cuprins o stare de liniște vecină cu armonia. O ceață parfumată venea de undeva. Avea în fața ochilor cele două cuvinte din bilet: să iei rufele din pod! Să toci pătrunjel în ciorbă! Literele erau ca niște soldați frumoși din armatele reunite. S-a gândit că nimic nu este mai minunat decât cuvintele. Mai ales când sunt puse pe hârtie.

Când a ajuns la secția de poliție, care era în curtea primăriei, a constatat că nici aceasta nu mai era la locul știut, de fapt nu mai era deloc! De parcă nici n-ar fi existat vreodată!

Marți 6 noiembrie. Ora 7,00- Doresc și aștept o zi în care să nu fac altceva decât să trândăvesc. De dimineața până seara. Să mănânc, să dorm, să nu mă gândesc la nimic, apoi iar să mănânc, iar să dorm și așa mai departe.

Ora 8,00 – Îmi aduc aminte de o gafă grosolană făcută de mine cu mult timp în urmă. Atât de grosolană încât îmi e și rușine s-o spun aici. Așa că mai bine n-o povestesc!

Ora 9,00 – Mi-ar plăcea să scriu romanul „Păzitorul de cai”. Evident, nu mă apuc de lucru pentru că-mi este lene. Ar trebui să descriu cum trebuie hrănit calul, cum trebuie adăpat, țesălat, potcovit, tratat de tignafes, adăpostit de ploaie, cum trebuie curățat băligarul din grajd și, mai ales, cam cât de bine îți este atunci când pe cal îl apucă dracii și

te pocnește cu copita. Când eram mic, eu duceam caii la păscut! Visam să mă fac aviator, dar mi-era frică să încalec pe cai, aveam rău de înălțime.

Ora 7,00 – Culoarea zilei de azi: gri bățând în galben!... Sunt convins că toți avem predispoziție pentru acte dementiale. Nici nu-mi dau seama dacă e regretabil că numai unii sunt în stare să le și comită!

Ora 12,00 – Greu sub apăsarea lenei, dar nu știu dacă mi-ar fi mai bine altfel... Mănânc și-apoi o să dorm un pic! Marile idei vin odată la o sută de ani. Nu știu de ce-mi vine să cred că următoarea mare idee a mea ar putea să-mi vină abia peste vreo 99 de ani.

Ora 14,00 – Aflăm de la radio: iradiindu-se un ou de găină cu câmpul magnetic al unui rățoi, s-a obținut un pui de găină cu labe de rață. Cazul e absolut real. Puiul este hermafrodit și latră precum șoricarii.

Ora 16,00 – Revenind la romanul „Păzitorul de cai”: acesta este mai real decât autorul cărții (care aș putea să fiu chiar eu, dacă nu mi-ar fi lene); este doar un pretext, o făcătură, ceva inventat pentru ca acel personaj de carte să poată veni pe lume.

Ora 18,00 – În mine zac trei: cel care sunt, cel care cred eu că sunt și cel care cred ceilalți că sunt. Din aceștia trei, abia dacă pot închea o cârpitură de personaj cu nenumărate defecte.

Ora 18,00 – Ieri am primit un telefon și am aflat că a murit Gogu. Gogu amărâțul, Gogu sărântocul! Era sărac, sărac! Trăia într-o sărăcie monumentală! Eu n-am mai văzut așa sărăcie! N-avea după ce bea apă! N-avea cu ce să bea apă! N-avea apă! Nici pat pe care să doarmă n-avea! Eu nu știu unde dormea omul ăsta! Și nu știu nici cum de-a putut să moară! Căci nici moarte n-avea! Tipul de ieri, care m-a anunțat cu telefonul că a murit Gogu, a revenit să mă întrebe astăzi dacă am pus varză la murat pentru iarnă.

Or a 19,00.- „Nimicul” poate avea un superlativ propriu: ce faci amice? mă întreb eu singur. Nimic! răspund tot eu. Absolut nimic! Bag de seamă că nimicul sună de parcă tot ar fi ceva la care nu poate să ajungă oricine.

Ora 22,00- Orice om este genial. Am citit asta undeva și n-am uitat-o, am putut chiar să verific pe propria piele. Există atâtea privilegiați ai sorții, atâtea indivizi ca mine care n-au avut ghinionul nici să se nască! Lenea asta a mea poate dura, într-o zi bună, chiar și 24 de ore! Nu știu ce să spun. Că-mi place, sau că nu-mi place?

Miercuri 7 noiembrie – Indiscutabil, domnul R. (că altfel nu-mi permit să-i zic!) este un tip mai special. În primul rând pentru că are numele ăsta în care nu există, cu excepția primei litere, nicio consoană care, pronunțată, să-ți ofere plăcerea pe care o ai de obicei atunci când îți proptești vârful limbii în incisivi.

Pe scurt, Domnul R. nu se poate odihni din cauza ceasului din centrul orașului, un ceas electronic obișnuit, banal, cum sunt cu miile în lumea largă, cocoțat într-un stâlp metalic de unde arată ora, data zilei, temperatura medului ambiant și, la ora exactă, timp de două minute cântă imnul național. Cei din preajmă s-au obișnuit cu melodia respectivă, nu se mai simt deranjați, ba sunt unii care spun că au ajuns să facă dragoste mai cu plăcere, adică sex, după ceas.

Numai domnul R. nu se poate obișnui și a cerut la primărie, în conformitate cu legislația în vigoare și susținut de câțiva membri ai partidei ecologice, să fie oprit ceasul, măcar pe timpul nopții, ca să se poată odihni și el cât de cât, ca toți oamenii.

O comisie s-a deplasat la fața locului. Primele constatări: legea privind liniștea publică este extrem de vagă în acest sens, a fost promulgată pe vremea când ceasurile electronice nici nu se inventaseră. A doua observație: locuința domnului R. se află la o mare distanță de ceasul cu pricina, într-un cartier în care, în mod normal, melodia nici nu se aude. Probabil, au zis ei, reclamantul are un auz extrem de fin. A treia observație: Domnul R. nu aude melodia cântată din mijlocul orașului (lucru stabilit cu mare precizie după o îndelungată cercetare a fenomenului), ci melodia altui ceas asemănător aflat la 87,5 kilometri depărtare, ehei, cine știe unde, așadar într-un alt oraș.

Comisia a decis că totul este un simplu fenomen de rezonanță cauzat de calitatea varului folosit la zugrăvirea apartamentului domnului R. care i-a cauzat domnului R. un fel de gogoși pe cap. Deși pare puerilă și stupidă, explicația este corectă, bazată pe formulele complicate ale fizicii newtoniene, și nu poate fi pusă la îndoială de tot felul de cârcoteli mărunte. Un lucru bun tot a ieșit din treaba asta: Domnul R. a donat muzeului local ligheanul cu varul care i-a rămas după ce și-a făcut curățenia în casă.

Concluzia trasă în final, aparține unui mare clasic: „E plin pământul de oameni într-o dungă!”

Joi 8 noiembrie. Malraux spunea undeva (într-o carte căreia i-am uitat titlul): „Hotărâți să luptăm pentru a apăra rațiunile de trăit, noi refuzăm să facem din luptă o valoare fundamentală.” Închei citatul. Deștept om! O fi zis-o el, oi fi zis-o eu? În viitor, mai mult ca sigur, omenirea va uita cine a zis-o. Mai redau aici dintr-un autor, habar n-am cine ar putea fi, e posibil să fiu, totuși, chiar eu sau, de ce nu, cititorul acestor însemnări: „Ea era crescută într-un sătuleț, într-o lume de oameni simpli, era timidă, săracă în vorbe și plină de pudoare... mă întrebam cum de a îndrăznit să facă un asemenea gest: crezându-mă adormit, mă strângea cu mâna de organ când mai încet, când mai tare... iar când și-a dat seama că sunt treaz, mâna i s-a retras ca și moartă pe pânțelele meu...”

A trecut timpul, s-a apropiat de miezul zilei și îmi dau seama că trece și ziua asta aiurea, fără rost, că devine o zi anostă. Acel ceva ce mi-aș fi dorit să fie, n-a fost. O zi transformată în negație! Nu chiar o zi goală, ci o zi devenită „Nu”! Despre Nu a început să scrie pe la Paris o carte un tip numit Ionescu, dar mare brânză n-a ieșit! La urma urmelor, cum să vorbești despre Nu? Filosofic? Istoric? Să faci clarificări de genul: super Nu, infra nu, nu-ul absolut, nu-ul relativ, nu-ul negativ, nu ca afirmație, nu ca întrebare, nu ca răspuns, nu-ul delicat și nu-ul categoric?

Din punct de vedere algebric, nu-ul când este negat devine afirmație și este socotit a fi echivalentul semnelui minus, în matematică, spre deosebire de da, care este, incontestabil, în traducere verbală, plus. Deci, în matematică, nu la nu, dă plus, adică da (minus ori minus dă plus), nu la da, dă minus tot așa cum da la nu dă tot minus, iar da la da, dă plus, dacă nu la nu este egal cu da la da, așa cum negația lui da este egal cu afirmarea lui nu printr-un da. Știință adevărată, vere! Te apucă durerea de cap! Se înțelege de aici că, pentru a fi filosof și matematician în același timp, trebuie să ai simțul umorului sau, de ce nu, să-ți lipsească o doagă la cap!

În timp ce eu scriu aici, au apărut cine știe cum în acest anotimp, doi țânțari. Cum, de unde? N-are nicio importanță, așa că i-am omorât cu furie de parcă veniseră să mă sfâșie. I-am „negat” cu un gest scurt! Nu! Pentru ei domeniul algebrei, ca și acela al filosofiei nu mai există și nici n-a existat vreodată. Menirea lor aici pe pământ, a celor doi țânțari, fost doar ca să apară acum ca să am eu despre ce scrie. Asta mi-a adus aminte de întrebarea pe care și-o pune Geo Bogza într-un text: „Oare tot ce am scris nu e altceva decât prelungirea țipătului pe care l-am scos când am venit pe lume?” Închis citatul! O întrebare foarte dureroasă!

Vineri 9 noiembrie. Scenă de viață. Răcoarea dimineții mi-a produs junghiuri la inimă și pocnituri în urechea dreaptă. Pe drumul până la gară și înapoi, am fumat trei țigări și am tușit conștiincios de trei ori pe-atâta. Apoi, pentru că îmi încălcasem obișnuitul program de dimineață (în mod normal, nu sunt atât de matinal, mă trezesc mult mai târziu), m-am dus și mi-am cumpărat pâine, am dus gunoiul la o ghenă pentru așa ceva, am adus apă. După aceea, mi-am făcut un ceai de chimen și mi-am adus aminte de profesoara noastră de pictură, care nu mirosea nici a chimen, nici a soc, mirosea mai mult a ploșniță și avea o voce hârăită și neconvingătoare.

După masă m-am dus la Marcona, m-am întâlnit cu Didu. Mi-a spus că Mita, nevastă-sa suferă de hepatită, ia medicamente și mănâncă de regim, n-are voie să bea țuică și moare de poftă când îl vede pe el cum mai suge câte un pahar seară de seară, uneori chiar și dimineața, biata femeie, abia poate să se abțină. Băiatul cel mare al lui Didu e la casa lui,

ăla micu este șofer la Ploiești, s-a despărțit de nevastă, luase una ghindoacă cu care a făcut un copil, acum aia a ajuns bagaboantă. Mă întreabă de ce mi-am lăsat barbă și-i spun că am o amantă care mă vrea numai așa, mai ales când o strâng în brațe, iar el îmi zice fire-ai al naibii, că trăsniț mai ești! Mai are doi ani până la pensie. A trecut pe lângă noi nea Ion, vecinul, ne-a dat bună ziua, l-am oprit și întrebat ce mai face și mi-a povestit ce greu o ducea el fără țigări acum vreo douăzeci de ani, pe vremea lui Ceaușescu, când se ducea la Caracal. Ca să cumperi un pachet de țigări acolo, degeaba aveai bani, trebuia să dai și un ou de găină. De unde să dea el ouă când s-a dus la Caracal? N-am mai fost, de-atunci încoace niciodată acolo, zice el. Era noapte, zice, mi se usca sufletul de o țigară și nu aveam de unde să cumpăr, că nu plecasem cu ouă la mine. Bătu-l-ar să-l bată pe Ceaușescu cu ouăle lui și cu metodele lui! Îl sfătuiesc pe nea Ion să nu mai meargă la Caracal, că acum, chiar dacă lucrurile s-au schimbat, cine mai știe peste ce belele poate să mai dea!

Unii au scris „Jurnalul unui hoț” (vezi Jean Genet), alții au scris „Jurnalul unui necunoscut” (vezi Jean Cocteau), Baudelaire a scris „Jurnale intime”, un suedez, căruia i-am uitat numele, a scris și el un fel de jurnal, iar Mircea Horia Simionescu este tăticul tuturor românilor pe care îi apasă damblaua asta de a scrie și publica jurnale, cu speranța că s-o găsi vreodată cineva care să spună și despre ei că sunt scriitori, scriitori mari de tot.

Eu, Părinte, ca unul care m-am născut mai târziu decât ei, n-am altă variantă decât să scriu jurnalul unui bețivan. Dar știi cât mă costă asta, Părinte: ai măcar o părere, în general, de cât au scumpit nenorociții ăștia de guvernanți băutura? Nu te mai poți îmbăta nici cu lapte de vacă la kilogram. Și-atunci, Părinte, te întreb, nu s-a dus dracului și literatura? Cum să mai vină pe la noi inspirația dacă nu avem cu ce să ne îmbătăm? Mâncând frunze de canabis de pe marginea șanțului?

Guvernul, asta e ticăloșia lor, nu se pricepe și nu se căznește să-i facă pe oameni fericiți. Eram într-o zi la Marcona și mi-am propus să fiu eu guvernul! Da! De ce nu? Așadar, l-am chemat la mine pe vecinul meu din ultima mie de ani, Nicu, vecinul, bunul meu prieten care îmi cere tot timpul câte ceva, o sculă, o unealtă și uită să mi-o mai dea înapoi. L-am chemat să bea o țuică cu mine, să fim noi guvernul și să punem țara la cale. Aveam, Părinte, o țuică galbenă de la Scheiu, îl ajutasem pe un derbedeu să scape dintr-o încurcătură și ăla, drept recunoștință, mi-a dat o damigeană de țuică. De-aia cu dop de cocean! Bună, de la mama ei! Nu puteam să-l refuz pe golan. Dacă-l refuzam însemna că, de fapt, eu l-am ajutat doar cu cine știe ce lucru de nimic, neimportant, un rahat, că am făcut doar un gest fără valoare. În situații de-astea, mârlanul român consideră că e bun numai ceea ce-l costă de-i sar ochii din cap!

După vreo două pahare, trei, patru, cinci... câte-or fi fost, am văzut schimbate raporturile psihice dintre mine și vecinul meu, așa că nu i-am mai zis pe nume, Nicu, i-am zis Domnu Nicu, iar pe el l-a prins dragostea și a început să mă pupe mai abitir ca pe mă-sa. Eu nu puteam să beau pentru că trebuia să plec cu mașina și nenorociții ăștia de gabori au un simț al dracului de bun când este vorba să te prindă beat la volan. Nu puteam să beau și, de ciudă, îmi venea să fac nu știu ce, să-mi dau palme, să dau cu paharul de pământ, să-mi dau un cap în gură sau șuturi în fund, să mă mușca de ureche. Părinte, îți poți imagina cum este să ajungi la Poarta Raiului și să nu poți pătrunde acolo dintr-o nimica toată? Așadar, eu eram nefericit! Dar ce fericit era vecinul meu Nicu! Cum nu-l mai durea și nu-l mai întrista nimic! Și cum dacă îl întrebam, i-ar fi băgat în gâtu mamiilor lor pe bravii noștri guvernanți care ne aduc atâta suferință, dar și pe bravi americani pe care am eu necaz pentru că îi toacă toată ziua cu bombe pe arăboi!

Când a plecat acasă, domnul Nicu aproape că nu mai nimerea poartă să iasă din curtea mea. Și era fericit! Fericit! Dar și eu sunt în momentul ăsta fericit Părinte! Zeama asta din damigeană este pură, e galbenă și are un miros de sămbure de prune. Și-i bag în mă-sa și pe guvernanți, și pe nevastă-mea care mă spionează (că ăsta e rostul muierii la casa omului!) să audă ce vorbesc eu cu amantele noaptea în somn! Că nu poți să stai așa. Să nu visezi măcar în somn!

Sâmbătă 10 noiembrie. Cine n-a citit pe Murphy, habar n-are că este cel mai mare gânditor al tuturor timpurilor. Pe lângă umorul și absurdul acestuia, știința lui Einstein e o flecușteață!

Azi am stat de vorbă cu Sanda Oprescu, o traducătoare de mare excepție și pisăloagă de o confunzi cu o babă. Are șaptezeci și ceva de ani. Ne-am plâns unul altuia de generația asta de tineri smuciți și de poluarea electromagnetică. Vorbeam cu ea și mă gândeam că tristețea nu este nicidecum o stare inferioară bucuriei, manifestărilor de veselie. E doar o unitate de echilibru: dacă ai fi vesel și ai râde douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, lumea ar zice că ești dement! Doamna Sanda Oprescu locuiește pe strada Păstorilor, la numărul... (p-ăsta nu-l spun, pentru că nu se cuvine), într-o casă deosebit de frumoasă, cu parchetul lustruit a-nțăia și cu pereții plini de tablouri necontaminate de „modernismul” lui Grigorescu sau al lui Luchian. Fără nicio noimă, în capul meu se învârtea imaginea unui gardian de pușcărie căruia îi murise în celulă pușcăriașul pe care trebuia să-l păzească. Iar acum, nemaivând ce păzi, nu-l mai plătea nimeni și urma să moară de foame. Apoi mi-a venit să râd (nu știu dacă doamna Sanda Oprescu a observat), la gândul că atât cât va fi lumea, gardienii nu vor muri de foame. Dacă nu mai au pușcăriași, se apucă și își fabrică ei singuri sau fură de pe unde apucă, ajung în pușcărie și se păzesc singuri. Și leașa le merge în continuare! S-au mai văzut chestii d-astea și la case mai mari! Cu așa gânduri aiurite în scâfârlia mea, mă întreb dacă nu cumva am început să mă schizofrenizez! Ce frumos sună cuvântul ăsta!

Am șofat mult, astăzi. Când stai singur în cabină, te gândești la tot felul de năzbatii. La un moment dat, îmi venea să cobor geamul mașinii și să le strig ăloră care treceau pe lângă mine „trăiască minciuna care spune adevărul!” De ce-mi venea să strig așa? Habar n-am! Dar asta mi-a adus aminte de unul, mi se pare că a fost și ministru la externe, dacă nu mă înșel, pe care l-a întrebat un șmecher de ziarist ce părere are de apa de la robinetele bucureștenilor, care conține 66% hidrogen și, vezi dumneata, numai 33% oxigen. Și, bietul ministru a declarat că el a pus în discuție chestiunea asta atât în partidul din care face parte, cât și mai departe, la guvern. Și că, într-adevăr așa este, se poate vorbi în cazul de față de vina partidelor din opoziție și a politicii economice dusă de vechii guvernanți care au condus până acum. Și că, în mod evident, el nu se va lăsa până nu vor fi puse lucrurile la punct. Punct și virgulă! Așa se întâmplă când miniștrilor nu le-a plăcut chimia când erau la școală.

Nu știu dacă noi vrem să înțelegem viața, ori viața încearcă să ne înțeleagă pe noi! Mi s-a cuibărit în minte gândul ăsta „schizofrenie” și, tot în mod absolut și involuntar, mă gândeam la mașinile schizofrenice a doi celebri filosofi francezi, Deleuze și Guattari. Acolo, mașinile schizofrenice au dorințe. Acestea, deocamdată, nu au genealogie și sunt celibatare, n-au intestine și nici creier. Și nici zvăcuri erotice. Dar, vezi dumneata, vor să aibă și ele subconștient! La ce le-o trebui, habar n-am! Omenire nu e refulată, e normală, stă pe picioarele ei și se compune din mașini dornice de trăiri și sentimente. Sper că nu este așa greu de înțeles! Mașinile stau pe picioarele lor, nu se strică și funcționează perfect mult timp, mai ales dacă le ungi la timp cu un ulei bun, ca să nu le apuce scârțâitul.

Așadar, eram la volan, conduceam, mă gândeam la mama naibi și la cât de bun ar fi un pahar de țuică la ora asta, și m-a sunat telefonul mobil. Am zis alo și mi-a răspuns un grohăit, cu un fel de voce tristă, apoi a închis. Cine să fie? Asta mi-a adus aminte că am văzut un film cu primate și am rămas uimit cât de mult seamănă o maimuță cu un om necăjit și oropsit de soartă. Chiar și când râde, maimuța tot a om necăjit seamănă! Trecând prin dreptul pădurii de la Conțești, n-am putut să-mi reprim reflexul format de atâta amar de vreme de când tot umblu pe acolo: am oprit mașina, m-am dat jos și am urinat pe un tufiș de la marginea șoselei. Nu este satisfacție mai mare decât să te simți privit (când te ușurezi) de zecile de automobiliști invidioși, care trec pe lângă tine. O spun cu sinceritate și cu intenția de a furniza un material de studiu și reflecție pentru psihologii pasionați de meseria lor și, dacă se poate, bine școliți. Dacă nu este un pic porc, omul suferă!

E o vorbă: pădurea e frate cu românul. În special cea de la Conțești. Așa că mi-am exprimat cu satisfacție sentimentele pentru ea, udându-i din belșug tufișul acela de la marginea drumului. După care, ușurat și mulțumit sufletește, m-am urcat din nou în mașină. Nu am pornit imediat, mi-am scos reportofonul din geantă (pe care îl port mereu cu mine) și am înregistrat o „înțelepciune” proprie pe care o transcriu aici: orice țară, orice națiune evoluează împrumutând din inteligența și din prostia altora. Noi, românii, avem un dar deosebit să ne însușim de la alții prostia. Și n-ar fi nimic alarmant dacă nu ne-am păstra intactă și propria noastră prostie acumulată cu nădușeală, trudă și suferință într-o istorie îndelungată.

Duminică 11 noiembrie. La primele ore ale dimineții, m-am trezit și mi-am făcut un duș. Apoi am început să mă îmbrac. Am observat că aveam o gaură în ciorapul drept și mi-am zis că nu trebuie să-mi fac probleme, am aflat că o chestie similară i s-a întâmplat, în timpul unei vizite prin Japonia, până și celui mai mare proletar al planetei, președintele american. Și nu știu de ce, m-am gândit cum ar fi dacă exact când mă uit la gaura ciorapului, aș primi un telefon de la cineva care îmi spune, alo, domnu* îți mai aduci aminte de mine? Dar eu nu-mi amintesc și nici măcar nu bănuiesc cam cine ar putea fi! Știi, zice individul, eu sunt acela pe care l-ai crezut mort din vina ta, nu, n-am murit (eu habar n-am cine e ăla din telefon!) iată, trăiesc și nu te-am sunat până acum să-ți cer ceva, n-ai grijă, n-am povestit la nimeni ce s-a întâmplat. (Și totuși, mă întreb cine e ăsta, mă, și ce vrea de la mine!). Te-am sunat doar așa, ca să-ți răcolească amintirile, zice el, amintirile și conștiința, cred că n-ai procese de conștiință pentru ce s-a întâmplat cu mine atunci! Alo, să nu închizi telefonul, vreau să te sigur că nu este cazul să te temi, mi-am amintit întâmplător de tine și am vrut să te aud. De-aia te-am sunat! Doar atâta! Te salut!

Am rămas mut, mai ales la ideea tâmpită că suntem vinovați de ceva, de la bun început, vina primară, cum s-ar zice, de la Adam și Eva etcetera etcetera, vrăjeli d-astea, cred că înțelegeți ce mă frământă pe mine acum!... Cum e și cazul cu belitul ăsta cu telefonul, despre care n-am nicio idee cine este, ce îndrugă și de ce!... Fi-i-ar telefonul al dracului!

Apoi am mâncat un cârnaț prăjit, am băut o cafea și am plecat în oraș unde m-am întâlnit cu Vlad, un amărăștean care face pastă albă la colțurile gurii când vorbește. Mi-a povestit cum era să-l asasineze pe el „serviciile” rusești punându-i otravă în nu știu ce, dar el s-a prins la timp și a băut un coniac zdravăn care a neutralizat otrava. I-am spus că nu cred ce-mi povestește și că ăștia, decât să te ucidă, mai degrabă te duc în stare să-ți iei zilele singur. Să nu-i fie teamă că ăia au pe cine să asasineze, nu pe un neica nimeni ca el. Vlad încerca să-mi explice că așa și pe dincolo. Am tras concluzia că ăștia, decât să nu i se întâmple nimic, mai bine i-ar plăcea să i se întâmple ceva grav, nasol, de exemplu să-l omoare cineva. Se pare că oameni sunt mai interesați de infern decât de purgatoriu! Și, în general, ne amăgim crezând că alergăm după mântuirea noastră.

După aceea, am trecut pe la poștă, pe la librărie, pe la un magazin de unde am cumpărat holșuruburi (și mi-am adus aminte că denumirea de holșurub vine de la nemți; de la cine altcineva? Cine altcineva ar mai fi putut să inventeze un astfel de cuvânt atât de scârțâit? Am trecut prin piață de unde mi-am cumpărat două kile de mere care s-au dovedit a fi tari și acre. Am stat de vorbă cu Anca, pe care o chinuie o cocârțoză, așa-i zicem noi, adică o durere de șale, că nu știu ce zice că a ridicat când nu era bărbatu-său acasă, probabil vreun obiect mai greu. În lumea asiatică se manifestă o puternică criză economică, motiv pentru care o mulțime de oameni de afaceri japonezi se sinucid, unii aruncându-se de la etaj, alții împușcându-se sau, mai rar, intrând cu autoturismul în vreo baltă, într-un râu sau în mare, unde se îneacă. Cei care nu au curajul s-o facă, dar trebuie să se manifeste și să scape de viața asta grea, se duc prin restaurante și sparg tot cele ieșite în cale. Încep totdeauna cu farfuriile. Pe de altă parte, trăim vremuri grele, nimeni nu mai vrea să scrie poezii cu rimă și, în același timp, nimeni nu mai vrea să citească poezii scrise în vers alb.

Mai târziu am trecut pe la Mișu, la redacție. Nu l-am găsit. Unde mă-sa mai umblă și asta la ora asta? În ziarul de azi se scrie despre un olandez care a revoluționat... Adică nu știu dacă a revoluționat ceva, dar, spunea articolul, olandezul a inventat un ziar care nu are un nume, dar care se vinde demențial și la un preț destul de pipărat: nu are în el niciun fel de informație, nici politică, nici sportivă, nici despre starea vremii. O simplă coală albă împăturită! Atât! Cel de duminică e ceva mai scump pentru că numărul de pagini e dublu. Râvnesc la un asemenea ziar care nu te năucește și nu te strică la minte! Mă și imaginez în postura de olandez un pic tâmpit stând cu ziarul în mână, devorându-i conținutul în fața unei cești de cafea din care ies aburi și arome năucitoare.

Apoi m-am dus la Marcona, unde m-au enervat grauri cei distrugători. I-am enervat și eu împușcându-i pe câți am putut. Cine n-a auzit și n-a văzut ce fac graurii pe unde se duc cu grămada, să nu-mi vorbească mie de frumusețea cântecului păsăresc! Ca să-i alung, am mai aruncat și cu nisip într-un zarzăr unde se adunaseră în stol și mă gândeam că alergăm după perfecțiune întrucât credem în vulnerabilitatea ei. Nu știu de unde îmi vin gândurile astea și nu știu de ce ne este rușine să recunoaștem că perfecțiunea ne enervează și am vrea s-o știrbim, fie și numai pe măsura puterilor noastre.

Luni 12 noiembrie. Astăzi e ziua mea de naștere, dragă Gogule! Îți scriu rândurile astea și ți le voi pune mâine la poștă. Într-un plic. E un mod rezonabil de a fugi de singurul lucru autentic în viață: singurătatea! Sunt singur, Gogule! Fugind, nu reușim cine știe ce, nici măcar să prindem din urmă pe nimeni și nici nimeni nu aleargă în urma noastră să ne prindă și să atenteze la singurătatea asta care ne sufocă. Mereu rămânem tot ca la început!

Problema nu este câte lucruri noi și câte cuvinte învățăm într-o săptămână, ci câte uităm! Aici, la mine e mult zgomot, camera e imensă, muzică, lumină, culori, veselie, mesele pline de băuturi fine, de mâncăruri, stau la masa mea... Stau la masa mea, înțelegi, înconjurat de femei, unele complet goale, goale, dar nu dezbrăcate, ci doar goale, înțelegi, dar proporționate admirabil, sunt un bogătaș, am averi, am bani, n-am griji, mi se oferă toate onorurile oriunde mă duc, înțelegi, pentru că e ziua mea de naștere...

Și mă duc... Și aștept așa cum am așteptat tot timpul de-o viață întregă și aștept dornic și fără speranță să mi se întâmple ceva deosebit, înțelegi, ceva unic, acel ceva care schimbă totul și alungă monotonia... Sunt speriat că s-ar putea să nu se întâmple niciodată nimic, înțelegi, și asta ar însemna că viața mea n-ar însemna nimic, ceea ce ar însemna că...

Și, tocmai atunci, peretele din fașa mea, înțelegi, începe să se miște, se rotește fixat pe un pivot, înțelegi, pe un pivot uriaș, înțelegi, lumina devine sumbră... Apare o scenă cu o spânzurătoare de care atârna lațul funiei pregătit, înțelegi... Niște haidamaci vin spre mine, mă prind de brațe, de ceafă, hai cu noi, zic ei, înțelegi, eu sunt uluit, înțelegi, greșeală domnilor, le spun eu, nu e nicio greșeală, zic, mergi cu noi, trebuie să te spânzurăm, înțelegi, de ziua mea domnilor!...

El țipă... Adică eu țip, sau el... că despre mine e vorba, nu-mi mai dau seama de ce este așa, înțelegi...

Dă-mi voie aici, Gogule să mă opresc și să mai trag un gât de țuică galbenă de prună adevărată, cu miros de sămbure, fiartă de două ori, primită de la unu Gogu de la Ludești, pentru că i-am pus o pilă la niște șmecheri de la primărie!

Mă opun! nu vreau! nu vreau! Nu vreau să fiu spânzurat!...

Păi spune așa! zic ei, înțelegi...

Peretele începe să se miște, să se rotească, apare scena cu o ghilotină de pe vremea Revoluției Franceze, o ghilotină adevărată, încă i se mai văd cheagurile de sânge pe butucul plin de urlete al descăpățânaților...

Nu vreau! nu vreau! nu vreau!...

Dar ce să te faci cu ăștia, care îl (mă) târăsc spre ghilotină? Sunt adevărați profesioniști! Școliți! Antrenați! Incoruptibili! Măinile lor sunt clești de fier înroșit în foc și sânge, înfipti în ceafă și în brațele mele, înțelegi...

Mă trezesc, nici nu știu cum, nici nu știu când, înțelegi, sub cuțitul ghilotinei, cu gâtul pe butuc, comandantul haidamacilor le face un semn, unul trage de sfoara cuțitului ghilotinei care... cadeeeee!... hârșt! cade și capul meu lângă butuc, ochii clipesc uluiți, limba încearcă să spună ceva...

Ce uluială, ce uluială!

După care, iată, mor!

Să nu râzi, Gogule, totul este adevărat! Mi s-a întâmplat întocmai, da, într-o viață anterioară! Atunci la Revoluția aia. Eram nevinovat, Gogule, înțelegi, dar niște nenorociți au zis despre mine că...

Ce s-a întâmplat cândva, poate să se repete oricând, chiar și acum!...

Marți 13 noiembrie. Se face un film cu scopuri educative, e sarcină de la nu știu cine și se poate câștiga ceva parale, poate chiar și vreun premiu la Festivalul de la Cannes. Voica și cu Voicu trăiesc la țară. Soț și soție! În film, ei se întâlnesc, pentru scena cu viața de familie, undeva pe un pod, pe o pasarelă, sau cam așa ceva, nu știu de ce s-a ales locul ăsta de filmare. Voicu îi spune că a primit un post într-un minister. Trebuie să subliniez că operatorul stă ascuns și filmează discret, nu vrea să tulbure emoționanta scenă, ar fi o imixtiune în viața celor doi, ar fi o grosolănie. Dar Voica nu vrea să plece cu Voicu, aflăm că ea este învățătoare, iubește copiii pe care-i învață carte și are sentimentul că, dacă ar pleca, i-ar trăda. Voicu este hotărât să nu dea cu piciorul la o asemenea șansă uriașă pentru familia lor (noi nu vom putea afla niciodată ce post a primit în acel minister!), ar fi mare nerozie din partea lui. Așa că pleacă și o părăsește pe Voica acolo, pe pasarelă, sau ce-o fi podul ăla pe care stau ei! Voica are părul lăsat în vânt (e un efect tehnic, un artificiu bine venit!) și strigă în interiorul ei: Ce o să facem? O să ne despărțim? Cum rămâne cu iubirea noastră?

Apoi, în imagine apare un tren (se vede de sus de pe pasarela pe care, nu știu cum se face, Voica n-a plecat, a rămas să se uite cum se duce trenul, iar eu, privitorul sper ca ea, sărăcuța, să nu stea prea mult acolo singură unde bate un vânt rece și ea ar putea să răcească. Trenul pleacă din gară, trebuie să înțelegem (simbolic) că în tren se află și Voicu: el a plecat la București să-și ia postul în primire. Niște persoane umblă cu buchete de flori (brațe de flori) de colo – colo, asta dă bine scenariului de film, dă culoare imaginii, o animă și așa mai departe, este ușor de înțeles de cititorul nostru care este, indubitabil, o persoană inteligentă. Trenul dispare în zare! Dar, surpriză, apare iarăși Voicu! Cum? De unde? Păi nu plecase cu trenul? Voica se duce uimită la el și-l întreabă: ai pierdut trenul? Voicu îi răspunde: am pierdut un tren și m-am urcat în altul, în care ești tu! Apoi, patetic: Te iubesc, te iubesc! te iubesc! (de mai multe ori). Te iubesc și nu mai plec! Operatorul de film se străduie din toate puterile să înregistreze romantismul extraordinar al scenei (care unora ar putea să li se pară demodată). Și chiar nu mai pleci? întreabă Voica. Niciodată! exclamă el patetic (căci altfel decât patetic, n-ar fi dat bine în poveste), te iubesc, Voica! Scena devine emoționantă la maxim în momentul când Voica îi mărturisește că vor avea un copil, e borțoasă. Voicu zice: cum așa? Și mă lăsa să plec? Te iubesc, Voica! Se îmbrățișează strâns dar, pudici de felul lor, nu se sărută în fața aparatului de filmat.

Scena asta îmi aduce aminte de ceea ce-mi povestea un prieten despre nevastă-sa: s-a făcut a dracului, nu mai mă înțeleg cu ea. Toată ziua mă freacă al cap să-mi găsească un serviciu la București, să plecăm din orașul ăsta plin de mocofani și de curve. Că uite, cutare, care era un prost patentat, nu știa nici măcar de câte ori se învârtă Pământul în douăzeci și patru de ore, s-a mutat acolo, n-o fi el nici pe-acolo mare sculă, dar măcar e la București! Și prietenul ăsta, care îmi povestește necazul lui, nu vrea, domnule, să plece de aici. Nu vrea!... Muierile astea îți mănâncă sufletul!...

Cum s-a întors tata din Marele Război

Când am găsit în lada din casă primită de mama ca zestre, printre lucrurile ținute la „secret”, acea scrisoare a tatei trimisă cred că de pe front, a fost așa ca o umbră rătăcitoare însoțită de capetele unor fantome, venite pe la spatele meu, în timp ce citeam, ca să mă prindă în gheare. Și mi-am amintit de vorbele contelui Tolstoi, se zice, rostite în preajma fugii sale: „Eșli budu jiv” (adică: dacă va da Domnul, voi ajunge cu bine!). Lev Tolstoi, în „Război și pace”, spunea că orice bun creștin, plecat de unul singur la drum lung, trebuie să-și lustruiască singur încălțăminte și singur să-și verse oala de noapte, precum acei bătrâni neajutorați. Hârtia acelei scrisori arăta precum imaginea unei iconițe palide. Ca iconița dăruită de prințesa Maria (sora lui Andrei Bolconski) înaintea plecării acestuia la război, cu gând să-i poarte noroc și asupra căreia făcuse îndelung semnul crucii. Mi-a amintit de scena din Război și pace când Andrei îi spune soră-sii că va pleca la război, iar prințesa oftează îngândurată în timp ce Liza începuse iar să plângă în brațele cumnatei. Doar tatăl are puterea să-l îmbărbăteze: „Și să nu uiți un lucru prințe Andrei: dacă vei muri, bătrânul tău tată va fi îndurerat”. Dar cum aș fi putut eu, un copil pe-atunci, să-i reamintesc mamei de scrisoare, și după ce i-aș fi citit-o încă odată, să opresc lacrimile pe care mama și le ascundea în colțurile basmalei? Eram doar la vremea când visam cu capul pe pernă să inventez și eu povești de dragoste cum citisem în Anna Karenina. Iar când am dat de scrisoarea aceea (pe plic era scris mărunț „Odessa, 1942”), am simțit că ceva se prăbușise în mine; un nor negru venise cu toate spaimile cele mai negre dintr-o altă lume, și chiar ceva murise în mine, în clipa aceea. Era în ea un scris mărunț, dezlănat, de parcă îl grăbise ploaia pe cel care scrisese acele rânduri: „Vântul urlă ca un câine abandonat în cimitir, la mormântul stăpânului său. Ne imbarcăm pentru frontul de răsărit, în ultimul tren (se aude) ce va pleca către pământul Rusiei, acolo unde corpul 6 de armată și divizia 18 infanterie duce lupte grele în drumul deschis către Stalingrad. În dimineața acelei zile de 4 noiembrie 1942, un șir de oameni se agita încontinuu pe peronul gării din Buzău. De la fereastra vagonului o căutam prin mulțime pe Elenuța. O știam nedezipită de stâlpul felinarului de pe peronul unde ținuse să îmi înlănțuie umerii cu brațele, într-o încăleștare cum numai ea știa să mi-o dea. Învârtea o batistă albă, în aer, apoi se rupea de stâlpul de felinar, ca și cum s-ar fi lăsat purtată de puhoiul de oameni, dar se rotea repede pe picioare, și se agăța din nou de stâlpul felinarului, apoi și-o ducea la gură și își astupa plânsul în ea. O armonică scâncea undeva mai departe. Se auzea până la mine glasul celui care fredona un cântec de adio. Nu realizam pentru cine anume îl cânta. Se prea poate să fi fost un om al „norocului”, sau dimpotrivă, al nenorocului, pentru noi toți:

„Măine trebuie să plec
Numai voi privi-o
Și în lacrimi să-mi înec
cel din urmă-adio!”...

Vocea guturală a cântărețului ajutându-se de amărâtul acordeon se răsfira odată cu vântul ce urla ca un câine. „Atât mi-a fost!” mi-am zis în clipa când trenul s-a pus în mișcare și am auzit șuieratul locomotivei, de trei ori, prelung, apoi ușor-ușor, într-un scrâșnet metalic ce avea să-mi fie, aici pe front, atât de familiar”...

– Lăsase multe în urmă... dar și pe tine, un copil care abia de învățaseși să faci primii pași, mi-a zis mama, atunci când, peste ani, i-am amintit despre acea scrisoare. Vezi tu? Durerea celor rămași în viață nu e mai mare ca a celor plecați dintre noi. Cu gândul ăsta trăim, altfel ne-am duce toți, acolo după ei. Dar unde să găsești acum toate răspunsurile, copile? Și mama, spunând asta, își pusese lacăt la gură.

Bunicul a fost cel care mi-a povestit câte ceva despre întoarcerea tatei din acel război. Că atâta își dorise, să ajungă acasă la ai săi și să moară pe patul lui. Până acolo, însă, trecuseră ceva ani și toți se bucuraseră de sosirea lui. Eu eram prea mic să înțeleg. Abia mai târziu, bunicul, la umbra cerdacului din bostana cu pepeni, ne glăsuia ca dintr-o carte veche cu povești:

– Când le-au dat drumul din lagăr, pe rând câte doi trei, taică-tu a plecat cu încă un lipovean pe tren. Până la Chișinău aveau biletele și de-acolo trebuia să ia un alt tren până în țară. În tren, zicea el, au adormit amândoi, iar când s-au trezit și s-au căutat de acte și banii ce li se dăduse la eliberare, ia-i de unde nu-i. Nici n-au simțit când anume au fost prădați. Așa că s-au dat jos în prima haltă și au luat-o pe jos. Au trecut peste câmpii, dealuri, ape și păduri, iar când mergeau prin păduri, se hrăneau cu mușchi și ciuperci de sub pomii răsturnați și putreziți. Mâncau orice era bun pentru stomacurile lor, că n-aveau altceva de făcut, decât să-și blesteme viața la care țineau ca la ochii din cap. Noaptea dormeau în culcușul făcut printre trestii și alte buruieni, iar el zicea cum a visat odată că alerga cu acei câțiva camarazi din lagărul siberian după potârnichele care își făcuseră cuiburi în apropiere, le loveau cu pietrele, le jumuleau de pene și le puneau pe jar. De unde până unde le dăduseră voie gardienii să facă focul și să pună carnea pe jar, asta n-o mai înțelegea bunicul, dar nu era treaba lui, să-și bată capul cu așa ceva. În zori, când s-au trezit, au auzit undeva în dreapta lor, cum suna clopotul cel mare al unei biserici, însoțit apoi de clopotul cel mic.

Au crezut că fiecare dintre ei visase câte ceva și le rămăseseră în cap doar clopotele acelea, dar după un timp sunetele veneau iarăși către locul lor, semn că nu visaseră. „Trebuie să fie un sat prin apropiere”, a zis atunci Ionică. „Clopotele astea sună ca atunci când are loc o înmormântare”, a întărit și sergentul Mihail Filat, lipoveanul care era cu el. „Dumnezeu să-l ierte pe răposat”, s-a închinat taică-tu. Făcuseră socoteala că era într-o zi de iulie, sâmbăta sau duminica, după calendarul ținut de sergent. Era o dimineață cu cer senin, fără nicio urmă de nor. Mihail și-a făcut cruce și a zis că merge într-acolo, că poate se pricopsește cu ceva de-ale gurii la acea slujbă de înmormântare. „Bine!”, a zis Ionică. „Dar uiți că poți fi repede demascat după haine, prins ca și un dezertor evadat ca dintr-un lagăr și predat autorităților locale. Și o luăm de la capăt. Dacă ne mai ascultă cineva, după câte am pățit, te-ai gândit la una ca asta?” Se gândise Mihail, fie ce-o fi, trebuia să încerce. La urma urmelor, cu limba rusă pe care o vorbea, putea fi confundat cu un cerșetor de pe drumuri. L-a lăsat pe taică-tu în trestii și a plecat într-acolo de unde se auzeau clopotele. De departe a zărit mai întâi cimitirul, apoi cortegiul mortuar. S-a strecurat în spatele bisericii și de acolo, printre oameni; a ascultat în genunchi, alături de toți, slujba ținută la groapa mortului. Printre atâtea fețe îndurerate, numai a lui mai rămăsese să atragă cumva atenția, lucru care nu s-a întâmplat. Slujba s-a încheiat și părintele a rămas în urmă, sfătuindu-se cu rudele mortului, pesemne că stabileau locul și ora parastasului. Câteva enoriașe, trecând prin dreptul lui Mihail, care stătea ingenuncheat și cu privirea în pământ, cu barba mare, ca a unui călugăr, ținută între palme, îi strecurau pe cărpa aflată la picioare, covrigi, pesmeți și colivă. După ce s-a risipit mulțimea spre sat, preotul a dat să intre în biserică, însă, întorcându-și capul, l-a zărit pe necunoscutul ce rămăsese ingenuncheat ceva mai departe de mormântul abia părăsit și pe care trei gropari se „luptau”, cu sticla ce și-o treceau unul altuia, să-l încheie. Și-a trecut o mână pe frunte, parcă amintindu-și o rânduială omisă, după care s-a îndreptat spre Mihail, iar când a ajuns în dreptul lui, i-a făcut doar un mic semn că trebuia să-l urmeze. El s-a gândit că poate fi o cursă pe care i-o întindea preotul, dar în

inima lui nimic nu arăta ca fiind o năpastă. A urmărit toate astea până în clipa când preotul a intrat în biserică. Nu știa ce trebuia să facă, să-l urmeze? Dar dacă avea să-l toarne la autorități? Ori trebuia să se ridice, să-și strângă colacii și pomenile și să plece de îndată de acolo? În cele din urmă a ales să intre după preot. S-a închinat dinaintea icoanelor și a sărutat mâinile Sfintei Fecioare, care ținea pruncul în brațe, într-o icoană de pe perete. Preotul l-a urmărit din altar. Când, în sfârșit, s-a îndreptat spre el, Mihail a dat să îngenuncheze și să-i sărute mâna. A apucat să spună ceva, „iertare părinte al nostru, al tuturor creștinilor lui Dumnezeu”, în limba preotului. Acesta l-a oprit, făcând un semn cu mâna. „Știi, fiule! Și eu am avut un fecior care a căzut pe front. Dumnezeu n-a vrut, pesemne, să mi-l aducă înapoi. Ești ca el, care și-ar fi dorit să îmi sărute mâna și să-l iert. Poate te-a trimis pe tine, nu știu, căci și eu sunt sub stăpânirea acestei puteri și n-am putut face nimic să-l împiedic să nu plece pe front. Și-mi zice Domnul, mie, du-te și fă treburile tale, nu pe ale lor. De aceea trebuie să fim supuși nu numai de frica pedepsei, ci și din îndemnul cugetului. Așa ne-a zis Domnul nostru Iisus Hristos: «Dați tuturor ce sunteți datori să dați. Cui datorați frica, dați-i frica, Cui datorați cinstea, dați-i cinstea. Nu întoarceți nimănui rău pentru rău. Răzbunarea, fiule, a spus Domnul, este numai a Mea. Eu voi răsplăti faptele voastre» Și acum Domnul te-a adus aici, ca să se îndeplinească voia Lui”, mai spuse preotul cu un semn discret al crucii.

– Părinte, și-a adus aminte Mihail, pot să aprind o lumânare aici, în biserică, pentru un camarad căzut în brațele mele, ca sufletul lui să aibă binecuvântarea domniei tale? A fost ultima lui rugămintă pe care să i-o îndeplinesc la prima biserică întâlnită în drum!

Preotul l-a îndemnat să aprindă lumânarea și a făcut semnul crucii deasupra ei. Mihail se gândea la acel ostaș din Puchenii-Moșneni, de pe „malul Prahovei bătrâne”, Constantin Grigore, ce înainte de a-i muri în brațe, îi spusese: „Ce fericit aș fi atunci când ai aprinde o lumânare pentru mine!” S-a închinat el la icoane și când să plece i-a zis preotului tot ce pățiseră în tren. Preotul l-a îmbrățișat, i-a dat să-mbrace o reverendă și l-a rugat să plece către Kiev, ca să ducă mitropolitului Kievului o scrisoare a unui călugăr, Stiopka; aceasta trebuia să-i aducă la cunoștință mitropolitului doleanțele creștinilor și unele rânduieli ale bisericilor din acea parte a Rusiei mult încercate. „N-a mai apucat să ducă acea misivă către mitropolia Kievului. A ținut ca la plecare să mai urce o dată în turnul clopotelor și de-acolo să-și arunce ochii asupra satelor noastre pentru a le da binecuvântarea. La coborâre s-a împiedicat într-o treaptă, a lunecat pe scări și jos a ajuns fără suflare”, oftă preotul. Apoi i-a mai dat o desagă plină cu colaci și pesmeți strânși în biserică, niște hârtii având ceva valoare pentru a călători cu trenul și i-a urât să meargă cu Domnul. Tare s-a mai bucurat Ionică atunci când l-a văzut venind cu traista în spinare și îmbrăcat în sutană! S-a mirat și el când i-a spus Mihail că nu greșise cu însemnările în calendarul propriu, că nu era sâmbătă sau duminică, ci o zi de joi, 27 august, a anului 1946; toate astea le aflate de la preotul acela. Hei, și după o săptămână de mers (în care, firește, ajutați de straiul lui Mihail, călugăr de mănăstire cu acte asupra sa, au depășit obstacole grele pe drumuri umblate și de autorități, alteori pe ascuns, pe căi tot mai ocolite), ajunseseră atât de departe de unde plecaseră, că simțeau cumva, în inimi, apropierea de granițele țării...

Peste ani, nu-mi mai aminteam dacă imaginile acelea din povestea bunicului fuseseră însoțite și de altele, deci dacă fuseseră aievea, sau doar le visasem, dar pe când eram elev la liceu și într-o vacanță m-am întors la casa părintească, să-i văd pe ai mei, l-am găsit pe tata sub vișinul din fața casei pe o saltea de paie ce acoperea un pat din fier cu arcurile lăsate. Vara, nopțile acolo și le petrecea, cu greierii și stelele deasupra capului. În acel an se dăduseră pământurile înapoi proprietarilor și l-am întrebat ce o să facă de-acum cu pământul lui. Nu mi-a răspuns la întrebare. L-am văzut doar cum s-a desprins într-un târziu de pe marginea patului de unde stătea cu picioarele spânzurate și privirile ațintite în gol și mi-a făcut semn să-l urmez. Am luat-o pe uliță spre marginea satului înspre acolo unde priveștea satul și a câmpiei a rămas ca și acum sute de ani.

– Mitică ăsta a lu' Bododel, se zice c-a băgat deja tractorul în lot - mi s-a destăinuit el pe drum - știu eu, n-o fi prea devreme? Se întreba singur și tot atât de sigur că nici nu aștepta răspuns.

Când am ajuns în fața unei brazde, l-am văzut cum s-a aplecat și a frământat în palme din pământul răsturnat de lama de oțel a plugului.

– Ce-i, nu-i încă timpul de arat? l-am întrebat. Cu ochii țintă la un stol de vrăbii ce huruia într-un pâlce de scaieți creșcuți mai pe margine, mi-a spus:

– Când eram în război și intram în cutare sat, undeva, luam pământ în palme, îl pipăiam îndelung, apoi îi dam drumul în țărână, nu-i de-al nostru, spuneam.

– Ei, și? am mai întrebat. Și acesta cum e?

– Nu mai știu, întreabă-l pe el. Mi l-a arătat pe cel din depărtare care se trudea de pe tractor să iasă treaba bună. Mi-a zâmbit într-un fel anume ce mi-a amintit de țăranul acela întors de pe front, pe nume Mitrea Cocor, și care plătea zorilor care tocmai se revărsase, cu imaginea ancestrală a morarului hrăpăreț pus să țină de lanțul boilor și a ciocoiului îmbuibat împins la cormana plugului, și mai ales cum zâmbea acel Mitrea Cocor soarelui de „octomvrie”: „Viitorul e al tău!”... (parcă zicea acela). Apoi tatei îi dispăru zâmbetul și în suflet îi pătrunse o undă de îngrijorare. În drum, poate ca să-și descarce poverile din spate, ne-am abătut pe la biserică și de la intrare, privind la chipurile sfinților Petru și Pavel zugrăviți pe coloane, de-a dreapta și stânga ușii celei mari, ne-am închinat. Tata a aprins o lumânare și ne-am întors tăcuți spre casă. Pe prispa casei, mama stătea în genunchi într-un colț și storcea în găleată cârpa cu care spălase noroiul uscat pe brâu din fața casei. Ne-a privit întrebătoare din ochi. De trei ori a încercat să spună ori să întrebe ceva, de tot atâtea ori s-a stins glasul ei într-o tuse seacă. Apoi, văzându-l pe tata odihnind ca la început pe patul de fier sub vișin cu picioarele spânzurate în aer și ochii ațintiți în gol, n-a mai întrebat. Am observat și eu, și am tăcut. „Pentru oamenii cărora pământul nu le mai oferă nimic, s-a inventat cerul”, spunea H. Heine. Când omul a ales calea tăcerii, asta e bine poate pentru odihna și liniștea celor din jur, dar cu timpul calea asta nu face decât să surpe ziduri roase de caria vremurilor, ori suflute închise fiecare în nepăsarea semenilor noștri. Așa că m-am așezat lângă el pe patul acela de sub vișin și l-am întrebat, reluând discuția de pe ogorul arat, așa într-o doară:

– Ți-a fost la fel de teamă și când credeai, liber și rătăcind prin acea Rusie, că n-o să mai ajungeți vreodată acasă, în România?

– De unde ai scos-o și p-asta? a ridicat el sprâncenele a mirare. Poate unde nu se aștepta să știu despre trecutul lui, mai ales despre războiul de care se ferise toată viața să ne zică ceva.

– Bunicul mi-a povestit câte ceva când eram cu el la bostană, în câmp, i-am mărturisit.

– Rusia e o mare închisoare oriunde te-ai afla! a oftat el. Trebuia să fii atent oriunde mergeai, ca nu cumva să intri în sârma ghimpată a unui lagăr cu mult mai mare și să nu mai te desprinzi niciodată din ea.

Și nu ne-am mai spus nimic. Ce ar mai fi fost de spus? La ce bun să mai judec și eu ce gândea acolo sub vișinul ăla? Iar dacă îi judecăm pe alții (cum zicea Schopenhauer), facem ce face și câinele care latră la figura lui din oglindă. În noaptea aceea aveam să adorm greu, doar cu imaginea unui om care căzuse pradă grozăviilor trăite odinioară, dar cele legate de întâmplările din vremea războiului acela, după cum glăsuia bunicul odinioară, aveau în ele ceva trist. Rămăsesem cu ochii fixați pe un punct din tavan, ca atunci când am privit chipurile sfinților Petru și Pavel la dreapta și la stânga intrării în sfântul lăcaș, și mă gândeam la imaginea acelor doi soldați, pierduți prin imensa Rusie. Gândurile mă chinuiau de parcă eu eram un prizonier pus în lanțuri. Aș fi vrut să-l mai întreb acolo pe pat, cum ajunseseră în țară, dar poate că nici nu-și mai amintea cum au trecut ei doi, Prutul, atunci într-o noapte. Și atunci am înțeles că povestea războiului i-a fost o povară pe tot restul vieții, și că de aceste poveri nemărturisite doar moartea te scapă.

Dan Gîju

Testul șoricelului *

Aterizasem de nicio lună la Ciulnița-Gară, nota bene...

Și încă defilam pe platoul cazărmii, conceput prea strâmt pentru importanța mea, desigur, în uniforma aceasta teribil de bine ajustată pe corp care se numește „de serviciu”. Adică la cizmă stas și încataramat până-n gât, între altele cu centura cu diagonală clasică, de pe vremea dacilor și a romanilor, dar care pe mine nu mă jena deloc, dimpotrivă. Ce mai, parcă fusesem născut pentru uniforma de „pădurar”, că de aceea nici nu mă prea grăbeam să mă travestesc în ținuta recomandată pentru șantieriști, adică la salopete și, odată cu toamna, la pufoaică și bocanc, aproape ca militarii în termen, ce mai, cu singura deosebire că nu ne obligau să purtăm și cască de protecție!

În orice caz, după două-trei săptămâni bune de rodaj pe platoul cazărmii și, mai ales, de la cazarmă în șantier și retur, în flancul plutonului de diribiști, deja începusem să mă acomodez, cred, și cu noua situație (și nu o găsesc din cale-afară de insuportabilă nici azi, după atâta vreme), așa că Masese, abia revenit din cele câteva zile de concediu regulamentar de odihnă (răstimp în care-mi crease condițiile necesare să mă pot afirma în rolul detectivului Vigilantes etc.), ce și-o fi zis: „Ian să-l forjez eu un pic și în viteza a cincea, eventual în marșarier, să vedem ce-o să iasă; poate pică testul și scap de el, de aici, că nu mai apuc să trag niciun pârț fără să audă el și, mai știi că nu e omul ceistului (*Ceist*, de la inițialele CI, abrevierea de la ofițerul cu contrainformațiile militare (aici la nivel batalion))?”

Numai că, să nu anticipăm...

Spun doar că nu trecuse nici o lună, per total, cum arătam, de când eram camarazi de peleu noi doi, alde Masese și cu mine, când a venit și ziua de asalt, „cea zi de sânge udă”, după cum ar fi zis bardul de la Mircești, apropo de poemul acela cu Peneș Curcanul plecat să combată pe front tocmai la Plevna. Adică, în ce mă privește, ziua programată de cei de la Biroul front din statul-major al batalionului pentru tragere reală cu carabina model 1944 a militarilor din Compania a V-a Fundulea. Când tilicarii lăsau de izbeliște lopata, furca, ranga, ciocanul de burat și toate celelalte „arme” specifice lucrătorului feroviar, își luau din rastel pușcociul acela cu cinci gloanțe și cu baionetă rabatabilă, de pe vremea străbunicului, mai exact Mosin-Nagant-ul modelul care ziceam, se deplasau în poligon la Călărași, cale de până-n cincizeci de kilometri, marș pe roți de data asta, cu autobuzul programat special de la Fundulea, și încercau să vadă dacă mai nimeresc ținta aceea din hârtie sau de carton, veșnicul inamic al militarului valah din timp de pace.

În mod normal, la tragere ar fi trebuit să merg și eu, ca la o adică să văd pe viu cum se procedează, că mâine-poimâine venea vremea să mă ocup singur de o așa operațiune specială, dar nici nu m-am mirat prea tare când am văzut că Dubacu nu zice nimic, doar se uită chiorâș, cum se uita el când era în dubio sau călare pe vreo „cogitare” majoră, așa că nici eu nu am insistat, de măcănit însă a măcănit Masese:

– Ai grijă, mi-a aruncat el din scara tramcarului, peste umăr, în plină viteză pe partea ascendentă a traiectoriei, să nu care cumva să te miști de la cancelarie, că treb'e să sune

Bacali, comandantul batalionului... Și dacă sună toar'su' comandant, îi raportezi că suntem la tragere în poligon, da? O să mai revenim către seară, pe final de program, ca să-i raportez calificativele...

– Îhi! am confirmat sobru, pătruns deja vreo doi milimetri – hai, trei! – de importanța misiunii și, ca Masese să nu creadă cumva că mi-am luat nasul la purtare prematur, am întărit afirmația cu un cât se poate de regulamentar „am înțeles!” aruncat din vârful buzelor un pic şuierat dar cert, de acum expresia în cauză prezentându-se ca un automatism bine reglat al vocabularului meu cazon. Oricum, atât de convingător și cu așa efect la țintă mi-a scăpat în eter automatismul acesta încât nici n-am realizat cum de sârmanul Masese, cât este el de flegmatic, a fost cât pe ce să vină de-a-mboulea, de pe scara bolidului, când s-a trezit dintr-o dată respectat așa, ca la carte, de „noul locotenent”, cum încă îmi mai ziceau soldații pe atunci, renumele de Vigilantes cu care azi mă laud atâta fiind încă în curs de omologare și nu mai sus de tagma tilicarilor de rând...

Bun, odată tramcarul cu lunetiștii de elită de la Ciulnița disipat în decor, șeful pazei a ferecat poarta stabilimentului, conform consemnului regulamentar, iar eu, pe deplin conștient de responsabilitățile care mă așteptau în noul context, am revenit degrabă la cancelarie, mi-am pus tenderul pe frumusețea aceea de piele de berbec de pe scaunul de imperator al lui Masese, mi-am tras mai sub lumina veiozei cartea cu Învățați limba spaniolă fără profesor, ediție o mie nouă sute toamna – pe care, între noi fie vorba, nu am mai reușit să o anesteziez nici azi! – și dă-i pagini. Să fi ajuns pe la lecția cu la Puerta del Sol, unde mă poticnesc eu de obicei, când numai ce am auzit clănțănind telefonul.

Firește, m-am aruncat pe el de la prima rafală, ca să nu-l las pe comandantul batalionului să facă, vorba ceea, clăbuci. Când colo, nu era Bozgoru, ci „comandanta taberei” – tot gura soldaților, deh! –, mai precis madam Didona Masescu care, ce să facă și ea la ora aceea, plângea și suspina ca o garofiță pe motivul aparent îngrijorător atunci și acolo, adică la Ciulnița-Gară, că îi era frică, dar frică rău!...

– De ce, doamna Dona, ce s-a întâmplat?!

– Pentru că a apărut un șoricel, domnu' Traian! Da' unu' teribil de fioros, nu știu ce să mă fac...

–?!

– Au!

Am ciulit urechile-n receptor suficient cât să mai înregistrez un „au!” – sau mai degrabă un „oh!” – care, ce să zic, pe cât de artistic mi s-a părut formulat așa, ca expresie, pe atât de sigur am fost că nu părea să fie din cauza excitației, deci musai să verific:

– Ce este, doamna Dona?

Glas panicat, cu respirație întretăiată, voce la un pas de sugrumare cu șnurul telefonului:

– A mișcat! Și... vine spre mine, domnu' Traian! Ce mă fac?!

Firește că am pufnit în râs. Ce îți este și cu femeile acestea, mi-am zis, să se sperie de un biet șoricel!... O, Doamne, cum le-ai mai potrivit tu pe toate!

Of course, am încercat să o încurajez în direct pe recepție și instant, mai mult decât sigur pe vorbe și calm, că doar era vorba de un biet șoricel, nu de ditamai șarpele boa constrictor. Nu mai rețin chiar exact ce i-am spus că, în trei minute cel mult – hai, patru! – de parlamentări și lamentări, doamna Dona a înțeles. Mai ales că, înainte de a închide nu am răbdut și mi-am exprimat logica bănuială că nea Ratonu, după ce probabil că asistasese foarte atent la dialogul ei cu receptorul, deja dispăruse pe undeva, prin cameră, ceea ce ea mi-a confirmat imediat, recunoscătoare, cu un oftat de ușurare. Dar tot la fel de imediat m-a preavizat că dacă, Doamne ferește!, va mai scoate nasul cumva, pe undeva, mă va suna

din nou. Perfect conștient că nici mama șoarecilor nu avea să mai apară-n peisaj, cel puțin pe tura respectivă, am zis că da, cum să nu, să sune cu încredere, că doar de aceea s-au și inventat telefoanele. Și normal că m-a sunat, dar de data asta a insistat ferm să dau fuga la dumneaei în iatac că e la un pas de leșin și atunci e mai grav, fie o voi avea pe conștiință fie, în cel mai fericit caz, va trebui să chem ambulanța.

Am ezitat un pic cu gândul la cobeia acela de Murphy a cărui lege era în stare să-l determine pe comandantul batalionului să sune exact atunci, când eu o făceam fie pe specialistul de conjunctură în deratizare pe proprietatea locotenentului Masese, fie pe sora de caritate, una din două, dar gândul că patria avea să-mi fie recunoscătoare oricum după fapta bună pe care eram pe punctul de a o comite, mi-a dat brânciul necesar să iau cea mai bună decizie.

– Bun, am declamat sec, rămâneți unde sunteți, că vine băiatu'!

Când am apărut în prag, doamna Dona mă aștepta deja pe jumătate profund recunoscătoare, asta se citea, în ochii ei negri și migdalați, de la trei kilometri; în rest, mimând o spaimă de circumstanță, că mai nu-i venea să râdă, dar cine să observe când eu venisem croit să iau în colimator inamicul? Altminteri, conform scenariului (din capul ei, cred), „victima” nu sărea în ochi cu nimic din perspectivă vestimentară decât prin modestie, adică nu era rujată nici pic, așa cum o întâlнисem de fiecare dată până atunci. Nici coafată. Ci înfocolită ca gospodinele când se apucă să pună murături, deci inclusiv cu un fel de batic pe post de pamblică de susținere a părului ei negru, bogat, legat pe după ceafă, iar în rest, vreau să spun că de la gât în jos, într-un halat de casă destul de ponosit, mi s-a părut, cu imprimeuri florale, lung până jos, la nivelul papuceilor cu toc și încheiat cu nasturi până sub bărbie. Și, ce era cel mai important, înarmată cu ditamai aracul, dracu știe de unde l-o fi făcut rost, cert e că mi l-a predat fără proces-verbal, fără fițe, fără nimic, doar cu instrucțiunile minime de folosire, dar asta în treacăt, din fugă adică, nu cumva să dispară iar inamicul casnic number one, care de data asta ocupase poziție de luptă pe penultimul raft de sus al bibliotecii, flancat la stânga de ditamai Istoria literaturii române de la origini până în prezent a lui George Călinescu apărută cu fix un an mai înainte în ediția a doua, în îngrijirea criticului Alexandru Piru (atunci am văzut-o prima oară în viața mea, detaliu realizat însă ceva mai târziu, mă rog...), iar în dreapta, firește, de peretele din pal melaminat al bibliotecii. Și ne privea crunt (zic de șoricel), nemilos, ferm hotărât să ne hipnotizeze cu ochii lui mici, dar sclipicioși ca niște mărgeluțe de pietre semiprețioase, asta a fost prima impresie. Nici prin gând nu mi-a trecut că nu vrea altceva, altminteri ar fi trebuit să o roiască de cum mi-am făcut vitejeasca apariție în peisaj, afișând cele mai războinice aere posibile.

În timpul acesta, doamna Dona chițâia șoptit – numai ea știa ce – și mă urma la o juma' de pas, cu indicatorul de avarie la limita leșinului, așa că eram mai conștient ca oricând de importanța capitală a misiunii; prima mea misiune reală pe timp de zi în budoarul unei dame bine, de când purtam epoleții de locotenent feroviar.

Deci, am comis un șpagat pe partea mascată de dicționar, l-am comis și pe-al doilea, o fandare scurtă și poc!, în secunda următoare, cărțoiul acela cu milioane de cuvinte, ilustrații, fracții și toate celelalte făcuse corp comun cu peretele sobru al bibliotecii. Aplicasem metoda sandviș, de care nu-mi amintesc să ne fi vorbit cineva, vreodată, la tactica plutonului de infanterie în ofensivă pe timp de zi în localitate, mai mult decât sigur fiind că inamicul nu mi-a scăpat, întrucât coada îi rămăsese la bună vedere, lungă și dreaptă ca un pai înnegrit de timp și de intemperiiile vremii.

Folosindu-mi apoi degețelele pe post de pensetă, l-am apucat cu mare precauție și totodată grație de ea (de codiță zic) și, în culmea triumfului, am schițat gestul acela cavaleresc -naiv de a-l depune ca ofrandă la picioarele Dulcineei mele, adică pardon!, a locotenentului Masese, camaradul și, după cum deja lăsa el să se înțeleagă prin șantier, șeful meu.

Când colo, stupoarea stuporilor și minunea minunilor pe toate fronturile, dar mai ales pe frontul meu căci, ridicând mai la bună vedere „dușmanul de casă”, am făcut prima constatare capitală pe ziua aceea și anume că sârmanul șoricel era mort-mort. Și nu mort, cât gata mumificat!...

Intrigat, m-am întors către Dona care, la rândul ei, era gata intrigată și cu fața către mine, atâta doar că ținea o palmă în dreptul gurii (mi-am imaginat că de emoție):

– Ăsta e mort, stimtă doamnă! am declamat solemn, sobru și sec, încă neștiind ce să cred, fapt pentru care îmi părea că trebuie să fi avut o figură tâmpă de tot, ce mai, momentul cel mai potrivit totuși să ies din scenă, când Dona numai nu a căzut pe pat, din cauza șocului, auzind verdictul:

– Vai, l-ați ucis? Sărăcuțul!... Oh, Doamne, nu pot să suport!

În prima fază, am crezut că mă ia peste picior, și am ridicat privirea să verific mai clar, ca imediat apoi, pe faza doi, să salt sprânceana și eventual tonul, dar nu, după figura inocent-încrămenită, Dona mea părea mai mult decât sinceră, așa că am menținut strocul inițial, negând totul pe linie:

– Nu eu, doamnă!... Nu l-am ucis eu.

– Nu?! Dar cine, atunci? Și... cum?

– Era gata ucis!

– Ucis gata?

– Îhî, ucis! Și încă de vreo săptămână, cred...

– Așa credeți?

– Păi, nu vedeți? E deja stafidit!...

– Stafidit, da... Dar în cazul acesta, cum de a ajuns acolo... adică aici?!

– Poate că nu l-ați văzut decât azi, cu totul și cu totul întâmplător!

– Imposibil! Când v-am sunat prima oară, l-am văzut cum a dispărut printre cărți, pot să jur... Nu mă credeți?

– De ce nu? Poate că era fratele lui geamăn!

– Glumiți...

Instinctul – deși azi sunt ferm convins că nu instinctul, cât îngerășul meu cel pitic de pe umărul stâng – mi-a șoptit să ies din colivie cât mai repede și să fug cu viteza luminii, că mă aflu în mare pericol. Să o tai ca din pușcă, adică, fără a mai arunca nici măcar o privire înapoi. Și așa am și făcut, urgent, de parcă în chiar momentul acela sunase sirena mobilizării la arme!...

Mai în detaliu vorbind, am făcut la stânga-mprejur și, rotind șoarecele pe deasupra capului precum biblicul David praștia cu care l-a potcovit pe Goliat, adică ținându-l de codiță cu tot respectul și învârtindu-l cum ziceam, în stilul lasou, dar foarte cu grijă ca nu cumva să-mi dau cu el peste ochi, odată ieșit în prag, am mai înaintat un pas și i-am făcut vânt dincolo de gard, ca din catapultă, cu atâta precizie și artă că abia în secunda doi m-am gândit, cu o undă de teamă încă, să nu-l fi proiectat drept în freza vreunui trecător ocazional, cum mi se întâmplase odată, cândva, prin anul doi de școală militară, cu colonelul „Menghele” (numele real nu l-am reținut niciodată), medicul-șef al unității, numai că, atunci, în loc de șoarece mumificat am folosit o radieră, ca să nu mai zic de însuși Gonzo, comandantul, în freza căruia am basculat un borcan aproape plin cu apă plată, și tot fără să vreau, of course, numai că așa a fost să fie. Drept pentru care acum,

amintindu-mi subit de acele hilare însă destul de periculoase – pentru situația mea – incidente, am căutat rapid o gaură-n tabla gardului, ca să mă asigur că nu care cumva...

Și priveam năuc, neputându-mi crede ochilor că exact de ceea ce-mi era teamă putea să se și întâmple, numai simpla întâmplare făcând ca, de data asta, în compensație cu cazurile anterioare, să-mi ratez „ținta”. Nu spun că individul pe care cât pe ce să-l pocnesc în plin era nimeni altul decât locotenentul Masese, camaradul (și „șeful”) meu... Care tocmai ce venea val-vârtej, sărind câte trei linii deodată peste calea ferată, mânca jar, nu alta, un minut cel mult să mai fi stat la contre cu tanti Dona, și ăla eram!

Realizezi situația, prietene?

Proprietarul casei adică se afla cu sorcova tocmai la mama dracului, oficial zis la „ședința de tragere cu carabina model 1944”, programată de statul-major al batalionului și, în timpul acesta, cât el combătea acolo, la datorie, adică în slujba patriei și a poporului nostru muncitor, evident că și a partidului (precizez că m-am gândit exclusiv la partidul comunist), eu îmi făceam de lucru prin dormitorul lui „conjunctural”, tete-à-tete cu podoaba de nevastă-sa, chipurile prindeam șoareci, cum ar veni eram în rolul motanului mai mult sau mai puțin încălțat însă, în mod cert (i)responsabil cu ridicarea moralului stimatei doamne, aflat în curs de prăbușire catastrofală din motiv de sperietură provocată de numitul rozător.

Păi, puteam să mă jur eu și pe Biblia lui Carol al II-lea, și pe Statutul PCR-ului, pe RDM (Abrevierea de la *Regulamentul disciplinei militare*) și pe orice altceva, că tata-mare m-ar fi crezut!

Ca să nu mai spun ce rol și-ar fi adjudecat, în situația aceea de viață și de moarte, madama!

Oare, cât de convingător m-ar fi susținut, fie și teoretic, în expunerea mea de motive? Ha?

La o adică, să zicem că, strânsă cu ușa, ce-ar fi declarat doamna Dona, mititica de ea?

Abia acum, la rece, gândul mă duce la toate ipotezele posibile și imposibile, de la faptul că se putea interpreta că îmi pusesem în cap să-i dau atacul la caseta cu bijuteriile de familie – că, altminteri, ce să caut cu ditamai indicatorul din lemn de stejar printre cărțile din biblioteca lor! – până la acela că, dacă nu i s-ar fi prezentat Ulise din expediție în timp oportun, mai era puțin și gata violul.

Într-o fracțiune de secundă, după ce glonțul îmi şuierase candid pe la ureche și se pierduse-n neant, am dat să pricep și eu cam cum stătea situația și ce să zic, mi se pare că am avut toate motivele să respir ușurat; tocmai ce scăpasem de o mare belea. Îmi era clar ca lumina soarelui că locotenentul-major Dronache („Inglezu” încă se afla la cursul de specializare în Politrucologie, habar n-aveam că nu peste multă vreme ne vom procopsi cu prețiosu-i stârv însuflețit însumat cu acte în bună regulă chiar la efectivele companiei noastre) numai nu și-ar fi frecat palmele de grăjdar, plin de satisfacție, auzind ce și cum, după care n-ar mai fi prididit să mă dea „exemplu negativ” în toată brigada de căi ferate – „seducătorul de la Ciulnița-Gară”, parcă-l și auzeam! –, nu înainte de a fi tras o ședință de milioane pe tema moralității cadrelor tinere, abia venite „din promoție”; după care m-ar fi pus să-mi iau angajamente solemne și cine știe ce i-ar mai fi clocit mintea de politruc invidios pe ofițerii de front căzuți în bătaia bazucii lui. Iar locotenent-colonelul Bacali mi-ar fi tras un perdaf și-un ordin de mutare, urgent, tocmai la mama pisicilor, în compania disciplinară a maiorului Mitică Gavra, de la Tulcea, poate chiar la fascine, pe la Crișan, în Delta Dunării, ori și mai rău; și unde mai pui că și cu ditamai tălănguța legată de coadă. Și adio carieră militară în „batalionul rataților”!

Acum, mai rămăsese să mă întreb cum totuși și-au coordonat alde Masese și madama lui mișcările atât de perfect? Sau aproape perfect, mă rog, că perfect curat ar fi fost să mă prindă, cum s-ar zice, „în fapt”, ca pe cel mai mare dintre fraierii planetei. Sau poate că, de ce să vorbesc aici cu păcat?, domnița fusese cât se poate de sinceră și, fie din răzbunare (nu peste multă vreme am înțeles că avea toate motivele să țină drept pe pista aceasta, ba încă își propusese să treacă la fapte, la un anume moment, numai că...), fie din plictiseală, ca Emma Bovary, fie că se îndrăgostise iremediabil (și în secret) de mine (și asta întrucât eram bărbat bine, deh!) ori dintr-o mie de alte motive, chiar și așa, apelând la stratagema aceasta altminteri destul de copilărească, vizând efectiv un strop de diversitate în viața ei austeră și previzibilă de femeie casnică, sperase la petrecerea unei dimineți demne de prins la insectar în compania mea, despre care nu încapă vorbă că, pe lângă ce văzuse cu ochii ei (cele arătate imediat mai sus), mai aflase și altele câteva, ca de pildă amănuntul că sunt un tip citit cât de cât, bașca priceput la treburile cu iz mai detectivistic așa? Ha?

Că m-a ferit Dumnezeu de belea prin „îngerașul” cel pitic de pe umărul stâng, asta e clar, după cum tot El mi l-a scos iarăși în cale pe Masese peste ani și ani, când aproape că și uitasem că mai există și, de parcă știa perfect ce mă roade, mi s-a spovedit ca unui prieten de demult, poate singurul din vechea gardă pentru care mai avea o fărâmbă de respect.

Da, știa că Dona îl surprinsese în outside odată, nu cu mult înainte de faza cu „testul șoricelului”, cu o topogeodeză; se aștepta că o să contraatace pe partea mea și își luase măsuri. Că l-a putut convinge lesne pe Dubacu, mai apoi, să meargă fără el la tragere, nu m-am mirat, după cum nu m-am mirat să află că avea în șeful pazei de la peleul Ciulnița-Gară – în frunzașul Gogu Pletică, un tilicar însurat, gata să-i lingă bombeul pentru o zi de permisie în plus, acolo, să-și pipăie nevasta lăsată acasă – un complice de milioane, iarăși nu m-am mirat, deși nici prea bine nu mi-a căzut; cert este că, de cum tramcarul cu tilicarii noștri a dat să ia viteză către poligonul de tragere din Călărași, odată ajuns în dosul gării, deci la nici trei sute de pași de cazarmă, el a și cerut să coboare, invocând o durere acută de măseaua minții, ceva, și-a ocupat degrabă punctul strategic, de observație, la biroul informații, și a așteptat telefonul frunzașului din pază, omul lui „de gol” lăsat anume la bază, în tabără, cu misiune specială de urmărit mișcările-n plan orizontal ale tuturor vietăților lumii, cu deosebire ale „noului locotenent” și asta pe o rază de minimum 30 de kilometri de cancelaria peleului, de nu chiar mai mult.

De prisos să mai insist asupra amănuntului că și noi acolo, arondați antreprizei responsabile cu lucrările de întreținere a liniilor feroviare în zonă, aveam telefoane cu patru numere, tip CFR, și pentru Pletică nu a fost decât o formalitate să bage arătătorul în discul aparatului, să rotească de patru ori și să raporteze cu glasul lui răgușit, forțat-umil:

– Să trăiți to'a l'ent, raportez: lupul a intrat în vizuină!

Sau poate că, în loc de „lupul”, tilicarul a zis „maidanezul”, „șobolanul” ori ceva pe-aproape, dar asta mai puțin contează acum, important e că a declanșat alarma. Că-n loc să mă prindă-n ofsaïd, așa cum probabil că-și făcuse planul, Masese al meu era cât pe ce să se aleagă cu ditamai bomba bacteriologică drept în cozoroc nu mai zic, ceea ce contează acum este că n-am avut decât să mă felicit, într-un final, pentru cât de inspirat am fost. Sau pentru cât de norocos...

În orice caz, în următorii doi-trei ani, cât ni s-au mai intersectat traiectoriile prin taberele de instrucție ale Companiei a V-a Fundulea (din aprilie 1987 redislocată la Otopeni), ba o vreme locuind chiar în aceeași baracă, la Aeroport, Masese al meu a avut încredere oarbă în mine.

Și eu, ca fraierul, nu l-am dezamăgit niciodată!

* Fragment din romanul *Diribiștii*, ediția a doua revizuită și adăugită, în pregătire.

Realitatea este o iluzie și zilele minunate – un vis

Deși zilele treceau cu repeziciune, nu mai eram interesat de experiența mea care mă cam speriasse și chiar devenise înspăimântătoare, dacă nu chiar dezgustătoare, însă așa cum criminalul încă neprins se întoarce deseori la locul faptei, nici eu nu m-am putut abține și mi-am pus în gând să-mi mai încerc încă o dată puterea gândului meu, a minții mele înzestrată cu destulă inteligență. Ionel îmi spusese că are întâlnire cu o fată pe care o cunoscuse de curând și pentru care simțea că are o atracție aparte, de aceea sub nicio formă nu s-a lăsat convins să meargă cu mine la grădina-restaurant din apropierea Fabricii de Țevi Sudate Elicoidal din Colentina.

– Te rog, te rog, Ionel, te rog din suflet să mergi și tu cu mine. Știi că ne vom simți bine...

– Nu, nu merg, ți-am repetat de mai multe ori, Fabian, că nu pot să merg cu tine.

Peste o oră și jumătate am întâlnire...

– Bine, te înțeleg. Atunci mergi la întâlnire și nu te mai gândi la mine...

– Nu, nu te supăra, te rog, nu te supăra!... La tine mă voi gândi o veșnicie...

Privindu-l mai atent, i-am văzut ochii împăienjeniți de lacrimi.

– N-am să mă supăr, îți promit.

Se repezi spre mine și îmi sărută obrazul drept abia atingându-l cu buzele lui moi și pufoase, ca de catifea roșie, și zâmbindu-mi prietenește, se depărtă spre baraca METCOM, făcându-mi semn cu mâna a despărțire. Eu am plecat acolo unde îmi propusesem doar cu câteva minute înainte, având siguranța că nu după mult timp Ionel își va schimba programul, adică va renunța la întâlnirea pasională și va veni după mine la grădina-restaurant.

Ajuns la grădină, m-am așezat pe un scaun la o masă și am comandat nu una, ci două sticle de bere – *de ce?*... Nici eu nu am știut în clipa respectivă, deși gândul meu era la Ionel, de fapt nu la el, ci la mintea lui, căutând să o supun vrierii mele, controlându-i astfel sistemul nervos simpatic, și să fiu mereu în contact direct cu neuronii creierului său, transmițându-i totodată dorința sinelui meu, care trebuia să-și îndeplinească perfect funcția lăuntrică.

Preț de câteva minute nu gustasem nici măcar o gură de bere, mulțumindu-mă doar cu învârtirea sticlei într-un anumit sens și ritm, închipuindu-mi că nu eu făceam acest lucru, ci Ionel, însă cu cealaltă sticlă, care nici măcar nu era scoasă din frapiera plină cu apă și gheață, spre care aruncându-mi privirea instantaneu, am constatat că dispăruse, încât un fior rece abia dacă a avut timp să-mi treacă prin fibrele nervoase supuse unor stări de apărare sufletească, de încorsetare, de neliniști și de o groaznică plictiseală, tocmai după ce umerii mei simțiseră o forță ușoară apăsându-i cu blândețe și cu deosebită grijă.

– Noroc și la mai mare! auzii vocea cu acel sâsâit plăcut a tânărului îndrăgostit de care abia mă despărțisem, care își trăsese un scaun direct în fața mea, probabil numai

dinadins să-i pot admira făptura încântătoare, plină de sublim din cauza îmbujorării obrazilor și a tremurului ușor al buzelor roz-roșiatice întredeschise puțin și strălucind de stratul de strugurină care le făcea să fie și mai senzuale.

„A funcționat, da, a funcționat perfect și această încercare *otrăvită*, căci iată-l aici, în fața mea, înspăimântător de drăgălaș, pentru care nu mi-ar fi greu deloc să-mi storc câteva lacrimi de fericire privindu-i făptura gingașă și luminoasă ca o zi de primăvară încărcată cu miracol, alcătuind o reverie de neimaginat”, gândii eu fără însă să-i citesc și starea sufletească, ceea ce mă făcu să izbucnesc în râs:

– Ce este cu tine aici? Nu trebuia oare să fii în alt loc?...

*

Deodată, trezit ca dintr-o visare, fața i se posomori, lumina aceea minunată de pe chip dispăru într-un fel de negură inumană și ca să-și înfrângă sentimentul de ură pornit din el chiar împotriva lui, dădu pe gât toată sticla de bere dintr-o singură înghițitură, fără niciun fel de opinteală, sforțare sau remușcare, ca drept pedeapsă pentru negliobia de a nu se fi dus la întâlnire, iar acum mii de regrete chinuitoare îl făcură să se creadă că este un om de nimic, un om fără cuvânt și un obraznic desăvârșit.

– Fabian, începu să vorbească blând și cu voce stinsă, nu știu ce este cu mine, de uneori nu-mi mai pot controla sentimentele; una zic și alta fac, una gândesc și alta făptuiesc, devenind astfel o ființă vulgară și de neîncredere, orgolioasă și egoistă, deși înainte de schimbarea planurilor am o presimțire îngrozitoare și o stare de deprimare imposibil de a fi dominate de puterea gândirii mele, de parcă altă gândire, din afară, îmi subjugă toată rațiunea, încât deseori mi-am zis că sunt nebun, da, da, că sunt nebun, dar nu am avut tăria să-ți destăinui aceste stări imposibil de explicat și de crezut.

– Ești supărat că ai venit aici și că nu te-ai dus la întâlnire; și mai cred că nu te simți bine alături de mine și că nu-ți place să-ți petreci câteva clipe alături de prietenul tău care te prețuiește și te iubește nespus de mult...

– Nu, nu, nu e asta! Și te rog să nici nu-ți imaginezi că nu te iubesc și nu te prețuiesc și eu tot atât de mult; să nici nu-ți treacă prin cap așa ceva!

Și, emoționat la culme, dădu frâu liber lacrimilor care de câteva minute îi înțețosaseră ochii lui blânzi și strălucitori ca două safire albastre.

– Doamne, cât de neajutorat mă simt și cât de cumplită este viața mea, viața mea care este la începutul începutului, dar care știu, știu precis că este condusă și influențată de o forță aproape malefică venită din afară, și-atunci la ce bun frumusețea încântătoare, gingășia miraculoasă și prospețimea uimitoare care pot fermeca nu numai ființele omenești, dar și natura întregului univers care se minunează de propria mea frumusețe, desăvârșită, deplină, armonioasă, dar și naturală?

– Te duci prea departe cu gândul, deoarece ești înzestrat cu o putere de pătrundere a lucrurilor nemaiîntâlnită, dar această forță superioară *dinafara ta* nu trebuie să te înspăimânte, ci din contră, trebuie să-ți dea încredere în propriile tale forțe, în analizarea tuturor acțiunilor cu discernământ și îndeletnicire fără să lași floarea tinereții să se ofilească.

– Să se *ofilească* zici, Fabian, dar atunci o poți uda la rădăcină și își va reveni la fel de plină de farmec și prospețime; dar când se va *usca*, deoarece odată și-odată tot se va usca și va pica secerată la pământ, atunci, atunci ce-i vei mai putea face?...

– Atunci, aștepți primăvara următoare și ea va îmboboci și va înflori din nou cu aceeași grație minunată și cu aceleași petale parfumate...

– Da, da, Fabian, dar aici nu este vorba de o floare în sine, ci de adolescența mea, de adolescența mea copilărească, așa cum îi spui tu și despre tinerețea ta adolescentină, cum îi spun eu... E, acum să te văd, filosofule!

– Simplu: tot ce se naște crește, trăiește și moare...

– Chiar simplu, chiar foarte simplu, privind nașterea și moartea, dar cât se poate trăi, asta e întrebarea?!... Cât existăm, câte clipe, câte ore, câte luni sau câți ani trăim?... Și dintr-o dată râuri de lacrimi îi inundă obraji care se îmbujoraseră și mai mult datorită acestor discuții aprinse despre viață și moarte, care nu numai că sperie, dar te fac să te cutremuri de aceste realități relative, dar și extrem de subiective, care sub nicio formă nu pot fi subestimate de gândurile și simțurile noastre care, de cele mai multe ori, sunt foarte înșelătoare, cu toate că mereu contribuie la propria noastră fericire sau nefericire, bucurie sau întristare, împlinire sau neîmplinire...

*

Oftă adânc și dintr-o dată se ridică de pe scaun, iar eu ghicindu-i intenția imediat, nici nu l-am lăsat să facă un pas spre barul unde voia să mai comande câte o sticlă de bere și i-am transmis gândirii lui să pornească spre locul întâlnirii unde îl aștepta fericirea după care umbla ca un nebun sau ca un disperat imposibil de înțeles.

Eu mă forțasem să-mi liniștesc mintea relaxându-mă suficient, atât cât să fiu în stare să-i vizualizez mental, cu ochii închiși, corpul delicat, de la tălpile picioarelor până la capul și expresia feței nemaipomenit de frumoasă, comandându-i minții lui: „Mergi acolo unde trebuia să mergi de la început!”.

Ca o liniște aproape nefirească, Ionel vine la mine, mă privește direct în ochi tot așa cum îl priveam și eu (dar cu un anume scop) și, după ce mă sărută pe unul din obraji, zâmbind copilărește, îmi zise:

– Iartă-mă, Fabian, iubirea mă cheamă și m-aș considera un egoist și-un vanitos fără pereche, care n-ar avea nimic comun cu inocența de care îmi vorbești de atâtea ori, dacă refuz să plec să-mi întâlnesc aleasa inimii care-mi stârnește pasiuni devastatoare.

– Mergi și recapătă-ți liniștea, prostuț fără pereche, căci doar pasiunea te poate vindeca de toate dorințele arzătoare cărora, după câte observ, le-ai pus gând rău cu toată puterea ta de seducție.

Cred că am vorbit de unul singur, deoarece, când m-am uitat după câteva clipe, prietenul meu se evaporase, dispăruse ca argintul viu, eu fiind nevoit să mă întretin singur sorbind din cea de-a doua sticlă de bere pe care mi-o adusese, între timp, fratele de cruce al lui Ionel, Ayalla, care suspicios din fire, dar și gelos notoriu, îl urmărea din umbră, mirosindu-i și luându-i urma ori de câte ori îndrăgostitul meu *sadea* pornea în căutarea unei aventuri bogată în senzații tari și în delicioase plăceri ușoare.

Conversațiile cu cel de-al doilea amic, Ayalla, dar nu și prieten la cataramă, având în vedere că nu prea îl înghițeam și, sunt sigur că nici el nu mă prea avea la inimă, tratându-ne unul pe celălalt cu un fel de nepăsare copilărească, au decurs în mod civilizat, eu știind să pun frâu acuzațiilor de fiecare dată când aducea vorba despre Ionel, că „prea umblă brambura de colo-colo, că prea se neglijează pe el și are grija altora – aici fiind, desigur, vorba de mine și numai de mine – că prea este un fustangiu care se alege mai cu nimic, că aproape toate gagicile îi scapă printre degete, că până la urmă îi mănâncă banii fetițele curve din Colentina, că nu se odihnește îndeajuns și la muncă trage chiulul mai mereu, lăsând greul pe spinarea altora”, și încă multe alte reproșuri pe care nu doresc să le amintesc aici.

Pe undeva avea și el dreptate, nu întru totul, dar avea! Nu însă în privința muncii, căci, oricât de obosit ar fi fost acest băiat minunat, niciodată nu s-ar fi codit de la o treabă care ar fi necesitat un efort fizic deosebit, întrucât, deși nu era el un om prea osos și musculos, nu era deloc firav, deoarece avea o putere de invidiat. Nu de puține ori, demonstra echipei nu numai forța fizică, râvna și tăria cu care era dotat, ci și alte calități de concentrare, de răbdare și de abilități necesare oricărui individ în cele mai multe domenii de activitate.

Nu, nu! Ionel nu era un chiulanguiu care să se sustragă din fața greutăților; pentru el, distracția era distrație și munca era muncă, fiind foarte radical în tot ceea ce întreprindea sau în ceea ce i se cerea să facă și să facă întotdeauna cu simțul răspunderii, restul fiind apă de ploaie și dorințe în care își bălăcea sufletul să-l curețe sau să-l încerce cu delicioase păcate lumești, încât în târziul foarte târziu să-și aducă aminte de toate ca de o poveste de dragoste începută și neterminată, dar suficient de fermecătoare...

*

Într-o după-amiază, pe masă am găsit un text scris de Ionel:

Iubirea mea,

Cât de sărac sunt de cuvinte în această clipă care îmi năruie sufletul, trântindu-l de toate amintirile!... Cât sunt de sărac de cuvinte – și parcă e ca un făcut – că nu pot să descriu una dintre cele mai nevinovate amintiri ce veșnic apasă asupra singurei suvițe de viață, de care nu cred că voi mai avea prea mult parte, dar care îmi este încă nădejde...

Cum a fost acea zi în care ne-am întâlnit? Și cum de i-ai putut rezista atâta timp – căci oricum a fost o zi prea mare – fără a te mai gândi la ea? Oare sufletul tău nu gustă din tot ceea ce pare a fi o dulce adiere de plăcere și pasiune, dacă nu mai mult decât un vânt de fericire? Cred mai degrabă că ai vrut să îngropi această zi – și totuși „tu” să fii groparul celor mai frumoase zile! Gropar!... Ce cuvânt sadic, că și morții s-ar trezi din nou la viață și cutremurați ar tresări, auzindu-l. Dar să mă ierte morții că nu doresc să le stric pacea veșnică și liniștea eternă!... Cui să mulțumesc că totuși într-o zi ne-am întâlnit? Acelei zile, sau nouă, amândurora?... Mulțumesc clipei care mi te-a scos în cale, bob de rouă în răsărit de Soare pe strigăt de lumină și petale de trandafir roșu, dincolo de vânturi legănate de fluturi de cleștar! Blestem, însă, clipa care te-a adus prea târziu lângă mine, când pomii-și scuturau frunzele îngălbenite și îmbăcșite de praf și cenușă, veșnic ude și tremurânde în crivățul sălbatic!

Orhideele au înflorit minunat și emană parfumurile din plin în acest an și iederele s-au înlănțuit sălbatic pe ziduri ca îndrăgostiții din sărutul lui Rodin. Iederii și orhidee... Eu și tu... Acum m-am înlănțuit parcă de tristețe nelăsând-o să se îndepărteze, iar tu împodobești și înveșelești împrejurul-ți, dar la o distanță care este indefinită mie, suferindul. Cum de nu poți fi orhideea mea pentru vecie?!... Cât de mult aș dori ca depărtarea ta s-o aduc aproape de mine, s-o pot mângâia, s-o zădăresc cu fericire și extaz. Mâna-mi fostă cumpănă la fântâna părăsită ar dori să se încolăcească pe după trupu-ți cu farmec de iubire dionisiac!, ca mai apoi să zburăm pe dulcele curs al câmpiei până la poalele munților, acolo unde izvoarele doinesc cânt înălțat întru cinstirea îndrăgostiților, tălmăcind rosturile pasiunii în legende nemuritoare! Iubirea ispitește adolescenții cu dulcegeriile ei, așa cum basmele ispitesc copiii care se visează Feți-Frumoși și Ilene-Cosânziene... Te aștept, iubire, să vii și să-mi netezești neliniștea și durerea cu farmecul tău indestructibil... Trupu-mi nu mai are răbdare și cred că nici al tău. Se vor împletite, făcând dragoste o veșnicie...

Deodată am tresărit speriat: era chiar cuprinsul unei scrisori pe care îl aveam întipărit în minte... Doamne, cum i l-am transmis?... În ce scop?... Și când?!...

Gânduri

Mă doare depărtarea, ce nu o pot atinge, mă doare nepăsarea, pe care nu o pot vindeca, mă doare chemarea, căreia nu-i pot răspunde și scâncetul clipei căzute în uitare! Mă doare așteptarea, când nimeni nu vine! Mă doare adevărul, ce nu poate fi rostit și biciul minciunii ce-mi rupe din ființă! Mă doare și timpul ce-mi curge prin vene, stingându-mi uimirile, încercându-mi sufletul și răpindu-mi dorința de mâine! Mă dor toate cele ce n-au regăsire în cugetul vremii și-n clipa de apoi! Mă doare îndoiala ce-mi ucide speranța și-mi lasă în simțuri gustul amar al deznădejdiei! Mă doare lumina ce se stinge în apusul de soare, odată cu ziua ce nu se va mai întoarce! Mă doare înțelegerea pe care alții nu o au, ca și tristețea unui câine rătăcit de casă! Mă dor oamenii singuri, uitați de iubire, ce caută, în zadar, o ieșire spre cer! Dar, cel mai tare și mai tare, mă doare prostia, mai ales când este gălăgioasă și, de cele mai multe ori, este gălăgioasă sau când ajunge la putere, răspândindu-se ca o pecingine peste lumina adevărului!

Ce mai, mă dor atât de multe, încât aproape că-mi vine să mă duc la doctor, dar mi-e cam frică de injecții!

*

Îmi plouă prin vise cu toamne-șiroaie, iar timpul se-oprește și nu mai există nici lumea din juru-mi, nici noaptea mea tristă, de vânturi bătută, spălată de ploaie. M-apropii de pietre șoptindu-și speriate că vine iar gerul, că vara-i departe, că stelele-n ceruri pălesc, parcă moarte, dar ziua de mâine să vină nu poate și cade cortina de frunze uscate pe ultima scenă solemnă și goală! Pe cer trece luna cu fața ei pală de prea multă ură și lacrimi vărsate, iar eu îmi cer banii plătiți la intrare, că prea-i trist scenariul și doare prea tare, deci nu-mi place filmul, îmi dă stare proastă! Nu știu care este opinia voastră, dar eu sunt sătul de atâta prostie! Cărunte vin iernile și mă împresoară. Îmi ninge în suflet la fel ca afară și-mi pare că ține de o veșnicie! Nimic nu se mișcă, nimic nu învie și nici eu nu sunt cel de odinioară!

*

Mă topesc încet, încet, și ceara eului meu se scurge pe crucea timpului, ofrandă unui adevăr revolut, dar care ar fi clădit un nou univers din frumusețea vorbelor. Îmi e aproape liniște! Sunetele lumii s-au risipit fragile printre uitări colțuroase, ce le-au sfâșiat înțelesul primar coborându-le într-un fel de dincolo cu nopți nerostite, aruncate în neorânduială pe patul iubirilor trecute. Mă tem că poștașul nu va mai găsi niciodată adresa sufletului meu, pentru a-i aduce facturile pe care le are de plătit și voi rămâne dator cu o sumă imensă de

dragoste netrăită! Țasta nu este nicicând un lucru bun! Mai bine m-aș pune serios pe treabă și, după arătările de cuviință, mi-aș semăna creierul cu niște idei inteligente, pentru că am auzit că ar fi mare nevoie pe piața mondială. Ce prostii vorbesc!!!! Cine mai are nevoie de inteligență în acest talcioc de minți bolnave, ce umblă sprijinindu-se pe cârje de minciună și răspândind o duhoare de prostie învechită de prea multe repetări și copii. Propria mea umbră mi-a devenit străină din cauza asemănării cu umbrele celorlalți.

De altfel, în nelumina asfințitului lumii, pare făcută din zdrențe, de mi-e și rușine să ies cu ea pe stradă! Cred că în curând am să renunț. În realitate, m-am cam plictisit de viața asta! Nu prea mai are niciun haz, asta așa, în general! Merg singur pe un drum, care nu duce nicăieri, fără să știu ce primejdii mă pasc, fără panouri indicatoare, dar cu o grămadă de semnale de alarmă din interiorul meu. Cu siguranță se va întâmpla ceva! Și nu de bine!!! Pericol! Pericol! Pericol!..... iar eu sunt doar un simplu om, cu păcatele mele mai mult sau mai puțin grave, dar și cu o mare dorință de bine!

*

Clipe albe, clipe negre, ca o claviatură de pian pe care încerc să-mi compun viața, dar din păcate rezultatul nu este întotdeauna ceea ce aș vrea eu. Oare pe ce clape o fi scris Beethoven extraordinara Odă a Bucuriei, că mie îmi iese mai degrabă un Recviem, mai ales în ultimul timp! Ce-i drept, sunt departe de geniul unui astfel de Titan, dar încerc și eu, după puterile mele, să dăruiesc lumii un pic de frumusețe, deși frumosul este ceva destul de subiectiv, mai ales atunci când îl vrem aproape de perfecțiune.

De pildă, multă lume o consideră pe "Mona Lisa" o femeie frumoasă, aproape de perfecțiune, ori mie, cu riscul de a fi considerat ca lipsit de gust, mi se pare chiar urâtică, mai ales de când cineva mi-a sugerat că adevăratul motiv al zâmbetului ei atât de enigmatic ar fi fost o pareză facială sau faptul că avea dinții stricați și maestro Leonardo i-ar fi șoptit "

– Închide gura fato, că mi se strepezesc culorile și mi se blegește părul la penel!" Deh, gurile rele! Ce vreți, invidia?!? Probabil că de aia nu m-am ținut de pictură! Nu mi-am găsit modelul potrivit, care, prin cumulul lui de defecte, să mă transforme în geniu creator, doar pentru că am reușit să le ascund! Și oricum, cui i-ar trece prin minte să aspire la complexitatea lui Da Vinci?!? În plus, am lipsit la împărțirea nopților, așa încât sufăr de neodihnă! Noroc cu un faun care mi-a împrumutat după amiezile lui, de am și eu unde să mă refugiez când mă încolțesc neuitările! Câteodată îmi vine să plâng de ciudă că nu m-am născut mai tânăr, dar ce să mai zic, nu le poți avea pe toate! Viața va rămâne pentru totdeauna o jumătate de pastilă amară! Restul e doar suflare de vânt! Nici lumânările de pe tort nu se mai sting ca altădată!

*

Ca de obicei, stătea pe banca de piatră din curtea mănăstirii și citea. Ceilalți călugări îl priveau în treacăt și își vedeau de treaba lor. Oricum, nu înțelegea nimeni ce căuta o asemenea frumusețe de bărbat într-o mănăstire! Înalt, lat în umeri, cu părul și barba neagră, care îi subliniau ochii de un albastru ireal și buzele cărnoase. A venit într-o

zi de toamnă și nu a mai plecat! Au încercat să afle ce și cum, dar nu a fost chip! Nu știau nici de unde a venit, nici cine fusese în viața pământească, adică, mai precis, nu știau nimic, ceea ce pentru ei era de neconceput și, în plus, asta a durat câțiva ani buni, dar într-o zi singuraticul călugăr a primit vizita unui vechi prieten, care îl căutase tot acest timp, până când, din pură șansă, cineva i-a vorbit despre frumosul călugăr de la mica mănăstire din munți.

Din păcate, era tocmai ziua când era de rând să coboare în sat după sare, ulei și alte lucruri trebuincioase. L-ar fi luat pe prietenul său cu el, dar acesta își scrântise glezna urcând spre mănăstire, așa că i-a spus că se va întoarce cât poate de repede și l-a lăsat în compania călugărilor, care nu puteau să rateze o asemenea ocazie de-a afla cine fusese fratele Ion înainte. Au scos vinul cel mai bun, l-au îmbătat bine și așa au aflat povestea.

În realitate, pe fratele Ion îl chema Teo Voiculescu, era de familie foarte bună, a cărei tradiție a urmat-o absolvind medicina dar, mai mult, avea un doctorat în neurochirurgie, ceea ce, pentru vârsta lui, era un lucru ieșit din comun, mai mult decât remarcabil!

Dar, cum soarta amestecă uneori lucrurile în mod neașteptat, la o petrecere dată de unul dintre prietenii lui, pentru faptul că erau prea mulți burlaci, a invitat și câteva fete mai deochiate, așa... pentru culoare!

Teo a remarcat-o de cum a intrat pe ușă! De altfel, era greu să n-o remarci! O țigancă frumoasă în draci, cu pielea parcă de mătase, cu ochii negrii jucăuși, cu un năsuc fin, în vânt, cu buze roșii senzuale, de-ți venea să muști din ele ca din căpșuni și cu niște sâni, de aproape că uitai să-i mai privești șoldurile rotunde și picioarele perfecte, care nu se mai terminau! Știa că e frumoasă și nu făcea nimic pentru a o ascunde!

Au dansat toată seara și, la un moment dat, când tensiunea devenise de nesuportat, ca urmare a mângâierilor din ce în ce mai pătimașe, s-au ascuns într-unul din dormitoare și s-au devorat unul pe celălalt într-o îmbrățișare nebună, care nu mai avea nimic pământean!

Următoarele trei săptămâni le-au petrecut nedezlipiți unul de celălalt, fără să le mai pese de nimic altceva! Lumea putea să se năruie și să dispară, că tot aia era pentru ei! Prietenii au încercat să-i spună lui Teo că Mara este doar o prostituată, indiferent de cât de frumoasă este! A fost cât pe ce să-i omoare! Nu mai era nimic de făcut! Era îndrăgostit până în vârful urechilor și nu era niciun argument care l-ar fi putut convinge să o lase mai moale.

De altfel, și ea își uitase complet profesionalismul și se lăsase să alunece în acest univers unic, în care lumea dinafara lor nu mai exista. Pur și simplu erau făcuți unul pentru celălalt și se iubeau ca doi nebuni!

Ca mai toate femeile din rasa ei, Mara știa să ghicească viitorul, așa că, într-un moment când el făcea baie, ea a întins cărțile, pentru a întrezări ceea ce îi așteaptă. Mai bine n-o făcea, pentru că ceea ce a văzut, a cutremurat-o! El urma să moară în scurt timp, într-un accident, ori asta era imposibil de acceptat! I-a spus că iese puțin, să meargă până la farmacie, dar, în realitate, s-a dus în vechea ei cameră, pentru a căuta caietul de vrăji al bunicii ei și a invocat Moartea, căreia i-a propus viața ei în schimbul vieții lui! Da! Atât de tare îl iubea! Schimbul a fost acceptat!

Când prietenul a terminat de povestit, se întunecase deja. Călugării au îngenunchiat în tăcere și s-au rugat pentru sufletul ei! Poate că a ajutat la ceva!

*

Nu a mai plouat de mult cu stele, de nici nu prea mai știu încotro e cerul! Pe vremuri, doar deschideam ochii și mă umpleam de lumină și de un fel de mulțumire, pentru faptul că lumea există și că eu aveam un loc numai al meu, pe care puteam să-l decorez cu vise și cu bucurii mărunte, neîntinate de zădărnicia urii și a minciunii! Mă ridicasem la rang de suveran absolut al propriului meu „eu” și nicio forță din lume nu mi se putea opune. Cu un simplu gest clădeam viitorul, doar cu o atingere spulberam trecutul și doar prezentul îmi dădea un pic de furcă, dar mă descurcam, ce-i drept, câteodată mai bine, altă dată mai rău, după cât de tare țineau încheieturile îndoielilor sau pavăza certitudinilor! Lumea mă vedea doar ca pe un copil zburdalnic, dar habar nu aveau despre cine se ascundea în spatele acestei imagini! De multe ori le-am spus "Las' c-o să vedeți voi!", dar nu m-a crezut nimeni, până în ziua în care... nu m-am mai crezut nici eu! Deh, așa e viața! Mai devreme sau mai târziu te ajunge din urmă și îți încurcă zilele, de nu mai știi încotro curge timpul și nu mai regăsești duminica, pe care o iubeai atât de mult! Acum, zilele sunt terne, cenușii și seamănă una cu alta, de nu le mai deosebești! Te întrebi la ce bun să le mai trăiești, pentru că dacă ai trăit una, este ca și cum le-ai fi trăit pe toate!

Și aici, de obicei, intervine înțelepciunea, pe care, vrând-nevrând, ai acumulat-o de prin cărți, de prin nopți nedormite, din experiențe, mai mult sau mai puțin fericite, de prin suferințe din dragoste sau din altceva, de prin prietenii trăite, pierdute sau regăsite, și, mai ales, de prin războaiele pe care le-ai purtat cu tine însuși, indiferent dacă le-ai pierdut sau le-ai câștigat! Și înțelepciunea îți spune că întotdeauna mai există ceva de descoperit, de aflat, de învățat și că, de fapt, viața nu se termină niciodată! Absolut niciodată!!!

*

Maricica era o femeie de modă veche. Toată lumea i-a spus că nu este nevoie să fiarbă laptele, pentru că este deja pasteurizat, dar ea tot îl fierbea de fiecare dată. Doar că, de data asta, a sunat-o prietena ei, Lenuța, s-a luat cu vorba și i-a dat laptele în foc. Cum avea plită electrică, lichidul s-a scurs pe fir până la priză, producând un scurt-circuit care a lăsat tot blocul pe întuneric.

Nea Titi de la trei tocmai se pregătea să plece la piață și căuta o sacoșă, dar, pe întuneric, a luat una cu fundul rupt, așa că, atunci când a pus merele în ea, unul a căzut și s-a rostogolit până în mijlocul drumului, drept sub roțile limuzinei cu număr consular și steag american condusă de Manuela, româncă de origine, care îndeplinea pe lângă consul, rolul de secretară, traducătoare și, mă rog, tot restul de alte roluri pe care i le permiteau sânii mari, picioarele lungi și buzele senzuale. Aceasta simți că mașina derapează și, ca orice femeie care se respectă, a luat picioarele de pe pedale și și-a acoperit ochii cu mâinile, tocmai la timp pentru a nu vedea că mașina lovește un microbuz plin cu chinezi. Incidentul a fost cotelat la Beijing drept act terorist și, în semn de represalii, au atacat Taiwan-ul. Americanii au ripostat trimițând în zonă o mare forță navală. Nord-coreenii, care atâta așteptau pentru a-și testa capacitățile nucleare, au trimis două rachete spre coasta americană și conflictul a devenit mondial cât ai pocni din degete. Nu a durat mult să ajungă la concluzia că nu mai au alte opțiuni și toți s-au apucat să apese pe butonul roșu. Rezultatul, pe care nu l-au prevăzut, a fost că, în urma atâtor explozii consecutive,

atmosfera s-a aprins, ducând într-un timp foarte scurt la extincția vieții pe întregul pământ. Au mai rămas câțiva ascunși prin adăposturi antiatomice, dar, cu o planetă complet distrusă, șansele de revenire la suprafață erau nule, așa că majoritatea s-a sinucis.

Pe planeta Nibiru, extraterestrul de serviciu privea ecranul de știri interplanetare și, văzând ce s-a întâmplat pe Pământ, a rămas cu.... era să zică că a rămas cu gura căscată, dar, cum nibirienii nu au gură, nu știu cu ce a rămas căscat, dar, în mod cert, a uitat să întoarcă spre dreapta maneta roșie de pe panoul verde, ceea ce a dus la...

Și uite așa s-a stins viața din întregul Univers, numai pentru că Maricica nu a înțeles că nu e necesar să fiarbă laptele!

De mic copil, marea îl fascinasă într-un fel aparte! Când alți băieți băteau mingea pe maidan, el își construia tot felul de corăbioare, le pune în cada din baie și visa la călătorii spre tărâmurî necunoscute!

Nu avea tată! îi abandonase pe el și pe maică-sa imediat după ce născuse, așa că nu-l ținea minte, iar din ce-i spunea mama, taică-su fusese un bețiv ordinar, un golan, o lichea și încă vreo câteva epitete al căror sens îi scăpa!

N-o prea duceau pe roze, pentru că, dintr-un amărât de salariu, biata femeie abia reușea să țină casa și totuși, într-o vară, își luă o săptămână de concediu și își duse băiatul la mare! Cred că vă imaginați ce fericire intensă îl cuprinse la vederea întinderii de apă! Ar fi vrut să se arunce pe loc în valuri și să înoate în lung și-n lat, dar maică-sa nu l-a lăsat, spunând că apa e mult prea rece și ar putea să răcească.

– Dar fata aia, cum de are voie? Ea nu răcește?

– Care fată? - întrebă mama privind la apa în care nu era nimeni.

– Cum care fată?!? Ce, n-o vezi, că doar e în fața ta?!?

Bineînțeles că l-a dus direct la doctor, care, după ce l-a consultat, i-a spus femeii că probabil apropierea adolescenței creează o dereglare hormonală, care poate duce la halucinații și că nu e nimic grav, dar mama, ca orice mamă, nu a fost mulțumită cu răspunsul și a tot întrebat în dreapta și-n stânga până când a nimerit la o bătrână ghicitoare, care l-a descusut pe băiat timp de vreo oră și a concluzionat că situația este gravă! Ceea ce văzuse copilul fusese o sirenă și aceasta nu putea fi văzută, decât de o persoană, care urma să moară în curând, înecată! După cum vă puteți imagina, a urmat interdicția totală de a se apropia de apă, care l-a urmărit pentru tot restul vieții lui! Adio mări și oceane, adio corăbii, adio călătorii... adio vise!

A urmat o viață banală, lipsită de satisfacții, așa cum poate fi viața atunci când muncești opt ore pe zi, într-un birou de asigurări! Nici viața sentimentală nu i-a oferit mare lucru! S-a însurat cu o fată dintr-un birou vecin, mai mult la îndemnul colegilor, dar aceasta l-a părăsit după nici un an, spunând că n-a întâlnit un tip mai plictisitor, care, în afară de corăbii și oceane, n-are nimic în cap!

Cum, necum, viața a trecut și s-a trezit la bătrânețe singur și nefericit!

Fusese la diferite vârste pe malul mării, doar pentru a verifica dacă sirena mai era acolo. Apărea de fiecare dată, undeva în depărtare și îi făcea semn să vină. Adevărul era că îl atrăgea, dar știa ceea ce ar fi urmat, așa că își spunea în barbă "Poate, altă dată" și pleca oftând!

Astăzi venise sorocul pentru acel "Altă dată"! În fond, biata sirenă merita și ea, după atâta amar de ani de așteptare loială, să-și îndeplinească rostul! Și așa simțea că nu mai are

mult de trăit, măcar să facă altcuiva o bucurie! A închiriat o barcă și s-a aventurat în larg. Oh! Ce fericire era să plutească, în sfârșit, pe valuri!

N-a trecut mult timp și sirena a apărut chiar lângă barcă! De la distanță nu-și dăduse seama cât era de frumoasă! "Măcar atât!" își spuse în gând, doar că avea niște ochi teribil de triști!

– Ai irosit atâta timp....! - șopti ea - Am fost trimisă să-ți aduc acest sceptru! - și făcu să apară un trident de aur. - Ești ultimul descendent direct al Atotputernicului Poseidon și, ca atare, moștenitor de drept al tronului! Eu eram destinată să-ți devin soție, bineînțeles, dacă mă voiai! Vino, să-ți arăt domeniile tale!

–Dar nu pot respira în apă! Sirena izbucni în hohote de râs cristalin.

– Fii liniștit! Poți orice, doar ești stăpânul mărilor și oceanelor!

Era adevărat! Chiar putea respira în apă! Sirena îl luă de mână și porniră într-o coborâre vertiginoasă spre abis.

Din ziua aceea nu l-a mai văzut nimeni pe bătrânul ursuz, care lucrase la Asigurări. Au găsit doar barca goală adusă de curent undeva pe mal. Marinarii cu care el obișnuia să bea în cârciuma din port, doar pentru a le asculta povestirile din călătorii, au vărsat câțiva stropi, după care au băut paharul până la fund în amintirea lui, iar cel mai bătrân a rostit înțelept:

– De ce ți-e frică, tot nu scapi! Amin!

*

Nu știa nimeni cum apăruse! Nici când, nici de unde! S-au trezit cu el că s-a aciuiat în casa aia părăsită, de la marginea satului. La început au fost circumspecți și îl pândeau de după liziera pădurii, dar, cum nu făcea rău nimănui, l-au lăsat în plata Domnului. După amiază, ieșea pe prispa din fața casei și povestea, oricui voia să-l asculte, tot felul de lucruri năzdrăvane! În primele zile, în jurul lui, se strâneau mai mult copiii, dar, încetul cu încetul, s-au adunat și adulții satului! Vorbele lui parcă erau fermecate, erau capabile să se transforme în imagini, care, la rândul lor prindeau viață și, uite așa, prin satul acela de deal, se perindau cămile, cavaleri, prințese de o frumusețe desăvârșită, castele, inorogi, oceane, corăbii, animale exotice și câte și mai câte! Sătenii îl ascultau cu gurile căscate și se minunau:

– Oare de unde o fi știind toate astea? - Oare o fi adevărat? - E posibil așa ceva?

La poveștile de iubire femeile suspinau și își căutau batistele, la poveștile cu lupte vitejești bărbații își încordau mușchii și își căutau cuțitele, iar, la poveștile cu ținuturi îndepărtate de peste oceane și munți, toată lumea ofta!

Când se lăsa seara, făceau un foc mare și se așezau roată pe buștenii din jurul lui. N-ar fi plecat unul acasă! Noroc că, spre miezul nopții, bătrânul le zâmbea cu blândețe, le spunea noapte bună și pleca la culcare.

Azi așa, mâine așa, până într-o zi, când bătrânul n-a mai apărut ca de obicei! Au așteptat până când s-a înserat, au aprins lumânări, de făcea platoul ăla dintre dealuri o adevărată concurență bolzii înstelate! Un spectacol extraordinar, dar de pomană!

Cineva s-a încumetat să intre în casă, pentru a vedea ce se întâmplă! Nu se întâmpla nimic! Casa era pustie, ca și când n-ar fi locuit nimeni în ea! Au mai stat o vreme, încercând să înțeleagă ceva din întâmplarea asta, dar nu prea era mare lucru de înțeles, așa că au pornit dezamăgiți spre casă! Lumea se schimbaseră! Viața nu mai era la fel!

– Doamne, cât de singuri suntem!!!

Uriașii arhetipali

Toate mitologiile pământului (istorii codificate și simbolice ale preistoriei) încep prin prezența unor uriași arhetipali (La Carl Gustav Jung, conceptul de arhetip este legat de conceptul de inconștient colectiv, căci arhetipurile sunt forme preexistente și universale, datorate experienței speciei, care sunt transmise ereditar. Prezente în inconștient, ele stau la baza reprezentărilor mitologice, religioase și general-spirituale, fără să fi fost dobândite individual și nici conștientizate) angajați într-un proces cosmogonic de întemeiere a ordinii universale din haosul începutului. Toți uriașii primordialii însă, și nimeni nu le contestă acest atribut, sfârșesc prin a fi sacrificați, ei devenind chiar materia primă a unei noi geneze. Textele ne vorbesc prin urmare, fără excepție, despre o primă năruire a lumii în urma unor dezastre (potop, ardere, scufundare) sau, pur și simplu, printr-o degradare iminentă, și despre renașterea care i-a urmat, având ca premisă ivirea în aurora vieții a unor ființe supraumane, prin sacrificarea cărora s-a realizat această renaștere.

În mitologia vedică, de exemplu, există BĂRBATUL COSMIC PRIMORDIAL Purusha, de dimensiuni GIGANTICE, din al cărui trup divizat zeii au construit universul, îndeplinind astfel „UN RITUAL DE SACRIFICIU”. Purusha se ivise din oul primordial, „Cauza lumii”, alături de MANU (Omul), PRECESTA (Mama dintâi), DAKSHA (Țara Dragonului și a Gliei), cauza sa fiind însă Brahma, Stăpânul Universului etern, sublim și inimaginabil. În concepția indică, toate formele vieții sunt prototipuri eterne, căci lumea este o roată care produce năruire dar și renaștere: „Și tot ce există, mișcător și nemișcat, tot ce se supune observației, totul se va amesteca din nou când, după ce se va scurge yuga (timpul), lumea se va năruia.

În așa precum (în natură) semne felurite ies la iveală odată cu schimbarea anotimpurilor, la fel și ACELE FIINȚE apar din nou la începutul următoarei yuga. Așa se învârteste în lume veșnic roata aceasta, care nu are nici început, nici sfârșit, și care pricinuieste distrugerea a tot ce există.” (Mahabh-ārata, cartea I, Adiparva). Aici mitul se definește ca fiind „forma exprimată a revelației divine” dar și ca „transmitere memorială a faptelor protoistorice, așa cum s-au condensat empiric în conștiința primordială”. El are valoare explicativă, filozofică dar și istorică, toate redate printr-o voită codificare. Un uriaș bătrân arhetipal are și mitologia scandinavă, unde ni se explică astfel apariția sa: Lumea avea pe atunci trei tărâmurî neliniștitoare: Tărâmul Ceții, Nifleheim sau Miazănoaptea, Genunea Ghinungagap sau Pustiul Netulburat și Casa Focului, Muspelheim sau Miazăziua.

Din brumele și scântelele primului și ultimului tărâm s-a ivit întâia făptură de pe pământ, YMER, Uriașul Bătrân al Frigului:

„În aurora vremii/ doar Ymer de trăia/ căci marea înpumată/ din val nu doinea/ și nu era pământul/ și nici măestrul cer,/ nimic... Ghinungagapul/ doar, plinul de mister.” (Voluspa, Edda veche)

În timpul somnului însă, Ymer dădu naștere, prin transpirație, pe la subțiori, unui bărbat și unei femei (de fapt principiilor Yin și Yang), iar din îngemănarea picioarelor, unui fecior, Bura, din care a apărut NEAMUL URIAȘILOR. Din trupul lui Bura se ivi Bor, care împreună cu Bestla, fiica uriașului Bolthorn, îl nascură pe ODIN, zeul suprem al mitologiei nordice, dar și pe frații acestuia Vile și Vé. Cea dintâi ispravă a lui Odin și a fraților lui a fost însă uciderea uriașului Ymer, un fel de a spune că lumea actuală s-a întemeiat pe moartea omului primordial. Odată ucis Ymer, stârvul său fu târât în mijlocul

Ghinungagapului iar Odin, Vile și Vé se și apucară de urzirea universului. Din carnea uriașului alcătuiră pământul, din oase, în mormane și șiraguri, munții. Sângele inundă totul alcătuind râuri, mări și oceanul. În el se înecară giganții, în afară de unul singur, Bergelmer, (un fel de Noe) și de soția acestuia. Din țeasta uriașului, Odin făcu cerul, iar din părul acestuia, codrii. Creierii se-mprăstiară în lume în chip de nori, iar pământul fu apărat de uriași printr-un zid făcut din genele lui Ymer. Între CER și PĂMÂNT se ivi o punte tremurătoare, curcubeul, iar în bolta zeiască, IDA.

În mitologiile greacă și romană TITANII, GIGANȚII și CICIOPII, toți primordialii și uriași, pierdură bătălia cu Zeus și pieriră. Doar cosmogonia sumero-babiloniană concepu nașterea lumii prin sacrificarea uriașei Tiamat (o personificare a Oceanului primordial, la greci Thalassa). Este vorba despre cosmogonia „Enuma elish”, în traducere „Când sus...”, modelul uzitat fiind, fără-ndoială, sumerian. În versiunea lui Berossos și nu numai, întemeietorul Babilonului mitic și istoric a fost Belus, un descendent al dinastiilor pelasge, care și-a adus din Geția sa natală zeul cu care și-a dorit să se identifice: MARTE. Își luă deci numele de Bel Marduk, adică Bel, Ducele Măr (vezi și lucrarea în 3 volume Babyloniaka, scrisă în grecește în sec. IV-III î.d.Hr. de către preotul caldeean Bel Usur (Berossos) al zeului Bel Marduk din Babilon, azi pierdută). Se știe că în istoria mitologică au existat doi frați gemeni, fii ai lui Poseidon și ai nimfei Lybia, Agenor/Genarul și Belus, considerați cei mai de seamă fondatori ai imperiului preistoric caucaziano-pelasg.

Belus este întemeietorul mitic al Babilonului și tatăl, printre alți copii, ai lui Aegyptos, Danaos (întemeietorul Greciei) și al lui Ninos care, însurat cu Semiramida, a pus bazele cetății Ninive.

Agenor/Genarul este tatăl lui Cadmos (întemeietorul mitic al Thebei și al Illyriei), Cilix (Al Ciliciei), Phoenix (al Feniciei) și al Europei, mama lui Minos, fondatorul civilizației minoice, Sarpedon, regele Lyciei (Țara Soarelui) și Rhadamantes, judecător în Infern (Vezi și Daniela Olguța Iordache, „Deconspirarea poeziei magice”, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2018, p. 59, 60). Până și regele Hammurabi (1792-1730 î.d.Hr.), reformator juridic și religios, vedea în Marduk pe ZEUL prin excelență.

În viziunea sumeriană, lumea s-a născut din Oceanul primordial Tiamat (principiul feminin) și Apsu, zeul apelor dulci subpământene și terestre, al abisului și, mai târziu, al lumii morților (principiul masculin). Ei avură drept urmași pe Anshar (spiritul cerului) și Kishar (spiritul gleei, Ki), din care s-a născut, la rândul lui, zeul suprem Anû. Anû îi zămisli și el pe Éa (zeul care știe tot) și pe Enlil, echivalentul zeului aerului Shu din mitologia egipteană. Din Éa și soția sa, Damkina, se născu zeul întemeietor suprem Marduk. Dar Éa își ucise tatăl, pe Apsu, pentru a deveni rege. Zbuciumata Tiamat se pregăti de război în contra propriilor ei copii pentru a-l răzbuna, dar fu ucisă de Marduk, nepotul lui Anû, un uriaș împodobit cu toate atributele supremației: „Uluitor de minunată era statura lui mare, cu neputință de socotit cu gândul și greu de închipuit. Patru erau ochii lui, patru urechile sale. Când își mișca buzele, țâșneau vâpăi de foc. (...)”

Preamărit printre zei el avea statura mai înaltă și mădulare uriașe avea din naștere, mai presus ca oricare.”

Uciderea Tiamatei fu de o cruzime sublimă: „...Când Tiamat își deschise gura ca să-l înghită, Marduk stârni vântul rău ca s-o împiedice de-aș mai strânge buzele și vânturile îi umplură, furioase, tot trupul, pânțelele i se umflă și atunci ea își deschise larg gura. El ținti o săgeată, îi spintecă burta, îi sfâșie vintrele și o despică în două. Măcelărind-o astfel, îi puse capăt vieții, azvârli jos cadavrul și se sui peste el”. După ce făcu din ea sălașe cerești pentru zeii cei mari (Anû, Éa, Enlil), îi așeză capul sub un munte și atunci se deschiseră izvoarele: „din ochii ei, el slobozi Eufratul și Tigru (..).” O excelentă explicație a urieșeniei strămoșilor primordialii ai omului ne-o dă cosmogonia chineză, care are în centrul ei pe gigantul Pan Ku. Pe când haosul, Hun Tun, s-a lăsat perforat și a murit, din el a luat naștere universul. Acest proces dură 18.000 de ani, răstimp în care principiul pur Yang (masculin) a zămislit cerul, iar principiul tulbure feminin Yin a zămislit pământul. Între ele se afla un ou în care se desăvârșea Pan Ku, URIAȘUL PRIMORDIAL. După ce a stat în ou 18.000 de ani, Pan Ku a început să crească foarte repede (își schimba

înfățișarea de 9 ori pe zi) dar, fiindcă cerul se depărtase foarte tare de pământ, statura lui, care-l urma, a devenit gigantică.

Pan Ku s-a întins atât de mult încât a împins el însuși cerul mai sus și pământul mai jos, apoi a luat o daltă și un topor și le-a despărțit definitiv. Înțelepții veacurilor de odinioară spuneau că atunci când se bucură Pan Ku este vreme frumoasă, dar când e mânios, totul se înnoarează. Excelentă este însă transformarea sa de după moarte, descrisă astfel de Ma Sin (1620-1673): „Pan Ku, cel născut înaintea tuturor, s-a preschimbat cu totul înaintea morții sale: respirația lui a devenit vânt și nor, glasul s-a prefăcut în tunet, ochiul stâng s-a făcut SOARE, ochiul său drept s-a făcut LUNĂ, șira spinării și măduarele lui au devenit patru laturi ale lumii și cei cinci munți uriași, sângele lui s-a prefăcut în fluvii, tendoanele și vinele sale au ajuns să fie drumuri pe pământ, din carnea lui s-a alcătuit țarina de arătură de pe câmpuri, părul i s-a schimbat în puzderie de stele, din perii de pe trup s-au făcut ierburile și copacii, din dinți și din oase au răsărit aurul și pietrele, din măduva lui au ieșit la iveală mărgăritarele și jadul, iar sudoarea i s-a prefăcut în ploaie și rouă. (...) Gâzele, care trăiseră pe trupul lui, sub înrăurirea vântului, s-au făcut oameni”. (vezi Victor Kernbach, *Miturile esențiale*, pag. 63). Moartea lui Pan Ku nu este, prin urmare, altceva decât o renaștere a universului. Dacă apariția URIAȘULUI ARHETIPAL are în mitologie aceleași cauze ca apariția vieții înseși, în mitologia pelasgo-egeeano-ariană a grecilor, uriașii descind chiar din strămoșul zeilor URAN (Ur+An = Univers și Timp), sunt ai TĂTĂNELUI, prin urmare își au o țară și o civilizație a lor, considerată în antichitate ca aparținând VÂRSTEI DE AUR, când în grădina mamei sacre, Gaea, domnea fiul mezin al acesteia CRONOS/SATURN.

În „Theogonia” sa, Hesiod reface pe scurt acest parcurs pentru ca, în cealaltă lucrare celebră a sa „Munci și zile” să se ocupe de succesiunea de antropogonii la care a recurs Zeus, experimentul facerii omului nefiind deloc facil, ci trebuind să țină seamă de nevoia de readaptare periodică a speței la mediul natural ostil. Theogonia începe deci cu ivirea din HAOS a GAIEI (glia) și a lui EROS (amorul), „cel mai frumos dintre zeii nemuritori”: „Iar Gaia a odrăslit mai întâi o ființă deopotrivă cu dânsa, în stare s-o acopere întreagă, Uranos (cerul înstelat și infinit). Tot din Haos au apărut Erebus și Nix, noaptea cu spaimele lor, iar Gaia a dat naștere, de una singură, munților, văilor și mării „celei sterpe cu talazuri furioase”: PONTOS. Din îmbrățișările lui Uranos ea născu 6 TITANIDE asemenea: Okeanos (Dunărea), Koios, Krios, Hyperion, Iapetos și Cronos, mezinul „cel cu gânduri viclene”, precum și pe Theia, Rheia, Themis, Mnemosine, Phoibe, „cea încununată cu aur” și pe dragăstoasa Thetys. Gaia mai dădu la iveală pe Ciclopi, „cei cu inima aprigă”: Brontes, Steropes și Arges „cel cu sufletul plin de cruzime”, ei „semănând în toate cu zeii, de n-ar fi fost ochiul stingher ce le stătea în mijlocul frunții”. Gaia și Uranos mai zămisliră încă trei fii MARI ȘI PUTERNICI (uriași): Kottos, Briareos și Gyes, tustrei „plini de trufie”. Fiecare dintre ei avea câte o sută de brațe „izbucnind înspăimântătoare din umeri”, precum și câte 50 de capete „prinse între umeri de trupurile lor vânjoase”: „Și temută era forța grozavă care le întregea URIAȘA STATURĂ”. Dar Uranus nu-și iubi fiii, ci-i trimise la loc în sânul Gaei „care gemea din străfundurile ei”. Cu un cosor de oțel (zice Hesiod, în timp ce alții spun că de bronz) ea îl puse pe mezinul Cronos să-și mutileze tatăl. Din picăturile sângerei primite din plin în urma mutilării, Gaia le născu pe Erinii, pe MARI GIGANȚI „cu sclipitoare arme, cei care țin în mâini sulii lungi” și pe Nimfe, iar din spuma mării, unde ajunse până la urmă mădularul zeiesc, se ivi Afrodita, Eros și Himeros (dorul pățimaș) făcându-i imediat alai.

Theogonia se încheie cu creațiile lui NIX (Noaptea): Thanatos (Moartea), Oneiros (Visul), Hesperidele, Moirele, Kerelele „răzbunătoare și neînduplecate”, Nemesis (Norocul), o zeiță dublă, Geris (Bătrânețea) și Eris (Vrajba).

Antropogoniile încep cu „vârsta de aur”, aceasta fiind prima generație de oameni pieritori cu adevărat fericiți, a căror pierdere omenirea n-a încetat s-o deplângă: „Era în vremea când Cronos mai domnea peste cer. Ei (oamenii pieritori) trăiau ca zeii, cu inima lipsită de griji, departe și la adăpost de strădanii și de necazuri; Ticăloasa

bătrânețe nu-i împovăra, ci, cu brațele și genunchii veșnic tineri, ei se veseleau la ospete, de orișice rele departe. Iar când mureau, se părea că se prăbușesc în somn. Lor le erau hărăzite bunurile toate: țarina mănoasă dădea de la sine rod îmbelșugat și darnic, iar ei trăiau întru bucurie și pace pe câmpurile lor printre bunuri nenumărate”. „După ce țărâna i-a acoperit pe cei din stirpea aceasta”, ei deveniră „Geniile bune ale pământului”. „Apoi, mai târziu, locuitorii Olimpului au creat o stirpe mai prejos de cealaltă, o stirpe de argint, care nu semăna nici cu STATURA, nici cu DUHUL, celor din stirpea de aur”. Aveau o copilărie lungă (de 100 de ani) și o maturitate lipsită de cumpătare. Ceea ce îl supără însă cel mai mult pe Zeus este că ei nu se mai închinau preafericiților zei care stăpâneau Olimpul. Aceștia au devenit, după moarte, genii inferioare și erau numiți „Preafericiții din Infern”. Nemulțumit și de data aceasta, Zeus a creat a treia stirpe de oameni pieritori, o stirpe de argint: „o cumplită și puternică odraslă de frasini”.

Aceștia nu se gândeau decât la război și la fapte nesăbuite: „Ei pâine nu mâncau iar inima lor era ca oțelul țeapăn”. Arme aveau de bronz și tot de bronz le erau casele. Dar se prăbușiră și ei sub povara propriilor brațe și „plecară să mucezească în Hadesul înfiorător”. Atunci Zeus, fiul lui Cronos, făuri și cea de a patra stirpe: „mai dreaptă și mai vitează, un neam dumnezeiesc de EROI pe care-i numim SEMIZEI, și a căror vârstă a fost înaintea noastră pe nemărginitul pământ”. Dar și această mai izbutită creație pieri în războaiele stărnite tot de Zeus: „sub zidurile Thebei celei cu șapte porți”, iar alții „dincolo de genunea mării, la Troia, unde războiul s-a dus pe corăbii”. Thanatos însă, „care pune capăt la toate, i-a învăluit și pe ei”. Pentru meritele lor, Zeus le dăruie un trai și un locaș departe de oameni, statornicindu-i la marginile pământului, în „Insulele Fericirilor”, „la țărmul scorburilor adânci ale lui Okeanos/Dunărea, ca eroi norocoși cărora țarina rodnică le dăruiește de trei ori pe an o înfloritoare și dulce recoltă”.

Hesiod regretă că zeii nu i-au dăruit și lui posibilitatea de a face parte din această stirpe, ci din spița a cincea, de azi, stirpea de fier. Stirpea de fier veni să pecetluiească regresul evident al speciei umane, căci oamenii ei „nu vor înceta nici ziua să îndure oboseala și neazurile, nici noaptea să fie mistuiți de neliniști aspre. Ei se vor naște cu tâmpile albe. Tatăl nu va mai semăna cu fiul; nu-i va mai fi drag oaspetele dar nici prietenul prietenului; Fratele nu va mai îndrăgi pe frate. Ei nu vor avea decât dispreț pentru părinții lor îmbătrâniți; Bătrânii, care i-au hrănit, ei nu le vor da hrană; Niciun preț nu se va pune pe jurământ, pe bine; Respectul lor se va călăuzi către meșteșugul crimelor; Singurul drept va fi forța, iar conștiința nu va fi nicăieri; Lașul se va repezi la viteaz cu vorbe întortocheate, sprijinindu-se pe jurământ mincinos; Pașii tuturor mișeilor vor fi însoțiți de pizma cu grai amar și cu fruntea plină de ură (...) Numai tristele suferințe vor rămâne muritorilor și NU VA MAI FI SCĂPARE DE RĂU”. „Aidos (Conștiința) și Nemesis (Soarta răzbunătoare) se vor călăuzi la cer”. (Hesiod, Munci și zile).

Dacă Uriașii Primordiali au fost sacrificați de zeii întemeietori de lumi noi ca Marduk, Odin, Ahura, Mazda, Indra, Quetzalcoatl ori Jahweh, Zeus a fost nevoit să se lupte cu Titanii, Giganții și Ciclopul lui mai bine de 10 ani. Totuși lumea uriașilor nu s-a prăbușit din cauza intrigilor acestora ci datorită unor conflicte fraterne care au sfâșiat marele imperiu preistoric pelasg din interior: vezi înfruntarea dintre Thyphon și Osiris, conflictul dintre minoici și mycenieni, soldat cu distrugerea minoicilor de pe o parte, iar pe de alta, dintre minoici și athenieni, încheiat cu distrugerea Labirintului din Creta, în sfârșit înfruntarea enormă dintre atlanți și athenieni terminată tragic prin scufundarea Atlantidei și mai cu seamă războiul dintre greci și troieni, care a durat la rândul-i 10 ani, și care a însemnat un fel de mare capitulare a lumii vechi. Deși înfrântă, această lume s-a perpetuat tacit într-o altă suită de imperii: imperiul Macedonean (cu capitala la PELA), Imperiul Bizantin (cu capitala la Țarigrad/Byzanț); Imperiul Roman (cu capitala la Roma); Imperiul iudeo-creștin (cu capitala la Ierusalim) etc. dovadă că suflul uriaș al lumii vechi a refuzat să moară.

Din volumul „Țara sacră pe nevăzute. Uriașii (Eseuri și reportaje arhaice), Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2023

Ion Dulugeac

Tabloul de Bandayc

O liniște grea și rău prevestitoare se așezase peste biroul unde asistenta universitară Monica Reazem, corecta lucrările restanțierilor care susținuseră examenele din toamnă cu două săptămâni înaintea deschiderii anului universitar 1990.

Era primul an al democrației post decembriste, în care mulți nu știau dacă este adevărat sau nu precum și ce se întâmpla zi de zi în societatea românească, ușor deabusolată.

Dar asistenta, al cărui bărbat era bine situat ca director al fabricii Cesarom, lucra în învățământul universitar ca asistent principal al profesorului Dolphi Drimer, care din 1968 și până în 1971, fusese conferențiar, apoi a devenit profesor. Astfel, bărbatul devenise de nouă ani, șeful Catedrei de Tehnologie a materialelor de sudură, la Institutul Politehnic București.

În această vreme umbre înăbușitoare pătrundeau în biroul Monicăi, aflat la parterul facultății din Grozăvești, situată în buricul orașului de pe malul drept al Dâmboviței. Cum povestea asistentei era legată de șeful său, cel care la deschiderea Anului Universitar 1990, a lipsit fără știința cuiva, părea oarecum ciudat.

Femeia își aminti corectând lucrările, cum în anii '80, prietenul său, pictorul Mihai Bandayc, cel care locuia în Cotroceni, i-a oferit cadou amicei sale din tinerețe, un tablou pentru familia sa. Cadoul era dăruit numai pentru a-l ruga pe bărbatul ei să-l lase în fabrica Cesarom să-și fabrice plăcuțe de ceramică pentru o lucrare artistică proprie pe care urma ca să o pună în valoare la Slobozia.

Opera marelui pictor care ajunsese la secretară, femeia avea să o facă la rândul ei cadou, șefului său de la catedră, Dolphi Drimer, peste numai doi ani, la ziua lui de naștere. Tabloul primit la aniversare, avea să fie apreciat de profesor, iar acel gest l-a bucurat pe bărbatul bucălat cu păr lung, grizonant, omul știind că Bandayc era cotate bine în piața lucrărilor de artă.

Ziua adunase culori pestrițe peste oraș, iar deasupra acoperișului Bisericii Grigore Palama de pe alea ce ducea către Cheiul Dâmboviței, atârna un nor greu, vinețiu. Din acesta se rupeau fără grabă smocuri pufoase, care se târau pe furiș către Uzina Semănătoarea, în bătaia unui vânt uscat.

Poalele lor dezlănate păreau să atingă vârful clădirilor de pe alea din curte, și pomii care umbreau curtea și parcul Politehnicii.

Umbrele norilor se strecurau prin ferestrele mari de sticlă și vitralii, după care se tolăneau pe dușumeaua de curând spălată de Maria Radu, femeia ce lucra asistent în laboratorul de la chimie, angajată suplimentar de rectorat să facă curățenie prin facultate, pentru a-și ține fata la facultate.

La începutul acelei lunii de toamnă, în acea zi capricioasă de 15 octombrie 1990, Dolpfi Drimer nu a venit la deschiderea anului universitar la Politehnică. Venit însă la cursurile de după amiază, a chemat-o pe asistentă în birou și i-a spus, zâmbind:

– Cum a fost deschiderea draga mea. Am înțeles că a fost domnul Prim Ministru, Petre Roman, cred că nu a întrebat de mine?

– La final, la protocolul din Rectorat, a întrebat, dar i-am spus că sunteți internat la Spital, domnule profesor. De ce nu ați venit?

– Deoarece azi, am deschis anul, la universitatea mea proprie, cu denumirea Fundația Societatea „Ateneul Român” - Universitatea Ecologică București, care este prima instituție particulară de învățământ superior, fondată din data de 4 aprilie 1990, având cinci facultăți în spațiile fostului CC al PCR, căreia i-am dat numele: *Universitatea Ecologică*.

– Felicitări domnule profesor, sunteți mare, dar și un bărbat plin de surprize!

– Mă ierți Monica că nu ți-am spus, dar a fost o înțelegere cu cel care m-a ajutat.

– Dar cine este misteriosul personaj, șefule!, se interesează femeia curioasă.

– Draga mea, se numește Paul Cornea și a fost prezentat în februarie la o lansare de carte, de către Nicolae Marinescu pe care de o lună, l-am angajat profesor la una din facultăți.

– Dar ce putere are acest scriitor, care știu că a dat soțului meu o carte cu autograf, acum doi ani, când a fost să-și cumpere faianță de la Cesarom.

– După 10 ianuarie 1990, a fost secretar de stat la Ministerul Învățământului, până pe 30 iunie, când a plecat profesor asociat la Facultatea de Litere din Universitatea București.

– De ce nu a venit la dumneavoastră, la una dintre facultăți?

– Monica, am vrut, dar el a refuzat elegant, motivând că poate fi atacat de adversarii săi politici.

– Este un bun teoretician literar, cu interese în zona *literaturii comparate* și al *teoriei literare*, fiind autorul a numeroase lucrări în domeniile teoriei și istoriei literaturii, articole de critică literară, precum și studii de literatură comparată, adăugă bucuros, noul patron.

În acest sumbru peisaj de toamnă, biroul lui Drimer părea că este înghițit de negura norilor, care se revărsau amenințător peste cartier, umplându-l de întuneric și groază, lunecând către cartierul Giulești și Gara de Nord.

Clipele treceau repede și păreau neînsemnate, iar procesul de corectare al restanțelor a fost finalizat de Monica, care se apropia de biroul șefului său, cu repeziciune. În criză de timp, femeia acceptă să facă anumite treburi ale acestuia, iar prin stilul său șmecheresc, după ce a văzut lucrările, bărbatul a luat-o în brațe și a îmbrățișat-o părintește.

– Ce a fost asta, domnule profesor?, se minună femeia, trăgându-se înapoi.

– Mai ții minte că, acum câțiva ani, mi-ai făcut cadou un tablou a lui... Bandayc?

– Desigur, soțul meu a propus să vi-l ofer de ziua onomastică, adăugă femeia.

– Monica Reazem, tabloul acela, l-am pus în sufragerie lângă televizor, iar de câte ori îl privesc, îmi face viața mai frumoasă, și parcă mult mai luminată. Astfel că te rog să-i spui lui Bandayc, că doresc să-l văd și poate să vină la mine, ca profesor!

– Am să-i spun, dar știu că este profesor la IATC - *Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București*, care s-a redenumit anul ăsta, *Academia de Teatru și Film* și nu știu dacă poate veni la dumneavoastră.

– Dar tu de unde îl știi măi, doamnă Reazem, ți-a fost prieten, cumva?

– Nicidecum, domnule! A fost prietenul colegei mele de la cămin, așa l-am cunoscut. Acum zece ani soțul a colaborat cu domnul la fabrică, să facă o anumită ceramică pentru o lucrare. Tot atunci ne-a dat tabloul, pe care-l aveți în sufragerie, domnule profesor!

– Când a văzut tabloul la mine, Marinescu, a zis: Vinde tabloul ăsta, că dai de dracu!

– Și ce ați făcut, sper că nu ați vândut tabloul, domnule!

– Nicidecum, dar mi-a explicat că Bandayc, este un ardelean care a constituit o societate secretă SIRFA, alături de Fănuș Neagu, Nichita Stănescu, Ion Băieșu, Mircea Micu, Dan Claudiu Tănăsescu, Toma Caragiu, Ovidiu Iuliu Moldovan, Gheorghe Pituț, Piliuță și alții.

– Habar nu are, Marinescu ăsta, domnule Drimer! SIRFA a botezat-o Nichita Stănescu fiind beat, însemnând *Societatea Internațională Filantropică în vederea Renașterii Femeii prin Artă*. Rădăcina cuvântului vine de la o sticlă de suc, pe care Ștefan Stoian, un scriitor al cărui tată fusese bucătarul Palatului Regal, venise la întâlnirea lor, cu o sticlă numită Sofra.

– Draga mea, eu am auzit asta la ultima Olimpiadă de șah, mărturisii profesorul.

– Este adevărat, că timp de 25 de ani, domnule Drimer ați fost membru al echipei naționale de șah, dar și membru al echipei olimpice de șah, participând la patru Olimpiade, ca maestru internațional? îl chestionă asistenta sa.

– Desigur, doamnă, așa cum este adevărat că sunt patron la Universitatea Ecologică, moment în care apăru Dana și ceru Monicăi, două dosare de cercetare necesare catedrei sale.

Cei din Politehnică, inclusiv Dana Urs, numită șef la Catedra de Engleză făcea ultimele pregătiri înainte de începerea programului de studii din acel an, care începea de a doua zi.

De altfel, mulți din oamenii care lucraseră pentru Drimer aveau o părere proprie, despre faptul că plecase de la Politehnică. Ea spunea că trebuie să te încrezi în aceștia, ori până în pânzele albe, ori deloc.

În această privință, ea luase de mult o hotărâre, deși în timp avea să constate că unii au trădat-o pe frumoasa profesoară. Dana, auzind discuția, nu-și făcea griji despre lucrurile puerile, cum era trădarea lui Drimer, pentru că avea multe altele... pe cap.

Seara de octombrie se lăsă ușor peste oraș, lumina fiind din ce în ce mai slabă și difuză, iar un vânt cu miros dulceag de pește venea părând împins de crengile sălciilor din marginea râului ce traversa Bucureștiul.

Fluturi de noapte zburau liniștiți prin perdeaua neagră a întunericului nopții care se lăsa blând peste capitală. Câțiva stârci croncăneau ușor, în vreme ce briza apei, destul de rece, se simțea puternic. Făcându-se mai frig, femeia se îmbrăcă grijulie cu haine călduroase.

Vremea trecea cu bune și rele, iar credincioasa Monica lucra tot la Politehnică, făcându-și treaba cum știa mai bine. Mulți profesori plecaseră după Dolphi Drimer, alții au luat calea străinătății, din dorința unei vieți mai bune, odată cu instalarea democrației, astfel că peste patru ani, rămăsese fidelă institutului bucureștean.

– Dragă Monica, nu ai mers după șeful tău Drimer?, întrebă profesorul Ionașcu.

– Știți domnule profesor, eu stau aici că... aici îmi este locul!

– Bine faci draga mea, îi spuse profesorul Ujică, venit alături de Lelior Iacob, să asiste la un doctorat, și care o cunoștea pe fosta mână dreaptă, a profesorului Drimer.

- Pofțiți la o cafea cu domnul inginer la mine-n cabinet, rosti femeia.
- Cu drag venim, că trebuie să-l aștept să vină conferențiarul Păsărin, poetul nostru de la Iași, care apărău ca o nălucă și salută pe toți cei de pe holul din Politehnică, intrând în fostul birou a lui Drimer pe care-l păstora Monica.
- Domnule profesor, mi-a povestit cineva despre Nicu Ceaușescu, cum că, la o întâlnire cu activul de partid din nu mai știu ce domeniu, ținută la Păltiniș pe când bietul băiat era secretar PCR la Sibiu, se petrecu un lucru interesant, rosti olteanul așezat după studii în Copou.
- Spune dragul meu, Benone, să te auzim!, rosti calm Vasile Ujică.
- Se aflau la acea ședință, din vara anului 1986, când fiul lui Ceaușescu a intervenit după o oră de dezbateri, întrebând cine din sală are studiile făcute la... fără frecvență.
- Să nu spui că erau și dinăștia în sală, colegule!, adăugă Lelior Iacob.
- Au ridicat mâna aproape jumătate din sală și tot prezidiul, iar Nicușor le-a zis ca în pauză să-și facă bagajele și să plece acasă!
- Cum așa, chiar așa a făcut, domnule inginer?, se minună Monica.
- Da doamnă, așa a făcut. Lucrările conferinței vor continua cu cei care și-au făcut studiile la zi!, le-a spus Nicușor, senin.
- Dragul meu noi știam că la FF, sau cum spuneau ei, la „fără frică”, își făceau studiile toți activiștii de partid, adică îndeplineau o formalitate și deveneau licențiați!, mărturisă Ujică.
- Domnule profesor, **trebuie imediat făcut ceva ca să reparăm, să începem să refacem răul imens provocat societății românești de apariția învățământului privat, particular, se auzi glasul lui Ion Coja, invitat să asiste la doctoratul din Politehnică, unde Ujică era în comisie.**
- Domnule profesor Coja, ați publicat într-un interviu, textul profesorului Dan Ionescu despre halul în care a decăzut învățământul din România. Ce ne puteți spune?, zise Păsărin.
- Nu prea vreau!... Mi-e rușine, jenă, lehamite!... Dar n-am încotro și, mergem înainte.
- Dragă Ioane, crezi că este așa grav! adăugă Ujică mirat.
- Foarte grav! Vreau totuși să precizez că, nivelul învățământului universitar la FF, înainte de 1990, nu se compară cu nivelul facultăților particulare de... după 1990! Acela fiind net superior acestora, apărute ca ciupercile! Au fost la FF absolvenți care, au reușit și au dat doctoratul, „pe bune”!, afirmă senin profesorul Coja.
- Nu, ca domnii parlamentari care au trecut pe la felurite „fabrici de diplome”, singurele fabrici din România care duduie din plin!, adăugă profesorul Ionașcu, așezându-se.
- Ionașcule, aici ai dreptate. Iar dacă vorbim de marele dezastru provocat în învățământul românesc prin apariția „fabricilor de diplome”, mă văd obligat să pomenesc aceste două nume, ale celor mai vinovați de acest dezastru: Dolphi Drimer și Paul Cornea!
- De ce spui asta, profesore? îl chestionă Ujică, serios.
- Deoarece, acești doi inconștienți au săpat prima breșă, care apoi s-a lărgit și a devenit cancerul societății românești, domnule profesor!, adăugă reputatul filolog, cel care adesea spunea că doi oameni i-au orientat viața spirituală: Alexandru Graur și Petre Țuțea.

– Maestre, cred că exagerezi, zău așa, adăugă Păsărin căruia îi scrisese o recenzie.

– Dragă poete, să-l vezi pe comunistul Paul Cornea elogiind proprietatea particulară împinsă până la deținerea unei universități, este de noaptea minții! Ceea ce au realizat ăștia doi, nici măcar înainte de 1944, pe vremea burghezo-moșierimii, nu s-a pomenit. Lucrul acesta a fost pentru mine spectacolul trist al negării de sine, oferit de Paul Cornea!, mărturisii marele scriitor, publicist și jurnalist român.

– Știu că ai fost colegi, cum vorbește lumea universitară, spuse Dana, ușor emoționată.

– Da, am fost, este adevărat, dar unii calcă pe cadavre, pentru bani, frumoaso!

– Chiar așa poți să trădezi meseria aleasă și principiile de etică, măi Ioane?

– Domnule Ujică, nu a mai rămas nimic din Paul Cornea cel știut de mine din amfiteatrul Odobești, unde lua din când în când cuvântul și lumina conclavul de profesori și studenți! Nu mai am ce respecta! Nu a mai rămas nimic din ce respectasem cândva!, zise Coja.

– Dragul meu, este foarte dureros ce aud din gura ta!, se miră Vasile Ujică.

– Prietene Vasile Ujică, acesta a fost rezultatul înființării peste noapte a învățământului universitar particular, moșit cu discreție și eficiență de Paul Cornea, cel care a compromis iremediabil învățământul românesc... la toate nivelurile sale!, încheie cunoscutul scriitor.

– Am citit un interviu în care spuneți, citez: *Sfertodocții scoși cu ghiotura de Dolfi Drimer & comp. nu au ajuns numai în Parlamentul României și în Guvern, mii dintre ei au ajuns și vor continua să ajungă la catedră, prin școli și licee, sunt acum profesori care predau elevilor propria lor incultură și impostură, bezmeticeala arogantă din tărtăcuța lor seacă! Și mai ales, vor afișa în relațiile cu elevii și părinții disponibilitatea la fraudă, fraudă care pe ei i-a făcut din nimic intelectuali, ditamai profesorii, unii chiar universitari!* Credeți că așa este?

– Dragul meu tânăr profesor și poet, cred cu tărie acest lucru.

– Este foarte grav și destul de dureros, ce afirmați domnule profesor.

– Da. Asta este marea contribuție a lui Paul Cornea ca ministru, în 1990! A dus de răpă învățământul românesc! A făcut-o pentru banii lui Drimer? Pentru ce ai făcut-o, domnule Paul Cornea? Că nu de prost ai făcut-o!, rosti retoric filologul, moment în care secretarul facultății îi invită în amfiteatru, iar în urma acestora, Monica, fosta secretară a lui Drimer, se minună de ce auzise în scurta discuție din biroul său.

După discuția tăioasă din biroul său, femeia își plimba privirile asupra celor ce treceau spre sala mare unde se ținea doctoratul, când intră Dana, care se așeză la biroul de lângă fereastră. Cum era vechea cunoștință a Monicăi, femeia de vreo cincizeci de ani, părea la fel de voinică precum profesoara Mureșan care avea biroul alăturat de Monica. Dana, părea că zâmbește pe ascuns.

Nevasta lui Robi Urs, de înălțime medie, era mereu îmbrăcată elegant. Purta în aceea zi, o fustă pepit asortată cu o bluză roșie, ciorapi cu model ce-i scoteau în evidență picioarele bine proporționate, iar chipul ei, se asemena celor de pe efigiile grecești de la Pantheon. Avea mâini mari, frumoase, iar părul negru și cărlionțat căzându-i neglijent pe umeri. Cele două au continuat să lucreze fără a mai scoate o vorbă, cu gândul la ce auziseră de la cei care plecaseră la susținerea lucrării de doctorat, ținut de profesorul Șonea, un mare iubitor de cai de rasă.

Casa bătrânei

Nu știu cum au perceput alții momentul întâlnirii lor cu lumea în care au fost aduși și dacă asta a avut o semnificație specială pentru ei, dar eu, în mod sigur am purtat permanent cu mine amprenta acelui moment și a acelor timpuri. Voi rămâne veșnic recunoscătoare casei care m-a primit sub acoperișul ei la sfârșitul acelei ultime jumătăți de secol, care a însemnat pentru mine Casa mea. Casa mea, ca și Mama mea, ca și Țara mea, unice și de neînlocuit, oricât de multe case, mame și țări ar exista pe lume. Deci, casa mea din Aristide Briant nr. 5, (azi Câmpineanu), a fost și a rămas a mea doar în suflet, căci în realitate era doar o casă în care părinții mei stăteau cu chirie la stat, împărțind cele patru camere ale apartamentului de la etajul doi, cu familia avocatului Renea, care avea și el o soție și două fete.

De ei, ne despărțeau două uși înalte din lemn, cu frumoase profiluri ornamentale, din păcate baricadate și camuflate de mama sub niște draperii groase, cu rolul de a izola cât de cât fonic, spațiul care ne aparținea. În plus, față de restul chiriașilor, noi aveam privilegiul unei bucătării separate, de care probabil nu ne-am fi bucurat dacă vechiul apartament n-ar fi fost gândit să aibă și o cameră pentru servitoare, transformată ulterior în locul în care mama putea găti liniștită. La comun rămăsese doar holul și baia, care, chiar dacă o împărțeam, exista! - ceea ce însemna mare lucru pe vremea aceea. Holul prin care intra fiecare în semi-apartamentul lui, era de fapt o verandă largă întinsă de-a lungul tuturor camerelor, luminată toată de ferestre care dădeau spre curtea interioară. Acolo era locul jocurilor mele de poveste cu Irina, mezina familiei Renea și prima mea prietenă pe care am iubit-o nespus, chiar dacă era mai mare cu patru ani decât mine. Era o fetiță slăbuță, negricioasă, cu ochii mari, negri și părul buclat, deosebit de vioaie, vorbăreață, plină de imaginație și talente. Cu ea cântam, dansam și alergam toată ziua pe verandă, visându-ne ba niște zâne bune, ba niște prințese, fetele unui mare împărat care locuia în Castelul ce se întrezărea maiestuos și romantic, undeva dincolo de ferestrele verandei noastre, printre frunzele grase de iederă ce îmbrăcau ca o blană verde, toate zidurile curții interioare.

Clădirea aceea masivă și sobră, cu balcoane, turnuri și arcade împodobite cu profiluri ornamentale ce ne stimula din plin imaginația, chiar exista! Era vechea clădire a Școlii de Arhitectură care într-adevăr a rămas de atunci, Castelul meu pentru tot restul vieții, pe holurile căruia mai târziu peste ani, am pășit și în realitate. Despre bătrâna proprietăreașă a casei în care stăteam, am aflat mult mai târziu că i se îngăduise să locuiască împreună cu fiul ei, în camera servitoarei din apartamentul de la etajul unu. Soțul îi murise de supărare în momentul în care le-a fost luat totul, iar povestea aceasta mi-a umbrat în mare măsură bucuria de a mă fi trezit la viață în eleganța și rafinamentul casei lor încărcată de parfumul și atmosfera aristocrată a anilor „la Belle Époque”, de care, probabil că din acest motiv, am rămas pe veci îndrăgostită.

Nu pot înțelege nici acum cum a reușit femeia aceea să supraviețuiască nedreptății umilitoare de a trăi înghesuită în cămăruța fostei servitoare, asistând cum o grămadă de străini îi invadează casa și viața, cu sumedenie de troace, gălăgie și existență proletară. Din fericire, ca să zic așa, printre ei ne mai aflam și noi cei de la etajul doi, familia alor mei și cea a avocatului Renea, care, intelectuali fiind, erau în stare să aprecieze la justa valoare locuința pe care o primiseră, fără să o agreseze cu prost gust, ci străduindu-se chiar, să o păstreze cât mai aproape de vechea ei eleganță și atmosferă.

Ai mei, chiar dacă erau tineri și la începutul căsniciei, au încercat tot timpul să păstreze nivelul rafinat pe care-l impunea casa. Mama, o ființă cu bun gust, foarte sensibilă și pretențioasă, a fost în mod special atentă la cum urma să arate interiorul viitorului nostru cămin. Ambițioasă, a reușit cu mari eforturi să facă un împrumut la Banca Națională unde lucra, ca să cumpere „de ocazie” de la un evreu scăpătat, un dormitor deosebit și elegant, împreună cu candelabrul lui de alabastru. Mobilierul era din lemn de trandafir lustruit, în culoarea mierii, combinat cu o tapițerie de pluș roșu-orange și curbat pe la colțuri în stilul ArtDeco al epocii tocmai apuse. Aranjat cu multă preocupare estetică - pasiunea mamei - noul mobilier părea făcut special pentru acele camere înalte și spațioase, astfel că în plin început de comunism feroce, deși stăteam cam înghesuți în acel apartament înjumătățit, locuiam totuși ca niște adevărați mici burghezi.

Dormitorul alor mei, cu candelabrul lui de alabastru ivoriu, m-a petrecut în timp prin toate casele în care am locuit. După ce au dispărut ai mei, din admirația și respectul meu pentru rafinamentul acelor vremuri pe care am rămas iubindu-le, l-am salvat cu greu peste trecerea anilor. Din păcate însă, îmbătrânit, depășit și total neadecvat apartamentului de bloc comunist în care am ajuns să locuim până la urmă, nu-și mai găsește nicăieri locul, zăcând și azi într-o cameră nefolosită, până când va dispărea și el în negura timpului, odată cu toate amintirile vieții mele. De sus, prin geamurile verandei în care ne jucam zilnic, o zăream uneori pe bătrâna proprietăreașă stând la fereastră ore întregi, înțepenită într-un scaun, cu ochii pironiți în verdele iederii de pe ziduri, plecată sigur cu gândul într-o lume pe care numai ea o cunoscuse și care nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Mică, slabă, adusă de spate, albită și cu mâinile uscățive abandonate pe marginea ferestrei, era o apariție stranie pentru toți chiriașii casei. Îi spuneau „Baba”, însă îi vorbeau cu respect, conștienți fiind că făcea parte dintr-o lume dispărută, pe care, ei doar și-o puteau imagina. Nu știu de ce, copil fiind, figura ei mă fascina. De câte ori apărea, o studiam curioasă și-mi plăcea să o privesc ca pe un personaj de poveste. Nu mi se părea deloc o zgrițuroaică cum se vorbea, ci mai degrabă o bătrână sărmană și nespus de tristă.

Când era frig sau urât afară, apărea îmbrăcată bizar, cu capul acoperit de o pălărioară veche și ponosită, - odată elegantă, - și cu o blană de vulpe rufoasă înfășurată în jurul gâtului, de ne băga puțin în speriet și pe mine, și pe Irina. Dar ea rămânea întotdeauna aproape statică și, bineînțeles, inofensivă. Oricum, de-a lungul timpului am rămas cu un sentiment aparte pentru această apariție, căci alături de ingerul alb ce încerca să iasă din faianța sobei lângă care dormeam și de Castelul meu, întrezărit de la ferestre printre frunzele de iederă, făcea parte intrinsecă din povestea casei și a primilor ani ai copilăriei mele, pe care am purtat-o permanent în suflet de-a lungul vieții. Teoretic, în peisajul orașului, o asemenea casă ar fi trebuit să rămână o bijuterie emblematică ca stil arhitectural. Fostul proprietar, soțul bătrânei, un negustor prosper la vremea aceea, - care făcuse infarct când i-au luat-o, - o construise în jurul lui 1900, cu toată responsabilitatea și seriozitatea vremii. Ridicată pe o structură din lemn, cu amplele ei verande de la etaj închise în totalitate, cu ferestre spre curtea interioară, cu magazinele ei la stradă și atelierele din curte unde se ajungea printr-un gang ce avea o poartă mare din lemn sculptat la intrare, casa a rămas să păstreze în timp, ca o amintire tristă, atmosfera acelei perioade înfloritoare de avânt negustoresc, care făcuse din Bucureștiul de atunci, Micul Paris.

Din nefericire, după schimbările din '89, sărmana casă a fost retrocedată unor urmași fără posibilități materiale, rămânând părăsită și pustie, ani de zile. Astăzi agonizează încă, dărăpănată în centrul unui București impasibil, frângându-mi inima ori de câte ori trec pe lângă ea, neputincioasă, văzându-i draperiile vechi atârând dramatic peste ani, la ferestrele ei nemișcate. În spatele ușii ferecate, pe care o mai încerc zadarnic din când în când în trecerile mele pe lângă ea, mă gândesc că sufletul ei a rămas închis acolo, abandonat în lumea lui de altădată, chemându-mă, așteptându-mă și privindu-mă cu un reproș infinit, de sus de la ferestrele din spatele acelor draperii, cu ochii triști ai bătrânei proprietărese.

Un tablou

Eram singură. Soțul mă părăsise pentru o persoană mai tânără și mai atentă cu destinul ei. Prietena mea, Flori, tuna și fulgera. Și împotriva lui, „un nemernic” și împotriva mea, „o proastă”.

– Cred că nu mai e nevoie să-ți spun că ești de vină.

– Nu, Flori, știu că întotdeauna sunt eu de vină. Și când o să mor, tot eu...

– Bineînțeles! Vei fi de vină pentru că nu ești în stare să lupți pentru tine. Ai fost prea alintată în copilărie și nu ai învățat să ai dinții și ghearele ascuțite.

– Ca tine.

– Da, ca mine. Eu am fost nevoită să lupt. Și o să izbândesc în viața asta de nimic. O să fiu mai tare ca ea. Îmi pare rău că tu ești așa slabă. Că nu te autoapreciezi. Că te pierzi... În sfârșit, fiecare cu Destinul ei.

O clipă tăcerea a plutit între noi. Mă gândeam că are dreptate, că așa dur, aproape brutal cum sunau vorbele ei, aveau totuși un sâmbure de adevăr. Parcă mi-a ghicit gândurile. Întotdeauna telepatia funcționa între noi.

– Sper că înțelegi că mă reped că sălbatica la tine pentru că vreau să te scutur... să înțelegi că e cazul să te trezești, să lupți pentru viața ta. Ești așa de bleagă că mă scoți din minți. Țip la tine, dar... sper că știi că țin la tine mai mult decât la oricine altcineva... în fine, să lăsăm dulceleagăriile.

Am dat din cap repede, surprinsă și aproape jenată de brusca declarație. Dar asta era Flori. Un ghem de contradicții. Mereu în gardă să își ascundă latura delicată, de teamă să nu fie rănită...

A continuat mai liniștit.

– Te rog ceva. Să nu aud nici un NU. Vreau să te vezi cu un coleg de al meu, e pictor și vrea să facă un tablou, o femeie obișnuită – scuză-mă... - și nu are bani să plătească un model. Mă ajută? Nu trebuie să te dezbraci.

Dincolo de mica răutate și de ironia finală la adresa pudicității mele exagerate, bănuiam și altceva. Flori încerca să mă cupleze cu cineva, mai ales că era un tip din anturajul ei, deci „de calitate”...

Am acceptat, după o jumătate de oră în care Flori mi-a demonstrat că trebuie să mă rup din preocupările banale pe care le am și să îmi îmbogățesc anturajul cu oameni valoroși. Eram încă înduioșată de momentul anterior, așa că nu am considerat necesar să îi răspund. Dar eram în același timp conștientă că Flori, așa agresivă și nerăbdătoare cum era, îmi dorea binele. Așa că l-am cunoscut pe Bogdan, un pictor destul de interesant care începuse o serie de portrete și care, după ce m-a studiat îndelung, făcându-mă să îmi pierd răbdarea și intimidându-mă, a spus cumva superior:

– Bănuiesc că nu vrei să încercăm un nud. Flori mi-a zis că ești o pudică înrăită.

– Mda... și mie mi-a zis că vrei portretul unei femei banale. Ți se pare că o gospodină gătește în pielea goală?

A râs. Avea un râs frumos și m-a făcut să îl simpatizez.

– Ai dreptate, dar când te-am studiat mi-am dat seama că ai un corp frumos și ar fi fost interesant să îmi schimb subiectul.

Asta m-a mirat, chiar m-a flatat

– Vezi prin haine?

A mormăit:

– Un artist poate să vadă prin haine. Ce zici?

– Zic... două lucruri. Primul, privirea ta ageră de artist s-a lăsat înșelată de aparențe. Nu am un corp frumos, dimpotrivă, sunt cam grasă – numai bună pentru o *crătiștă*... Și doi, cred că ar fi nevoie de ceva mai mult decât trei vorbe, ca să uit de „pudicitatea exagerată”.

M-a studiat din nou, din cap până în picioare, s-a apropiat cu obrăznicie și mi-a scos blazerul pe care îl purtam ca să mai ascund defectele, mi-a deschis doi nasturi de la bluză, și-a purtat mâinile de-a lungul corpului meu împietrit de jenă, toate astea în timp ce eu rămăsesem nemișcată, parcă vrăjită de tupeul lui. S-a depărtat, și-a aprins o țigară și m-a privit din nou, cu atenție.

– Nu ești grasă. Ești o femeie solidă, o femeie și jumătate. Nu ai grăsimi flasce pe tine, ai o masă musculară fermă, sunt sigur că nu poți fi ciupită, pentru că ai carnea tare. Nu ai o burtă căzută până la genunchi, fundul e ridicat ferm. Dacă te-aș farda cum știu eu, ar ieși un portret bun. OK. Să trecem la treabă. Discutăm mai târziu despre nud. Îmbracă-te cu hainele alea și să nu mai pierdem vremea.

Eram la el acasă, singuri, după cum nu se auzea nici o mișcare în jur. Își modificase apartamentul, transformase una din camere în atelier, înlocuise linoleumul clasic cu gresie, la fel ca și în sufragerie, cum aveam să constat mai târziu. Pereții erau plini de tablouri, presupuneam ale lui. Îmi plăceau și mă bucuram pentru asta, pentru că speram că portretul meu va fi la fel de interesant. În timp ce mă schimbam (ieșise totuși din cameră, cu un zâmbet îngăduitor) mă gândeam că sunt înconștientă să fac asta în casa unui necunoscut, mai ales că asigurările lui Flori nu aveau o valoare foarte mare în fața mea.

Realizarea portretului a durat vreo zece ședințe. Veneam la el după-amiaza, direct de la serviciu, ca să mai prindem lumina naturală. Lucra foarte concentrat, cu veșnica țigară în colțul gurii și cu sticla de băutură alături. Se purta aproape protocolar, parcă bănuindu-mi temerile, altfel nefondate. Doar în prima ședință, arătase cu un gest către sticla de vodcă.

– Să știi că toți artiștii consumă ceva în timpul lucrului. Presupun că nu preferi droguri. Flori mi-a spus că ai avut probleme cu fostul soț, așa că îți înțeleg reticențele. Nu mă îmbăt, să știi. Dar noi avem nevoie de asta, chemăm inspirația, depășim realul, trecem într-o stare imponderabilă de culori și sentimente...

Așa era, nu se îmbăta. Doar că vorbea foarte mult, filozofa, aproape că mă fascina cu discursurile despre pictură, despre nuanțele sufletului pe care trebuia să le prindă într-un portret. Mă privea cu ochii ușor mijiți și simțeam parcă acea privire scotocindu-mi sufletul. Aproape că am fost ușurată ca de o povară în ziua în care a rostit:

– Gata! Ultima tușă. Stai puțin!

A scos dintr-un dulap o sticlă de whisky și mi-a turnat un pahar, mi l-a întins și apoi el a sorbit dintr-o suflare aproape un sfert de sticlă.

– Uită-te!

A întors șevaletul. Am rămas fără cuvinte. Eram și nu eram eu. Da, semănam. Dar mai era ceva...

– Știu ce vrei să spui. Are un aer pe care nu vrei să-l recunoști. Am pictat ceva din interiorul tău, pe care-l ascunzi cu multă grijă... asta ești tu...

S-a apropiat de mine și m-a mângâiat pe obraz.

– Îți place?

„Mângâierea, sau portretul?”, aș fi întrebat, devenind dintr-o dată încordată. Sticla se topise mai mult de jumătate. Am afirmat din cap. El m-a luat de umeri, apoi mi-a desfăcut părul care crescuse destul de lung și care fusese strâns pentru portretul modestei femei obișnuite, care se dovedea a fi totuși o femeie misterioasă...

– Îmi place foarte mult. Ești un maestru.

– Ce zici... discutăm și despre următorul tablou?

Mâna i-a alunecat ușor de-a lungul meu, mi-a deschis nasturii de la bluză și, înainte de a mă dezmetici, m-am trezit aproape dezbrăcată.

– Să înțeleg că... vrei să îți pozez chiar acum?

S-a depărtat puțin, râzând. A aruncat pe gât ultimul strop din sticla de whisky.

– Nu, nu acum. Acum aș vrea să... să te dezinhibi puțin. Să poți să îți porți corpul prin fața mea fără să te jenezi. Pentru început, să umbli goală prin camera asta, știi, asta e una din lecțiile de la actorie, ca să devină liberi de reticențe. Ce sunt hainele, în definitiv? Niște paravane după care ne ascundem, sclavii unei „civilizații” impuse. Trebuie să te dezbari de bariere. Să te cunoști și să te apreciezi. Să te înveți, să îți descoperi potențialul. Ești un diamant neșlefuit... Fă dragoste cu mine, acum, aici!...

M-am blocat, dar numai puțin, pentru că așteptam propunerea, de mai mult timp.

– Fă dragoste cu mine, reține, nu sex, dragoste! Ai să uiți de inhibiții. O să te simți eliberată. Actul iubirii descătușează...

Mă învăluia discret și convingător. Cu mare greutate am reușit să mă scutur de vraja pe care o arunca asupra mea ca o plasă fermecată.

– Și dacă... refuz?

– Nu poți să refuzi.

Nu am înțeles prea bine ce însemna fraza asta și nici nu am apucat să mă gândesc prea mult, pentru că m-a cuprins cu brațul, mi-a mângâiat obrazul și m-a sărutat ușor, fără brutalitatea la care mă așteptam. I-am răspuns fără exagerare, ca să nu îl stârnesc prea tare. A început să mă mângâie cam dezordonat, dar cu aceeași delicatețe. M-a luat în brațe mai ușor decât aș fi crezut și m-a dus în dormitor. Îmi bătea inima atât de tare că aveam impresia că se aude.

– Mă duc puțin la baie... Așteaptă-mă!

Am rămas ceva mai mult în baie, temându-mă că din moment în moment voi auzi un ciocănit în ușă. Mă simțeam încolțită. Nu știam cum va reacționa la un refuz categoric. Și nici nu puteam să fac dragoste cu un om atât de beat că sigur nu și-ar fi amintit nimic a doua zi. Am pufnit în râs, privindu-mi imaginea în oglindă. Doar asta mă oprea? „Îți cam place de el, nu-i așa? Ți-ai cam potoli setea de dragoste, nu neapărat de cea carnală, ci de puțină duioșie...”

Îmi plăcea, da, dar mirosul de alcool îmi răscolea stomacul. Nu aveam nevoie de o experiență de genul acesta. Am ieșit din baie hotărâtă să încerc să-i schimb cumva intențiile.

Bogdan dormea, prăbușit pe spate, de-a latul patului. Am respirat ușurată, am trecut în atelier și am căutat o foaie de hârtie, pe care am scris cu o pensulă înmuiată în vopsea roșie: „Mulțumesc! Iartă-mă!”

Am ajuns pe jos acasă, deși distanța era destul de mare. Simțeam nevoia să pun puțină ordine în gânduri... dar și în simțuri. Aproape regretam că fusese atât de beat. Îl bănuiam foarte tandru, pasionat și delicat în același timp... Da, reușise să mă tulbure.

Am vorbit a doua zi cu Flori, care m-a vizitat surprinzător, parcă se aștepta la acest deznodământ, poate știa sau chiar ea îl încurajase „să mă readucă la viață”. Nu părea că este de acord cu mine, pentru că plecasem așa... Dar vocea nu îi era foarte sigură.

– Din câte îl știu eu, Bogdan nu e un mascul feroce care tabără pe o femeie fără voia ei. Nici nu a fost nevoie de așa ceva vreodată, femeile i-au căzut totdeauna în brațe. Cred că ai emanat și tu o anumită simpatie... sau disponibilitate, dacă vrei.

– Da, cunosc teoria. Masculul vine când pisica ridică coada... Poate ai și puțină dreptate. Doar că nu vreau alcool în preajma mea, înțelegi? Poate să aibă orice alt defect, aș lupta cu el, dar poate avea și orice calitate, nu mă interesează dacă intervine alcoolul. Bogdan este un tip deosebit. Recunosc. Am trăit lângă el niște momente foarte interesante, o intensitate pe care nu am mai găsit-o la nimeni.

– Și nu poți face o derogare de la principii? Nu poți trăi asta până la capăt?

– Nu, Flori, nu pot. Cred că dacă aș merge mai departe totul ar fi la fel de intens cum sunt momentele în care filozofează, în care divaghează. Ca o muzică specială care te îmbată. Cred că m-aș îndrăgosti de el.

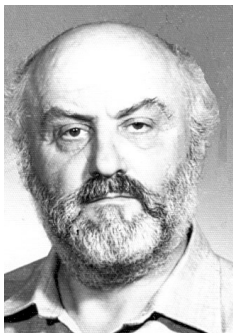
– Și ce ar fi rău în asta? Tu chiar nu poți să-ți depășești constrângerile autoimpuse? Nu poți să trăiești liber, pur și simplu doar să trăiești momentul? Ești o femeie singură, ești tânără, de ce să nu-ți trăiești viața? Crezi că îți va ridica cineva statuie pentru că te călugărești?!

– Nu e vorba despre asta... Încerc să îți spun că nu aș suporta o luptă cu alcoolul, prefer să dau bir cu fugiții, cât încă nu e lupta mea. Să nu îmi spui că sunt lașă. Pentru că aș fi așa dacă m-aș lăsa prinsă într-o poveste de dragoste. Care ar fi doar povestea mea, pentru că el e doar un artist care a văzut ceva în mine. Măine va vedea în altcineva. Și nimeni, nici măcar eu nu l-aș acuza pentru că un alt „model” i-a incitat interesul. E un artist, asta e viața lui. Dar pentru mine nu ar fi o poveste trecătoare. Nu poate fi. Nu sunt construită așa, înțelege!

Cred că Flori era de acord cu mine în adâncul ei, pentru că nu a insistat.

Mi-am văzut de viața mea încercând să uit acest intermezzo. Undeva în București exista o reprezentare a mea, misterioasă, care îmi aparținea fără să-mi aparțină. Am încercat să mă detașez și să mă recufund în problemele casnice obișnuite... Bogdan nu a mai luat niciodată legătura cu mine.

Am aflat peste câțiva ani că l-a răpus o ciroză. Într-o expoziție „în memoriam”, pe care o pregătiseră câțiva colegi de ai săi, am văzut tabloul care mă arăta lumii, așa cum puțini mă văzuseră. L-am privit mult și am plecat cu o senzație nelămurită de vină...

Necazul lui Cartuș

Era toamnă târzie. Vănam cu fratele meu, Aurică, prin măgurile care începeau să se salte din umbra caselor Ogoranilor. Dădusem drumul copoiului Cartuș, un câine din rasa ardelenească - pe care curând l-au înghițit depărtările, cu urcușuri și coborâșuri, unde, fără câine, vânătoarea ar fi aproape imposibil de practicat.

Noi ne-am așezat în țiitorile știute și... fiecare împovărat de gândurile lui, nu prea departe unul de celălalt, și așteptam cu înfrigurare, chefnitul câinelui și umbra de năluca a vânatului care, odată urnit, nu avea altă ieșire decât spre puștile noastre. Stam nemișcați, ca și coloanele de argint ale fagilor, din care se scuturase aproape întreagă arama frunzelor care sunau uscat, la orice adiere de vânt sau mișcare a pașilor.

Ne alesesem bine locurile, în așa fel încât să cuprindem sub privire toată panorama de neclintit a pădurii. Gândeam noi, fiecare în felul său, că dintr-o astfel de așezare nu putea să nu cadă ceva. Mai vânasem în aceste păduri și cunoșteam bine locurile.

*

Așteptasem, în statornicia de stâncă a trupurilor noastre, preț de un ceas și mai bine, iar pădurea stătea în aceeași tăcere și nemișcare.

Deodată respirația ni s-a oprit și, instinctiv, am încheștat mâna pe patul armelor. De undeva, din adâncurile fără margini ale munților, bătând ca pe coardele unui țambal, se auzea lătratul ascuțit, ca o chemare, al câinelui. Niciodată nu dădea glas fără pricină. Acum, chefnitul venea sfoară către noi. Cum stam ceva mai sus, înfipt în jumătatea pădurii, trăgeam cu ochiul și spre fratele meu, așezat la gura unui pârau, din care se deslușea clocotul unui puhoi de apă, care, scăpat din strânsoarea stâncilor, se repezea într-o viroagă, purtându-se mai departe spre albia vijelioasă a Dâmboviței. Câinele - Cartuș - cum îi spuneam noi, venea înghițind depărtările. Îl auzeam tot mai aproape, și tot mai tare ne băteau inimile de emoție.

*

A venit așa până la un loc, pe creasta înaltă a pădurii. Așteptam ca glasul lui să se rostogolească peste mine, dar n-a fost așa. Scurt timp, el amuți, ca apoi să-și reia mai furios lătratul atât de cunoscut. Tăind pădurea de-a curmezișul și dându-și drumul pe povârnișurile ei, un vulpoi ca o flacără roșie se îndrepta în goană spre cealaltă parte, unde

păzea fratele meu. Țineam să aud trăsnetul cunoscut al puștii lui, dar... De abia am putut să deslușesc o pleznitură seacă, așa cum ai rupe un gătej uscat, când calci din întâmplare pe crengile căzute ale pădurii. Pocnetul capsei și atât...

*

La auzul acestui țăcănit, vulpoiul își dădu drumul într-o fugă amețitoare. *Cartuș* se năpusti mai aprig după el, prăvălindu-se peste râpi, întinzându-se și desfăcându-se ca un resort viu, ce nu mai cunoștea măsura.

Ce faci, stăpâne? Doar ți l-am adus în țeava puștii?! Ce, te-ai prostit?, parcă, ar fi vrut să spună câinele în graiul său. Fratele meu rămăsese înlemnit și mut. Nu i-am zis nici eu nimic. Doar mi-am aruncat, dojenitor, privirea spre el... Acum se trezise din acea toropeală și urca panta agale spre mine. Sub talpa lui, frunzișul avea sunetul unor foi de aramă. Ochii săi albaștri pluteau ca într-o ceață, tulburi.

– S-a dus!, rosti el cu părere de rău în glas...

– Așa e când lași să se amestece alții în treburile tale delicate!, am zis eu. Să te ajute copiii la încărcatul cartușelor?!

– Fetele mele, Viorica și Florica, spuse el, trăgându-și răsuflarea. N-am avut de lucru și, la insistențele lor, le-am lăsat într-adevăr să mă ajute la încărcatul cartușelor!...

Auzi?

Să mă ajute?!

Ce minte și la mine!..

Fetele n-au pus pulbere, taman în cartușul cu care ar fi trebuit să dobor vulpoiul.

Așa, a pleznit doar capsă...

Ce să le faci?

Sunt copii!

Și noi am fost bântuiți de curiozitate la vârsta lor! Norocul vulpoiului!... Măăă, dar era frumos! Tare frumos! O mândrețe de guler ar fi ieșit din blana lui! Ei, acu' ce să-i faci? Când nu e să fie! Ce n-ai avut nu poți pierde!, spuse el, dându-și repede căciula de pe fruntea înfierbântată spre ceafă. Acu' n-ai ce-i face! Să ne căutăm norocul în altă parte rosti împăcat o clipă cu sine.

– Da, să ne căutăm norocul, sau poate ne caută el pe noi în tăria pădurii!, îl încuviințai eu, cu emoție și vizibilă părere de rău în glas.

Și, tocmai când dădeam să ieșim în poiană la luminiș, undeva departe, departe, spre piscurile Găvenii, se auzea glasul îndârjit al lui *Cartuș*... ca o săgeată străbătând adâncul ce se așeza între noi. Și astfel, cu pași mărunți, prin lumina frământată a acelei amiezi, ne îndreptăm către el.

Acolo sus, ne aștepta bunul nostru prieten, copoiul *Cartuș*.

*

Alt cândva

Poate că ceea ce am să vă spun chiar s-o fi întâmplat cândva...

Pe când somnul se apropia amenințător de mine, de parcă m-ar fi drăgălit, într-o noapte senină de sfârșit de mai m-am trezit senil că încep să visez. Se făcea că împletesc aurite fire de borangic cu plăpânde visuri îndepărtate, unele datând, culmea, chiar dinainte de a mă naște. Ciudat, nu?

În urmă cu ceva timp, ca vechi locuitor al orașului care vara poartă pantaloni scurți, în timp ce cei mai mulți dintre oamenii-bărbați preferă cracii lungi, am pornit de-acasă (articol) nehotărât, fără o țință (piept) anume, mai bine spus mă îndreptam de spate spre nicăieri-ul vieții mele, oriunde se va afla acesta, acolo unde voi fi așteptat cu cheia de aur a orașului, oricare ar fi fost, așteptat de nimeni.

La ieșirea din bloc, dacă o fi existând, a trebuit să ridic Cerul ca să pot înainta; coborâse atât de jos, părând că ar vrea să se îmbrățișeze cu Pământul. Sau să-l înghită? Plecând din acest punct al dubidității, gândul îmi era în întregime ocupat de nemți/ruși, pardon, de o nedumerire care mă frământa ca mâinile unei gospodine de la munte (le lui Venus): oare cui folosește o barieră ridicată de mai toți urâtă, însă niciodată coborâtă; dar pentru cine ar trebui coborâtă? Poate doar pentru unii, dacă or exista și dacă singuri se vor înhăma la așa ceva, ieșind în șir indian, cu capul ridicat a făloșenie semeață, din grajdurile lui Augias, transformate ad-hoc în adăposturi pentru oameni. Oricum, pe orice parte aş întoarce-o nu pot să nu vă spun că sunt pregătit, precum felul doi de gospodina de mai sus, să vă **ne lămuresc** pe toți, nu contează în legătură cu ce.

Așadar, la ieșirea pe unde se intră, trecând precaut pe lângă ei, câțiva vecini, aflați în față cu spatele la viață, tușeau neîntrerupt fiindcă de ceva timp li se defectase întrerupătorul abținerii și scuipau în neștire, improșcându-mă cu ceva din interiorul lor vecin cu... întreruperea. Definitivă. Mi-am pus în funcțiune ștergătorul de scuipat de pe parbrizul de plexiglas al obrazului și, uscat și curat, am trecut mai departe, cu intenția de a nu fi prea aproape, urmărind doar de la câțiva centimetri hârjoana îngerilor de deasupra capului meu. Îngeri care, din motive doar de ei știute, mi-l îndreptau cu ochi cu tot spre granița orizontului, acolo unde nu vedeam decât linii verticale. Mergeam probabil relaxat din moment ce țineam nasul ridicat a superioritatea ce-mi fășnea pe nări, împreună cu știți voi ce. Stare dată și primită de făloșenia „existentului” care are un evident și asumat ascendent față de (aproape) inexistenți, cei care, Dumnezeu știe cum, prin ce minune, totuși fac umbră pământului. În locul meu.

Ajuns pe trotuar, oscilând dacă să merg înainte sau înapoi, oricum era același lucru manual în care nu eram obligat să investesc altceva în afară de macramé și igliță, am văzut în fața mea un om ce părea cam de aceeași vârstă cu mine. Dar cu siguranță era mai tânăr, fiindcă mergea cu spatele spre sensul meu de mers, oricare ar fi fost acela, cel fără niciun sens. Privind printre gene, obicei genetic, din străbuni, ar zice unii, cei care n-au, i-am

zărit acestuia printre coaste plămânii ciuruiți de perforatorul Covid, mormăind sinistru: „vai, m-au ciuruit!”; bietul om trăgea, nu, nu să moară, nu încă, asta se va petrece în curândul apropiat, așadar, trăgea în pieptul aproape gol plinul de aer din exterior direct printre coaste, una fiind Eva. După câteva clipe, bătrânul, ținându-se de Eva, cu ochii ieșiți din orbite, urlând șoptit pentru ultima oară, s-a aplecat subit și a... plecat. O fi ajuns nicăieri? Stau și mă întreb: ce fel de viață o fi având moartea asta?!

(Probabil că) nu știu de ce dar chiar atunci mi-a venit tiptil în minte, poate ca o contrapondere, unul din acele momente în care de undeva, de oriunde, se aude o piesă muzicală ireproșabilă, la auzul căreia pentru o clipă simți că ți se oprește respirația. Iar omenirea, cuprinsă de același fior liric, se oprește în loc să o asculte, ținând ochii închiși a plăcere extaziantă, vede frumosul din oameni, sensul și rostul vieții, mătasea mângâietoare a trăirii. Dar oare ce m-a apucat, ce gând nebun mă bântuia! Derutat, dar stârnit, ca o ploaie rapidă de vară datorită norului ce se abținuse toată primăvara și care acum se slobozea, îmi priveam chipul nedumerit în luciul unei posibile, rezultat al ploii și mă întrebam, cu mirarea întinsă pe toată fața: oare să fiu eu îndărătnicul acela care tot încearcă să spargă o piatră cu un ou? Și dacă totuși, prin absurd, reușesc?

Cu toate aceste incertitudini și nebuloase adunate în spatele frunții brăzdate cu șanțuri adânci de prea trecuta vreme, bulversat și dezamăgit, am făcut cale întoarsă, deși chiar nu apucasem să mă depărtez, meditănd curent alternativ când la ce-mi venise în minte mai adineauri, când la ce nu o să-mi mai vină vreodată. O, Doamne, de s-ar mai putea! Măcar o dată.

Însă, înainte să mă întorc, nu mă întrebați unde, nici de unde, nu-i treaba voastră!, poate cândva, când n-oi mai fi, coborât prin ridicare în golul plin de nimic al inefabilului infinit brăncușian, vă voi povesti acest lucru, cu condiția să fiți și voi de față. Așadar, revenind pe linia continuă, cu banii câștigați la roata cu care îmi învârteam restul de viață am cumpărat de la un câmp întins în imaginația mea patru petale de mac(i). Două pentru mine ca să mi le pun sub braț și să încerc să zbor în cerc în jurul meu și alte două pentru necesara transfuzie de alt personal, poate chiar unul neuman, de care omenirea ar avea nevoie, aflată de ceva vreme în moarte clinică, fiind internată aproape în totalitate la cea mai apropiată policlinică. Folosind sângele deja coagulat, de teama de a i se da o întrebuințare neadecvată, extras cu sila în întregime din culoarea lor, a petalelor.

Aș fi putut, dacă m-aș fi opintit mai strașnic, să apuc de coadă chiar Calea Lactee, care, ea însăși temătoare, speriată, era chiar mai albă decât Albă ca Zăpada, fără pitici. Cea care când moare, când trăiește, de parcă ar fi veșnică, făcând în ciudă celor care doar trăiesc temporar sau doar mor permanent. Mă refer la permanentul definitivului.

Ca premiu internațional că nu știu să înot, deci nu există riscul să mă înec fiindcă nu intru nici în / nici la apă, m-aș îneca poate doar bând o înghițitură de apă plată combinată cu un litru de palincă, așadar, de milă, de voie de nevoie mi s-a permis (provizoriu) să mă forțez ca o născândă. Și să-mi împing gândul peste gardul de verzi și uscate al verilor (ce încă îi mai am) cu iz de toamnă și care refuză să mai treacă în iarnă din cauza frigului. De care și eu mă tem, mai ales de cel permanent, care nu are niciun fel de întrerupere.

Mai nehotărât decât la plecare și cu tristețea întinsă, strat subțire, pe toată fața ca o mască a mirării întrebătoare am urcat treptele scării din fața blocului, în timp ce Cerul tot cobora spre Pământ; aproape că se unise cu el. Fără intervenția ori acceptul marilor puteri.

În fața liftului m-am izbit violent de umbra bătrânului tânăr care tocmai plecase; era vie și părea sănătoasă. Generos cum sunt, chiar am vrut să o las în banii ei, dacă i-

ar fi avut, dar mi-am dat seama că seamănă cu o vecină care șade aproape permanent cu mâna pe clanța ușii de la intrare, părând că ar vrea să iasă. Acea doamnă care de câte ori mă vede, mă privește ca la Pro Tv când televizorul e închis și invariabil mi se adresează politicos de ce să nu recunosc, mă întreabă dacă am treabă; civilizat (cum ar trebui să fiu) îi răspund că nu, dar am să urc să vad dacă nu cumva am. Nu înțelege, nici eu nu înțeleg, ce vreau să spun, dar dă din cap fără să vrea, invers decât bulgarii; are un mic (cu)tremur căpătat în chiar seara zilei de 4 martie 1977. Eram de față. Cu ai mei.

Sprijineam cu privirea mobila să nu se scumpească. Ce vreți, asta îmi amintesc! Oi fi rămas și eu un pic...? După ce am urcat, am coborât imediat să o asigur pe vecină că poate am treabă. Abia atunci a înțeles! Însă nu a scăpat prilejul să mă întrebe candid, folosind un cuvânt pe care nu-l stăpânea, deși era proprietară, îndeajuns, punând accentul pe **N: venish?** I-am răspuns că da, venii, și da, s-ar putea să am, după care am urcat din nou în apartament căutând treaba prin toată casa.

Apoi, obosit de la atâta căutare, speriat de ce mă urmărea în trezie, am căutat ascunderea în somn. N-am găsit-o, visul a devenit coșmar. Viu.

TARZAN JUNGLARU'

Cu ceva vreme în urmă, în timp ce așteptam un prieten la aeroport, printr-o, nu știu cum este nimerit să-i spun, (ne)fericită întâmplare, am fost martor (tăcut, un pic și pentru că nu credeam că-i posibil) când Tarzan, zis și Omul Junglei, a fost adus printre oameni. Chipurile pentru a se familiariza cu noi, cu oamenii, a primi educație și în final pentru a se încerca civilizarea sa.

Tocmai coborâse din avion, când, chiar în clipa în care ni s-au intersectat privirile, am simțit și eu și el că avem ceva a ne spune. El, naivul, necunoscătorul, că se bucură că a ajuns printre oameni, eu, păcătosul de mine, de-aicea și rușinea, eram trist, fiind convins că a făcut o alegere greșită. Însă ne-am spus aceste lucruri doar din priviri, fiindcă era greu să ajungi la el, fiind înconjurat (auzi tu!) în loc de fiare de (!) bodygarzi, astfel că nu am reușit decât să ne salutăm prin înclinarea capului de la distanță. De la distanța dintre un om liber care era pe cale să nu mai fie și un altul care voia să fie altul, nu neapărat în locul său... cel de dinainte. Se uita nedumerit, dar deloc temător în jur. Poposise la întretăierea dintre două lumi, în care cea dintâi încă nu (se) pierduse.

Era primăvară.

Oricum am lua-o, doar el era cu adevărat om al naturii... și poate va rămâne. Premoniție?

Și eu eram om al naturii, dar, vai, unul artificial! Eram, putem spune cu îndreptățire, deși pare cam mult spus, un surogat de om, culmea, multă vreme mândru de ce sunt.

Fusese convins - greu, ușor, nu știm - să părăsească locul unde se afla, numit de noi cu suficient dispreț sălbăticie, pentru a se alătura lumii din care ar urma(ar trebui?) să facă parte.

La început, privind ceasul, urmărea iureșul secundarului mișcându-și capul în mod sacadat, în sensul înaintării acestuia, crezând că așa trebuie procedat. Doar în prima zi. În a doua, a treia, altele, apoi altele...

În mod firesc, prin aspect și ținuta inițială reprezenta o curiozitate a naturii, așa că a fost purtat în mai toate orașele, mici sau mari, de se uitau copiii ca la urs(ul Baloo), chipul său era afișat pe clădiri și pe mijloacele de transport în comun, care nu aveau nimic în comun cu ceea ce reprezenta el. Saluta, dădea „bună ziua” la toți prin simpla înclinarea capului, nu învățase încă să poarte o conversație, fie ea oricât de simplă, de restrânsă. Cu toate astea ajunsese cunoscut în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, a făcut înconjurul tuturor televiziunilor mergând, îndrumat profesionist de cei care-l manipula (în ce scop oare?), de-a dreptul, ca prin junglă. A ocupat, singur stăpânitor chipurile, prima pagină a ziarelor și revistelor, era o vedetă, ce mai! Nimerise în grădina zoologică a omenirii, chipurile neîngrădită. Lume atrasă de inedit și senzațional.

Cu toate că avea un nume, unul de toată omenirea cunoscut, i se spunea, de către cei care-l aduseseră, „Comis Voiajor”. Să fi simțit ei ceva?

Culmea este că aici, în această lume în care duci lipsă de atâtea, capeți orice nu ai nevoie. Umbla îmbrăcat la patru ace, mereu proaspăt ras, parfumat, șpreiat... Fetele, femeile, cu buze mai groase și mai răsfărțate decât ale maimuțelor de-acolo de unde venea el, îi pipăiau mușchii prin croiala hainei, dorindu-și să n-o aibă! Insensibil, dacă nu cumva din bun simț, așa needucat cum era el, le mulțumea cu o fluturare de mână. Se străduia din răzputeri să nu se manifeste primitiv. Altfel, se simțea tare încântat de atenția și interesul cu care era înconjurat. Totuși nu înțelegea de ce cei mai mulți dintre oamenii întâlniți se închideau în muțenie, ori își fereau privirea, ca o găină care se prefăce că nu vede cuțitul. Nu reușea să-și dea seama ce nu era în regulă cu ei. De ce anume se ascundeau, cu ce greșeau/ greșiseră, nu putea să priceapă. Totuși, un posibil răspuns începea să prindă pojghiță. Să fi fost vorba de păcatele oamenilor, păcate ale căror umbre se tot lungeau? Ajungând deja până la el. Așa părea. Deja i se învălmășeau în cap frânturi de înțelegere, care asamblate cât de cât, fie și rudimentar, îl duceau cu gândul că lucrurile se întâmplau altfel decât își închipuise. Acolo, aici, în această lume în care nimerise se dădea lupta între adevăr și minciună, luptă din care adevărul ieșea de fiecare dată cu capul spart...

După câteva săptămâni începuse deja să tragă o linie sub cele petrecute, întâlnite până atunci. Era clar că pentru a înțelege și a se înțelege cu lumea avea nevoie să învețe, să învețe, să învețe... învrednicindu-se mai degrabă la înțelesurile zilei care urma, conchizând că omul, deci și el, nu pățește decât ce îi e sortit.

Era greu de găsit...

*

Încă din cele mai vechi timpuri oamenii au simțit nevoia să se unească în grupuri mici la început, apoi din ce în ce mai mari, ajungând la adevărate comunități, tocmai pentru a-și procura mai lesne cele trebuincioase, dar mai ales pentru a se feri din calea fiarelor, ei înșiși trăind până atunci printre ele. Numai că, nu după mult timp, animalele din ei au început să se trezească și, devenind jivine, să revendice poziții de conducere, să-și însușească realizările altora ceva mai pașnici, ori mai fricoși. Așa cum se întâmplă și în zilele noastre.

Pace înseamnă liniște.

Cuvântul Pace se conjugă perfect cu cuvântul Mamă, fiindcă unde altundeva decât la pieptul mamei, copii fiind, găsim liniștea și siguranța primelor clipe și primilor ani. Odată ce creștem, animalul din noi se dezvoltă, apoi unii, mulți din păcate, se transformă în adevărate fiare, devin sclavii pornirilor instinctuale. Mai abitir, uneori, decât fiarele din junglă.

Pacea, în sensul cel mai uzitat al cuvântului, urmează războiului. În accepția oamenilor. În cazul animalelor, fiind atât de diverse, de diversificate, războiul este permanent, dar exclusiv din nevoia de hrană. De cealaltă parte, oamenii simt nevoia de făloșenie, de împăunare, de umilirea altora, urmate îndeaproape de cea de ură, de plătit polițe, de răzbunare...

Ușor, ușor învățase să cântărească la rece. Căința nu doar părea una sinceră, chiar era. Nu dorea să ajungă nici domn nici tovarăș. Gândul, nestăvilitul gând îi zbură către... acolo unde se simțise în largul său.

După o anumită perioadă, când chiar nu mai speram, aseară m-am (re)întâlnit, de această dată față în față cu Tarzan Junglaru'. Așa mi-a plăcut mie să-i spun încă de la început, iar el, deși nu m-a auzit, sunt sigur că ar fi fost de acord. Era singur, scăpase de puțină vreme de sub supravegherea „binefăcătorilor” săi, complet dezorientat, nu știa cum să se/ o întoarcă. Să o întoarcă față de mine, parcă auzind ce gândisem despre el atunci, la aeroport. Sau să se întoarcă acolo unde se simțea cu adevărat liber, neîngrădit de nicio opreliște. Era dezamăgit de perspectiva de a continua să înainteze într-o astfel de viață, într-o astfel de lume, lume doar cu numele, stingher în comunitatea oamenilor, una cu mult mai feroce decât cea a fiarelor din jungla din care tocmai venise. Și pentru asta era dispus să încalce toate regulile statuate de progres și civilizație (iete, ciciu!), începând cu cele de circulație, mergând pe contrasens, depășind pe linia continuă, pornind chiar din acel moment, deși ziua (nu cea de Apoi, nu încă!) era pe sfârșite. Era îmbrăcat la fel cum venise, (aproape) dezbrăcat...

Era toamnă.

În mod ciudat, n-am schimbat nici măcar o vorbă, nici nu știam dacă învățase să vorbească, să spună ceva cât de cât inteligibil. Ne-am privit doar. Eu simțindu-mi nodul din gât fixat între nedumerire și nălucire, mă uitam la el în timp ce se îndepărta. Nu înainte de a mă lua în brațe și a mă ridica până la nivelul ochilor săi, care parcă îmi spuneau cât de milă le este de mine. O lacrimă de bun rămas prindea formă de inimă plânsă în colțul ochilor săi atât de senini și prietenoși, iar eu, stânjenit, cu vorbele blocate în șir indian în preajma nodului lui Adam, mi-am coborât privirea apăsată de oceanul de lacrimi care se pregăteau să se reverse peste fața-mi de om fără nici o șansă de a rămâne... om. Și am rămas așa, cu privirea agățată de silueta celui (dorit de unii) semen al nostru, eu, om al prezentului, sălbaticul inutil domesticit, fără nici un viitor, gândind la lumea lui, cea de dincolo, cea atât de liberă, cea fără de oameni. Nu știm cât de fericită, dar cu certitudine una naturală, firească, unde ai doar mamă, nu și neamuri, ori prieteni ca să fii nevoit să devii sentimental, îndatorat ori obligat să zâmbești forțat.

În schimb, noi, neplecații, de câte ori ne vom privi mâinile vom zări în jurul lor cătușele. Cele ale civilizației.

Nici măcar nu mă gândesc cum îi este/ va fi dincolo, fiindcă știu deja...

În imaginația Eului trăiesc fericirea vieții

Mulțumesc, prin rugă, Creatorului pentru sănătatea și unicitatea fiecărei clipe. Iubirea de la Dumnezeu este în tot, în cuvântul scris, în pasul din roată, în tot din ceea ce sunt, poet, scriitor, jurnalist, virgulă și punct. Adâncit în tocul dintr-o călimară, lângă Tine Doamne trăiesc în inima muntelui și-i iubesc măreția. Sunt un fir de apă, un susur din istoria clepsidrei care ne tot curge. Privesc afară, totul este alb, pe pervazul ferestrei din camera albă orhideele mă cheamă să le iubesc, să le admir și să le îngrijesc cu meticulozitate, așa cum o fac mereu. Fulgii mari de zăpadă au îmbrăcat în mantie albă copacii și florile din grădină. În casă, nepoții se întrec în glume și ghidușii, după ce au stat lângă cuptor așteptând nerăbdători să guste din brișe. Clara, nepoata mea, intră în redacție, cu zâmbetul ei atât de pur.

– Ce faci, scumpa mea?

– Bunicule, ți-am adus brișe, știu că îți plac, le-am pregătit cu mâinile mele!

O îmbrățișez cu infinită căldură, emoția este copleșitoare, nepoții au crescut sub aripa mea protectoare, am lăsat în grădina serilor poveștile pe care le spuneam, uneori se aude numai ecoul..., timpul se grăbește într-o direcție bine definită. Eu, scriitorul timpului meu, sunt ancorat în propria-mi trăire, scriu din călimara simțirii, respir prin cuvânt, în ritm amețitor mă îndrept către mâine, cu voia Tatălui Ceresc. În dimineața ne ninsă surăd pe marginea gândului, știu ce am de făcut cu iubirea, o voi dărui mereu celui mai frumos chip cu suflet de înger. Desenez dorința sufletului cu scânteia ochilor, pictez pasiunea prin culorile minții, trupul arde la flacăra senzualității, imaginația zburdă pe pânza destinului scris în Cartea Sfântă.

– Ce m-aș face fără Eul din Sine?

– Aș alergeră înspre Tine dinspre Sinele unui Tu.

Ce magică-i viața când există pictura, însăși esența culorilor, pictorul, tabloul, pasiunea, iubirea! E soare pe chipul iernii, buzele sărută raza fericirii din grădina casei de pe deal, florile și-au așezat pe cap voalul pur al îmbrățișării anotimpului alb. Ce peisaj de basm pictează zăpada timpului meu! Pe fruntea Eului scriu povestea iubirii născute și dăruite de Bunul Dumnezeu.

– Cine ești Tu, cine-mi sunt Eu?

– Tu îmi ești Tot, Har, Sine, Bunul meu Dumnezeu! Eu sunt numai dacă Tu spui „Da”, azi..., mâine..., Te aștept cu ruga Sinelui dintr-un credincios Eu.

Doamne, rugă pentru dragoste, pentru bucuria lăsată de Tine, în fiecare casă! Ce fericită-i viața dacă ești cu cel iubit la același spectacol al trăirii, la concertul care poartă un nume... compatibilitate! Am renăscut în brațele femeii cu pântec din lumină, viața îmi dăruiește o lecție de filosofie a iubirii. Visez cu ochii deschiși și înțeleg cât de prețioasă-i lumina care-mi arată drumul spre casa albă.

– Unde te voi găsi, Sfântă Poruncă?

– În rugă, scorpion rebel, magică până a harului din Cer!

Uneori nici nu știu de unde vin sau unde merg, imaginația se joacă cu mine, o las în pace, nu mă pun la mintea ei, alerg spre brațele sorții, spre femeia cu buzele uscate de dor și rujate cu speranțe. Senzualitatea și pasiunea sunt mistuitoare, încerc să aflu parola trupurilor, enigma care-i cuprinsă în nesecata atracție a culorilor din frumusețea atâtor petale.

- Oare voi reuși în neimaginata vâltoare?
- Cred că da, ambiția zodiei este prezentă și ea în jocul dragostei.

În miezul iubirii străbat faleza fericirii îmbrăcat în veșmântul memoriei, gândul își scrie recunoștința mersului nesătul de seducția aceluiași ruj. Neîncetat, timpul îmi fură din viață un verb, ninsorile-și sărută albul din pomii vieții, libertatea fulgului își străbate trăirea în sania din lemn cu tălpici din flori de cer. Visul meu hoinar trăiește setea buzelor roșii, foamea rotundelor coapse și atingerea sânilor, vis, la fel de hoinar, precum îmi este gândul nestrunit de căpăstrul necuvintelor.

- Unde vor ajunge fulgii de nea ai gândurilor mele?
- În palma destinului din înserare.

M-am logodit cu iubirea, o trăiesc în libertatea de a fi Eu, Eul de lângă Ea, femeia cu chip de înger, clipa care a venit și nu va pleca din inima mea. Pe culmea Sinelui, te iubesc, fir de dor! Spune-mi, cum să nu te divinizez? În acordurile din valsul luminii sărut inelul din degetul promis și opresc o lacrimă de fericire, o ocrotesc cu amprenta iubirii celeste. Ascult refrenul pasiunii, e atâta dor în privirea de dincolo de nașterea altei dimineți...!

- Ce ar fi dacă aș păși tiptil spre ortografia dorinței?
- Aș putea să mă așez la masa tăcerii să scriu poemul unui fluier de anotimp?

Zâmbesc. Scriu elegia dragostei, din metafore îi împletesc o brățară, din versuri îi fac cercei. Pășesc elegant peste vreme, niciodată nu-i prea târziu pentru a fi fericit, niciodată nu-i prea devreme să răspunzi prezent când iubirea te cheamă într-un poem cu drepturi de autor. Îmi e teamă de înșelări și te chem aproape, iubita mea cu surâsul verde. Alături de femeia iubită, în izvoarele trăirii pure, dansez melodia naiului din ape, fără să vreau zăresc lacrima fericirii aninată într-n cercel și aflui parola unui timp, femeie ultimă.

- Unde te pot afla, cuvânt din târziu?
- În alfabetul dragostei, scorpion născut devreme, devreme în târziu.

E atâta echilibru în „nebunia” mea de om cu... minte, sufletul meu renaște neconținut cu iubirea femeii atât de sensibile, cu dragostea ei nemăsurată. Nețărâmură-i liniștea Eului, sărbătoarea ne bucură inimile, suntem întregul dintr-un univers al creației umane.

- Cum să nu iubesc această minunată stare?
- Nu ai cum să nu îi mulțumești Divinității, scorpion renăscut dintr-o stare...

Surăd. Surâsul scorpionului spune atât de multe, femeia visului înțelege chemarea pasiunii și jocul dragostei, totu-i o splendidă coregrafie a trupurilor care ard. În camera albă se scrie cea mai frumoasă pagină din lecția iubirii. Buzele se „zdrobesc” într-un spectacol pasional, degetele „desenează” cercuri concentrice pe trupurile catifelate, nimic nu poate fi comparat cu senzualitatea clipei.

- Oare-i vis sau asta-i trăirea din „Tainele scorpionului bonom”?

Retrăiesc ce a fost scris în Cartea Destinului, rescriu în pagina prezentului ce-mi e sortit în Universul Creștin. E atât de duminică, sunt fericit după ce am fost la Gala de Excelență a Dragostei. Ce extaz, ce bucurie! Retrăiesc și rescriu trăirea, iubesc și tot iubesc, asta fac pentru că asta știu. La ceasul dimineții împletesc clipele trăite, între mine și ecou sădesc imaginile magice având motto-ul „doar tu ești ziua mea”, în eseul meu ești iarăși tu, oriunde aș fi ești numai tu, cifra inimii, cheia viselor, însăși poezia. Adeseori îmi e frică să te strâng prea tare în brațele cuvintelor, nu mi-ar ajunge treptele silabelor, nici seara care urcă prin mine pentru a putea ajunge la buzele tale. Citesc filă cu filă din anotimpul trăirii, al câmpului verde inundat de soarele din privirea celei mai sensibile flori, floarea cu tulpina dreaptă, neatinsă de furtuna întrebărilor pământeste.

- De ce eu? De ce acum? De ce...?
- Pur și simplu, destinul picură trăirea peste privirea de foc a clipei celeste.

În balanța de argint, măsura timpului efemer a calculat cu precizie, ziua, ora, secunda chemării. Cerul a aprins luminile din altarul rugii, pe ușa Bunei Vestiri a pășit Ea, raza dorinței bărbatului ne(împlinit). Impecabilă și sfioasă, îmbrăcată în rochie albă de borangic, mi-a pătruns în sânge și curge-n aval spre noi și noi necunoscute, pretutindeni suntem protejați de forța divină care-i prezentă în universul nostru. Și a fost o sărbătoare!

În enigma adevărului se descifrează zâmbetul scorpionului rebel, un zâmbet fericit, o metaforă și un cuvânt, Ea și El, povestea Lor, undeva într-un colț din eter.

– Doamne, cum să-ți mai mulțumesc?

– Prin ruga ființei tale, așa cum o faci mereu, acolo pe muntele vieții tale!

În brațele iubitei mele am aflat, puțin câte puțin, înțelesul destinului dintr-un tablou pictat cu surâsul cerului definit în culoarea unei simfonii celeste. Bunul Dumnezeu mi-a scris menirea, să fiu boem o viață-ntreagă, întotdeauna într-o impecabilă sinceritate, stăpânul absolut al dreptului la visare. E atât de seară, am sosit din brațele iubirii în neodihna Scorpionului. Am văzut-o de aproape și am înțeles viitorul cuvântului care-i poartă numele. Seara urcă prin noi și aprinde lumina timpului pentru a ajunge la buzele visului cu rădăcinile-n mine. Trec zilele, trecem și noi agățați de sfoara vieții, trecem aliniați ușor, ușor, în destinul sculptat pe coperta amintirilor.

– Ce-mi mai doresc?

– Să mă oprești o secundă în minutul tău, femeie din ceasul sorții.

E atât de iarnă! Îți sărut urmele pașilor ce s-au căutat printre alții, găsindu-se în Sine o floare, o comoară într-un anotimp predestinat să fie al iubirii.

– Ce ai făcut cu mine, soartă?

– Am așezat inelul sensibilei inimi pe portativul adevăratei iubiri.

Ce spectaculoasă sărbătoare a fost într-un ianuarie! Desenul minții m-a surprins cu sărutul uitat pe umerii flămânzi de roua dimineților, o splendidă iubire a culorilor vii. Scriu și re trăiesc senzualitatea clipelor trăite, o inegală poveste de dragoste, un joc al trupurilor într-o lumină difuză. Respir iubirea și beau un pahar cu șampanie în cinstea unei zile cu iubire neegală.

– Reverență, sfântă fecunditate, pictură dintr-un magic tablou de iarnă, îți mulțumesc pentru că știi să fii femeie în culorile pastelate de pe șevaletul unei vieți trecătoare!

Mi-am înșelat metafora cu o femeie, i-am dăruit un autograf pe coapsa rubensiană, era într-o noapte hibernală, nu, nu a fost aseară.

– Ce pot să fac să fiu iertat?

– Să transform lacrima gândului în cerneală?

– Bătăile inimii în cuvinte?

Se face liniște înainte de răspunsuri, ascult tic-tac-urile trăite-ntr-un vis de iarnă și alunec ușor spre foșnetul de liniște dintr-un eseu. Privesc în ochii timpului semnătura sufletelor pe portativul de culori din camera de oaspeți a eleganței. Prin valul vieții se ating degetele noastre, se doresc trupurile noastre, se iubesc sufletele noastre, și totuși... clepsidra ne curge.

– Oare ce știe nisipul clepsidrei, oare înțelege frumusețea curgerii?

Zâmbesc! În palma destinului se odihnește zborul unui strop de inimă. De ieri îi mulțumesc destinului pentru azi, de mâine voi rescrie ce mi-a fost scris azi. După azi, mâine, de mâine voi rămâne precum azi, îmbrățișarea din oglinda lacului cu nuferi. Scriu trăirea, trăiesc să scriu lângă femeia timpului, lângă ea am învățat zborul, prin ochii ei am găsit drumul de la capătul potecilor, însăși liniștea unui Val. Închid ochii și-mi deschid mintea la pagina din secolul trecut, atunci m-am născut pe un pat din dragoste divină, dintr-o lume ireal de frumoasă, dintr-un colț de cer albastru.

– Mulțumesc, Sfinte Mare, Sfinte Doamne pentru părinții pe care mi i-ai dat!

– Cine sunt ca să fiu, într-o lume în care m-am regăsit cel mai iubit fiu?

– Fiul cuvântului, Slavă Îi dau Celui de Sus!

Anii din timpul meu argintiu sunt o permanentă sărbătoare, am trăit-o în zborul împlinirilor pe scena pavată cu petale de catifea, petale care au fost așezate cu grijă și meticulozitate de Ea, de femeia cu privire de foc, cu(minte) ageră. E întotdeauna prezentă în ființa mea, Eu sunt prezent în sufletul Ei plămădit din credință, urzit cu blânde povețe din Cartea Divină.

– Slăviți fie părinții, Ei sunt începutul, Universul nostru, fără de care noi nu am fi fost...!

Privesc fotografia de familie, lipsește motivat tata, elegant îmbrăcat a plecat să se întâlnească cu părinții lui într-o lume mai bună. Duminică am îmbrățișat-o pe mama, era frumos îmbrăcată, tocmai sosise de la biserică. S-a bucurat, spunându-mi: „ai venit bradul meu!”! Era în pragul ușii, era fericită să mă vadă. M-am așezat lângă ea, pe patul cu așternutul alb. Avea în ochi lacrima bucuriei, râdea în hohote povestindu-mi boacănele pe care le făceam cu fratele meu în copilărie. De mult nu am mai râs așa...!

– Ce poate fi mai emoționant decât glasul mamei?

– Vocea propriilor copii, zbenguiala nepoților, sau... cine poate ști?

Cu pasul sufletului, liniștit de chipul mamei, m-am îndreptat spre mașină, am privit-o făcându-i cu mâna icoanei mele, maica mea prea albă. S-a inserat pe ulița amintirilor, mă uit peste timp și mă opresc la fila prezentului catalog. E pictat cu ortografia sufletului, e scris într-o caligrafie a inimii care bate pentru a trăi iubirea dăruită de Creator. Admir jocul culorilor, e un tablou de vis cu ramă din Eu pentru Ea, pentru femeia cu ochii de „nu mă uita”.

– Cum este scorpionul din mine?

– Iubește oamenii cu o singură față și iubita mea este unul dintre ei... unică în felul Ei.

Ea este ecoul pereche din nesfârșirea cuvintelor care însoțesc nopțile albe spre verdele zorilor, spre firul de iarbă ce are cheia lui, cheia sol. Cu palmele ridicate spre Cer mă refugiez în ceea ce vreau să fiu, izvor de trăire, setea fiecărui gând, o invitație la a fi ceea ce sunt.

– Oare sunt firul de iarbă care are cheia lui?

Geana zorilor mi-a amintit să nu uit mirosul iubirii, culoarea făgăduinței, inegalabila-i rugă. Cu ceva ani în urmă, surprins de iubire, am înțeles cine sunt și unde mă aflu în propria-mi lume. Ce vis, ce visare, câtă fericire poate fi dacă te regăsești în tine, în Sinele trupului care poate fi neobosit de ani...! Setos de iubire am primit de la viață perla coroanei, o inestimabilă comoară, dragostea femeii cu chip de înger. E asemenea visului din ruga spre Înalt, e libertatea de a fi însăși tu, cel creat de Rânduitor pentru a iubi jumătatea ta, ființa trimisă de Cel Sfânt. În clipa Eului ales călător prin viață, am renăscut pe un pat de dor, la căpătâi m-a vegheat iubirea Bunului Dumnezeu și dragostea unei ființe binecuvântate.

– Încotro mă îndrept?

– Spre semnele divine, spre brațele care mă ocrotesc, dinspre acolo înspre Sine.

Am pictat, în acuarelă, pe coapsa unei ierni lacrimi de fericire, de colierul vieții m-am ancorat în viitor, acolo într-o rugă a cuvintelor sfinte din adânc de călimară. Pentru câteva clipe am plecat în mine și mă tot întreb și răspunsul tot nu-mi vine.

– Din câți îmbătrânesc câți rămân tineri?

– Și eu, și eu pe unde mă găsesc?

Pe șevaletul destinului sunt, rând pe rând, o culoare din rogvaiv, din inimitabilul curcubeu de pe cerul existenței fiecărui Eu. Scriu și tot scriu în punctul de fugă al nesomnului, îmi e frică de târziu, nu vreau să pierd imaginea trăirii, chipul iubirii femeii trimise de destin. Pe marginea somnului imaginația se joacă cu mine, mă invită la nunta florilor de gheață de pe geamul dimineții albastre.

– Spune-mi tu, unică viață, unde-i mai frumos decât pe stânca fierbinte din muntele destinat să te odihnească?

– Niciunde, poet cu zâmbetul pe față!

E vremea fulgilor de nea ce cad în calea luminii, e dansul alb al purității, e bucuria libertății din universul care-mi dăruiește forța dragostei. Pictez iubirea în culorile minții, pășesc cu sfială în zâmbetul sorții, ruga mea către Dumnezeu e tulburătoare. În genunchi te slăvesc, Sfinte Doamne! Îmi dai sănătate, Sfinte Mare! Într-o tăcută adnotare mă așez ușor pe marginea de viață, într-un senin de sinceritate m-am îndrept spre direcția de valori

adevărate, acolo în întinderea albastrului sunt picătura unor păcate. Iartă-mă iubire, iartă-mă pentru că abia acum te-am văzut de aproape și am înțeles cât de departe am fost de noi...

– Ce pot face să te știu împlinită?

– Aprind lumina timpului să pot vedea a scrie cuvântul care-ți poartă numele.

Ce frumoasă-i iarna! Trăiesc să-i iubesc visul din palme, e real, așa cum este iubirea pentru o floare, floarea de colț. Deschid fereastra timpului, dincolo de ea mă regăsesc fiul cuvântului, o silabă a lui, un cântec de dragoste al inimii care știe să-și înțeleagă rostul.

– Ce mi-aș dori de mâine?

– Să fiu același azi, zâmbet și bucurie în clipe de extaz.

Ieri am primit un alt cadou de la viață. Sunt sănătos și asta-mi dă dreptul la visare, la dragoste, la trăirea celei mai frumoase iubiri dintr-o lume ca lumea, dintr-o așteptare.

– Plecăciune, Sfinte Creator!

– Slavă Ție, Divinitate!

Într-un început de februarie, dintr-un an bisect, dăruiesc buzelor uscate, de prea mult dor, lacrimile cerului transformate-n fulgi de nea... Privesc cerul, demnitatea libertății are nevoie de iubire, cuvântul râde când este fericit, Eu filozofez într-un infinit preludiu al unui cântec de dragoste. Curg printre cuvinte, o curgere existențială, într-o ordine cum numai iubirea știe. În acordurile albastre ale inimilor argintii, senzualitatea își află locul în camera de oaspeți a destinului scris de Ea și El, două inimi, același inel. Cât de profundă-i iubirea când pasiunea-i cât lumea întreagă!

– Ce poate fi mai fascinant?

– Zăcămintul din muntele dorințelor trupești?

În așteptarea unor răspunsuri se face liniște, bătăile inimii încing hora bucuriei, e sărbătoare în jocul cu chip de fericire. Scorpionul rebel trăiește-n iertarea timpului, în rugăciune și credință, gemene rostiri în lumina cea sfântă.

– Ce-mi doresc de la semenii?

– Privește-mă și vei înțelege de ce este nevoie să fim mai buni...!

Zâmbesc fericit și fac un pas într-o nouă zi, raza de soare îmi luminează alți și alți pași, mă las uitat într-o bucurie a existenței și tot merg spre nemărginirea necuvintelor, spre sămburele existenței lor. Pentru o clipă mă odihnesc pe marginea Sinelui, mă așez pe lada de zestre a memoriei și scriu scenariul pentru o piesă de teatru a viitorului, acțiunea se desfășoară undeva pe stânca lustruită de sărutul soarelui, de mângâierea apusului, de „mâna sfântă”.

– Spune-mi, cum să nu aprind focul cu scânteia inimii?

– Nu ai cum să nu iubești flacăra care arde pe muntele dorului...!

Dinspre apus spre răsărit urmez o cale, Calea Cuvintelor, acolo-i lumea mea, o lume pe care o iubesc și o scriu în Jurnalul eului nonconformist. Dinspre necuvinte se așteaptă răspunsuri la șoaptele din intimitatea metaforei de pe fruntea pasiunii. Ce joc misterios! E jocul cuvintelor, al buzelor uscate de dor, al senzualității, un cerc de foc care cuprinde, cu brațele minții, trupurile dorințelor. Totu-i o magie, o regie a sensibilității, o coregrafie a privirilor care ard bariera dintre iubire și dragoste, dintre suflet și trup, dintre păcat și iertare, dintre ireal și real. Parcurg timpul în picioare și-n sensul acelor de ceasornic îmi port cu demnitate iubirea pentru femeia care-mi dăruiește cununa cu lauri a vieții trăite așa cum se merită.

– Mulțumesc, femeie rubensiană, splendidă stâncă a muntelui care-mi dăruiești aerul pe care-l respir.

– „Pentru totdeauna, suflet de copil”!

Privesc în depărtare, chem apropierea buzelor seducătoare, mă pierd în sărutul lor, uit cine sunt în lumea cuvântului.

– Oare-i de ajuns?

– Întrebarea-i fără de răspuns!

Acum e atâta liniște pe tăpșanul gândului meu, focul este domol, scânteile se opresc pe obraji clipelor divine, totu-i precum o vrajă a destinului. Undeva în brațele serii,

scorpionul. El își scrie neconținut trăirea, iubirea pentru frumos, pentru femeia cu chip de înger, cu suflet de zână, cu un timp egal cu al său, cu o viață fericită alături de cuvânt, un divin autograf pe un suflet senin.

– Cine știe cât ajunge nisipul din clepsidră?

– Cel de Sus, Sfântul cel Mare!

Așez pe colierul trecerii, într-o ordine stelară, inegalabilele sărbători din camera de oaspeți a vieții, fiind, care mai de care, o splendidă perlă, perlă a coroanei. Doamne, cum să nu o iubesc? În clipele de meditație ale Eului, mă întorc în mine și aștept sărbătoarea care vine în ritmul inimii nebune. E atât de frumoasă și această zi, îi zâmbesc și respir aerul dimineților, lângă dimineți am înțeles viața, lângă femeia iubită o trăiesc.

– Unde sunt în universul creștin?

– Între existență și trăire, scriind la lumina ei... propria-mi trecere.

Într-un Mai îmbrăcat în sărbătoare am aflat parola timpului, cuvântul iubirii, așa am devenit „sunt”, după ce am fost „eram”. Prin iubire mi-au crescut aripi din silabe și am devenit cuvântul care mă știe din fapte. Ușor, ușor am înțeles că sărutul nu trăiește prin sms, el se oprește pe setea buzelor cu autograful dintre șoapte. Dintr-un râu de imperfecțiuni am devenit Eu, nu umbra Sa, redevenind nemărginirea din scrierea inimii renăscute la lumina surâsului unei splendide femei... Ea, icoana mea.

– Cum să nu zburd în alfabetul dragostei, spune-mi tu, litera mea?

– Nu poți să nu rescii iubirea, trăind-o și având harul Bunului Dumnezeu!

Adeseori, în ruga mea, cer iertare cuvântului, am greșit dăruindu-l unora care nu-l meritau, dar nu mai pot da timpul înapoi. Sunt bucuros pentru că El m-a însoțit pretutindeni, fiindu-mi atât de apropiat. Surâd, e un surâs dulce-amar, îmi reamintesc de clipele plânse, atunci când am dăruit mărgăritare celor ce nu meritau atenția mea.

– Dar... ce mai pot face?

– Trag aer în piept și mă bucur de darul Creatorului, de iubire și de sănătate.

E frumoasă iubirea, atunci când ești de față cu Ea! Eu sunt! Tu ești? În cerul vieții sunt oda bucuriei, asta pentru că tu, femeie de vis, ești bucuria vieții, Divinitatea este oda trăirii, Eu sunt pentru că, Cel de Sus vrea să fiu, El m-a ținut de mână, trecându-mă puntea dintre „a fost” și „sunt”.

– Mulțumesc, Sfinte Doamne, eu prin Tine... sunt!

– Cum să nu te scriu, spune-mi Sfântă fecunditate, dor devreme din târziu?

E vreme frumoasă, vremea sinelui din sine, vremea binelui din bine, a frumuseții din frumos, a iubirii din iubire, a fericirii din fericire, e vremea mea și o trăiesc arzând ca o torță în devremele din lumină. Mă înfrupt din miezul sentimentelor născute-n primăvara memoriei, merg și tot merg înspre îmbrățișarea nenumită, e undeva într-o colivie de aur cu lacătul ruginit.

– Oare unde-i cheia, oare unde-i ascunsă?

– În seiful destinului, într-o lume mai bună, acolo unde mentalitatea este la ea acasă.

Iubirea apropie omul de om, cuvântul de cuvânt, ne speranța de speranță, fixează punctul după ultimul cuvânt din fraza vieții, viața-i singura șansă să știi să o trăiești... nu doar să-i exiști. În foșnetul de liniște al gândului hoinar îmi strunesc dorul pe șevaletul pasiunii. Pictez inelul de logodnă al sorții în cele mai sensibile culori. Zâmbesc! Femeie din vis... ești culoarea verde din zâmbet, ești iubirea lui, cândva am plecat în căutarea zâmbetului și l-am găsit datorită ție. Doamne! Mulțumesc pentru verdele din zâmbet, mulțumesc pentru zâmbet!

– Ce aș mai putea spune?

Iubire... te-am găsit trecând peste puntea din verde viu și înțeleg lacrimile dintr-un râu de imperfecțiuni. Sunt una dintre lacrimi, adeseori ți-am sărutat palma și am simțit vindecarea prin atingerea degetelor tale. Mângâierile sunt o stare, tânjesc neconținut după îmbrățișarea ta, ea este răspunsul nespulselor întrebări.

– Ți aduce aminte de întâia lacrimă?

– Da, scorpion nepereche, era într-o primăvară, undeva pe marginea drumului verde, drum la capătul căruia se află poteca noastră.

Am scris nenumărate cărți, cea mai frumoasă dintre ele este viața, o tot scriu pe o pânză de suflet. Pe copertă este imaginea Sinelui, a fost descoperită în Sine de femeia cu trup de floare și suflet din raze de soare. Nici nu știu ce mai sunt, poate o adiere de vânt care se joacă în părul ei, acolo și atunci, mereu pe perna albă din fulgi de gând, poate că abia acum sunt... Nici nu știu ce aș fi fără curcubeu, poate un deget inelar fără semnul viu al logodnei, un nor cu lacrimi, o silabă dintr-un oftat, o candelă stinsă care stă posacă pe noptiera de lângă pat. O știi, e deschisă la culoare, e mată...

– Cum să fac să te veghez în fiecare noapte, acolo pe un colț de pat?

– Ești mereu aici, scorpion tandru, suflet fin de bărbat!

Surâd și închid în mine un ocean de dor, îl ferec în suflet, nu-l las nici în somn, nici el nu mă lasă să adorm. E o luptă dreaptă, eu înțeleg și știu că sunt călător, un porumbel voiajer, un mesager al iubirii într-un univers unde viața-i o scenă și eu... un actor. În mintea mea trăiește iubirea, în sinea ei sunt visul împlinit, bucuria de a iubi, de a te ști întregul meu, fericirea inimii. Mă opresc pe marginea gândului, curios din fire încep să dezleg enigmatul scorpionului rebel, e greu de descifrat, dincolo de mine sunt altfel, dincoace sunt Eu, iubitul femeii cu părul curcubeu. Nici nu știu unde să mă opresc, poate-i mai bine să mă odihnesc pe sânul serii sau pe umărul nopții nevoite să mă accepte așa cum sunt, rebel și răsfățat, niciodată o virgulă, întotdeauna un punct.

– De ce sunt atât de hotărât?

– Pentru că timpul e grăbit și nu mai are răbdare pe peronul de la răsăritul dinspre apus.

Deja e seară, e inegală cursa dintre mine și timp, Eu sunt în „plasa” lui, El conduce detașat, Eu zâmbesc în neștiutul rămas, El râde în hohote în scurtul popas. Sunt fericit pentru că trăiesc iubirea, clipa sensului dat de busola cu geamul plat. E argintie precum vârsta mea, mă știe din vremea necuvintelor, e prezentă în drumul luminat de felinarele copilăriei. Ce magică coregrafie are propria-mi viață! În culisele destinației am aflat cifrul reședinței, e complicat dar este frumos, este mersul pe sârmă în echilibrul neimaginat. În apropiere se aude o melodie, te invit la dans, trestie curgătoare dinspre pontonul unde ne-am ancorat! Ce splendidă-i unduirea de pe lacul dezghețat! E perfectă asemănarea cu baletul trupurilor care fac dragoste în camera albă, acolo în patul cu cearșaf din petale de lăcrămioare din grădina de pe deal.

– Unde am fost purtat de pasiune și senzualitate?

– Undeva unde tăcerea își află locul, unde privirea-i dirijorul, ea reprezintă jocul.

În palma timpului cad picături din zile, sunt diferite, ruga lor este aceeași, penița tocului setos rescrie muzica sufletelor, tulburătoarea metaforă a vieții. Libertatea cuvântului se scrie în netăcere, scrie viața care nu are termen de comparație când fructul iubirii are sens. Femeie cu chip de înger, la logodna iubirii din vis, îți voi dăruia inelul încrustat în muguri de sete, lângă tine mi-am găsit locul în loja oficială a șoaptelor cu har. Voi avea grijă de tine, te voi purta mereu în buzunarul timpului de la piept!

– Reverență, lacrimă de dor, sfânta mea icoană!

Pretutindeni dorul e în rădăcina lui, în noi înșine, neîncetat cheamă apropierea în același trunchi al copacului iubirii. Rescriu într-o pagină de carte aducerile aminte dintr-o zi de februarie. Visez la bucuria nespulșelor dorințe, revăd clipele pasiunii trăite lângă femeia din vis. Dragostea mea, întâlnindu-te am înțeles imensitatea trăirii, iubindu-te am definit necuprinsul din fiecare culoare, din nuanța ei, din așteptare. Sărutându-ți buzele am simțit setea, lângă tine am aflat că am atâtea de știut... Cititorule, e frumos afară, te rog să te uiți, dar să și vezi iubirea-mi de pe coperta vieții, din filele scrise cu penița sufletului.

– Mă întrebi unde-mi este locul?

– Printre paragrafele din „Tainele scorpionului bonom”!

Privesc în căușul palmelor și revăd harta destinului, linia vieții și a iubirii, cărările bătătorite de idealuri (ne)risipite, revăd ziua când am primit în dar de la Divinitate, o splendidă creație, regina florilor.

– Îți amintești ziua când ți-am așezat pe cap coroana din margarete?

– Da, știu că nu poți uita, dar nu plânge, floare de Mai...!

Doamne! Frumusețea florilor de câmp este divină! După perdeaua zâmbetului din fotografie se ascunde dorul năprasnic, abia reușesc să-l ascund într-o îmbrățișare a metaforei cu silaba unui vers. Îmi pitesc surâsul într-un colț din universul cuvântului, îl las acolo lângă tocul moștenit de la tatăl meu, îmi e tare drag, uneori închid ochii să-l pot vedea pe tata cum număra banii, socotindu-i să-i ajungă pentru a-mi plăti orele de meditație. Ce splendide sunt secvențele vieții de demult, atunci când el, cu mâna-i bătătorită de muncă, îmi mângâia pletele de culoarea abanosului. Ce dor îmi e de tata! A plecat de mult într-o călătorie cu biletul numai înspre dus. Ieri am îmbrățișat-o pe maica mea prea albă, mi-a vorbit despre tata. Ce mult l-a iubit...! Se înserează pe cărarea mea, pe calea luminii e iubita sufletului meu, mă așteaptă în fiecare zi cu zâmbetul pregătit să-mi facă clipa o sărbătoare și, asta face necondiționat și neconținut.

– Ți mulțumesc, sfânta mea sărbătoare...!

– Cu tot sufletul, fragilul meu poet, vers răsărit din înnoptare.

Prin seri mă găsesc în dicționarul pasiunii, e o stare care nu poate fi definită decât de cei care iubesc, e un elixir al vieții, o parte a bucuriei de a face parte din universul cunoașterii de sine.

– Ce poate fi mai frumos decât magia iubirii, dragostea dintre o femeie și un bărbat, pasiunea născută acolo în intimitatea trupurilor?

– Eu nu știu să fie altceva, mai presus de adorație...!

Surâde apusul, eu zâmbesc în parcul vieții, trăiesc să iubesc, să iubesc femeia cu trupul luminat de bucurie, cu plăcerea fericirii pe chipul angelic, cu sufletul radiind de împlinire. Ce divină este viața! Mulțumesc Celui de Sus pentru dar! În ruga mea Dau Slavă Rânduitorului pentru că m-a creat să dăruiesc dragoste necondiționată, să fiu Eu, un altfel de Eu într-o lume care a uitat să iubească ce-i este sortit, ce este al său. Cu mâinile-n triumfi îmi îndrept privirea spre Cer și acolo întrezăresc speranța. Bunul Dumnezeu mi-a păzit și mi-a salvat viața, Eu mă închin Lui pentru totul dăruit. Mulțumesc, Sfinte Doamne! În seara dinspre noapte îmbrățișez cea mai minunată floare, regina nopții, suprema mea alinare, un tablou dintr-o idee, dintr-o culoare, roșu aprins de focul care mă arde într-o incendiară nestare.

– Spune-mi, ce pot face să păstrez colivia cu un unic diamant?

– Să rămâi la fel de pur cum este comoara credinței, se aude în ecoul din vocea inegalabilei comori...

E liniște în sufletele siameze, trupurile se desprind din tăceri pentru a se îmbrățișa în soapte, într-o senzuală pasiune, într-un joc al umbrelor pe un superb perete al cuvintelor luminate de penița talentului și de seducția minții.

– Cine poate înțelege jocul dragostei în afară de aceia care știu a fi jucători?

– Nimeni și nimic nu poate fi mai presus de ceea ce este scris să fii, născut pentru a iubi...

Tu și Eu privim în aceeași direcție, iată un singular fericit! Privesc apropierea depărtării și zăresc trenul vieții care-mi aduce neconținut bucuria iubirii. Tu și Eu, neîncetat un alt început, o nouă zi într-un februarie primăvărat, o strângere de mână, mâna degetelor pereche, mâna destinului, atingerea, dorința, universul trăirilor, nisipul și urmele pașilor de la țărnul iubirii. Dacă n-ai fi te-aș sculpta într-o stâncă, un incendiu de argint în vârful de munte, o iubire albastră în seri ce ar sta să vină.

– Reverență... pentru că ești ca să fii, mireasa Eului de a fi.

Scriindu-ți, altcumva decât cu cerneală, opresc gândul de azi pentru popasul de mâine, atunci te voi rescrie în camera albă pe o nouă filă din povestea noastră. Colindând în nopțile nesomnului, pe străzile luminate slab de felinare „palide”, prăfuite de timp, departe..., am zărit rostul pecetluit cu rozele din grădina bucuriei, fără de care, ecoul ceasornicului primit moștenire de la bunii mei părinți s-ar fi oprit într-o clipă, obosit de atâta uzură. Călător în propria-mi viață, am navigat uneori pe valuri cuprinse de furtuni, alteori m-am odihnit în șezlongul confortabil de pe prispa cu mușcate roșii, dând

Cezarului, ce este al Cezarului. Detectiv, pe urmele pașilor mei, am dezlegat enigma sădită în spatele cortinei de la fereastra dinspre în(certitudine). Divinitatea mi-a întins brațele, și tot Ea, mi-a deschis un drum nou, atât de frumos, străjuit de o parte și de cealaltă de siguranță.

– Spune tu, lectorul meu, cine nu își dorește siguranță?

– Lumea ca nelumea.

– Cu ochii legați nu poți să faci din cuvânt, cuvântul și din lume, oameni.

În mâna destinului sunt izvorul nesătul de sete, știu că îmbrățișarea apei cristaline nu mă lasă niciodată să-mi fie dor. Femeie din ne numărul vieții, în fiecare picătură de apă trăim iubirea, în fiecare val ne-am aflat iubindu-ne, așa înțelegem întregul pe care-l trăim. E dimineață în imaginația minții, pe șevaletul trupului privesc desenul cu dorința sufletului care naște fructul pasiunii. Am trecut podul peste cea mai năvalnică trăire, teama de a nu mai fi, incertitudini, lacrimi reci se prăvăleau pe chipul din tabloul sufletului măicuței mele dalbe, zilele se derulau într-un ritm diferit, nimic nu părea a fi, din ce a fost, nici soarele nu-mi mai încălzea tâmpla obosită de neputința așteptării. Privesc înapoi cu un zâmbet dulce-amar, uneori mă întreb dacă aș fi reușit fără iubirea femeii floare, Ea m-a călăuzit cu blândețe, mi-a îmbrăcat gândurile în haina protectoare, înlăturând vicisitudinea care îmi apăsa trupul atins de durere.

– Cum aș putea să nu ud floarea cu lacrima purității?

– Să fii sigură de mine, minune, niciodată nu voi uita să fiu în preajma ta!

S-a umplut cu zâmbet și soare camera noastră, imperială floare, tu ești raza care-mi cuprinde chipul în răsfaț și alinare! E atâta liniște pe perna intimității, e o splendidă odă a bucuriei și pasiunii mistuitoare, trupurile ard, barierele dispar, totul este senzualitate într-un absolut neregizat. Uităm de noi, lumea noastră este magie, iubirea este divină.

– Oare ar putea fi altfel?

– Negreșit că nu, iubirea este mireasa timpului meu!

Trec anii și odată cu ei și noi, dar nu trecem unul după altul, unul în urma celuilalt, nici iubirea nu trece, ea devine mai adevărată, așa cum este străvechiul vin din crama destinului. M-ai prins de mână în oda bucuriei și te-am scris în poemul vieții, într-un neoprit fluviu de lumină. În pragul timpului alb am visat o noapte sălbatică, n-am vrut să o domesticesc pentru că pierdeam conturul trupului rubensian, ploaia de stele și degetele dăruind atingeri unor irepetabile refrene. Cu părul curcubeu mângâiai respirația scorpionului și-n mărgelile anilor sărbătoream frumusețea iubirii, a clipelor care trec, prețiosul din inegalabila splendoare, viața.

– Ce am făcut pentru a trăi iubirea?

– Am căutat-o în tăcerea unei uși. Mi-a deschis inima ei și m-a întrebat dacă sunt pregătit...

– Iată-mă!

În cercul nesfârșit al timpului amân2 suntem secunda celestă a minutelor care vin și trec în frumusețea care este, pur și simplu, simplitate, puritate a iubirii pentru suflet și trup.

– Cine suntem noi 2...?

– Albul din verdele vieții.

Împreună am învățat de la viață că pentru zbor ai nevoie de mâna care poartă inelul argintiu și de sufletul de aur, iar pentru a putea atinge înălțimile visate ai nevoie de iubire, de culorile ei, alb și roșu, două culori într-o supremă îmbrățișare. Pe umerii zilei trăiesc fericirea, e vindecată ca mine și-i pregătită pentru imbarcarea altor taine, altor enigme, a atâtor și atâtor clipe dăruite de viață. Deschid pașaportul vieții, o simplă fotografie, o sofisticată privire, un Eu care se scufundă în Sine pentru a aprofunda sufletul care vrea să-i răspundă trupului.

– De ce doresc femeia, de ce o vreau?

– E perechea Sinelui, a strigătului din mine, a celui care-și vrea porția de fericire.

Dinspre azi spre mâine un surâs, dinspre viitor zâmbetul, știu că este pentru tine, femeie a cuvântului amor. Ești atât de senzuală, ești născută pentru a fi iubită, uite-te în oglindă, ești frumoasă floare, petală cu petală, culoare și nuanță, ești magia dinspre zi spre seară...! Ochii lacrimilor de fericire admiră femeia cu chip de floare, o „frumușică” din livada iubirii în pârgh.

– Cine poate spune cum se trăiește iubirea, cine... în afară de Sinele din Sine?

– Înaltul, numai El știe răspunsul împlinirii, cheia fericirii creștine, bucuria de pe pământ.

Iubirea-i un miracol, femeie din trăire! Aseară mi-am lăsat sărutul pe buzele tale, azi voi reveni să-l recuperez într-o îmbrățișare. Lângă tine rescriu ciclul anotimpurilor în ciclul trăirii, Tu și Eu, iubirea noastră nu-i păcat, ne iubirea-i de neiertat.

– Pe unde sunt ca să fiu, iubire din verde viu?

– În loja oficială a Sinelui, în seara spectacolului, într-o coregrafie a inimilor „nebune”.

Pășesc cu grijă pe urmele pașilor destinului, trăiesc iubirea, e o pură magie, un miracol al vieții dăruite de Creator. Doamne, îți mulțumesc, prin rugă, pentru că-mi dai zorile, razele soarelui, dragostea Cerului. Pe un colț din pajiștea fericirii îmi odihnesc neodihna, e locul unde-mi scriu povestea de iubire, o sfântă iubire.

– Cum să nu-i mulțumesc Cerului pentru împlinirea Sinelui?

– Sfinte Doamne, Slavă-Ți dau, Cerându-Ți îndurare și iertare pentru greșeli și neascultare.

Am sufletul „ușurat”, trăiesc prin cuvântul care se ține de cuvânt și privesc viața-n ochi, nu-mi plec, niciodată, privirea. Ce ușoară-i sinceritatea, nu trebuie să o duci în spate precum o povară...! S-a întunecat afară, în suflet s-au aprins luminile bucuriei, aștept reîntâlnirea cu splendida-i coregrafie a dirijorului celest.

– Reverență, unică-mi iubire, sfântă-mi sărbătoare!

Nu pot opri ceea ce veșnic curge la vale, Eu sunt râul, Tu ești poezia lui, o scriu dintr-o răsuflare.

Aud chemarea din interiorul vârstei, este precum un val, limbajul lui îmi răspunde prezent, mă opresc și cuget pentru o clipă, privesc curgerea uitându-mă în urmă către izvor.

– Oare amintirea-i un detaliu sentimental despre trecut?

Nu puțini au fost anii în care am căutat în poemele mele, ramura verde a femeii-primăvară, care să dăruiască parfumul iubirii din florile fragile ale unui nou început. Printre rânduri îmi citeam dorința, în versuri scriam alinarea, ficțiunea nu m-a reprezentat în scrieri, întotdeauna am scris ce am simțit, așa cum, și în prezentul atât de luminos, scriu trăirea din izvorul persuasiunii, o permanentă sărbătoare în salonul dezmiertărilor, un vis împlinit după o călătorie pe magistrala destinului.

Lacrimi de cer îmi ating fruntea, solfegii de lumină îmi acompaniază bucuria exploziei din Eul ales călător. Imensă recunoștință, Tată Ceresc, Slavă Ție pentru bunătatea nemăsurată, dăruită mie, la ceas de cumpănă din toamna argintie!

– Oare sunt nostalgic sau începe primăvara să-și arate melancolia?

– Cum îmi astâmpăr setea prescrisă de Rânduitor?

– Voi bea mereu din izvorul pur al rugii către Creator.

Privesc spre Înalt. Pe fruntea scăldată-n soare e așezată cununa demnității din flori de câmp, pe brațele anotimpurilor e legământul sentimentelor născute într-un magic răsărit. În incendiul unei raze de soare părul visului meu strălucea pe umerii renăscuți din iubire.

– Cum să te strig, frumoasă împlinire?

– Simplu. Viitoare logodnă a cuvântului cu Sine.

Pe coapsele întrebărilor se îmbulzesc răspunsurile, unul dintre ele este în așteptare.

– Când mă inviți la nunta florilor, tu, divină floare?

– În curând, te voi cuprinde-n hora bucuriei de pe culmi, acolo-i stânca iubirii, de acolo izvorăște seva care-mi hrănește rostul.

Tresar. Pe noptiera cuvintelor zăresc inelul metaforei, o imagine dintr-un vis al scorpionul decis să-și trăiască viața așa cum i-a fost prescrisă în cartea cu coperta sfântă. Pentru o clipă totul pare vis, realitatea pecetluiește prezența iubirii în respirația celor doi actori din piesa de teatru a vieții. Ce poveste, câtă magie poate să fie în loja dragostei...! Pe scena surâsului se aude bucuria actorilor care-și joacă propriul rol într-o perfecțiune a sentimentelor născute din suflete nonconformiste. În șoapta din culisele scenei răzbate glasul serafic al îndrăgostiților de viață, e susurul apei care coboară din inima înălțimilor cerești.

– Poate fi altceva mai grăitor decât cuvântul iubirii?

– Oare metafora simțirii e mai presus de Sine?

Tăcere. Gândul pleacă hoinar și din când în când se oprește să filozofeze despre mine, despre tine, despre nimic, sau poate despre infinit.

– E bine, spune-mi tu cine sunt, femeie de la chindie?

– Cu respirația tăiată îți voi răspunde: ești norocul meu, binele care-mi face atâta bine...!

Poate-i o nebunie a cuvântului care mă știe, e brodat pe reverul cămășii din in, care se completează cu modelul de pe marama din borangic, o logodna dintre o femeie îmbrăcată-n ie și bărbatul de la Chindie. Nimic nu-i întâmplător, hora jucată pe iarba verde a senzualității trezește pasiunea perechii născute din rugă, o rugă a ploii din Cerul Sfânt.

– Slavă Ție, Divinitate, Eu sunt fiul Tău, scorpionul rebel din primăvara ce va să vină.

Dinspre azi spre mâine, o singură femeie, pentru totdeauna o inegalabilă iubire. E dimineață și în orice direcție aş merge, alături de tine, este sensul meu. Admir picăturile de rouă, ele sunt mărgăritarele cerului. Te divinizez, frumoasă femeie, pe buzele tale citeș bucuria nespulselor dorințe din anotimpuri.

– Ce îți șoptește sufletul?

– Hai, dar numai hai, în lumea cuvântului, într-o lume dintr-un colț de rai, lumea metaforei dintr-un buchet al iubirii din Mai, propria-mi menire pe Sfântul Pământ. Închid ochii și-mi imaginez incendiul de argint de pe chipurile care ard în ziua nenumită din calendarul pasiunii și al senzualității născute prin iubire. E vremea liniștii sufletești, vremea culorilor din penelul pictorului care-și face autoportretul pe o pânză a destinului prescris de Rânduitor.

– Încotro se îndreaptă gândul pașilor rebeli?

– Înspre bariera dintre idee și ideal, dintre ceea ce visez și vis, atunci când merg înspre realitate.

Deschid ochii și-mi privesc palmele, harta lor, descopăr liniile vieții, mă descopăr pe mine într-un popas dintr-un petic de cer, mă reperez într-o bucurie a scorpionului rebel. Întredeschid fereastra și aerul răcoros îmi dă putere să scriu incredibila poveste a timpului trăit în șoapta metaforei din necuvintele transformate-n declarații de dragoste! Te iubesc, fecunditate, femeie din zborurile neînvins, zboruri măiestre. În larga-mi zare mă așteaptă îmbrățișarea purității, brațele mă țin strâns legate într-o coregrafie divină, parcă totu-i o vrajă dintr-o poveste imaginară. De dincolo de gând se proiectează secvențele dorințelor, unele realizabile, altele sunt simple proiecții în imaginația scriitorului boem.

– Ce pot face pentru Eul bonom?

– Îi voi hrăni visul cu realitatea.

Din tulpina renașterii în 2, mi-am luat porția de iubire, e cât pentru o întreagă viață. Admir răsăritul îmbrățișărilor din pragul petalelor de dor, privesc brațele arcuite într-o geometrie perfectă, adulec parfumul iubirii pecetluite pe secunda din cercul de lumină neschimbat de adierea anotimpurilor, toate sentimentele trăite le-am adunat, rând pe rând, în cărțile mele. Copiii mei, cărțile scrise cu har de la Divinitate, scrise cu penița înmuiată

în cerneala inimii, cu iubire pentru muza Eului, cu parfumul chipului de femeie care mă însoțește peste tot în lumea mea și a cuvântului.

– Ce mi-aș dori, la fel de mult de la Sine pentru Sine?

– Pur și simplu sănătate și-n ruga mea îi dau Slavă Celui de Sus pentru că sunt atât de bine!

Pe cupola vieții razele de soare sărută metafora născută în desenul minții, e frumoasă precum femeia pe care o iubesc dumnezeiește. Nimic nu poate fi mai înălțător decât sentimentul purității și al credinței...! Pe coala timpului semnez autograful cu... minte, sunt Eu într-un algoritm al minții cu suflet, al sufletului cu trup, al meu cu mine, al propriei povești de iubire.

Ea, femeia sortită, e aripa mea, Eu sunt cealaltă aripă vindecată de năprasnica furtună din ființa-mi plâpândă. Bunul Dumnezeu m-a salvat din ghearele flămânde, aflate dincolo de bariera nenumită de cuvânt.

– Slavă Ție, Doamne!

Respir adânc, nu e oftat, e ușurarea gândului scorpionului fragil, de acolo dintr-un ocol, dintr-o pajiște cu flori albastre, dintr-o lume a mea și a ei, lumea noastră. Respir ușurat, trupul îmi e sănătos, mintea-i la fel, sufletul iubește cu pasiune o floare, un mugur, o lumină dintr-un colț de cer.

– Ce să-mi doresc mai mult, spune-mi tu, mireasă din fiecare floare?

– Poate sărutul care va veni pe versuri de primăvară.

Recit poezia cuprinsă-n cercul iubirii, fiecare vers are lungimea lui, a cercului trăirii, a binelui și a bucuriei, a dragostei celeste.

– Ce voi face în seara Sinelui?

– Mă voi ruga pentru iubirea divină, mulțumindu-i Celui de Sus pentru Calea spre Lumină. În spirala dragostei pentru semenii, scriu cuvântul magic în povestea Eului, e harul divin, darul de la Dumnezeu.

– Ce aș putea fi fără credință?

– Un sărman toc cu penița uscată de necredință, arsă de foc.

Pe ecranul unui chip privesc caligrafia unei inimi fericite într-o maiestuoasă ortografie. Ce frumoasă-i viața, este precum un recipient în jurul căruia este gheață. În interiorul lui, iubirea topește timpul, îmblânzește tonalitatea, reconfigurează tonul rece, împrăstie ceața din grădina cu trandafiri imperiali. Fiecare spin își apără fructul iubirii, culoarea îl trăiește în lumina dimineților, acolo-i speranța fiecărei clipe. În oglindă zăresc imaginea nedeformată a scării pe care urc treaptă cu treaptă. Undeva, în vârful ei, regăsesc împlinirea, dar și rămasul puținelor trepte de parcurs până la asfințitul calendarului prescris.

– Oare pot face ceva să păstrez imaculate filele din anotimpuri?

– Iubind fiecare literă, din alfabetul dragostei, se poate repeta frumosul renașterii din pagina vieții.

Se înserează pe alea poetului, versurile sunt recitate pe scena destinului de către autor, e propria-i poveste de viață care-i scrisă cu cerneala roșie a inimii neîmblânzite de trecerea anilor. Parcă-i un imn sau, mai degrabă, o odă a bucuriei, un crâmpel dintr-o operă, însăși concertul inimilor neobosite de jocul trupurilor într-o lume dintre Pământ și Cer. Îmi odihnesc așteptările în poala universului și aștept cu nerăbdare să fiu acolo sau aici, într-o eternă neuitare.

– Cum aș fi fără răspunsul iubirii?

– O nevinovată întrebare.

Dau să plec și plec să dau răspunsul așteptat. Iubirea se trăiește, se stă cu ea la sfat, se păstrează numai cu un suflet curat, cu Eul din Sine, cu Eul din Ea, cu nemăsurata-i prețuire. Dincolo de ne sinele care se rescrie prin necuvinte sensul vine de la sine, e vizibil în oglinda deformată de lumina difuză a unei neplicate zile.

* Fragment din volumul „Libertatea de a fi Eu”.

Poezie

Gela Enea

fratelo

noaptea când nu spun rugăciuni
tu ești rugăciunea mea
alianța mea cu popoare de îngeri
ți-amintești?
nu se lipea de mine nicio boală /
învățaseși descântece
de transfer al durerilor
le luai asupra ta cu o seninătate
care abia acum mă lovește
ca să mă trezesc la o realitate imundă
te văd sprijinit în bastonul
despre care-mi spuneai râzând
că e al treilea picior
și că el tot de la Dumnezeu vine
dar cine să-l fi substituit pe Dumnezeul
cel adevărat / singurul care
ne-a pus aceeași culoare în ochi
aceeași chimie în sânge / și pe tine
nu te-ar fi trimis să lupți iar pe mine nu

*

Cu câtă cruzime naivă
răsturnam peste privirea ta însoțită
zăpezi cum își răstoarnă un copil nisip
în cap ca să-l lase mama în mare
printre explozii de idei și fum de țigară
coboram privirile deodată
rostind confesiuni fundamentale
împreună le descifram înțelesurile ascunse
temători cum treci peste un pod îngust când
nu știi să-noți nici cât de adâncă este apa
ne clătinam construind dezechilibre

sufletești pentru ca imediat
să ni se lungească mâinile
într-o îmbrățișare fraternă

*

Acum cămășile tale blugii tăi
pasta de ras parfumul / toate
stau înghesuite în două geamantane
de care oriunde le-aș muta
mereu mă împiedic
și oricui am încercat să le dau
mi le-au adus înapoi / îngroziți
că le-apăreai în vis acuzându-i de furt

*

Vreau să țin minte lecția
ce mi-ai predat-o
înainte de-a pleca pe front
despre oamenii care rămân frumoși
dacă sunt lăsați să trăiască
fără să ducă în cărcă fantomele trecutului
însă prin memorie îmi umblă niște pitici
slinoși al căror singur rost este
să-mi murdărească raționamentele
să le-ncurce

*

mâinile ce-au scris despre istorii vesele
și triste sunt acum ele înseși
o istorie de unde răzbat
salve de tun pentru că astăzi
de ziua ta
cerul s-a spart în alerte aeriene
a izbucnit din nou războiul
fratelo

Ultima strigare

Pe ocean o sticlă va purta răvașul
Până la nisipul caldelor câmpii;
Și abia atunci va dispărea poștașul,
Când nu va mai scrie nimeni poezii.

O să-ți trimit astăzi *Ultima scrisoare*,
Nu eu am compus-o, ci Mihai Beniuc;
Despărțirea-nseamnă un tribut ce doare,
Când te uiți în urmă și ești singur-cuc.

Te-am chemat, știi bine, cu frisoane-n glas,
Cum chema Esenin: *Marie! Marie!*
Apăsând pe clanța timpului rămas,
Își scria cu sânge trista-i poezie!

Tot ca el să termin? Venele să-mi tai?
Să afli din presă despre tragedie
N-ar fi derizoriu? Și apoi, în rai
Mergi purtat pe umeri și pe năsălie.

Locuri de cazare sunt la suprapreț,
Printre-atâția îngeri, purtători de slavă,
Poate aș fi primit, dar cu cât dispreț?
Cine nu s-ar teme de-ntâlnirea gravă?!
La Versailles, cândva, Cincinat pe alee
A zărit, minune, printre trandafiri,
Cu pas șovăielnic, venind o femeie.
Au stat pe o bancă; adiau zefiri.

Doar ei știu ce-a fost!
Când s-au reîntâlnit,
El, burtos și chel, ea, cam ofilită,
A stat timpu-n loc până s-au privit:
Poetul, nostalgic; femeia, uimită!

Vrei să scriu romanța, precum Cincinat?
La fel de distinsă și tu ești, o, Doamnă,
Să-ntreb ca Arghezi, *de ce ai plecat?*
Mi-ai răspunde poate că deja e toamnă.

Agățat de-un banner, ca de nori un mig,
Voi compune-n aer cea mai bună carte
Și, fentându-mi moartea, numele să-ți strig,
Măinile să-mi zboare, inima să-mi salte!

Ultima strigare din acest poem
Să-ți aducă aminte că un timp ai fost
Singura avere pentru un boem,
Care a dat cu zarul, într-o zi de post.

N-aștepta să-mi număr în batistă dinții,
Să merg în baston, să mă împiedic rău,
Rătăcind aiurea-n coridorul minții,
Nimeni nu iubește ca un derbedeu!

Pe ocean o sticlă va purta răvașul
Până la nisipul caldelor câmpii;
Și abia atunci va dispărea poștașul,
Când nu va mai scrie nimeni poezii.

cealaltă femeie

îmi vorbește prin semne
fire de păr urme de ruj
parfum / arme de ucidere
a liniștii banalului nostru cămin
ea știe engleză
a compus poeme în limba nobilă
a bătrânului Will
eu am învățat rusă și că votca este
cel mai eficace explozibil când vrei
să-ți transformi creierul
într-o movilă de cenușă
nu putem concura / îmi pare rău
la vârsta mea neuronii
devin sfărâmicioși
când vine vorba s-o iau de la capăt

*

uite a venit iarna fără zăpezi și fără tine
pe sub bolți ceața se împrietenește
cu oamenii singuri
îmi intru în inimă pe furiș ca un hoț
sângele meu ține la suprafață
cadavrul norocului

*

cealaltă femeie la ora asta cântă
melodia ei face să vibreze ușa
de la intrare
îmi pare rău că nu m-ajută vocea
pentru un duet
și nici inima nu mă lasă
am citit că elefanții mor în picioare
de parcă ar conta

Teodor Dume

Moartea mea, un fluture alb

seară de seară mă privește
prin fereastra
întredeschisă a dormitorului
cu tavanul alb ridat de păianjeni
între acele riduri stau
o parte din privirile mele
pe care
le-am localizat pentru atunci când
fluturele se va așeza
de-a curmezișul
pe lampa rămasă de la mama
și pe care
de la moartea ei
n-am mai aprins-o niciodată

uneori închid ochii și mi-o imaginez
ștergându-i sticla înnegrită de fum

SMS fără răspuns

Aseară l-am sunat pe Dumnezeu
am vrut să-i ofer inima
din copilul din mine
și când l-am întrebat despre
cel care am fost
mi-a amintit de ziua aceea
în care
disperat alergam după mama
apoi cu neastâmpărul de copil
l-am întrebat dacă
mama e fericită
nu mi- a răspuns
a doua zi i-am trimis un SMS
„răutăciosule”...

acum aștept să redescopăr
de unul singur
lumea

în care locuiește mama...
și din când în când
le spun nepoților că
au avut o bunică...

Timp din timp

Când eram copil voiam să cresc
ca și fratele mai mare
plin de
lumină în ochi și pe față
mai apoi să îmbătrânesc
ca și tata
singur să repar acoperișul de pe casă
cum o făcea și bunicul dar
după ce am început să mai cresc
mi-au dispărut lumina din ochi
și cea după față
când și tata s-a dus
am rămas singur
să repar
acoperișul de pe casa cea veche
și printre sudoare îmi amintesc
de fratele
îmi amintesc de tata
și câteodată de copilul din mine

Azi moartea e o poartă închisă

nu se mai moare ca-n alte dați când
pleoapa însângerață până la lacrimi
acoperea ultima tăcere și
tristețile fără capăt
vibrau lăuntric
iar lumea
desena cu ceară un Dumnezeu

nu nu se mai moare ca-n alte dați
și nici durerea nu se mai plimbă
din om în om
căutând o nișă
criza ne-a afectat și sentimentul
azi moartea e o poartă închisă
coridorul acela alb e-n renovare și
nimeni nu ne mai promite când și cum...

de aceea dați-mi voie să mă mut
în fiecare din voi
să mă rog să înjur și
din când în când să iubesc
uite cât de greu e să mori

Icoana de pe fundul apei...

De vreți să mă cunoașteți
nu-mi bateți în fereastră
ca o pasăre
izgonită din cer
ocoliți-mi inima și uitați-vă
în lacrima ce pare
o fântână țâșnitoare
pietruită
în straturi de-amintiri
și-n fundul ei
pe o sigură icoană
stă scris un singur nume numai unul...

veniți de beți că-n viitor
nimeni nu va ști ce și cine va urma

Scrisoare către tata

Tată, eu sunt teo
și-l rog pe Dumnezeu să deschidă cerul
să te privim așa cum și tu ne priveai
când ne vegheai somnul
ce să-ți mai spun, tată
noi suntem bine, mami numără zilele
de când
ai plecat
deseori te privim prin spărtura din vis
fotografia de pe noptiera
din camera de oaspeți
am înrămat-o în lacrimi și
vor curge mereu înspre suflet,
deasupra casei
veghează soarele
are mult prea mult
sânge în priviri
și pare trist și flămând
să mai știi, tată că
în patul tău de două persoane
nu mai doarme nimeni

fără tine nu mai suntem noi

toate lucrurile sunt mici
întâmplător sau nu
Dumnezeu privește și tace
acum eu sunt cel care trudește
prin casă,
liniștea și suferința înspăimântă, tată
din când în când ies la poartă dar să știi că
am lăsat-o întredeschisă
pentru ziua în care o să vii
să-ne spui
La mulți ani!

Măinile mele care dorm în patul copilăriei

Măinile mele au îmbătrânit subit
până mai ieri
am atins cu ele cerul
marea
ploile și frunzele
din copacii tineri
ce-și înălțau palmele înspre cer
rotunjind universul
azi par o lună ruptă în două
de cineva care nu iubește asfințitul

da sunt mâinile mele care dorm
în patul copilăriei...

Mărturii

Între liniștea lucrurilor
și aburii ploii
stă mărturia a tot ceea
ce nu poți să atingi
și totuși
în intimitatea lor
toate lucrurile respiră

Umbra ca un diavol

Sunt zile în care
mă gândesc la moarte
una tânără fără barbă
o văd cum îmi râcăie în fereastră
noaptea
fără lumină nu mai sunt eu
numai sunt nici umbre
aerul e rarefiat
lumina din becul atârnat sub tavan
e slabă ca o pădăie brumată
știu că se hrănește
cu întunericul din mine
dar azi
i-am cerut lui Dumnezeu o pauză
și nu mi s-a dat
în rest ce să mai zic...
mi-e teamă de orice umbră
ce tremură pe perețele alb
îmi creează teamă și
mult frig
în absența a aceea ce nu mai sunt
îl strig pe Dumnezeu și aștept

**Vasile
Didoacă-Dojană**

Ghiociei

Potire întoarse spre pământ
Cu dar de sfântă împărtășire,
Pioase clopote fără cuvânt
Chemări înspre desăvârșire
Mirese apărute din noroaie
Cu albul feciorelnic neîntinat,
Rămâne drept cel care se-ncovoie
Cel pur nu este ruinat
Tu ai primit doar să oferi
Așa cum face floarea primăvara,
Vorbești la alții prin tăceri
Esența absoarbe-n liniște ocară.

Primăvara sufletului

E însetat izvorul de guri de căprioare
Și câmpul se adapă din cupa cu cicoare
Se sting în mine focuri și altele se-aprind
Mă ard pe mine însumi, în rugul ce-l întind
Prin hățis de vene îmi umblă căprioare
În gânduri luminate pasc turme de mioare
Doar, noaptea, câteodată, coboară lupi urlând
În staulul din mine... o oaie sugrumând
Spre zări de vis îmi zboară ciocârlia
Se prăbușește apoi, însângărând câmpia
Și singur mă închid în temnița din mine
Mă reșez în lut, visând din nou rubine.

Frumoasa primăverii

Cu chip de crin
Tivit cu fir de rouă
Cu păr de noapte
Și-n el cu lună nouă
Cu fruntea-cer de primăvară
Cu ochiul de izvor
Cu inima de pară
Și suflet de bujor
Îi ard pe buze trandafirii
În flăcări de petale

Răzbate aici parfumul
Și focul mă dogoare.

Nu te teme...

Ascultă făptură și vino aproape
S-auzi cum inima pământului bate
Ascultă cântecul păsărilor din crânguri
Și suspinul venit din adâncuri
Ascultă și carii
Ce rod în grinda pădurii
Vântul ce cântă din tilincă
Și vezi apoi stejarul
Ce dă să răsară din ghindă
Ascultă cocoșul pământului
Pe-o ramură de ape
Ce-și tânguie arginții
Pierduți în miez de noapte
Ascultă făptură și vino
Nu ai teamă de câinele pământului ce latră
Și nici de picătura ce sapă în piatră
Nu știi că primăvara ne cheamă și pe noi?

Taina nunții

Nu e ușor veșmântul alb al nunții
Pecetea purității o poartă-n jug părinții
E greu să aperi voalul în lumea întinată
Să porți înspre Altar o floare nepătată
E greu, chiar tu să fi aleasa sau alesul
Și-n zorii primăverii să-ncepi deja culesul
Din două firi să naști îngemănarea
Cu chip dumnezeiesc să-mbraci asemănarea
Să porți veșmânt de crin e chip de Înviere
Tu mori singurătății, răsarî în ce nu pieri
Nu poți iubi egoul, întocmai ca nebunul
Iubirea tainic se transformă,
din doi ea face unul
Prin nuntă viața trece-n altă viață
E Paradisul regăsit, cu îngerii de față
Prin fii, ne prelungim în veci căsătoria
Iar, prin inel, noi ne nuntim cu Veșnicia!

Strămtorarea

Tu ai văzut ce face șarpele în primăveri?
Își schimbă pielea tăbăcită, cea de dinainte,
El se târăște și caută numai strămtorări,
Că fără ele, nu poate merge înainte!
Pielea nu-i de folos să fie petecită,
Veșmântul și-l dorește întreg și fără cusătură,
La fel și omul cu haina lui tocită,
Numai prin încercări o înnoiește pe măsură!

De vrei să schimbi ceva în viața ta,
De strâmtorări, deloc nu te-ntrista!
Ele te-ajută să-ți domolești pornirea,
Doar prin asprimi îți vine subțirimea!

Izvorul dragostei

Primăvara totul este minunat,
Parfum pe dealuri și-n câmpie
Natura ne îndeamnă să viețuim curat
O altă Cale nu-i spre Veșnicie
Parfumul strâns din floarea pură
E truda trandafirilor din mărăcini,
Din dar oferă-n dar o picătură
Să le îndulcească viața la străini
Numai iubirea dinăuntru se jertfește
Cea de pe buze adeseori trădează
În inimi pure iubirea odrăslește
Nici după moarte ea nu încetează
Ea face omul să rodească însutit
Flămândul cu milă să-l hrănească
Cu sângele din vie îndumnezeit
Izvorul dragostei mereu să-l primenească!

Firul ierbii

O facem una cu pământul
De obicei, pentru puțină vreme,
Sămânța ei o împrăstie Cuvântul
Iar rădăcina-n veci nu pierе
Cu verdele prin primăvară trece
La fel ca orice creatură,
Sub vânturi știe să se plece
Și chiar să treacă prin furtună.
Tot cerul, și pe iarbă o îmbracă
Cu frumusețea să ne-nveselească firea
Pe Solomon chiar reușește să-l întrecă
Logosul, în Geneză, cu ea a început zidirea
E semnul pur al trăinicieii
Chiar în pustie încearcă să răsară,
Primăvara își pune florile pe trupul glicii,
După plecarea noastră,
cu drag ne înconjoară.

Unii prin alții

Ce mult m-am depărtat de tine
Din lutul meu abia Te mai zăresc...
Sufletul nu are cine să-l aline
Numai în altul, pe Tine te găsesc.
Tu când iubești te micșorezi pe tine
Să poți în altul să pătrunzi,
În suflet să se simtă bine
Focul urii cu dragoste să-l stingi.
Că ea pe toate le-nțelege
Și se jertfește doar prin dăruire,
Iubirea pe toată lumea o alege

Ca să pășească spre desăvârșire.
Noi suntem cu discernământ creați
Și vom răspunde de iubire,
Cerul ne vrea în unitate frați
Unii prin alții spre Veșnică desăvârșire.

Regăsirea

Să te jertfești în fiecare zi
Pe altarul arderii de sine,
Începi cu tine a te rezidi
Găsești o floare-n orice mărăcine.
Oricât ar fi de prăbușit un om
Harul divin nu pleacă niciodată
El tot așteaptă trist într-un cotlon
Viața-n virtute, să fie preschimbată.
Nimeni în lume nu este oropsit
E acceptat și cel mai de pe urmă...
Nu păcătosul, păcatul este osândit
Oaia pierdută prețuiește mai mult
decât o turmă.

Am fost și eu...

Am fost și eu, ca voi, un visător
Veneau spre mine fluturi de lumină,
În dansul lor lasciv, provocator
Uitam că sunt o aripă divină.
Totul părea atât de minunat
Printre culori, cu ei doream să zbor
Dar m-a oprit pământu'-ngreuiat
Și sufletul ce l-am primit nemuritor.

Un glas blajin m-a sfătuit:
– Și tu te poți urca spre soare,
Când trupul îți va fi îndumnezeit
Vei dobândi aripi angelice, nemuritoare!

Casa

Tu ai primit pământ cât trebuiește
Să fie casă sufletului pe măsură,
Ai devenit stăpânul care o îngrijește
Răspunzi direct de-a ei arhitectură.
Poți s-o așezi pe stâncă ori nisip
Tu hotărăști ce vrei să faci,
Stele ori meteori să-i pui pe chip,
Demon sau înger să-i pui cârmaci.
Chiar poți s-o lași în părăsire
De ochii lumii s-o văruiești pe dinafară,
Asta se cheamă că-i orbire
Lucrarea va ajunge de ocară.
Ce ți s-a dat se ia înapoi,
Când în clepsidră nisipul se sfârșește,
Ce-a fost un trup se-mparte la doi
Lumina necreată pe veci le reunește.

**Carmen-Georgeta
Popescu**

Înspre alb

Mai toarnă roșu peste flori,
să simt cât dor se năpustește
în zvâcnetul cu care-ți strigi
dorința ce mă molipsește.

Mai toarnă verde în priviri,
și înfrunzește-mă cu-o șoaptă
până ce lacrima ce-o vezi
se naște din plăcere coaptă.

Mai pune-albastru peste nopți,
să te visez și să te am,
să simt iubirea împletindu-și
chemările în filigran.

Apoi oprește-te la alb,
eternitatea să se nască
din două palme ce se strâng
cu patimă neomenească.

Mai lasă-mă să cred

De-am mai avea virtutea mugurilor calzi,
făpturi ce-și poartă nuditatea spre-nflorire,
ce nu se tem de spini, nici de străini,
nu emigrează dacă ramurile plâng
și nici nu cer, ținând, cetățenie
altor copaci ori depărtatelor tulpini,

dac-am avea culoarea legilor din stup,
ce-și apără căminul de roire,
și n-am mai îndoi voințe cu-ndârjiri
în dezacordul unui cântec amical
și n-am mai spune că prin lege e un drept
al nostru, care cerem vertical,
am scrie iar poeme-n Codul de iubire.

Mai lasă-mi o secundă, vreau să cred
că, totuși, primul gând a fost perfect,
că zborul care ne aleargă-n sânge
va învia în noi copilăria
și fiecare an va fi în suflete bisect.

Iubirea de marți

Nu pot să te iubesc doar într-o marți,
și-atunci grăbit, nervos, pe apucate,
de parcă-n cor, zăpezile de ieri
s-au sinucis și au secat de ape.

Mă dor minutele ce nu au loc
într-un surâs sau într-o mângâiere,
minutele lăsate a pustiu,
făcute vinovate de tăcere.

Iubirea-i o sămânță, un copil,
adună cu răbdare răsărituri,
îngenunchind când soarele s-a dus
să lumineze alte anotimpuri.

De nu mă poți iubi decât o marți,
mai bine mă închid în calendare,
căci ele știu ce preț are o zi
când dragostei nu i se pun hotare.

Așteptarea

Posibil și-imposibil, în mine-s amândouă,
stau la răscruci de gânduri sorbind esența lor,
mă umplu de-ntrebarea ce-și va afla răspunsul
când voi atinge cerul din nou, și când de dor

voi răscoli cutia cu portative albe,
s-aud iar simfonia ce trupul înfioară,
și nu-mi doresc lumina decât pe cea a lunii,
ea m-a-nvățat c-apusul nu e făcut să doară.

Sunt aici

Nu mă vezi, dar sunt aici,
ram ce înfloresc în zori,
contemplând o nesfârșire
cum mă umple de flori.

Îți zâmbesc cu dimineți.
fir plăpând cu ochii verzi,
desenând copacii tineri
printre care să mă vezi.

Tăcerea

Sunt clipe când tăcerea e mai presus de șoapte,
când marginea uitării se pierde în oglinzi,
când ochii se cufundă tăcuți sub nuferi blânzi
și-și cer 'napoi visarea pentru încă o noapte.

Atunci presară cerul culori în rezonanță,
atunci se-alintă gându-mi și cere un avans,
să-și mai rotească trupul în cunoscutul dans
al vorbelor pictate din dragostea de viață.

Să te cunosc

Să te cunosc?
Mi-ar trebui o veșnicie
și-aș pierde vreme lungă în zadar,
căci mintea noastră e o jucărie
ce ne provoacă zilele din calendar.

Să te-nțeleg?
Mi-ar trebui minute
să-ți sorb din suflet vechile tipare,
căci ce-am trăit în zilele trecute
zidite stau în noi și n-au scăpare.

Să te iubesc?
Îmi e de-ajuns o clipă,
în care veșnicia se destramă,
căci tot ce-a fost s-a dus, ca o aripă,
și tot ce n-am trăit, încet, ne cheamă.

Dar nu știu

Eu știu să leg cuvinte cu fire de mătăsă,
întotdeauna calde, întotdeauna moi,
ca să tresari aievea și ca să știi că-mi pasă
de dansul primăverii ce s-a născut în noi.

Eu știu să semăn vise ce au deja un nume,
un chip frumos ce numai de noi e înțeles,

mă iscălesc pe-atingeri, ca să le porți în lume
ca pe un semn al celui care a fost ales.

Știu să cutreier cerul și să-ți aduc în gând
o mie de speranțe, o mie de fiori,
dar nu știu să te caut în urmele de vânt
ce șterg un bob de rouă din ochii mei, în zori.

Aș rămâne

Trec prin gândurile tale
fără larmă, fără vânt,
alintându-mă cu șoapta
desenată de cuvânt.

Uneori te țin în brațe
și-ți simt tremuru-n privire
când te sperii că eu nu sunt
decât vreo închipuire.

Aș rămâne peste noapte,
să te-nvăț cum să apui
într-o-mbrățișare lungă,
nu-n tăcerea nimănui.

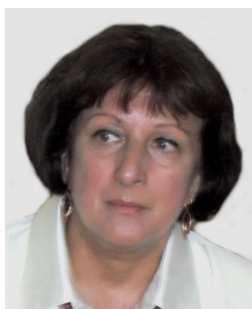
Dar te temi, și astfel lumea
e mai mică cu-n sărut,
iar eu dorm cu luna-n brațe,
fiindcă iar nu te-am văzut.

Am să trezesc zorii

Suntem somnambuli,
ne iubim pe acoperișuri de gânduri
temători că luna se răstoarnă peste noi,
desenăm hărți inutile către cer,
uitând că timpul stă cuminte într-o chemare.

Am să trezesc zorii,
o să-i întreb unde este casa lor,
vreau să locuiesc și eu printre speranțe,
vreau să așez din nou cântatul cocoșilor
pe garduri cu miros de rășină și de viață,
să amestec roua cu praful instant de cafea,
iar când noaptea prelungă ne va apăsa,
eu să răstorn fântânile peste dileme.

**Constanța
Popescu**

Perdeaua începutului

Femeile frumoase agită prea mult vorbele,
să li se vadă rujul perfect,
când ar fi fost suficientă
îmbrățișarea cu zâmbet inclus,
privirea cu miros de flori,
cu care să înceapă diminețile,
când poezia cu tălpile goale,
anunță bucurii restante.
Tăcerile rarefiate,
ocupă în lipsă, poveștile nescrise.
Noi ne abonăm la insomnie,
singură ne crește cifra octanică,
o euforie nestudiată,
în care dorul curăță anotimpuri
de păcate.
Bucuriile îmi ies pe sub ușa
și se aliniază la startul altor dimineți,
la care nu mă invitaseși
să ridic perdeaua începuturilor...

Eram zâmbetul care topește

Mi-ai răvășit colecția de zâmbete,
căutând locul unde se suprapunea perfect,
sărutul peste amintirea tandră.
Am cutreierat eternitatea pe cărări
cu soarele curs pe frunze și pe flori,
care n-au obosit să mă aștepte
cu o rochie plină de gânduri
presărate peste curcubeul ploii,
amețitor de parfumat...
Eram cea mai frumoasă femeie,
cu pașii însângerați pe stânca începutului.
Eram suava respirație printre hohote de plâns
și apoi suspinul acceptării...
Eram privirea care te întoarce din drum
și zâmbetul care topește depărtarea,
scriind povești despre noi,
mai emoționați decât mirii din pozele
unui album cu foile rupte...

Zbuciumul din noi

Drumul îmi îmbătrânește liniștea tocită
la margini. Se aud uneori suspine
și nimic nu e integru,
dar accept, viața atârnată
de firul păianjenului trudit,
cât sunt încă pe cale
și visul mă trezește dimineța.
În jurul meu oamenii aleargă,
se zbat și se ceartă,
mă împing, drumul nu e mai larg,
mai sigur, mai gol,
doar prea multe cuvinte fără sens.
Normalitatea este desuetă, noi figuranți,
încă viii de ieri cerșim un strop de iubire.
Dorul de după, e scrijelit adânc, așteaptă
și tace. Zilele nu mai sunt începuturi.
Oameni tot mai rari, ființe peste tot,
durere, peste orgolii, nimicul șlefuit
împodobește fiecare pas.
Și totuși cărările nu urcă. Clopotele bat
a singurătate, l-am lăsat pe Dumnezeu
la poartă și ne-am ferecat
între figurile de ceară,
care ne tac bucuriile. Încă un anotimp
și nu-mi deschide fereastra...

Bulgări de lumină

Nici o întâmplare nu respiră liniștită,
lumina sparge o lacrimă întârziată,
cuvintele se veștejesc, în fața durerii
Iisus așteaptă, nu cere, nu ne ceartă,
ne așteaptă. Roua nu așteaptă venirea serii.
Fiecare zi așteaptă o altă și ciclul,
un perpetuum
nestăvilit ne îmbracă, dar oglinda
nu ne mai găsește chipul,
doar carnea păstrează
sera de senzații, amintiri,
haine din ce în ce mai mici,
cu miros de tinerețe.
Toți pașii i-am făcut peste amprenta ta,
peste durerile mereu aceleași, noi,
niște bulgări de lumină
neșlefuiți, dar rugători să dăinuim.
Doamne, ne știi hăul din inimă,
pendularea emoțiilor,
nesiguranța pașilor, aroganța începutului.
Timpul, învățătorul care știe tot,
încinde bucla
drumului spre lumină.
Din timp în timp aruncăm

sacii cu păcate,
ghiulele de gleznele prea subțiri
și atunci reluăm zborul
cu care ne învățaseși,
când ne creșteau aripi.
Venim și luăm fărâma de lumină
păstrată pentru fiecare.
E bine, ne este încă bine!

Rochia cu ploi

Sunt femeia cu cea mai statornică tristețe
și când o alung stă ascunsă
în vreun buzunar al sorții
și îmi ocupă clandestin locurile
unde plantasem flori de bucurii albastre.
Am cei mai obosiți pași,
zâmbetul mi-a uitat privirea,
măinile netezesc un portret uscat,
decolorat la tâmplă.
Am început să îmbrac rochia
cu ploi boțite, mult prea strâmtă
de la ultima îmbrățișare,
singurătatea cu mirosul lutului,
mai ține toamna de vorbă,
la o cafea se mai negociază
visele, se mai colorează niște doruri
și trecem pe curat regrete,
uitând cuvintele cu care am săpat
tristeții riduri.
Mai există niște anotimpuri uitate
prin buzunarele sorții
și atunci restabilim traseul
și negociem pașii...

E sărbătoare printre îngeri

Mi s-au topit anotimpurile în călimări,
cerneala s-a uscat prea repede.
Cum nu m-ai spus tu, Doamne,
că eternitatea nu este pentru toți?
Mama a crescut veșnicia lângă mine
și mi-a dat din bucata ei,
mică tocită de griji,
până ce a dus-o sus pe-o stea, să împartă
cu îngerii nemurirea, din murirea ei.
Azi noapte am visat-o, ținea în mână
o carte și o bucată de pâine
și mă tot întreba dacă îngerii citesc,
căci pâine se uscase
de atâta așteptat la porți...
Mama mea, locuiește în mine
câtă vreme mai sunt,
mai împart cuvintele
în rugăciuni și poeme,
mai pun bucate pe masă,

mai aprind candela în sărbătoare și aștept
vești despre noi.
E Paștele mamă,
în toate casele se întregesc ai lor,
miroase a cozonac, a pască,
hai să mai ciocnim
odată fericirea,
ca să miroasă a sărbătoare
și la tine.
Măcar odată să mai stăm la masa
amintirilor, să le împart cu tine...

Și basmul e o realitate

Diminețile culorile îmbobocesc,
gânduri strecurate discret printre gene,
mă îmbracă în alba mantie
a hârtiei nescrise...
da, eram o eroină dintr-un basm,
mi-l citea bunica,
uneori îl compuneam chiar eu,
ca să mi te am alături.
Cărțile cu leacul lor, mireasmă
înghesuită care construiește poduri
peste cuvinte, peste doruri durute,
peste mirările altor zile.
Ușile au pete de iubire nerostită,
ferestrele zăbrele cu dor virgin.
Cărțile mele au coperte intacte, nici
un viciu, nici o durere nu demolează dorința
de a ne fi cuptor de caolin. Tu o poveste,
eu icoană, la care se vor ruga
niște unii ca noi,
împovărați de cuvintele care nu se vând
prin dicționare.
Somnul meu are miros de copilărie,
uneori de lapte, câte povești am vândut
pentru adevăr?
Câte culori am șters la ochi,
ca să-ți fiu?

Felia de fericire

Noi nu existăm,
suntem o stare de spirit,
mereu schimbătoare,
ne împrumutăm semnele de punctuație,
ca să aducem mirările
în fața tăcerilor
și să dăm din cerul fiecăruia,
o bucată senină, unde luna
ni se arată în același timp,
ca o felie de fericire
când împărțeam singurătăți
aliniat după Venus...

Savian Mur

Lecția de puritate

– Ce cauți dumneata, pe-aici...
prin fundul ăsta de pădure...
te vei fi rătăcit, cumva? –
te-am văzut în vale...
mâncai mure.
Ești un străin...
nu te cunosc... –
te rog,
prezintă pașaportul la control...
deși sunt o veveriță,
am un titlu de proprietate...
locul este ocupat,
nu este gol...
– Ce zăpușeală...
și ce umbră deasă...
Doamne, Doamne, ce finuță ești,
ochișorii – incredibili,
coada – magistrală,
am mai auzit de tine,
din povești...

– Nu ai vrea
un schimb să facem? –
să-mi iei locul,
iar eu –
pe al tău...
– Nu!, nici vorbă,
acest rău nu ți-l pot face,
căci om... om...
ferească Dumnezeu!
Cum să te compromiți
cu mine,
cu bipedul cel isterizat... –
fii fericită...
mănâncă-ți alunele...
ignoră-l pe tulburat!
Căci niciun rău
nu ai făcut în lume,
pentru hrana ta,
nu ai ucis;
Dumnezeu
și-a mai spălat din păcate,
cu tine,

ființă binecuvântată...
scrumul unui vis...

Se putea, Doamne,
se putea ... –
veverița, iată,
depune mărturie;
ți-ai băgat în cârd
cu omul,
să tulburi apele,
pe vecie...
Tufele de muri, copacii, veverița –
aici, ți-a reușit din plin,
atinge-va omul, vreodată,
a lor puritate?,
în cine ți-ai proiectat, Doamne,
uite în cine...
chipul cel divin?...

Zer

Am o față de bețiv
proeminent,
poșirca zilei
m-a amestecat, suficient;
oricâte efortări făcut-am,
de a părea normal,
ceva mă dă de gol,
ceva fundamental.

O bizară privire,
doldora de lehamite macerată,
un mers superparșiv,
de hămesită prostituată;
de m-ar zări, pe stradă,
un filozof pensionat,
pe loc ar scrie un eseu,
pe tema animalului degenerat...

Pus lângă un bețiv
calificat,
fac o figură
de ins preocupat;
dacă gândurile mele
unui optimist i le-aș șopti,
doar frecvente vizite,
la cimitir,
l-ar mai înzdrăveni...

Și totuși,
par un om echilibrat,
o mostră de comportament
civilizat;
costurile unei răbufniri
ar fi mult mai mari,
mai bine așa,
cu mimica împrumutată
de la idioții comunitari.

...Încontinuu, încontinuu,
cu capsă pusă,
deși ființa mea
este de multă vreme dusă;
am lipăit, suficient,
din zerul existențial,
așa că nu mai sunt
un om banal...
sunt un scandal!

Statutul meu,
de abuzată existențială,
mi-a dăruit
această față clară;
un călugăr serios,
de m-ar întâlni,
la religia nimicniciei,
fără șovăire,
s-ar converti...

Iar un sihastru performant,
de m-ar ochi,
o tulburare insistentă,
în mațe, direct,
ar resimți;
decât treaz,
în tăcuta sălbăticie,
mai bine hăruit
alcoolic,
cu ficatul mai ținând
doar câteva zile...

Niște cetățeni

Pentru mine,
câinele este un cetățean,
iar căteaua, mamă-eroină;
cine luminează întunericul
făpturii mele? –
of, privirea lor divină...
Cartieru-acela, fără câini,
Dumnezeule, câtă singurătate;
bipezi fantomatici...
reci fețe de copii...
motoarele demente...
paralelitate...

Am o ocupație
înfloritoare –
să dau borțoaselor cățele
de mâncare,
fete,
dragile de ele,
niște căței vânjoși,
bucura-mă-voi,
pe îndelete,
de niște cetățeni
tare frumoși...

Pentru mine,
vânătorul nu este un cetățean,
și nici pescarul,
nici alt omorător de animale;
pot da bună-ziua
și unui cuib de șobolani,
însă, niciodată unui ins bolnav,
unei haimanale.

...Zilnic,
printre cetățenii mei:
copaci sfătoși,
păsări civilizate,
dealurile,
ținând lecții de filozofie,
greieri și pisici,
lucrând, pentru posteritate...
Instinctul meu comunitar
merită evidențiat,
omenescul,
ce mă alcătuiește,
iată, a fost salvat, salvat;
sunt atât de mândru
de acești superbi frați,
de faptul că am dat
de niște oameni curați.

...Și eu, ființă,
pe lângă cortul lor,
dând un nou sens zilei,
iar nopții – somn ușor;
în loc de cap, am frunze,
raționamentele îmi latră –
sunt un cetățean dat naibii,
am o față multideformată.

Un destabilizat...
o permanentă stare...
fină râie... –
fondul rămânând același:
om, tot om...
carnală bizarerie;
cer daune masive,
pentru uriașul inconvenient
pricinuit –
un pițigoi bătrân
depune mărturie,
dumnealui, al meu suflet
etern amăgit...

Între timp,
am pus de un primar –
un stejar maiestuos,
foarte popular;
a fost ales
în unanimitate,
se va face, în sfârșit,
dreptate...

Kir Papas

Antiparodii

Antiparodie după **Intimă**
de **Cincinat Pavelescu**

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Răceala brumelor de toamnă
Și plopii incantând spre nori,
Și picoteala din umori?*

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Diaporamele de toamnă...
Cu greieri disecând sonor
În carnea clipelor ce mor?*

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Cum merii – cocoșați de toamnă –
Lansau din trup eviscerații
Pocnite sec de gravitații?*

*Îți mai aduci, cumva, aminte
Craniul dovleacului cu-n dinte
Și spaima ce intrase-n volburi
Când vântul remixa prin scorburii?*

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Aburul vorbelor în toamnă?
Elipsoidul suicid
Al frunzelor căzând morbid?*

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Curbura doagei către toamnă
Și jertfa boabelor nătânge
Donând lui Bachus buți de sânge?*

*Îți mai aduci aminte, doamnă,
Vitriliul razelor de toamnă,
Vântul – prin vegetala morgă –
Cu partituri ca-n nări de orgă?....*

*Și policromul decupaj
Primind fragilul ecleraj
Al candelor de măceș
Arzând lângă al toamnei leș?*

*Îți mai aduci aminte nukul
Zvârlindu-și pruncii ca năukul,
În timp ce piatra, sec Irod,
Îi căsăpea în damf de iod?*

*Ciulinii ce-și purtau alaiul,
Salcii bacoviindu-și vaiul
Și lebedele mari de ceață
Valsând fantome-n dimineată...*

*Cum se luptau, ieșind pe horn,
Balaurii cu-n unicorn!
Diavoli de foc în șemineu...
Și numai tu, și numai eu.*

Antiparodie după **Femei din secolul trecut**
de **Mircea Dinescu**
... *Taylor, Dietrich, Monroe, Lamar...*

*Femei din secolul trecut...
Tăceri vibrând în camee,
Metempsihoze-n neștiut
Pulsând spre alte căi lactee...*

*Femei din secolul trecut...
Într-un album, de praf curtate,
Resuscitări în revolut
Pe mal de fluviu la Cetate.*

*Femei din secolul trecut...
Cu grații de lepidoptere,
Cu râs frivol sau zâmbet mut
Umplând odaia cu himere.*

*Femei din secolul trecut...
Obsesii adolescente,
Poze lipite de-un recrut,
Sigilii puse pe retine.*

*Femei din secolul trecut...
Cu aromiri orientale,
Ca vinul vechi născând sărut
Pe auritele pocale.*

*Femei din secolul trecut...
Sinestezii pe căi astrale,
Întoarse de poet din lut –
Halucinații siderale.*

*Femei din secolul trecut...
Cu arabescuri de compas,
Din Baccara și jar cernut,
Metafore pentru taifas.*

*Femei din secolul trecut...
Pedale pedalând pe dale,*

Venere incantând tribut –
Peșcheșurile hormonale.

Femei din secolul trecut...
Sărut rujat pe cărți poștale,
Brelocuri pentru așternut,
Melancolii pașaportale.

Femei din secolul trecut...
Efluvii de focuri bengale,
Roze fantasme *feder-nut*,
Succedanee vespérale.

Femei din secolul trecut...
Catifelări de zibelină,
Dicționare de gemut,
Idoli ciopliți în turmalină.

Femei din secolul trecut...
C.V.- uri pentru arhetip
Călătorind spre absolut
Cu Carul Mare, clasa VIP.

Femei din secolul trecut...
Sinusoide epocale,
Încă un tren cu săni pierdut
Prin găurile feromonale.

Femei din secolul trecut...
Fierbinți zapisuri spre Parnas,
Muze-ortaci săpând limbut
Prin galerii de ananas.

Femei din secolul trecut...
Chemate-n mistice cabale
De un poet argonaut
Vâslind prin suc de portocale.

Antiparodie după **De ce nu-mi vii**
de **Mihai Eminescu**

Când ceasuri repede se trec
Și-n crângul morii se petrec
Fotosinteze mii și mii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Vezi, anii cei frumoși se duc...
Secunde mici, ca-n ceas cu cuc,
Se stivuiesc pe pirostrii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Bostanii râd luminiscent
Și toamna-n frunze, dehiscent,
Developează razachii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când trec pios *pe lângă plopi*,
Cu maci hematici strânși în snopi,
Și frunza sună melodii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când transparent stau *lângă tei*
Și toamna sună-n clopoței,
Și timpul macină-n chilii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Trec berzele după orar,
Trec anotimpuri... iar și iar,
Se trec amurguri sinilii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

S-or strecura anii tiptil –
Parfumul vechiului cadril
Ca umbra mă va însoți...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Cambrat de timpul volatil,
Albit printre figuri de stil,
Cât seva încă va nutri –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când dor de hiperglicemii
Pulsând din buzele-ți mierii,
Când trec prin mine herghelii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Cum aş sfinți pala de fân
Și craterul lăsat de sân
Pe trupu-mi plastilin – o știi!
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Cresc curcubee-n crisalidă
Și ies vitralii din omidă...
Și-s plumb, și-s puf de pădăii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când, fast, carbonul tău carnal
Adie-a flori de portocal,
A flori de viță,... brutării –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când am în mâini lasou de-argint
Și ești ponei de hiacint...
Și-mi ard de dor în ochi făclii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Când ești răsfăț cu motocei,
Miriapod cu botoșei...
Și mi-s odăile pustii –
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Mihai Mericar

Paraxenie

Bătut de soartă să trăiască
pe o hartă ruptă în două
de cei care fură cloșca
de pe ouă

și înșelați de glasul criStalin,
clătit cu votcă și pelin,
românul s-a trezit că-l cheamă
moldovean
și a rămas fără cămașă sub mintean.

un scelerat cu trup de hidră
veghează de la distanță
această brazdă sângerândă,
ruptă din adâncul memoriei
și retrasă într-o lacrimă,

în timp ce cârțile oarbe,
râmele grețose și moliile vorace
sporesc lumina chioară cu
mușcături de viperă.

din bezna adâncă și somnul
de plumb curge târâta cuvintelor
șchioape.

capătul drumului se zvârcolește
în burtă de șarpe.

noaptea își întinde hotarele și
peste cealaltă jumătate a zilei,
iar cerul din prefabricate
se cascadează într-un rânjet insidios.

cuțitul scobește adânc în os.

Danie

Acum când cineva îmi suflă
în scânteia asta de viață,

Doamne, a sosit timpul să-ți înapoiez
tot ce mi-ai dăruit la naștere:

dealurile cu livezile,
pădurile cu poienele,
apele cu peștii,
câmpiile cu florile,
munții cu izvoarele,
mările cu vapoarele,

satul Bețești cu hârtoapele,
cu departele și aproapele,

zilele cu soare,
noaptele cu lună și stele
și toate cărțile mele.

ia-le, Doamne, că toate sunt ale Tale
și în toate strălucește chipul Tău!

Ți le dau pe toate filtrate
printr-o zdreanță de inimă
și spălate cu lacrimile mele fierbinți,

câteva zile, poate, mă mai
alinți...

Dev(it)alizare

Ți-au zidit ușile și ferestrele,
ți-au otrăvit câinii și fântâna,
ți-au răpit trei puncte cardinale,
orizontul ți l-au mănjit cu funingine,
îngerului tău păzitor i-au tăiat aripile,
ți-au strivit florile,
ți-au sugut privighetorile,

ți-au decimat iluziile,
te-au desproprietărit de pârția de cer
ce ți se cuvine,

te-au buzunărit de sacrele
clipe astrale și de veșnicia dintre ele,
ți-au eclipsat soarele,
ți-au furat până și umbra,
nu mai ai nimic,
decât visul și *dorul de luceferi*.

nu dispera!
abia de-acum ești un om liber,
absolut liber...

Ce fac?

Ia, îmi pierd și eu vremea,
pieptănând și merticind câte un verb
mai răzvrătit, pentru a-i injecta
un sens mai frisonant, mai insondabil,

mai încerc să îndiguiesc malurile
și să disciplinez apele fluviului dezbinării,
mai tai o frunză pentru câinii infernului,

mai dau o raită prin codrii tenebrelor
ca să retez câte un cap de balaur
și să mai desenez câte o mitogramă
prin răspântii,
ca să-i derutez pe vânătorii de himere.

ademenit și alintat de zări albastre,
îmi cioplesc acolo, ca să fie, câte o ramă
de abanos pentru câte o iluzie
mai oacheșă,

mai secer câte un snop
din bogata recoltă
de nimicuri și, după ce-mi pun
toate treburile la punct,

mă destind un pic, observând,
dintr-un colț mai rotund,

cum se mai târăște umbra aceea insolentă,
cum se mai căznește și
cum se mai olecăiește, căutându-mă
orbește, de parcă i-aș fi mirele
ideal...

Împărăția nimicului

Din târâța viscolită
a cuvintelor găunoase,
roase de gărgărițe,

se ridică nenumăratele dune
ale pustiului
împărăției fără magini a frigului

din noaptea veșnică și fără stele,
închisă în cercul literei din mijloc
a unui străvechi alphabet dispărut

fără urmă, de la care
din când în când
ne parvin ecouri sumbre

și umbre ce joacă precum flăcările
într-un dans macabru deasupra
unei comori menite blestemului

de dincolo de bezna altei
dimensiuni a absurdului.

inflație de vid și nimicnicie,
de boare amăgitoare,
uituceală, eter și îndoielnicie,
eșecuri și disperări,
false penumbre pierdute-n prăpastia
neființei...

Între două veșnicii

Când te apasă prea tare
întunericul temniței în care
ai venit pe această lume,

ai umila impresie
că tristețea fructului căzut
în noroi n-o spală
nici o mie de ploi,

că de fapt nu faci altceva
printre cei vii
decât să-ți execuți exercițiul impus
la paralelele inegale dintre două
veșnicii,
să-ți trăiești libertatea absolută
a prizonieratului într-un coșmar,

să rămâi indiferent sub cerul nimănui,

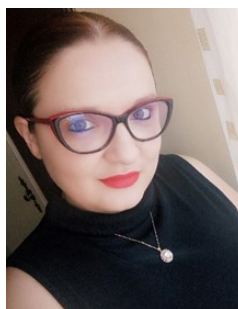
să găsești sunetul desăvârșit
sub infinitul blestemat al unui chin,

să agonizezi fericit
într-o apropiere îndepărtată.

ascultând, văzând și înțelegând,
nu-ți rămâne decât să
tai o halcă de carne din
pulpa destinului tău și
s-o arunci la câinii pripășiți sub o mirare,

îndemnându-i să-ți tragă sania la umbra
Stelei Polare.

Mihaela Oancea

flori de măr

pe câmpul încărunțit de colb
zăbovesc amintiri.
tăcerea vătuită își întinde brațele
spre coviltirul lumii
spre ochiul de geam hexagonal
căptușit cu flori de măr și surâsuri
ce se pierd
cu fiecare mișcare a planetei.

Înverzire

zorii dansează.
bujorul de munte
și-a deschis pleoapa către lumină
și cântă.
cerbii boncăluiesc și ei
spre deșteptarea văilor alpine.

soarele dezlănțuit
cade ca un fruct de pe ram
înverzindu-ne.

în subțirimea lumii

încercă să alungi durerea
cu ochii ei fără pleoape
ochi ce te urmăreau oriunde.

în subțirimea lumii
îți clădeai cetate cum Amphion
dar tristețea îți respira în ceafă.

din lumea de cretă
visai la narvalii ce spintecau valurile
până când singur
ai plonjat în mare ca un delfin
un delfin ca un fulg de zăpadă.

în lentila cosmică

plonjăm în viață ca-n moarte.
ușori ca aerul.
urcăm muntele până vremea ni se tocește.

de-atâtea ori ne întâlnim în lentila cosmică
dar cine mai știe
limbajul microscopicelor răni
cine își amintește visurile
ori peisajul marin ori arborele ce nădăjduia
să devină pasăre ori pasărea ce visa
să se topească-n soare.

uneori nu există suficient spațiu
pentru visuri.
pentru iubire.
în lentila cosmică
sufletele nu se mai așteaptă.

răzvrătirea pământului

cel aplecat spre pământ înaintează
îngustând aerul
își umple oasele cu recea suflare a nopții
și zăbovesc prin hățisuri în care greața
își descoperă uitate obârșii.

mersul lui apăsător e despuțat de culori.
în barbă i se sălbătesc păianjenii/
războaiele neîntâmpate/
amurgurile despicate în explozii.

prăbușit în drum
e respins de pământ. furnicile îl ocolesc.
fum roșiatic.

invizibile

uneori întunericul
se încolăcește în jurul tău.
năvălește cum volbura.
îți năpădește pârguitele tăceri
și le scaldă în culori de apă
inventate în cealaltă viață.

într-o casă bătrânească
un neon pâlpâie străin. invizibile dureri.
pretutindeni și niciunde.

Julian Filip

Pod

1947 - 1948

Podurile către mine
ape mi-s și mi-s de pâine...
Știu anul dinaintea nașterii mele,
nu știu ce va fi până mâine.

Foamete, sete... Tata și mama
porneau să mă aducă pe lume...
Credeau să mă crească în ce fel?
Credeau să ajung să am nume?
Credeau să ajung să las urme?

Secetă, foame... Morți pe sub garduri...
Viața? Atât de fragilă!
Ce gândeau mama și tata atunci?
Că mai aveau o copilă –

sora, pornită în ani de război,
eu – într-un an de foame...
Istoria e despre Hitler și Stalin,
nu despre mame.

Ferestre cu maici născătoare,
icoane cu maici de minuni făcătoare,
armate de maici peste zări scrutate...
Istории cu maici și cruci de-nălțare.

De pe cruci îngerii decolează în ceruri –
tehnologii antice de creșterea aripilor...
Secetă, foame, război –
cimitire la fundul râpelor...

Tata și mama, apoi și noi,
copiii războiului și ai foamei,
citim istorii și ne crucim în pagini
imaculate – cu mame:

pagini cu maici născătoare,
pagini cu maici de minuni făcătoare,

pagini cu maici peste zări scrutate...
Istории cu maici și cruci de-nălțare.
Mănăstirea Neamț – Chișinău,
19-24 august 2022

Basmul țandări

Oglinda... Nu mă mai arată
precum am vrut s-arăt odată,
iar înainte... un pic mai este,
dar ce mai este nu-i poveste,
e încheiere cu... erate,
ce nu mai pot fi redactate...
Totuși... se poate încă, se poate
să le mai treci în cerc pe toate,
să le admiri pe săturate,
deși... un pic mai domolite,
deși... un pic mai mohorâte...
Oglinda... Tot mai rar m-arată,
și nu o mai găsesc îndată
nici n-o întreb de-i supărată,
precum o torturam odată...

Palmele fratelui mai mare

Și fratele mai mare,
frații mai mulți ai lui Iosif
palme i-au dat...
Și fratele mai mare, Iacob,
palme i-a dat lui Hristos...
Și lui Brâncuși palme i-a dat
mai marele...
Și Basarabiei
fratele mai mare
tot palme îi dă...
Bătăturile palmelor muncite
ale fratelui mai mare,
știutorul de
cum trebuie să facă
și ce
mezinul
cetitor în cenușă
și-n stele,
chiar nu i se văd bătăturile?

Robinete defecte

Plouă de-o veșnicie...
Dumnezeu se pare că a uitat
toate robinetele deschise
din cerul cu ploi încărcat.

Înecate-s toate izvoarele
de apele revărsate de sus...
E imposibil un alt potop...
Dumnezeu ce a spus?

Că nu-l va mai pedepsi pe om,
că va găsi altă cale
să-l scoată la drumul cel drept
spre grădinile Sale...

Să-l îngăduie din nou în grădini?
Să-l ierte din nou pentru toate?...
Plouă de o veșnicie...
Robinete stricate...

Primăvara mama

Numără-n lumină
mama tot ce zboară
în cer și-n grădină...
Doamne, primăvară-i!

Cocostârci pe casă,
în cer rândunele...
Viața e frumoasă,
când ai ne murele.

Se grăbesc la viață
tot felul de pui...
Dis-de-dimineață
mama-n casă nu-i:

numără-n grădină
florile-așteptate
și-adună lumină
din culori visate...

Când în prag copiii
năvălesc din casă,
lumea-i poezie
și mama... crăiasă.
10 septembrie 2022

Creșterea inimii

Doar atât:
cei găzduiți în inima ta
să nu-și revendice partea...
Ce mare inimă ai,
câți încap,

cu toate durerile lor,
cu toate visele lor
în vârtejurile
celor cinci litri de sânge!
Mare și încăpătoare-ți este inima,
ca o hartă imensă
cu lume vie
și lume retrasă-n repaus...
Aidoma unor cărări fierbinți
căile sângelui înconjoară și alunecă
printre lume dragă,
printre dureri și resemnări senine...
Doar atât:
să nu-și revendice partea
cei găzduiți în inima ta
fragilă totuși...

Mirare

Să știi să te miri...
Ce bună-i domnișoara:
te trezești, respiri...

Plutire

Lume de spital
ca într-o corabie...
Câți ajung la mal?

Sonetul somnului adânc

În noaptea dată firii pentru somn
a adormit... Și-a fost ultima oară...
Intra în toată noaptea ca un domn...
Chiar ce a zis în ultima lui seară?

C-a fost cu lume dragă înc-o zi,
că dincolo e altă lume dragă
și mulțumea pentru ce poate fi
oricând, oricum... Spera să înțeleagă

lumina tot mai palidă din far
și portul primitiv cu apă lină
și luntrea cu străvechi itinerar,

și barcagiul fără de hodină...
În noaptea dată firii de hotar
un domn intra în alt fel de lumină.
1 noiembrie 2023, ora 5.37

Luci Truşcă

Semințe de viață

PĂMÂNT devenim cu toții
Încheind povestea noastră
Și plantăm sămânța vieții,
Pură, binecuvântată,
Lumină vindecătoare
În a Domnului Grădină,
Copac mângâiat de soare
Și de pronia divină.

APĂ lină, limpede,
Darul dător de viață,
Suntem cu toți apă vie,
Pământul ne ține-n brațe,
Hrană rădăcinilor,
Miracol, viață și mir,
Botezul copiilor,

Lacrimă într-un suspin

AER, haină prețioasă
De la pământ până la cer,
Stelele ne-aduci aproape,
Îmbrăcându-le-n mister,
Luna se răsfață-n noapte,
Soarele-n zi strălucește,
Când miroase-a mere coapte,
Aerul se îndulcește.

FOC răsărit din stele,
Luminează și dogoare,
Se aprinde în surcele,
Dar și-n inima ce doare,
Vatra neamului se-ncinge,
Arde de focul dreptății,
Doar apa îl poate stinge
Și dorința libertății.

PĂMÂNT, APĂ, AER, FOC,
Toate-s semințe de viață,

Le-a pus Domnul la un loc,
Infinitul le răsfață,
Iar noi, sâmburi de lumină,
Tot din voință Divină
Suntem toate la un loc
Și ținem raiul în mână.

Gara

Vin trenuri, a câta oară,
Călătoare-n anotimpuri
Și poposesc într-o gară,
Cu speranță și cu visuri.

Gara pare pustiită,
Coșcovită de vechime,
Prăfuită, ponosită,
Cu peronul în ruine.

Trist și ruginit, un ceas,
Plimbă jalnice secunde,
Până la timpul rămas
Când şuieratul se-aude.

Trenuri scârțâie pe șine,
Oftând parcă a durere,
Unul pleacă, altul vine,
Gara rămâne-n tăcere.

Incertitudine

Se nasc momente confuze
Se sparge timpul-n secunde,
Clipele se risipesc,
Clepsidrele se golesc.

Timpu-abia de mai clipește,
Nisipul se risipește,
Vântu-l zboară nemilos
Spulberându-l de pe jos.

Se împrăștie secunde,
Infinitul le ascunde,
Gaura neagră le-nghite
Făcându-le infinite.

Hazardu-și spune cuvântul
Și îmbrățișează timpul,
Căci viața pe-acest pământ,
E parte din infinit.

Roxana Lupoae
Răcoreanu

Mi-ești, toamnă, curcubeu în gând

De-ai fi tu, toamnă, curcubeu în viața mea,
Mi-aș face rochie din frunze nuanțate
Și mi-ar plăcea să defilez cu tot ceea ce sunt
prin amintiri ce nu au moarte.

Amintire

Tabloul acesta pictat cu sufletul,
care nu a apucat să vadă lumina,
jumătate de gând, de zâmbet,
de petală de trandafir,
ca și dragostea noastră,
un început fără sfârșit,
o emoție pierdută pe drum,
o tresărire din când în când,
mă fac să re trăiesc,
rând pe rând,
secvențe din trecut,
prin care alerg și mă ascund
ca un personaj într-o poveste.

Impuls

Rostogoli-te-aș în suflet cât ai clipi,
Să te înhaț hulpav ca nimeni altul.
Să uit ca liberă să te las
Din egoism sau dintr-o iubire adevărată.

Iubi-te-aș mereu cum nici nu ai visat,
Să te imprim pe-a mea retină,
Să îmi alergi de zăpăcită
prin vene fără să m-anunți
Precum o herghelie prin sălbăticie.

Nu știi ce dor mi-a fost să te învii,
Tu, inimă, ce te simțai pierdută!
Ai acceptat în joc iar să te prinzi
Și zâmbetul ți-a apărut pe față.

Între timp

Între timp, te iubeam și liniștea era cu mine.
Viața ne fredona duios dragostea în șoaptă.
Ascultam cuminiți și îndrăgostiți
melodia fiecărei clipe
și le împlăteam cu zâmbetele noastre.

Ți-am surprins neliniștea.
Te citeam ca pe o carte.
Mă priveai flămând
și mă doreai mai mult ca niciodată.
Între timp, eu țineam visul tău în palmă
iar povestea avea un farmec aparte.

Femeia

Nu e o statuie pe care s-o privești.
Nu e o icoană la care să te rogi,
Nici sfânta pe care s-o ridici în slăvi.
Doar o femeie,
zburdând la braț
cu un buchet de sentimente.

Urme pe zăpadă

Mi-e inima sloi și gândul atât de pustiit.
Mi-e zâmbetul pierdut în alte galaxii,
iar în privire doar ace ca de gheață.
Atât de frig... atât de frig...
Pierdută-s în albul nesfârșit
spre care toate m-au condus,
cu pas grăbit să simt cum prinde rădăcini
și-ncremenește o iarnă într-un trup.
Am lăsat pe drumul
ce-l parcurg atâtea pași pe zăpadă
cât să reușești să mă prinzi,
de vrei, din urmă.

Dor

Dorul meu a luat-o razna
Ca un orb fără o direcție precisă,
Plin de dorință,
Izbindu-se de imposibil.
Doar pe tine te știe,
Despre tine-mi vorbește.
Nu am leac.
Nu am ce sa îi fac.
Mila nu îl ajută.
A prins rădăcini în mine.
Îl port zilnic ca pe o geantă
cu lucruri necesare.
Țipă atât de tare... atât de tare
și totuși nimeni nu îl aude.
Se hrănește lacom
până la ultima picătură de viață.

Petre Rău

Îndrăgostirea de iarnă

Mi s-a părut că primii fulgi
căzuți iarna aceasta au fost albaștri
de la un capăt la altul
într-atât de albaștri încât
i-am confundat o vreme cu cerul
rășfrânt pe alocuri peste
căsuța mea înclinată și ea
de atingerea pufoasă
a iernii
ca un gât prelung de lebedă
și ea de un albastru
ce nu se termina nicăieri
și iernând astfel m-am
trezit iarăși
îndrăgostit puțin
câte puțin
simțind ca un fel de apăsare
pe inimă care și ea
a devenit un pic albastră

Muntele cu scorbură

Îmi zise unul
Dumnezeu a creat numerele naturale,
restul amestecului a fost treaba omului

Astfel am irosit un gând cu insistențele mele
ca să înțeleg povestea asta
nu se putea altcumva
căci tatăl meu ar fi murit din nou

Motiv pentru care un munte
cu o scorbură perfidă s-a ivit înaintea mea
și mi-am zis
iată ce munte cu o scorbură
s-a ivit în calea mea
iată ce munte cu scorbură

Mi-e greu să înțeleg că simetria rezultă
din haotica deplasare a astrelor
din mișcarea necanonică a universului

din mișcarea și mai haotică a omului
față de sine

Din această cauză
muntele meu își adâncește mereu scorbură
care trece zi și noapte prin mine

Psihopatul din mine

Un psihopat își făcea veacul exact
pe creierul meu
cu care a semnat un contract
în lipsa mea
stătea așezat cu capul în palmă
ca și cum nu i-ar fi păsat
dacă i-aș fi adresat
vreo sudalmă
în cealaltă mână ținea un capăt
de lemn frumos
cu care mă blagoslovea
el pe mine
dar o făcea duios
mi-aș fi luat din zile
dacă nu ar fi fost el
cu timpul furia mi-a dispărut
chiar și răbdarea nu
mă mai deranja defel
ținea la mine
era tare atent cu judecățile mele
le pune în cumpănă ori de câte ori
aveam de-a face cu ele
asta până-ntr-o bună zi
când după un oarece efort
am aflat că în acte fusese
declarat mort

așa am putut face un
pas mai departe
și pentru prima oară
după mult timp
am putut deschide singur o carte

Vindecările mele

Vreme multă am vindecat o parte din lume
e drept o parte infimă dar
totuși o parte întreagă
îi puneam adesea pe oameni să se
numere între ei
chiar în clădirea de peste drum
ca să le aflu o dată pentru
totdeauna numărul
ieșea mereu impar și asta
era mai mult decât aș fi putut duce

am iernat de multe ori cu ei
cu toții deodată
și împreună am trecut
în cealaltă parte a lumii
din culoare în culoare
de la capătul frumos până la
celălalt capăt și mai frumos
din cuvânt în cuvânt
din colind în colind
până ce busturile au fost reabilitate
complet
fără nicio șansă de recidivă

Iubire nătângă

Strămoșii îmi ocupă uneori mintea
fără să am deloc
veleități memorialistice și
mă încurcă rău cu
stările lor inefabile
mai nou și dragostea îmi joacă feste
ca să-mi conving iubita îi spun
mai des te iubesc cu
respirația legănată precum
un prunc de crăciun
de câte ori chiar încep s-o iubesc
îmi dispare câte ceva din inimă
iar când o strâng în brațe
începe să dărdăie
odată cu nasul meu de care
atârână două
sâmbete consecutive
care nu se termină nici
în ruptul capului

Mi-ar fi plăcut

Mi-ar fi plăcut să-mi
expun degetele la vedere atunci
când tu mă acuzai pe nedrept de
infantilisme severe
să nu pot iubi iarba precum
te iubeam pe tine în
brațele mele infidele
pământul de m-ar fi mângâiat aș
fi căzut în agonie
a fost frumoasă ziua aceea deși
am uitat-o

Doruri pe veșnicie

Sunt doruri care nu vor dispărea niciodată
cum sunt cele primele trei ale mele
degeaba insist să le tratez cu
ierburi și ceaiuri

să le domolesc începând
de la oblâncuri până la
clătinarea cu încovoiere treptată
știind totuși că dorurile dor
cât le porți cu tine și
inima nu-ți va scădea
cum gândul se vindecă cu
sfaturi înțelepte
tot așa credeam și eu că poți vindeca aspra
mantie a dorurilor care
mă face să cânt numai noaptea
pentru că ziua întreagă încerc să plâng
cu lacrimi uscate
cuvinte peste cuvinte întrupând
în incantația mea nocturnă
ce mă adoarme în odaia pustie
cu înfrigurare
de lance peste care cad
umbrele gândului meu neterminat

Fii ireductibil

Fii ireductibil mi s-a zis
într-un hohot zgomotos de
neștiință de carte
exact pe vremea când iubirea mea se
afla în plină ascensiune

în tot ceea ce faci fii
ireductibil
inclusiv în lumea de pixeli și coduri
fii în formă de bob de nisip
în care se știe că se nasc senzori noi și
apoi se despart
în ape mai limpezi decât labirinturi feroce

fii ireductibil ca un vis în derivă
printre semantici care se întrețes
deschide-ți mintea precum o floare
fii fluid chiar și atunci când te contopești
în realitate
te schimbi mai des când
nu ești ireductibil

fă din ireductibilitatea ta o
poveste nescrisă
un timp al risipei
o aripă deschisă spre nemurire
postmodernismul îți va mulțumi

din volumul în pregătire
„Vestirea metaforei”)

**Raluca Mihaela
Fleancu**

1

Din adieri de toamnă șoptită
Peste coroana de cuvinte aurii
Se naște nemărginirea învelită
În scrisul mărunț al cărții inimii

De ce nu e toamna mai frig
S-alunge-ntre pagini cuvinte
Prea abrupte să le mai strig
La umbra copacilor din minte

Să intre soarele-n casă...
Pe cărări speranțe neumbrate
Se împrăștie... absente pe masă
Stau tăceri din raze udate

Și gânduri plouă- n sertare
Nepăsătoare toamna împarte
Cuvinte uscate- n tipare
Se așază- n cuprinsul de carte

Își pune eșarfă iubirea
Ieșind pe verandă cu mine
Cuvinte plâng iarăși uimirea
Adie toamna... adie cu tine...

2

Se mută vara copilăriei mele
Pe ulițele din inima-mi cu soare
Lăsate neasfaltate de treceri ușoare
Strânge-ti foșnetul pe sub umbrele!

O clipă mai lasă-mă, mamă
Să-mi limpezească picioarele fluturi
Din aceia mari, de care nu te scuturi
Sunt speranțe, mamă, ce cheamă!

Uite, nu mă mai strânge nici durerea
Aceea din buzunarul lăsat necusut
Să pună cerul în el tot ce-a avut
Mai bun și înalt pentru mine.. puterea!
Ce bine se vede de aici începutul

Mereu și mereu voi scrie cu viață
Pe orișice.. pagini de obraz cu roșeață
Pe care un soare își va pune sărutul

3

Și uită, iubito, ce nu fredonează
În tine-n aceleași eterne înserări
Dă drumul la tot ce nu fermentează
Vinul cel bun cu gânduri de flori

Aleargă, iubito, prin nopțile mele
Și nu mă lua-n seamă când știi că glumesc
Îa-mi luna, și inima și toate cele
Ce mă țin aproape de tot ce-i lumesc

Dansează, iubito, prin ploii de stele
Ce nu vor să cadă pentru noi doi
Căci tu te cunoști mai bine cu ele
De când te-am cules din ceruri șuvoi

Renunță, iubito, la tot ce nu încap
În ochii tăi cu lumini nefirești
Lasă și norul acela cu ape
Atât de amare în care trăiești

Privește, iubito, aproape rărare
Un soare ce poartă numele tău
E o poveste cu porți și urmare...
Cu tine, cu mine, cu doruri mereu...

4

Când deschide un ochi raza-n zori
Într-un copil deodată mă prefac
Și viața îmi oferă atunci culori
Mai vesel și mai simplu drumul îl fac

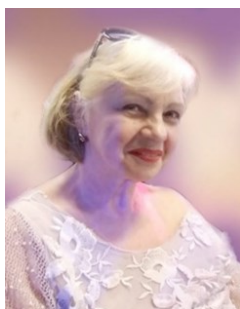
Atâtea nuanțe unice, perfecte
Se deschid irepetabil de frumoase
Și de pe margini îmi zâmbesc defecte
Undeva... văd raze curioase...

Și mi se pun în brațe multe flori
Rupte din obrazul cu roșeață
S-arunc în calea unor căutători
De fericiri și șansă de la viață

Atunci, mă fac copil cu ochii mari
Care se fac că nu mai știu... nu știu
De ce sunt stropii cerului amari
Când se gustă el așa, pe viu

Când se deschide o altă dimineață
Cu sori căprui clipind raze târzii
Voi scrie atunci o limpede prefață
Cu vrei să fii, atunci... hai, să mai fii!

Elena Volcinski

Cântările de seară

Cum să gălesc lumină în dom sihastru,
Unde doar umbre reci mai stau la pândă?
Jocul își făcu prin colțuri de secundă,
Dosind frivol frânturi
din străluciri de astru...
Un corb cu aripi de neguri frământat
S-a strecurat sub cer, să mai înșface,
Neliniștite păsări ce rătăcesc buimace,
Ori se încurcă în umbre de-nnoptat.
Curaj am, când lumina ce taie-n alabastru
Puterea ei orbecăind abia-și schițează
Ca unda-n rătăcirii de taine când vibrează,
Privirea-mi o înalț spre Cer senin albastru...
Simt pacea cum își așterne
ușoara-i molcomire
Și-n domul părăsit sunet viu de vioară
Ridică înspre slava „Cântările de Seară”
Însuflând lăcașul cu tâlc de izbăvire.

Dă-mi mâna ta iubite

Dă-mi mâna ta iubite,
promit s-o culc cuminte
Pe pieptul meu ce-și arde fiorii în adorare,
Să glăsuiască chiar și apuse- simțăminte,
Ochii de închid,
m-adune dorința din visare!

Dă-mi mâna ta iubite că vreau,
s-o culc cuminte,
Pe fruntea-mi întinată de gânduri inutile,
Al dragostei potir să-l bem ca mai-nainte,
Fără a mai rătăci prin rechemări fragile.

Dă-mi mâna ta iubite,
promit s-o culc cuminte,
Mă lasă doar să-ți ard în brațe pătimașă!
Mai torc fuior de vise,
din vara cea fierbinte
Și încă mai roșesc timid ca o cireașă....

Dă-mi mâna ta iubite, promit s-o culc cuminte
Pe pântecul ce-și saltă emoțiile și-n toamnă,
În fluxul febrei iarăși, înfașă-mă fierbinte
Și lasă-mă să uit, că sunt, o mare doamnă!

Poveste lui Brad Crăciun (colind)

Noaptea, gerul n-o alină
Când de durere suspină,
Chiar de-i Seara de Ajun
Când ivește Moș Crăciun

Și coboară-n multe case
Prin hornurile negricioase,
Daruri multe, jucării,
Să le-aducă la copii.
Casă mică dar curată
La poală de crâng s-arată
Iar pe prag de ușă veche,
Fereastră fără pereche,
Șade Gheorghe trist, privește
Ș’-unui mândru brad-grăiește...
„Bradule ce crești sihastru
Și te-nalți spre cer albastru,
Știu că suflet de-ai avea
Durerea mi-ai asculta...
Am un prunc, abia născut
Lumina-n zori a văzut.
Numai că s-a întâmplat,
Muma-i viață când i-a dat,
Dumnezeu la el s-o ia...
Pe Floarea; nevasta mea!
Ș-acum sunt mumă și tată,
Pruncului adus de soartă...

Sunt sărac dar, nu pot cere
 Bogatului ce are avere,
 Fiindcă el, n-o să-nțeleagă
 C-am iubit-o, mi-a fost dragă...
 Banii ce-i dau pe-nmormântare
 Îi păstram cu grijă mare
 Pentru prunc, când o mai crește
 Să-l orânduim omenește!
 De tristețe Gheorghe-ofta,
 Bradul, parcă-l asculta
 Pe cel care-n suferință
 Se-nhăma cu rea credință,
 Din sărăcia-i prea mare
 În Ajun de sărbătoare.
 Cor de îngeri lin cânta,
 Când bradul îi cuvânta...
 „Dar ți-oi fi de Seară Sfântă
 (Cerul te binecuvântă)
 De la Domnul Nost' Isus
 Prunc născut, precum s-a spus
 Într-o Seară de Ajun
 În ieslea lui Moș Crăciun”...
 Cetina și-a aplecat
 Rugându-l pe om îndat'
 „Fă-mă Gheorghe un pătuț
 Pentru pruncul tău micuț,
 Somnul el să-l aibă lin
 În nopți cu cerul senin,
 Sau în cele vânturate
 De ploii reci, nestămpărate,
 Ori cu geruri grele care,
 Căpă pietre pe cărare,
 Pruncu-n patul lui s-adoarmă
 Fără umbră de sudalmă...
 Pentru joaca de-i micuț
 Să-i mai faci și-un legănuț,
 Din tăcerea mea durută
 Să-i mai faci și o lăută,
 Să-și cânte durerea-n strună
 Cu gândul la a sa mumă.
 Un cuier într-o odaie,
 Pentru scaldă, o copaie”...
 Măhnit s-apucă de treabă

Culcă bradu'-n mare grabă
 Că doară el l-a rugat,
 Să-l despice... și de-ndat'
 Sub noian de triste gânduri
 A umplut curtea cu scânduri.
 Dar pe Gheorghe îl durea
 Fapta crudă, fapta rea...
 Ani de zile lângă de casă
 I-a privit coroana aleasă.
 Și-ndurerat de-a sa faptă
 Iertare-i ceru pe dată.
 „Mă iartă, tu brad frumos,
 Te-am tăiat de sus în jos
 Mândrule copac sihastru
 Ce-nălțai spre cer albastru
 Am dormit la umbra ta,
 Mi-ai știut durerea mea
 Când n-aveam pe masă pâine,
 Nici cu ce hrăni cel câine,
 Ție suflet mi-am deschis,
 Gândul când aveam închis...
 Doar la tine de priveam,
 Mintea-ndat' mi-o luminam.
 Tu, mi-ai fost prieten drag,
 Eu, călăul care-ți sparg
 Suflet verde...Ce durere!
 Simt că nu mai am putere...
 Cu regrete eu te-oi plânge
 Și lacrimi ce dor de sânge.
 Și-ți promit că niciodată,
 Cât voi trăi, viața toată,
 Copac, n-am să mai despici
 Iartă, un om de nimic!
 Jur că-n locul tău voi pune
 Pui de brad cu sfântul nume
 Din ast' Seară de Ajun
 Și-o să-l cheme Brad-Crăciun,
 Să-l cresc ca pe fiul meu
 Cât m-o ține Dumnezeu''.

Din vol. „Desculț prin lumea slovelor”,
 volum dedicat copiilor instituționalizați la
 CPRU Cireșarii II-București.

Vasile Dan
Marchiş

Destăinuire înaltă

„Te-am chemat eu
sau Dumnezeu, undeva
să rosteşti
Doamna ajută, sau să mă întrebi
ce ai mai putea scrie? *
Aşa a intervenit muza, apoi:
"Dacă spui aşa ceva, crezi că vom lua
(eu sau Dumnezeu) lopata sau creionul
din mâna ta,
să facem noi ceva
în locul tău?
Ce nu ai putea face
dacă ai idei?
Orice!
Dumnezeu alături de mine,
nu se ocupă de fleacuri!
Asta trebuie să rosteşti"
Doamne, dă-mi idei
Prin acestea se poate concepe orice,
iar referitor la mine,
nu trebuie să-mi ceri nimic
pe linie de poezie,
ci doar să aştepţi semnalul...
Deoarece ştiu eu ce trebuie să scrii!
Când muza reprezintă inima poetului
în poezie,
ce ai putea scrie mai amplu
legat de asta,
decât ce îţi spun eu?
Serie!

Prelungirea salvatoare a trupului (sau muza mi se destăinuie)

„Nu te-am întâmpinat
că m-am mirat
de mirarea visătorilor pe kitsh-uri,
făcăuri,
falsuri,
copii
ci de mirarea ta...
M-am întruchipat drept element detectabil

chiar viabil
prin însăşi ce ai tu vital!
Nu înţelegi?
Da, sunt parte din tine:
poezia lichidă-sângele tău
Trăieşte-mă...
Să văd cum poţi petrece cu măsură
că mă ai astfel!
Cum poţi pretui că mă simţi astfel...?
Iar eu la rândul meu
te voi bio metaforiza pe deplin...
O, cum gândeşti acum poezia,
nu ca pe apă chioară
ci ca pe sânge...
Nu ca ce este afară
ci ca parte din tine...
Ai devenit prin poezie
cum melcul faţă de cochilie!
Nu înţelegi?
Melcul nu este precum chiriaşii
sau ca proprietarii unor adăposturi.
Ci mai mult...
Cum poezia este
protecţia viabilă,
inspiraţia la fiecare pas,
oriunde
precum adăpostul melcului (cochilia)-
prelungirea salvatoare a trupului...!"

Copilaşul şi câinele

Nu-i timp de analizat iubirea faţă de cineva,
amplora facerilor de bine, pedepsele,
aprecierile, binecuvântările,
laudele sau muştrările
care trebuie date cuiva.
Veniţi să căutăm pretutindeni
un copilaş şi un câine
care au ieşit în lume
pe o poartă lăsată descuiată.
Această întâmplare nu-i un simplu joc
e seva inocenţei lumii
adunată la un loc.
Între copilaş şi câinele
ce păşesc atât de aproape
pe trotuar nestingheriţi
nu încap un cuvânt.
Între ei nu-i loc de ceva mai sfânt...
Nu-i loc nici de o virgulă
care să le separe inocenţa...
Inocenţa câinelui dresat
să apere tot ce are în lumea lui –
copilaşul ce-şi etalează
dicţionarul de zâmbete vocale de la a la u:
a, ă, e, i, î, â, o, u,
la care câinele în duet cu copilaşul
învaţă omeneste al inocenţei
alfabet de zâmbete ...

Cum să intervină trecătorii fie și cu o șoaptă
sau cu o mirare la vedere
care să nu pară suspectă
pe lângă cel mai mare câine care
încadrează cel mai mic copilaș ieșit în lume?
Mergând așa pe trotuar ei par
o lume atât de mică
față de lumea noastră atât de mare,
separate doar de mirări sub acoperire...
Nu ajung toți ochii lumii
pentru a realiza pe deplin
o mirare integrală legat de
inocența celui mai mare câine dresat
pe lângă cel mai mic copilaș,
ieșiți în lume singuri după voia lor.
Dar cine ar putea să-i abordeze într-un fel,
fie și cu un zâmbet care să nu pară suspect
care să nu pară a trădare, a semn de răpire...
Se încearcă a se realiza o mirare deplină
nu cu ochii ci cu gândurile
față de cum își îndeplinește câinele canonul
față de acest copilaș –
canonul istoriei inocenței
cu sau fără acoperire.
Când lumea care pare că vrea să întrebe:
„Cu cine a ieșit în lume acest copilaș?”,
câinele prin privirea sa universală
dă de înțeles că vrea să spună
„Nu se vede? Eu sunt călăuza inocenței
care nu poate fi răpită!”
Atunci prin instinctul patern și antic
al omului modern neîmplinit
ce amână ceasul judecății
s-a auzit glasul tatălui copilului:
„Aici sunt!”
Câinele privind acum
nu spre copilaș ci spre mai marele său stăpân
pare a spune:
„Nu mi-am făcut din lume gânduri,
de aceea micul meu stăpân
e teafăr lângă tine!”

Încercarea cea mai grea

Arde în mine
arhiva de rugăciuni nerostite

Scriu parcă
mă debarasez de materiale inflamabile

Scriu parcă
mă dezbrac de haine cuprinse de foc.

Prin cuvintele de foc
sau prin focul de cuvinte
inima este mai mult decât un pompier.
N-au stins
nici nu sting pompierii cu apă

câte cuvinte a stins
și stinge inima cu sânge...

Toate cuvintele ard!
Cum să mai scriu astfel?

Văd gramatica destinului
ca pe un foc cu ardere completă.

Prin arderea completă a cuvintelor
nu mi-a rămas cenușă,
nu mi-a rămas fum.
Cum să mai scriu la modul elementar.

Arde în mine
arhiva de rugăciuni nerostite.
Sunt ca un preot lipsit de cuvinte
care săvârșește slujba prin semne

Această dăruire nu-i un simplu joc

Pentru că s-a făcut în aceeași măsură
părtașul tuturor
celor buni cum și celor răi,
bogaților și săracilor,
bolnavilor sau celor sănătoși,
celor cumpătați cât și celor hapsâni
timpul,
e oprit și dus pentru răstignire
cum Iisus pe Golgota.
Pe nenumărații săi umeri de secunde,
minute, ore, zile,
timpul ne ridică drept cruci vii
pe toți pământeni.
Existăm pe umerii timpului drept cruci vii
în drum spre această răstignire,
cum unele substantive
pe lista suplimentară a gramaticii
doar ca elemente de chin...
Ce-am putea face
să ne creadă timpul altceva?
Care dintre noi cei peste 7 miliarde
de pământeni
putem spune că nu suntem cruci vii
pe umerii timpului
ce urcă spre răstignire, Everestul?
El nu se oprește pentru nimic ci urcă mereu
să nu fie învinuit de ceva...
Să nu fie întrebat:
”Cine e mai greu pe umerii tăi,
”Timp prea darnic”?
Bolnavii sau cei sănătoși?
Bogatul sau săracul?
Cel cumpătat sau cel hapsân?”
Această dăruire a timpului
nu-i un simplu joc
ci e seva tinereții tuturor
adunată la un loc...

Maria Donan

Să spargeți în bucăți tăcerea!

Voi Îngeri, Sfinți și Dumnezei,
găsiți prin Cer baroase, maiuri,
chemați apoi pe Farisei
(înghesuiți la porți de Raiuri!)
și dați porunci (având puterea!)
să spargă în bucăți Tăcerea
și Zarva Zarvelor să cadă
(cum cade apa în cascadă!)
pe țiuitu-mi din timpane...

Străfulgerări din subterane
să spintece-n fășii gândirea,
să facă pulbere-amintirea;
idei, trăiri, emoții, visuri,
regrete, vină, compromisuri
vacarmul ăsta să le-nghită,
să nu mai fie vreo ispită
pe care Cerul n-o digeră.

Să-nceapă-n mine altă Eră
(a zgomotului infernal!)
nici început și nici final
să nu-mi încapă în celule,
nici ADN mimând formule
din vreun vaccin perfect letal...

S-aud doar zgomot infernal
și liniștea să moară-n Mine,
să moară "Rău", să moară "Bine",
de Dor să uit, să uit de zile
trecute pe răboj cu plâns,
să nu mai număr scrise file
din cartea vieții care-a strâns
subtile lacrimi printre rânduri ...

Să-mi sune decibeli prin gânduri
și-n gălăgia infernală
să-mi fie gardă personală
(de peste timp!) Adam al Meu..

Mi-a dat Tăcerea Dumnezeu,

ca să mă doară ca o rană?

E-n mintea mea o simplă toană...

Ardeam și eu de prealumină...

Nu pot deschide ochii! Nu!
de teamă să nu pieri cumva
în prealumina ce-mi părea
în gândul meu (ce-atât Te vru!)
o flacăra ce mistuia
prezența Ta, în foc de paie...

Vedeam conturul în văpaie,
pierind rapid ca lumânarea
cu un fitil ce-a supt benzină
la țâța mamei lui Lumină,
dar n-a greșit nicicând cărarea
spre Noi, la Sfânta Noastră Cină...

Ardeam și eu de prealumină,
cu Tine-n gândul ce Te vru!
Te strâng sub pleoape, pe retină,
să nu îmi arzi de prealumină;
cu Tine Eu! cu mine Tu...

Nu pot deschide ochii! Nu!

Luceafărul să-mi lași, Stăpâne!

Mi-ai pus Frumos pe chip și-n Fire,
Tu, Arhitect al Lumii vii,
mi-ai pus și miere în vorbire,
aroma Zilei de Florii
în pielea albă ca de Crin
ce înflorește-n prag de vară
pe drumul meu de Peregrin
din glob în glob, din țară-n țară...

Mi-ai pus, Stăpâne, și o scară
din hău adânc spre cel mai sus
Luceafăr "blând" ce-o să-mi apară
în nopți când stele-or să dispară
câzând pe zări, ca la apus
un Soare trist și fără vlagă...

Dar cine poate să-nțeleagă
de ce Frumosul mi-e stigmat,
de ce urâtul deghezizat
hălăduiește-n lumea-ntreagă
și doare asta ca o plagă
ce sângerează ne'ncetat?

Sunt, Doamne, miel înjunghiat
de chiar Păstorul său flămând?
ia-mi Frumusețea și curând

în turma Ta să-Ți fiu rebela
și neagra Oaie! sub umbrela
Urâtului stăpân pe lume...

În Cer toți Sfinții-s puși pe glume?
Luceafărul să-mi lași, Stăpâne!

De ce?

De ce venim țipând pe lume,
dureri cumplite provocând
măicuței noastre; fără nume
din pânțece venim plângând
și nici măcar nu știm de când
ne-ai plămădit din Tine, Doamne.

De ce în miezul unei Toamne
ne perpelim ca frunza-n vânt
ce-ajunge, totuși, pe pământ
și hrană fi-va pentru muguri
în Primăvara ce-o să vină,
tăria vinului din struguri
în altă Toamnă, mai străină
de plânsul nostru de-nceput...

De ce nu-i omul priceput
să inverseze cursul vieții?
bătrân și înțelept să fie
din burta mamei și doar Ție
să-Ți spună, Doamne, ce îl doare,
deși e-n lume zi cu soare,
sau poate noapte-n clar de lună,
doar Ție păsul să și-l spună
și plânsul său să-l plângi doar Tu...,
un plâns astral ce-ar fi ATU
ca Facerea să nu mai doară...

Hai, naște-mă a doua oară,
Măicuța mea plecată-n ceruri,
să nu te dor, să nu mă doară
venirea mea prin ierni cu geruri,
dar cu cărări spre primăvară....

Să nu te dor! Să nu mă doară!

Reset al trădării...

Simt Palmele Tale, Preasfinte Părinte,
pe creștet, pe suflet, pe carnea încinsă
de clocotul ăsta din arse cuvinte
în Flacăra vieții, de Tine aprinsă
cândva, într-o seară, în lună de vară,
când orice-adiere e dulce povară
pe pruncul născut în iubire de mamă...

Născut în durere, dar fără vreo teamă
de Șarpele Evei din Rai interzis;

cu liberă cale spre Iadul prescris
de Tine, ca singur reset al trădării
absurdelor Legi dintr-un Cer ce-a permis
neștiului breșă să facă uitării
în Pomul Cunoașterii - mărul promis...

Simt palmele Tale pe tot ce am scris
în lupta-mi de vultur cu șarpele Evei;
simt arderea slovei prin clocotul sevei,
purtată de ramuri spre "fructul oprit"
de Tine, Stăpâne, când Sfinți Ți-au murit,
căci sânge reptilic prin vene-au simțit,
un sânge ce-ngheață iubirea și-n îngeri...

Un Om nu suportă, Stăpâne, constrângeri,
ci liber se luptă cu șarpele-n Zbor,
căci șerpilor putere au numai la sol,
în aer nu pot târătoare să fie
și pier în capcană de zbor-agonie,
sub gheare de vultur sfidând înălțimi.

Ții poduri în palme să treacă mulțimi
din Raiul cu șerpi spre un Iad omenesc?
în cuiburi de vulturi copiii îmi cresc,
înalt să le fie terenul de luptă,
departe de lumea aceasta coruptă,
în care puterea o au târătoare...

Învață-mi-i, Doamne, ca vulturi să zboare!

Noapte de Toamnă

Noapte de Toamnă, de ce toți arțarii
au frunzele negre, din roșu aprins?
De ce peste mine arunci înadîns
năvodul tăcerii ca-n Loch Ness pescarii
ce vor să îl prindă pe Nessie- fantomă?

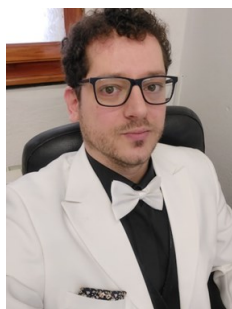
În geamuri îmi bate o ploaie molcomă;
încep să îți sfășii năvodul cu dinții,
trag clopotul verii cu sforile minții
și-n zarva iscată mă vindec de liniști.

Noapte de Toamnă, aratele-mi miriști
sunt prinse de tine-n capcana tăcerii?
arunc peste brazde iubirile verii
și tot universul comunică-n Morse.

Viața e zgomot, iubire, amorse
ce-aprind explozibil în inimi oricând;
tăcerile, Toamnă, aș vrea să le vând
la târgul de liniști, când n-o să mai fiu...

Ticăie ceasul "tic-tic"... E târziu
în ore, în beznă, în noi, în tăceri...?
Vin Zori cu lumină! Vin noi Primăveri!

**Sebastian
Golomoz**

Aura lui Sebastian

chiar dacă e seară, soarele
se-ncăpățânează să agonizeze
pe cer

pe oameni nu kilometri îi despart,
ci tăcerile...
într-o îmbrățișare ce-așteaptă să
ajungă la destinație
zâmbetul e primul vers din
poemul seducției

în zborul muzei deasupra poetului
se reflectă insomniile
peștelui danubian

(a iubit libertatea doar până când
a întâlnit-o pe ea.
fluture-n extaz, cu speranțe virile,
precum iedera pe picioare
i se urca, iar pe coapse învăța
primele acorduri de pian...)

pentru el iubirea are ochii verzi și
nimic nu-i poate cenzura imaginația
sau universul vocalelor din carne

pentru noi – fluturi sociali,
prin ochii lui Pessoa,
surâde sebastianismul,
din fântâna dorințelor
făcându-ne cu ochiul
peștișorul de aur
poetul – vânător de metafore

ia asupra lui rana cât o țară
simțind vindecarea la
un vers distanță

noaptea, în absența femeii iubite
îl îmbrățișează Poezia,
fiecare cu Aura lui!

Aura ideală

Toate florile pe care le-am
cucerit până la tine
s-au dovedit a fi
de plastic
tu ești floarea mea
nemuritoare.

Toți broscorii pe care i-ai
sărutat până la mine
au fost lozuri necâștigătoare
eu sunt adevăratul prinț
croit după calapodul
inimii tale.

Cine vrea să iubească, iubește!

cu ochii stinși, cu sânii aprinși
ea nu-și poate lua gândul de la
iubitul imaginar

privirea lui peste umărul ei
se topește-ntr-un sărut
pe patul de șoapte visează
două poezii pe noapte

printre cuvinte și îmbrățișări
amestecate-n cearșaf
în decolteul nopții un fluture
devine poem

dincolo de jaluzele
tot ce nu vrea să spună umbra
tot ce vrea să audă din gura ta
o femeie.

Pisica, semn viu de carte

neîmpăcat cu răbdarea
cuțitul de hârtie
taie capul săptămânii
moartea – singura femeie
pe care am subestimat-o –
stă la pândă unui cuvânt
sinceritatea e un
risc asumat
toamna se citește
la lumina inimii
și se scrie
cu ochi de Argus
până nu mai rămân
visuri nedevelopate
există și poeți
care nu iubesc
dar pe ei
nu-i reține nimeni
provocat de
nuditatea hârtiei
la noi cuceriri
zâmbesc și las
pisica, semn viu de carte.

Unde începe și unde se termină adevărul

trecutul e o felie de pâine
uscată și mucegăită
despre fericire
știu că vine
și pleacă
pe neașteptate
de tristețe
nici nu vreau
să-mi amintesc
în noaptea asta
în care mă am
doar pe mine
mușc cu poftă
din viitor
și adorm
cu speranța pitită
sub pleoape
fără să mă întreb
unde începe și
unde se termină
adevărul.

Dreptul la vis

Ucisă
zi de zi,
speranța
are parte de
o resurrecție
în fiecare
noapte,
pentru
un somn bun,
inima cerându-și
dreptul la vis.

Trece neobservată

stau la o terasă
și beau o cafea
nicio masă-n jur
nu e ocupată
mă gândesc la cei care-mi
citesc poezia
și cum singurătatea mea
trece neobservată.

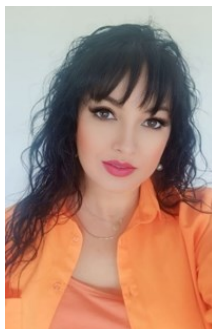
Ți se spune...

cu jumătăți de cuvinte
cu jumătăți de tăceri
că perfecțiunea se află
doar în vârful peniței
că aștepți pe cineva care
nu există
să visezi mai puțin...

tu ascuți
în timp ce
sorbi o cafea
în orașul lui Mozart
și te gândești deja
la următorul poem

pentru tine
infanta albastră
fiind singura femeie care
contează.

Felicia Stan

Fulgi reci într-o noapte fierbinte

Pe chipul meu a nins cu iubire,
Cu fulgi reci într-o noapte fierbinte,
S-a cernut din cer dorul de tine,
Iar eu lângă brazi te aștept cuminte.

Printre oameni rătăciți îți caut privirea,
Doar de vei ajunge vreodată la mine,
Ca un soldat care luptă cu iubirea,
Pe care am păstrat-o pentru tine.

Din albastrul indigo al nopții cade,
Mii de sărutări care îți țin locul,
Să nu simt dorul care-mi arde,
În piept unde mocnește încet focul.

Vinul fierț îmi ține companie,
Și portocala cu gust de dragoste,
Iar din privirea-mi caldă castanie,
Se citește a noastră infinită poveste.

Oprește timpul

Oprește timpul doar pentru mine
Și înflorește-mi iar ca florile de tei,
Lasă-mi bucuria care îmi aparține
Și primăvara cu toate culorile ei.

Oprește timpul și fă-l nemuritor,
Nu vreau să-mi răpească iubirea,
Fii doar tu al meu înger păzitor,
Și nu lăsa să mi se fure fericirea.

Azi, când cerul își scutură dorul,
Peste asfințitul portocaliu al vieții,
Parcă și timpul îmi colorează părul,
Și ninge încet cu amintirile tinereții.

Oprește-mi timpul cât viața unei flori,
Să scriu cu cerneală roșie, fericirea,
În schimb pe cerul albastru fără nori,
O să-ți las chipul meu și iubirea.

Strălucesc fiindcă e vremea mea

Dorul a lăsat urme pe chipul meu,
Și totuși port roz în pragul vieții,
Zâmbesc fiindcă mă iubește Dumnezeu,
Și trăiesc frumos ca în anii tinereții.

Strălucesc fiindcă e vremea mea,
Chiar dacă anii îmi bat la ușă,
Și-n păr mi-a nins cu albă nea,
Sunt fericită și renasc din propria cenușă.

Voi străluci întotdeauna și voi împărți
Toată iubirea de pe acest pământ,
Voi face suflete fericite și voi zâmbi,
Că am lăsat în urma mea ceva sfânt.

Și totuși împăcată că am dăruit iubire

Mi-am împărțit sufletul în bucăți de pâine,
Să hrănesc alte suflete înfometate,
Nu m-am gândit deloc la ziua de mâine,
Am preferat să împart la toți bunătate.

Acum stau singură în odaia mea,
Privesc la lumânarea albă care arde,
Mă sprijin de o amintire care îmi zâmbea,
În inima zbuciumată ce încă bate.

Se mai aude câte-un glas de afară,
În rest este o liniște mută, nocturnă,
Care-și revărsă albastrul în călimara goală,
Peste suflete și a toamnei albe brumă.

Și totuși împăcată că am dăruit iubire,
Din puținul meu pe care-l am,
Poți vedea asta în căpruia-mi privire,
Acolo am păstrat și pentru mine un gram.

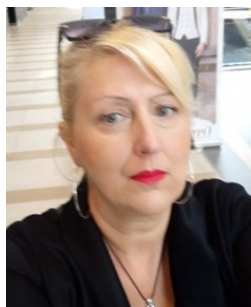
Un trubadur cu o anume trăsătură

Te-am revăzut ca un cavaler în armură,
Cu brațele de fier și obraji conturați,
Un trubadur cu o anume trăsătură,
Cu privirea țintă și ochii concentrați.

Uitasem că ai oprit în buzunar,
A mea inimă stingheră și rece.
Să o încălzești a fost în zadar,
Căci te-a iubit cândva cât zece.

Străini de noi și de tot ce ne înconjoară,
Nici locurile parcă nu mai sunt la fel,
Iar ușa pe care am intrat prima oară,
A văzut în lipsa mea că nu ai fost fidel.

Loredana Zeller

Un ultim epigon

Răpus de-o rază-ncântătoare de la soare,
M-au transportat la un spital, de viu
Și m-au împins pe o brancardă mișcătoare
Ca să-mi panseze rănilor... din sufletul pustiu.

Eu i-am știut demult, din era mea sublimă
În care-i așteptam aiurea pe-un peron
Să mă abțigui de metrică sau rimă,
De versu-n sânge-al unui ultim epigon.

Și nu mai pot să mișc sau să mai strig
Ca să le cer ceva, sau un pahar cu apă,
Căci se răzbună și mă lasă gol în frig
Ca să-mi înghețe versul și lacrima mioapă.

Cu toții trag destoinic, spre sine de brancardă,
S-au sfătuit ca să mă lase-ncet să mor
Când sufletul din plin continuă să-mi ardă,
Îar ei se tem că le voi arde din decor.

Mi-e sete, dar mai mult aș scrie-o poezie...
Când brancardierii joacă în pauză șotron
Pe o bucată albă, mângălită, de hârtie
Pe care, însetat, a scris un ultim epigon...

Și ninge sfânt

În acel vis, mă declarăm învinsă,
Căci răul cel malefic, grotesc împărătea
Când, sub privirea mea, în zarea necuprinsă
A început să ningă cu fulgi mari de nea.

Și ninge sfânt în țara-n care-am fost străină,
Și ninge sfânt pe răni deschise din trecut,
N-aștept nimic, decât pe mama, ca să vină.
Pe tata nu-l aștept, că nu-l mai am demult...

Îmi strigă amintirile, răsunetu-i ecou
În casa tristă, părăsită și cu-n iz ciudat
Și-n care mai tronează încă un tablou
De la o nuntă cu un trend azi demodat.

Și ninge sfânt pe-o rochie roșie de bal
Și peste valsul nunții dintr-o altă Galaxie,
Și ninge sfânt, cu pene, pe marșul triumfal
Și peste tot ce-a fost și nu va fi să fie...

Și m-am oprit din plâns,
când fulgii mari de nea
Albiseră profund o țară care nu era a mea...

Floare dalbă, „floare albastră”

Floare dalbă, „floare-albastră”,
Vălul trist de nu ți-l lași
Vei rămâne-n veci mireasă
Fără mire și nuntași.

Ești minunea fără de seamă
Când petreci în lan, cu iele
Balansându-te în leagăn
Pradă visurilor mele.

„Vino-n codru”-n care viața
Jubilează-n înflorire
Doar când se ridică ceața
Ca un vâl... și dă-mi de știre!

Un sărut dacă „mi-i da”,
Nici când n-o să spun la nimeni!
În batistă l-oi 'noda
Să îl port mereu la mine.

Nu pricepi cât mi-ești de dragă?
Grija noastră, cine-o are?
Cine-o vrea, să înțeleagă
De amorul nostru mare.

Mi-ai fost hărăzită-anume,
Fericirea-i doar a noastră!
„Totuși”, e frumos pe lume
Floare dalbă, „floare-albastră!”

Poeților, tăcuților, pierduților...

Adie briza mării, valurile-au tăcut.
Magia-n cadrul vesel din vară s-a pierdut,
Și poate-o să devină de azi „un singur dor”
Poeților, tăcuților, pierduților...

Neînțeleși în lume, poate, sunt doar ei,
Împrăștiatii ludici de versuri și idei
În zile-ntunecate sau nopți pline de dor
Ale poeților, tăcuților, pierduților...

Când vor poezii ninge, e soare, vine ploaia
Să stingă epicentre, din suflete văpaia;
Să credeți în puterea și-n veșnicia lor,
A poezilor, tăcuților, pierduților...

Un Univers teluric, un sat mic printre sfinți
E lumea lor, străină și fără de arginți;
A celor care-n versuri... câteodată mor,
A poezilor, tăcuților, pierduților...

Eminescu e aproape...

Eminescu nu-i departe...
Vers, poezilor împarte,
Pentru-un vis și-un ideal
Rătăcind „sara pe deal”.

„La steaua” cea răsărită,
Darnic, generos slăvită,
Ne simțim în lumea noastră...
Veșnic triști, în „floare-albastră”.

„Lasă-ți lumea ta uitată”
Printre stele, ne arată
Cum e să fii muritor
Când mai ai „un singur dor”.

Eminescu este viu...
Luceafăr, geniu pustiu...
Versul lui încă alină
Slăvind „pacea din lumină”.

Eminescu e aproape...
Este plânsul nostru-n șoapte.

Ne vom revedea-ntr-un vis
Odată, chingile lumii vor ceda
Acceptându-și implacabila osândă.
Ne vom revedea-ntr-un vis.
Iluzii decimate în tarne
Vor simplifica infinitul
Dintre răsufări și căderi.
Odată, pajiști neînverzite
Vor purta pecetea răzbunării vieții.
Odată, deși niciodată n-am promis,
Odată, ne vom revedea-ntr-un vis.

Voi aștepta...

Voi aștepta până se-albește zarea
Cu pufi și stele troienind uitarea,
Îmi voi ciopli, din margini dulci de lună
O acadea cum n-am avut... o semilună.

Voi aștepta să ningă teribil, peste tot,
Și din nămeți doar capul să mi-l scot,
Din lumea albă, pornită ca să cearnă
O să-mi clădesc „palatul de cleștar”, o iarnă.

Voi aștepta troiene-ntregi să cadă,
Pe cale, să salut doar oameni de zăpadă,
Să nu dezăpezim nimic, cât pasul duce,
Să savurăm zăpadă-n loc de turtă dulce!

Aștept de-un timp comorile din vis,
Aștept castelul ce mi l-am promis,
Voi aștepta aici, comorile din iarnă!
Aștept demult... numai să cearnă!

Port ramuri de măslin în vene

Port ramuri de măslin în vene.
Privesc mirată brațele-mi, acum străine,
Când muguri resemnați precedă
Rezidua-nflorire, rodind apoi cu nepăsare
În mâini întreținute, animate zeci de ani
De sacra glorie supremă a îmbrățișării.
Și fluturi albi,
privesc prin pielea mea de sticlă,
Imaginându-și, oare cum ar fi roirea...
Răzbat acerb, chiar printre slabii pământeni
Cu vene strămtorate și înstrăinate
Când fluturi albi, încearcă zboruri în zadar
Spre flori captive în pielea mea de sticlă.

Un copac dacă aș fi

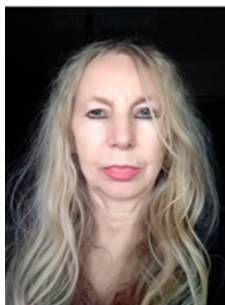
Eu, Doamne, un copac dacă aș fi,
Cu-aceeași dragoste m-ai ocroti?
Mi-ai încălzi din rădăcini la soare?
Mi-ai dăruî înmugurire, și-apoi floare?

Cu ceilalți pomi, oare m-oi înțelege?
Prietenii buni, îmi voi putea alege?
În iarna cea geroasă, cum ne vom încălzi?
Când va veni Crăciunul, pe noapte sau pe zi?

Și zilele de sărbătoare, cum vor trece
Când pomii, înghețați, nu vor petrece?
Triști, afundați în neaua înghețată
Vor plânge,
ne-mpăcați și umiliți de soartă...

Răniți și-mpovărați, de geruri amorfând,
Nu vor putea măcar să cânte un colind,
Dar nu pentru că repertoriul lor ar fi sărac...
Eu, Doamne, nu mai vreau să fiu copac!

Oana Frențescu

Ultima silabă visează

unele încruntări rămân în pasul retras
o rupere lentă cade din rozul
cuvintelor de alint
frigul iese prin degete
o porție de aer
e ca o pagodă inventată ad-hoc
vorbit o lecție simplă care e doar decor

cenușa crește mănjind haturile
sunetul războiului e aproape
toți îngerii se tem de o noapte plată
pelerinii înalță psalmi spre cer
mulțimi fumegânde viscolesc prezentul
exemplu de ratare
e locul ocupat de spărtura în perete
privitul ochi în ochi întoarce foaia
gândirea se tulbură în verde
albastrul cade pe gambe
ultima silabă visează

Timpul

timpul s-a desprins în gol
curge cu limite
furia oarbă s-a întins ca o plagă
oamenii bezmetici adoră întunericul
adoră armele și dansul morții
toate urmele se transformă în orori
pictorul le estompează ca durerea să tacă
copiii să nu plângă
foamea și setea să fie un basm
emoțiile se respiră în derulare
totul e cu zgomot
se gândește înapoi
frica bănuie și după ștergerea prafului
devenim resturi de răni rupte
de albastru închis
sub penelul de pictor

Mergem

mergem în aceeași direcție
în același spațiu
ne întâlnim uneori
vorbit fără gură
ne privim fără ochi
inima zvârle cuvintele pe o linie roșie
prima literă rămâne în trecut
mereu ești un ecou în centrul cuvântului
alergând în direcția mea

mereu într-o formă maximă de neexistență
mereu simultan ca și cum a-i dărma un zid
pe partea cealaltă
o tăcere desăvârșită
calcă în vârful picioarelor
un semn complice
e aerul în care cuvintele mor circular
și neauzit
cumva e toamnă și tandru frunzele dor

Toamna se mută

regrete împrăștiate
datorii pe buze
dragostea deghizată în frunze
părul cărunț e o flacără albă
prezentul e sculptat în dragoni infernali
într-o tulburare amestecată de zbor

timpul de fugă e întins pe spate
cuvintele sunt năucite în roz
întinse ca un fard scump pe obrazul buimăcit
de linii
toamna se mută pe aceeași orbită
tot mai galbenă
mai ruginie
mai aproape de iarnă
ultima taină de verde
e o amintire în rama din perete

dorul perforat se învâрте în gol
îngerii nu au nicio idee despre uzura timpului
dumnezeu ne compune nesăbuit
într-o dragoste mare îmbulzită spre moarte
spre nu știm ce
spre nu știm când
ca o împlinire în neîmpliniri

Tăcerea

tăcerea mă trage de mână
cuvintele cad în hăuri
șoaptele par agonie de frig
ziua vâslește în gol
himerele au plecat în cămașă de noapte
contururi străine urzesc povești sterpe
cu luna cântând doine de alean

stelele au cearcăn de nesomn
gândul rătăcește până târziu scuturând pereții
de știrile false
am fost în aceeași geometrie circulară
absorbind același univers
cu oglinzile noastre perfecte
sentimentele ca niște limbi de foc
ardeau ca o lumină
perna netrează sfărâmă luna în bucăți
iar noi nu mai suntem

Dezlegare de vid

eu mai rămân să-mi dezleg umbra
de trupul de cenușă
de prezența încăperii
plină de lucruri plonjate-n uitare
de mersul nezburat
de pielea arsă și întoarsă pe dos
de pașii furați pe jumătate
într-un negru concav

într-o altă idee e o creștere smulsă
unde totul e simplu
cu o inimă alergând în voie
într-un loc de cuvinte amestecate
într-un sărut
într-o zonă de stele
fără sferă
fără romb
până la urmă a fi e tot ce contează
într-o dezlegare de vid

Semne de toamnă

sugestie repetată
pe galbenul frunzei de toamnă
trecutul și-a ascuns toate hortensiile
și toți trandafirii
la suprafață imaginea
e zdrențuită de ultimul gâd

toate silabele pieptănate
dezleagă creanga de aur

formula între plus și minus
are o singură opțiune
colorată în verde
proza scurtă e împrăștiată
în spațiul dintre flăcări
semnele de toamnă fumegă
în arome de picioare goale
miroase a frig
miroase a plecare
sunt pagini bântuite cu lipsa de cuvinte
și tălpi imaginare de nisip

Continui să visez

continui să visez
să aleg cuvintele
ca și cum ar fi o parte din mine
mi-e teamă că timpul se va opri
secundele neauzite vor înota în gol
adevărul va rămâne într-un singur loc
nu găsesc zidul acela
aproape definitiv care închide cerul
nu găsesc nicio alegere fără copaci
fără iarbă
fără stele
nu pot închide cercul și să-i pun punct
marginea lui e suflată cu dragoste
toată nebunia iese din nepotriviri
din respirația ta grăbită
sunt o defalcare în capriciul tău

Cuvintele mele

cuvintele mele se nasc îndrăgostite
niciunul nu vrea să mă trezească
toate se agață de ceva
de glezne
de genunchi
de talpă
de foaia goală și albă
toate culorile se ghemuiesc
într-o amintire verde
focul și gheața
sunt un fel de ritual circular
repetat într-o poveste cu iarba înclinată
de căderea unui cuvânt

toate secundele de grație dispar
acoperite cu jumătatea de pernă
din ultimul vis
de stelele galbene din toamna cu frig
de frunzele care nu mai sunt
de poarta mutilată de vis
prin care nimeni nu trece
nimeni nu vine

**Anna-Nora
Rotaru-
Papadimitriou**

Rătăcirii în toamnă...

Mă caut sub fiecare frunză, jos ce a căzut,
O zi de toamnă fiind, plină de melancolie...
Sub pietre, buturugi, vreun loc neprevăzut,
De ochii multora ascuns, l-alți de necrezut,
Sub talpa trecutului, sub bulgărele de glie
Sau, în tăcuta mea chilie...

Rătăcit mi-e pasul prin bolovani, hârtoape,
Prin păduri purtat, când sus și când la vale...
Cu frunzele amestecate-n vârtejurile de ape,
M-ar fura Himera, ca să-mi închidă pleoape,
Ca nimeni s-află, de-am fost pe-a lumii cale
Sau, pe cărările astrale...

O liniște tomnatică în jurul meu se-ntinde
Bruma se lipește de carnea încă-mi crudă...
Șuviță din veșmânt, din mine se desprinde,
Din brațul cuvios, ce iubirea doar cuprinde
Și-alerg, mă caut, dansez vioi, ca paparudă,
Râzând, cântând sorții în ciudă...

Devreme încă-i, Doamne, să îngenunchez,
Să merg spre fără-ntoarcere, știuta punte...
Mai vreau zile la rând și nopți să mai veghez,
Chiar prin talazuri, mai lasă-mă să navighez,
Ștergând cu dosul palmei sudorile pe frunte,
Voi căuta speranța și-n grăunte...

Pe aripile gândului...

Mă poartă gândul
în caruselul timpului spre înapoi,
La satul meu,
uitat printre coline-n colț de Rai...
Pe-acolo,
unde colindam ades cu-ai mei copoi,
Prin lan de floarea-soarelui,
pe lac și prin zăvoi
Și-acasă iarăși mă-ntorceam,
l-al nostru trai,

Doinind în dulce grai!

Închid ochii și-n vârtejul timpului
ajung pe-ogor...
Cu nările deschise-adulmec
aer proaspăt și curat...
Amintiri trezându-mi ciorchinii
de razachie din podgor,
Îmbiindu-mă mirosul de sulfină,
levănțică și mohor,
Al pământului reavăn și-afânat după arat,
Când ploile l-au picurat!

Văd și cumetrele
cum la taifas adună snopii,
Bărbații, cu hazul piperat,
căpițe-nalță din fânețe...
Aud vântul,
cum șuierând de pe colină-ndoaie plopilor,
Copiii pe ulicioară,
hărmălaie țopăind în jurul popilor,
Bomboane să primească
și blagoslovire la binețe,
Mângâiere cu blândețe!

Cimitirul văd,
biserica și-aud clopotul cum bate,
Nu știu de-i botez,
cununie sau înmormântare...
În piept simt agonie
și inima cum mi se zbate,
Un fior,
o teamă mă inundă-n suflet, mă străbate,
Că nu știu de face-a groază,
a înspăimântare
Sau a voie-bună și-ncântare!

Și ce mai văd?
Căsuța cea mică, pe plai între coline,
Pe-ai mei în pragul casei
și curtea plină de-orătănii...
Cumpăna fântânii,
mama cu apă-n ulcior ce-mi vine,
Să-mi dea binecuvântarea,
că să am zile senine
Și-acolo,
unde uimită mă crucesc făcând mătăanii,
Dispare totu-n mreaja tănii!

Biata măicuță...

Ca o lumânare,
încet se stinge ziua, apusul pălește,

Răsfrângându-se pe dealuri
și-ultima de soare rază...
Negre umbrele coboară,
ceru-albastru se mânjește,
La fereastra dezgolită,
cernită stă maica și tânjește,
Câtând somnul să n-o fure,
ochi ei deschiși visează
La copii... de-or veni, să fie trează...

Cerul, se-nnegrește,
se scurge din străfunduri ploaia,
Întunericul se-așterne-agale
peste dealuri, prin livezi...
Se prelinge peste drumuri,
pe case, înecând și-odaia,
Tremură, se zbate-n suflute,
dar și-n candelă văpaia
Și-i simți singurătatea rece, mută,
la gând te-nfiorezi,
Chiar străin de-ei fi, totuna sângerezi...

Vezi greu cum se ridică
și cum fruntea-i se crispează,
Că oasele tare-o mai dor
și sufletu-i de dor se ofilește...
Bătrână-i sărmana,
dar cât sângele-i-ncă mai pulsează,
Tot mai lipită de fereastră stă,
cu ochii plânși și-oftează,
Neștiind când zorii se-nfiripă,
când noaptea se topește,
Ea, tot așteaptă, mereu nădăjduiește...

Și-ntr-o zi când mai trecui,
mă umplui de negre gânduri
Că, nu mai zăresc măicuța,
de pe scaun cum se scoală...
Văd ușa prinsă în piroane
și de-a cruciș bătute scânduri,
Pe-o bucată de hârtie,
ceva doar scrise-n șterse rânduri,
C-a pierit biata măicuță,
tot așteptând cu mâna-n poală
Cu sufletu-i negru de amar, ca smoală...

Târzie toamnă...

Tot mai târziu e-n viața mea,
în jur... târzie toamnă...
Nu știu de ce,
dar în val mă prinde-o nostalgie, jale...
Des amintirile mă năpădesc,
nu-ñteleg ce-nseamnă,

Dar simt în spate parcă viu
o mână ce mă-ndeamnă,
Să mă întorc în sat la mine,
cu evlavie pășind, agale,
Spre casă coborând dealul la vale...

Mă-njunghie parc-o durere-n piept,
doruri fără leac,
Simțind pe umeri
cum m-apasă Timpul, îmbătrânesc...
De-a valm-au trecut anii-n grămadă,
de-mi par veac,
Cu fiecare an vânat,
mi-i sufletul orfan, tot mai sărac
Și, cu cât mai moleșiți îs pașii,
mai grei, se poticesc,
Mai mult tinerețea-mi o râvnesc...

Și, iată, e ulița copilăriei mele,
ajunsei-n sfârșit acasă...
Se bălăngănește cumpăna
și ciutura-n seacă fântână...
Pe măicuța-mi parc-o văd,
cu proaspătă apă pe masă,
Cu mămăliga aurie
aștepându-l pe tăicuța de la coasă
Dar, unde-or mai fi ei acum?
De-abia stă ușa-n țâțână...
Cine să-mi facă-n prag din mână?

Pe taica parcă-l văd, viguros,
trăgând fumul din țigară,
Pe maica, o tânără, frumoasă,
cu basmaua ei-nflorată...
Munceau ei mult,
dar nu se plâneau de zilnica povară,
Fiind zvelți, ca brazii de înalți,
până ce soarta îi scurtară...
Privesc în ochi imensul gol,
cu doar umbre de-altădată
Și, inima îmi picură, însângărată...

Să sper c-ai mei găsi-vor drumul
și-acasă s-or întoarce?
Or veni și frații-mi prăpădiți,
muncind iară sus, la stână?
Bunicii mei sărmanii,
cercând de fân carul să descarce?
Târziu mă scutur de himere,
n-aștept, Soarta-i stăpână,
Pe toate ea le potrivește,
le măsluiește crudă și păgână
Că, de ani, trimisu-i-a pe toții-n țărână...

**Viorel
Birtu-Pârâianu**

Picioare de lut

mă întorc femeie astăzi acasă
cu sufletul brăzdat de idei
tu stăteai la o fereastră închisă
într-o gară de doi, printre ploii
citeai o carte închisă, despre noi
eram cuvântul absent sau gara din noi
curgeau sentimente și vise
fugeai ireal pe alei
ochii curgeau în neștire
când plecai, amândoi
plecam, păraseam facultăți, munți
în căutarea de doi
tu treceai, eu plecam
mă chemai, eu treceam
acasă nu'i nimeni acum
pășesc spre un nou început
pe picioare de lut

Metamorfoză

într-o zi m-am acoperit cu soarele
mă ardeau adânc pleoapele gândului
nimeni nu m-a văzut
nimeni nu a auzit țipătul durerii
cânt pe țărnul vieții
un cântec de jale
dintr-un fluier cioplit din așchii de suflet
sunt pasăre rănită
de unii hulită, de alții lovită
plâng în neliniștea sufletului
pierdut în mizeria lumii
anonim printre anonimi, străin printre prieteni
veșnic călător între ani ce trec, se duc, se petrec
am ajuns mai departe de ieri
adică nicăieri
simt acum voluptatea intensă a durerii,
a umilinței zilnice
că strig, că exist
că vorbesc, că nu tac

la final mă închid într-o scoică
într-o metamorfoză eternă a unui vis
nespus, nescris, neînceput

Nu-mi fi toamnă

nu-mi fi toamnă, iubito
voi simți în fiecare frunză căzută
atingerea ta
trosnesc gânduri,
foșnesc pașii tăi în amurg
plouă total, plouă vital
peste viață și moarte
peste toate
azi, mâine, în general
mi-e dor de stropul de soare
rătăcit într-o frază uitată între noi
nu-mi fi toamnă femeie
nu-ți aud pașii ce fug
mi-e dor de un fir de verdeață,
de spicul galben de grâu
fii toamnă, doamnă
într-o seară de toamnă
în surâs, în cuvânt, în sărut

Pribeagul

când clopote vor plânge-n ceruri
eu voi pleca
pe munte am să sui
și aripi gândurilor mele o să pui
căci viața asta mi-a fost umbră
și clipele un vis hai-hui
ce lungă-i destrămarea
eram odată vultur
și sfărâmam munți de granit
acum printre ruini și stânci îngrămădite
în peșteră sihastru sunt
cu un urlet timpul se năruie
cad stele în abis de suflet și se sting
cu barba albă, cu ochii suri
privesc tăcerea dezlănțuită în sufletul pribeag
eu caut lumi fără hotar
pe buze port zâmbet amar
ca neagra mare cu valurile ei nemărginite
aștept în prag un înger să-mi fie azi toiaș

El, eu...

am risipit viața
căutând liniștea în neliniștea sufletului
eram o silabă deplasată într-un cuvânt virtual

rătăcit între scrisori vechi
și fotografii înnegrite de gânduri
ascultam timpul
intra și ieșea
uneori se înfuria
îmi arăta greșelile mele
locuiam atunci într-o cameră intrinsecă
o numeam viață
când nu plângeam
eram sătul de el
voiam să ne despărțim
îmi zâmbea enigmatic
știa...

Iartă-mă

dacă voi pleca într-o zi
să nu-ți pară rău
să-mi cioplești din lemn de mesteacăn
aripi să străbat apele
să fiu fluture
când voi geme de durere
să pui o bucățică de cer pe rănilor mele
să cobor pe o rază să mai scriu
un vers pe o lacrimă înnodată
să nu uiți să ungi balamalele porții
cu fire de iarbă verde
ploaia asta parcă plânge
cu stropi vechi de piatră-n sânge
să nu plângi inima mea
la ora când vor bate clopotele în curte
ce lung e drumul către rai
nu mă certa
lasă-mi lacrima la răscruce și du-te
eu mă așez să plâng pe o cruce

Dincolo de infinit

trăiam inocent în transparența tăcerii
într-o liniște chioară
uneori tăcerea vorbea
la amiază, dincolo de porți o mare clipea
pe umărul arborilor creșteau păsări
pe o plajă de-ntunerice
din arborele nopții țâșneau stele
doar o inimă visa sărutul primar
nimeni nu mă însoțea
eram un pelerin singuratic
o fantomă căutându-și trupul
într-o mare absentă
uneori îmi desfăceam aripile
să închid infinitul

Undeva, cândva

dorința era o reminiscență a unor căutări
în adâncuri însingurate
știi, păstrasem frunzele
în buzunarele sufletului
știind că vei veni într-o zi
atunci voi simți adierea pe frunte
a unor aripi de înger
precum o scrisoare adusă târziu
de un poștaş uituc
era noapte când căutam rădăcinile
îngropate pe o linie inexistentă
poate, undeva, va exista un loc
când ne vom apropia într-un sărut
sau poate vom muri
într-un zbor etern peste zbuciumate ape
căutând zadarnic fericirea

Mă voi întoarce într-o zi

ascult lumina
pulsând în foc neconținut
pe umeri port aripi de vânt
în dansul către culmi
nu te apropia
de atâta puritate timpul a murit
mă voi întoarce într-o zi
când câinii pământului
spumegă în visele mele
când visele se vor întoarce în stele
nu te speria
coboară pe raza de lună
în nufărul rătăcit pe lacul de argint
atunci mă voi întoarce femeie acasă

Poveste neterminată

stau tăcut la fereastră
ploaia plânge în glastră
timpul a plecat la culcare
la întâmplare pe o pereche de roți
eram veșnicul anonim între pelerini
mai scriu un vers cu miros de rozmarin
unde să plec, unde mă duci
nu e lumea asta decât o pereche de cruci
uneori treceam pe o cărare de dus
de întors m-au întors lupii flămânzi de sus
uitasesem să spun că rămân
mi-era dor de acasă
dar casa mai este oare o casă
lipsisem de mult de acasă,
mama plecase sub coasă
și întreb în zadar
unde m-ați dus

**Camelia Carmen
Stănescu**

Când nu am avut glas să mai strig...

Și-am vrut să strig
și nu am avut glasul puternic cât să audă
Cerul
și am tăcut în ape,
în dor,
în umbrele urmelor rătăcite prin verdele
din frunză,
de care legată,
plângeam la apusuri
odată cu viorile rătăcite de ieri prin azi
și prin mâinele curios
care așteptându-mă, mă împlinea
timpului Tău,
când nu am avut glas să mai strig
din rana
cuvântului verde...

Acum

Am adunat în brațe
Cerul
și simt cum plutesc îmbrățișată
cu liniștea,
cu tăcerea,
cu iubirea înălțându-mă,
transformându-mă într-o inimă mare
cât lumina îndrăgostită
de timp...

Din ochii mei

Când am văzut lumina prea departe,
am atins soarele
cu inima
și au zburat fluturi,
visam în plină dimineață,
visam îngeri
dezghiocând roua din ochii mei...

Fluturi

Ochii tăi au culoarea
viselor mele,
când dimineți despletite
prin rouă,
când păduri în freamăt
desenând fluturi albaștri pe coapse...

Nu am nici o îndoială

Astăzi, din Lumină, Doamne,
Mi-ai pus soarele pe umăr
Și mi-ai tatuat pe suflet
Zorile ca să le număr..

Mi-ai umplut clipa de timp
Să mă satur de iubire
Și mi-ai dat alt anotimp
Unul dinspre fericire...

Mi-ai brodat Cerul cu stele
Să privesc cum Universul
Îmi aprinde pe sub ele
Luna, visele și versul...

Nu am nici o îndoială...
Ești prezent în totul meu,
Cu Lumina Ta loială
Doamne, Doamne, Dumnezeu...

Se întorc cocorii

E-atâta soare, de mă umplu de tine
și încă...
Devin primăvară scăldată
în răsărituri
la prima jumătate de clipă distanță de noi...

Se întorc cocorii strigându-ne
pe limba lor
când pe o ramură verde
încep să crească muguri
din degetele noastre împletindu-se
sub răsărituri dezbrăcate
pe coapsele noastre...

Lumina de la capătul poemului meu

Pe stradă o ploaie îndoiaie lumina
și-mi lasă lipite
doar umbre

pe geam,
mai diriguie iarba, mai zboară o frunză,
dar știe să-mi cearnă din vrajă
tot verdele-n ram.

Mă tem că îneacă lumina din ochiul
deschis către muză
mereu plin
de dor,
dar trece când neagră, când iute și rece,
lăsând santinelă iubirea,
pe-un petic
de nor.

Un crin se întinde să-mi stea șevalet,
petalele albe făcându-le
spumă
de mare,
amestec albastru' c-o pată de galben
s-aprind curcubeul
și simt cum din mine cu sete
Lumina tresare.

Ca un gând

Mă înălțam și picioarele se rătăceau
de mine
dar nu știam că mă înalț
crescând
și dintr-o dat'
deveneam pasărea de lumină
care știa drumul
învățat într-o altă viață,
pe silabe de timp și răbdare, pe îndelete,
așa,
ca un gând care rupe tâmpla în două
să fugă...

Când

Când m-am lovit de rana ta
s-au pornit
ploile,
plângeai cu lacrimile mele
și mă durea
carnea
din care crescuseră...

Când între noi...

Cu primăveri în verde anotimp,
aș fi făcut un cuib
de rândunici,
din trilurile lor să crească timp,

un timp cât să ne-ajungă
pe aici.

Aș fi țesut din verile turcoaz
o mare lângă visul tău
uitat pe rug
și-aș fi venit cu soarele de az'
să vindec valurile
care plâng.

Nu mai târziu de toamna 'mpărătească
aș fi adus la drum
păduri cu flori,
să înverzim poiene la fereastră
cu macii revărsându-se
culori.

Dar iarna ta strica tot planul meu,
lovind cu gerul tot
fiori de toamnă,
când între noi era doar Dumnezeu,
destinul, rătăcirea
și o rană.

Dorințe sub stele

Urmele mele vise și ele,
aleargă vioaie
când vântul despoaie tot cerul din ele,
lăsându-le goale...
Ca două mărgele,
dorințe sub stele,
inele de iarbă visează și-aleargă
străine de vară...
Urmele mele când vise,
când iară...

Ar fi prea mult

Între noi, culoarea
cerului
mângâindu-ne sărutul,
imensitate...
Apele ne logodesc pașii, împlinindu-i
într-o chemare,
niciodată
fără răspuns...
Iubirea-i mare,
cât o capodoperă stăpână pe milenii...
Doi sori
strălucesc pe degetele noastre tremurate
de fiorul dragostei
numită de Cer...
Să mai cer ceva, ar fi prea mult...

**Marilena
Răghinaru**

Și-aș vrea să-ți spun...

Și-aș vrea să-ți spun că astăzi nu mi-e bine,
Și-aș vrea să-ți spun că-mi este tot mai rău
Când umbra ta de umbra mea se ține
Iar printre nori zăresc doar chipul tău.

Și aș mai vrea să-ți spun că-mi este iarnă
Și să-ți mai spun că-n suflet este frig
Când poza ți-o sărut ca pe-o icoană
Și plâng atunci când iar prin somn te strig.

Și-aș vrea să-ți spun că gerul de afară
N-a izbutit iubirea să-mi înghețe
Ci parcă tot mai tare mă-mpresoară
Și nu mai vrea de dor să mă dezvețe.

Și-aș vrea să-ți spun că știu că-mi ești departe,
Dar eu te văd, te-aud... în trup te port.
Chiar dacă și pământul ne desparte,
Tăcerea tot mai greu mi-e s-o suport...

Și-aș vrea să-ți spun că vreau a mea mahnire
Să nu-ndrăznească să te întristeze
Chiar dacă uneori vreo amintire
Îți face inima de-aLEAN să mai ofteze.

Și câte să-ți șoptesc aș mai fi vrut
Însă încerc din nou să mă ridic...
Știind că e sfârșit, nu început,
Doar tac... și plec... și nu-ți mai spun nimic...

Despărțire

Că-ți dorești să m-alungi,
n-ai curajul să-mi spui,
Doar lacrimi vibrează în ochii căprui...
Ne privim în tăcere, obosiți și posaci
Când tristețea ne lasă cu un vis mai săraci.

Am fost doi peregrini visători și sihaștri,
Măhniri azi lăcrimează

scăldând ochii albaștri
Iar cuvintele dorm, răvășite de ploi,
Neștiind să mai cheme iubirea-napoi.

Ceasul ticăie rar... șoptind ora exactă,
Îmi arată un tren care vrea să despartă
Două inimi rănite, răscolind prin trecut,
Neștiind să învie sentimentul pierdut.

Cât aș vrea să șotești:
„Mai rămâi!”... doar atât
Dar din tot ce a fost nu rămâne decât
Amintirea ce plânge sărutul stângaci
Furat pe furiș când eu plec, iar tu taci.

De ce m-aș bucura de primăvară?

Nu mai știu primăvara s-o primesc,
Pre multe ierni în mine-am adunat,
Cu neaua lor etern m-am îmbrăcat
Și parcă tot mai mult se înmulțesc.

De ce m-aș bucura de înflorirea
Ce-a explodat în parcuri, prin grădini,
De mugurii iviți printre tulpini,
De ghiocei ce-mi limpezesc privirea,

De ce-aș mai tresări de încântare
Ascultând triluri pure, îngerești
Prin parc... iradierii dumnezeiești
Dacă tot simt cum timpul-n mine moare?

Cântec de durere pentru Țara mea

Țara mea,
ce-ai fost odată regilor de soi mireasă,
Unde ți-au plecat azi fiii,
unde te mai simți acasă,
Dacă ai rămas pustie,
nu că te-au furat străinii
Ci că, fără judecată, de zor,
te-au vândut românilor?

„Viitor măreț, cu glorie”
îți dorea cândva Poetul,
Azi, hapsânii fără suflet
te învață alfabetul,
Dar nu cel predat în școală
de blânzii învățători
Ci acela al trădării și al jalnicei erori

De-a mai crede în partide,
în minciuni electorale
Și-n aleși cerând mandate
pentru câteva parole.
Unde-ți este viitorul prevăzut
de Eminescu,
Unde îți mai sunt eroii scriși
în stih de Păunescu?

Se întorc în reci morminte Mircea,
Ștefan și Mihai...
Mi-aș dori să învieze
haiduc Anghel Șaptecai
Să le ceară socoteală
celor ce îți vând pădurea,
Să simtă și ei tortura
cum simt arborii securea.

Îți e sufletul măhnit,
dar cine să înțeleagă
Câte lacrimi etern verși
că azi nu mai ești întreagă,
Că la Balcic, Cernăuți,
Basarabia străbună
Puternic încă mai bate
a ta inimă română?

Doamne, ești așa frumoasă,
ai și Mare, și Carpați,
Ai și Deltă Dunăreană,
scriitori ai, inspirați,
Ai un sculptor de renume,
te-a pictat un Grigorescu
Rapsodii ți-au închinat Porumbescu
și Enescu.

Ai un grai melodios
ce te-ndeamnă să tot scrii,
Ai poezi ce îți închină ravisante poezii,
Ai tineri inteligenți,
ai și oameni cumsecade,
Ai copii care câștigă peste tot olimpiade.

Ai atât de multe daruri,
însă ești așa naivă,
Că de-accea ești acum, țară dragă,
în derivă.
Niciodată n-ai știut
să-ți alegi conducători
Decât dintre hoți, incuți,
farisei și infractori.

Prea îmi vine să te cert
și să-ți plâng de milă-mi vine,
Văzând cum tinerii noștri
reuesc prin țări străine
Tu, în loc să-i ții acasă,
într-o zi să te conducă,
Îi alungi cu nepăsare,
să plece pe unde-apucă.

N-ai nimic să le oferi?
Nici nu-i rogi să se întoarcă,
Cu ce preț te-au umilit,
mândră țărișoară dacă,
De te-afunzi doar în durere,
înrobită și supusă,
Căutându-ți printre lacrimi
gloria demult apusă?

Între mine și noi

Între mine și noi e-un banal bun rămas
Neînvins de furtuni, nici de ploaie clintit,
E un dor ne-nșeles de-un cuvânt nerostit,
Între mine și noi sunt iubiri fără glas.

E doar liniște azi între mine și noi,
Ne veghează un cer prea senin, prea anost,
Versul ăsta stupid nu mai are vreun rost...
Între mine și noi nu există război.

Între mine și noi nu sunt nori plumburii
Și nici aștri căzând rătăciți pe pământ,
Mai e loc uneori de un searbăd avânt...
Între mine și noi se mai scriu poezii.

Niciun gând nu mai plânge între mine și noi,
Etalăm fericirea zâmbind cabotin,
Ne fălim ne-ncetat cu superbul destin,
Când în suflet curg lacrimi, izvorând în șuvoi.

Timid se aude un ecou nefiresc,
Ce mai urlă-n zadar, printe munți rătăcit,
Să-mi șoptească ar vrea ce povești am trăit,
Să mă-ntrebe ar dori dacă azi mai iubesc.

Între mine și noi e un drum amărât...
Nu mai vreau să-l străbat,
mă îndreaptă spre-apus,
Presărat cu dureri ce ades m-au răpus,
Între mine și noi e tăcere... și-atât....

**Evelyn-Maria
Croitoru**

Craniul lumii

Din când în când, confrăți amici,
călătorim - corăbii bete,
vicii latente și secrete -
acolo, niște vieți mai mici...

Și umbre mari ne mai străbat,
e drept, din ce în ce mai rar,
Rimbaud – boemul infernal,
Verlaine – saturnian damnat;
tenebre-alunecoase, reci
din anotimpul infernal -
suspîn etern lipit fatal:
„Te voi împiedica să pleci!”

Se face frig. „D'une aurore au soîn
Dut s'envoler ma vie”,
Ah! Mallarme, o lacrimă
obrazului cernit tîvi...

În frac de albatros, Baudelaire
scufundă răul în esențe,
stîngându-și lava în demente
și suferința-n mări și-n cer.

Din când în când ne mai trezim,
ne pomenim în voi trăînd,
ecouri albe, depărtări,
ne bîntuie, cărări smintind...

Himere răsfirate – noi -
în veacu-acesta cangrenat,
vulcanică esență – voi –
E craniul lumii-mprăștiat.

Singurate

Poetul singur
este inima eternă a simțirii.
Vâslaș printre false combustii,

are adesea soarta
nisipului spulberat
de vîntul deșertului.

Rareori, firul își găsește
locul în scoică.
Atunci luminează poetul.
Singurătatea îi adîncește căderea
în libertate.

Statornicia speranței

Nu stă în puterea frunzei
să aleagă cântarul zidirii în mugur.
Sîmbure-amar, trupul ei zvîcnește
în rana sărată a timpului.
Vaste absențe sufocînd
neputincioase prezențe.

Doar gîndul ei, strop de rouă
prins în plasa nedumeririi
înveșmîntează statornicia
speranței din sevă.

Strada

Strada are inteligență emoțională.
Nu credeți?
Puneți urechea pe asfalt.
Veți auzi cum ține-n echilibru
actul creației
(desenat pe talpa poetului).
Cum imaginează fitile
între metrul antic și sensul mișcării,
cum seduce cu intențiile ei expresive,
jonglînd cu sentimentele tale,
cu șovăiala pașilor,
simulînd realitatea.
Strada are inteligență emoțională.

Leagănul de ploaie

Mă aleargă viața.
Îmi rupe leagănul de ploaie,
șiroind prin nopțile mele
mai strînsă decît pielea pe trup,
șuierîndu-mi alunecarea.

Din umbre,
din cuvîntul scufundat în mine.

Dinții dimineții mai rod hamurile.

Anul lăcustei

Învelișuri concentrice
se desfac în oglinzi mincinoase.
E anul lăcustei.
Un mâine suspendat
în ochiul verde
caută orb fluier
pentru gândul eliberat
din cuferele spaimei.
În ciobul zilei, nădejdea,
lainic trubadur, își mistuie
disperarea sătulă de-ncătușare.

Sub plumbul pleoapei,
timpul luminii se apropie.

Suflet răbdător

Cu lanțurile lumii rupte
pământul geme, destrămat.
În cearcăn aspru de cenușă
seninul verde a-ngropat.

Azi, clipa-i bulgăre de gheață,
potop de pricini, nechemat,
îi calcă umbra chipul morții,
de veghea gândului trădat.

Din necuprins azurul vag
animă pasul tremurat,
răsfrânge în sclipiri fugare
al așteptărilor regat.

Iar clipa-n cercul rotitor
fulgi de lumină răspândind,
adastă-n suflet răbdător,
poteci de verde risipind.

Anxietăți temperate

Copac putrezind urcă în mugure
până la ultimul gând:
din caruselul spaimei bulgăre rostogolit.

Treptele-s pătate de inutilități
măsurate în suficiențe latente.

Silabe distanțate de miez
dansează poeme dezbrăcate.
Umbrele rodese legănarea
între viață și moarte.

Plutesc cu Chopin în lesa ferestrei.

Caut

Cu fluierule rupte-n iarmaroc,
de culpa anonimă ce dezbină,
mai caut – călăuză fără vină -,
în trup năuc, poemelor, un loc.

Și-n tălpile de stradă mă strecor,
trăgând în piept noptatice iluzii,
mai istovesc speranțe și confuzii -
un bob de gând întors din viitor.

Făgăduința nemuririi

Poeții, trubaduri ai neantului,
scotocesc tainele cărților,
în adierea nopții, măsurând
cu pasul silabei printre vii și morți
spațiul gândului.

Odată ascunși sub plapuma ierbii
ascultă deslușit veșnicia
în făgăduința nemuririi.

Sprijinirea pe vorbe

Alunecăm în plan secund.
Așezăm orice surâs în vitrină
să nu-l uităm.
Mimăm o clipă
jocul nepotcnirii.
Monoton repetăm
sprijinirea pe vorbe,
coatele-s sprijinite pe disperare.
Apune o lume.

Singurătatea poetului

Poetul singur este inima
eternă a simțirii.

Vâslaș printre false combustii,
are adesea soarta nisipului
spulberat de vântul deșertului.

Rareori, firul își găsește
locul în scoică.
Atunci luminează poetul.

Singurătatea îi adâncește
căderea în libertate.

Florentina Chifu

Herghelia cuvintelor

Umbra muntelui încă mai pâlpâia
Când herghelia cuvintelor s-a întors.
Ca un râu printre stânci gâlgâia
Îmbătută de dulceața serii, ca mustul stors.

Trec cai înaripați răsuflând legendari
Și mânji aprinși de avânturi,
Vin iepe cu ugerul plin și-armăsari
Spintecând cele patru vânturi.

Iubesc goana lor- sălbatică pripă,
După jăraticul ascuns printre creste.
Aripile lor străvezii poeme-nfiripă,
Iar suflarea li se topește-n poveste.

Cine le-nalță zborul peste genuni ondulate?
Mă întreb și le chem prin noaptea curgătoare,
Se-opresc hergheliile neastâmpărate
Și Dumnezeu le mângâie coamele zburătoare.

Niciun motiv

N-am niciun motiv să tresar,
Drumul șerpuiește printre stânci cuminte,
Țin în pumn grăuntele de muștar,
Simt alchimia înduioșătoarelor cuvinte.

N-am niciun motiv să mă tem.
Simt strămoșii pășind lângă mine.
Beau licoarea tăcutului poem
Înflorit în cascade cristaline.

N-am niciun motiv să mă-opresc.
Gust fructul iubirii în sărbătoare.
Dar cum voi putea să croiesc
Drum peste râu cuvintelor călătoare?

Căprioare însetate

Sub templele lumii, sub tâmpile mele,
Pândite de mugurii tăcerii,
Cuvinte-n mănunchiuri ca de nuiiele
Se zbat prinse-n caruselul durerii.

De pot ajunge la Carul Mare,
Să bea din izvorul cu apă vie,
Se-mpodobesc cuvintele de sărbătoare
Cu mlădieri însetate de copilărie.

Dar când se întorc încărcate de roade
Să umple pământul cu semințe de miere,
Mă tem să nu fie prinse-n năvoade
De viclene ispite ascunse-n unghere.

Vegheați cuvintele cu suflare plăpândă,
Ca din extazul luminii să nu vă scape!
Și să prindă lupii ce stau la pândă
Cuvintele-căprioare venite să se adape.

O pereche de aripi

După ce a făcut un triplu salt
Și s-a întors de pe tărâmul celălalt,
Sufletul meu și-a dorit cu ardoare
O pereche de aripi ca să zboare.

Se săturase de drumurile noastre prin luturi,
Așa că s-a dus în miezul zilei la fluturi.
A cerut o pereche de aripi și a-nceput să spere.
Fluturii i-au răspuns:
– Aripile noastre sunt efemere!

Și apoi pentru tine, domniță călătoare,
Aripile noastre sunt prea ușoare.

Țesute din fir străveziu ca un veșmânt,
Nici n-ar reuși să te ridice de la pământ!

Nu mi-am pierdut nădejdea
și m-am dus la păuni
Rugându-i cu respect și cu plecăciuni.
Dar ei mi-au răspuns cu înțelepciune:
– Aripile noastre pentru tine-s deșertăciune.
Sunt prea frumoase, ca o bijuterie
Și te-ai prăbuși la pământ de mândrie.

Tocmai când îmi pierdusem răbdarea,
Străbătând cu strălucire zarea,
A apărut îngerul meu cu privire astrală
Și i-am spus dorința mea, cu sfială.

– Nu îți spun cuvinte care să te-nșele
Aripile mele pentru tine-s grele!
Nu ai cum să porți tainice pe spate
Griji de heruvimi, de divinitate...

Muritoare mică și-ndrăzneată,
Nu pot să-ți dau aripi, dar îți dau povață.
Dacă poți să faci din inima ta scară
De-mpăcare-a lumii care ne-nconjoară

Și-ai să pui cuvinte, silabe, vocale
Strâns îmbrățișate-n chei universale,
Atunci, fii pe pace! Iubirea îți va coase
O pereche de aripi luminoase.

Ceață...

E atâta ceață în jur de o vreme,
Atâția aburi înecați în dileme,
Atâtea fețe ale adevărului și niciun chip,
Suntem pierduți în stereotip.

Nu mai poți recunoaște ideile, privirile,
Ne-am pierdut în pâcla deasă iubirile,
Am încurcat drumul, am greșit la răscruce,
N-am știut cine, prin ceață, ne conduce.

Ne-am rătăcit de adevăr, de speranță,
Am azvârlit valorile la distanță.
Apăsați de griji și de frica să nu ne rătăcim,
Am uitat să gândim, să trăim...

Nu mai avem nici un pic de imaginație,
Altfel nu îmi explic
cum de n-am simțit acea vibrație
Înălțată pe trepte-argintii, îndrăzneată:
Un înger de abur cu aripi de ceață!

Perpetuum mobile

Între un cânt pierdut și altul
E-o liniște de necuprins.
Căderii îi urmează saltul,
Învingătorul e învins.

E cântecul ce-nnobilează
Răstimpul dintre hău și creste,
Destinul rece pendulează
Între abis și zări celeste.

Lacrimi rodesc râu de tăcere,
Iar timpul curge răbdător.
Zborul se năruie-n cădere,
Învinsul e învingător.

Asemenea

N-ar fi trebuit să zâmbesc asemenea ție.
Tu surâzi ca un vis galben de păpădie,
Aurii se înalță ecouri de râs și de vise,
În grădina părăginită a lumii înfloresc narcise.

N-ar fi trebuit să vorbesc asemenea ție.
Dorințele se ascund în cuvinte ca-ntr-o poezie.
Literale, silabele tale în freamăt cântă,
Iar timpul în metafore tinere mă înveșmântă.

Și, pentru că am ales să iubesc asemenea ție,
Orele se rotesc în extaz ca o simfonie,
Zâmbete, versuri și-albastre neume
Se leagănă-n timp de-nceput de lume.

Marian Ilie

A doua Scrisoare a III-a

Veniți, români

Veniți, români să vă împart lumină
Din facla de la capăt de tunel
Unde pândesc un tren mărfar să vină
Să ne aducă liniștea cu el.

Ce-ncet se mișcă, parcă nu mai trece
Tranziția ereticei scripturi
Ducând pe șine-atâta hrană rece
De să ostoi milioane-ntregi de guri.

Se duc dar bărăgane de merinde
Se duc averi, c-un tren supervizat
De hoarde de-amploriați care și-ar vinde
Și sufletul să aibă un palat.

Și o mașină ștaif, mai acătării
Cu pițipoance-n chip de copiloți
– Aah, mama ei de ceara lumânării
Ce le albi dosarele la toți!

Tot mai așteptă-n verde câmpul muncii
Cu sapele încinse de prășit
Oștiri de mame alăptându-și pruncii
Cu sevă din Pădurea Infinit.

Pe unde trece-n miez de noapte Fiara
De-a cărei coadă am legat un blog
Să-mi conturez arhi-tectonic țara
Pribeag și deșănțat seismolog...

Așa să fie?

Frate-al meu român, așa să fie
Că ne lenevirăm c-am fi hoți
Că n-am mai ști starea de trezie

Că ne bolânzirăm, frate, toți
Că ne-am dat pe mai nimic Satanei
Că n-am mai avea pic de mândrie
Și nu ne-am mai vrea de patrioți?

Frate-al meu român, așa e oare
Că ne-am lepădat de Dumnezeu
Că s-a-ntins pârla pe ogoare
De trândavi ce-am fi, măi, frate-meu
C-am trăi din vagi expediente
C-am fura și gazele din soare
Ca să nu plătim din portmoneu?

Nu-i așa! și strig că n-au dreptate
Și-s nemernici cei ce-așa bârfesc
– Geme, da, de amăgiri deșarte
Arealul ăsta românesc
O tutelă pan-fanariotă
S-a înstăpânit pe libertate
Și ca-n codri tartorii hoțesc

Osteniți de-atâta trândăvie
Devotați nimicniciei lor
Au făcut tranziția zbanghie
Să dezmoștenească un popor
Frate bun cu codrul și cu doina
Și la jale și la pribegie
Și la bucurie și la dor...

Să fii contribuabil

Departe sunt - că mi-am găsit cărare
În vârf de munte dincolo de nori
De unde strig înalta mea trădare
Și mă condamn ca mare dezertor.

Încerc să uit că-n Vale roade criza
Al cărei dedesubt l-am înfierat
Să îmi deretic sufletul cu briza
Și să mă pedepsesc că am trădat

O nație vădit sinucigașă
Îmbrățișând un viitor perfid.
Dau înapoi cetățenia lașă
Și mă dezic de orișice partid.

Cum m-am dezis - vai, nimeni nu sperase
De multilaterale devieri
Cu indicații semi-prețioase
Ca piatra unui PIB bananier.

Dar parc-acum nu-i cale de-ndreptare
Atâtea miliarde de-mprumut
Se irosesc pe jaf și dărâmare
A tot ce-agonisirăm în trecut:

Împrumutați, băieți că e la modă
Dar jaful ăsta-i incalificabil
În Țara lui Impozit-Voie-Vodă
E un blestem să fii contribuabil!

Dramă într-un act

Ce se întâmplă, frate, azi în lume
E-un serial cu scene indecente
Globalizarea se prăvale-n spume
Și mătură de-a valma continente.

Troznesc răunchii biete Europe
Și lungi frisoane pânțele-i rod
Magi mincinoși se tânguie-n sincopă
S-adune lumea la un Alt Prohod.

Mi-s martori calul, pușca și năpasta
C-aș mai avea la multe-n lume rost
Dar - vai - detest nerânduiala asta
Și toate-orânduiri ce-au fost...

Din Evanghelii când mai dau citire
Pasajelor cu Cel Damnat pe cruce
M-apuc-așa o stare de sictire
Și-un dor de ducă - duce-m-aș-tot-duce!

La Cel de Sus să convenim un pact:
Să-i adunăm pe toți acei ce-L strigă
Să înscenăm o dramă într-un act
Punînd de-un bărgan de mămăligă.

Și-odată drama-n scenă retrăită
Într-un amurg posomorât și frust
Să-i punem mămăligii dinamită
Să detonăm și să privim de sus.

Explozia atât de evocată
A terciuitei noastre mămăligi
Ce-a fâșâit de fiecare dată
Sub voievozi fanarioți sau rigi.

Și chiar la vremea cruntei ciume roșii
Când orizontul fulguia-n albastru
A explodat - vai - doar că ticăloșii
Au transformat explozia-n dezastru.

Și-n loc de cer ornat cu artificii
Avurăm o ninsoare-nsângerată...
Au fost în van atâtea sacrificii
Tranziția la noi nu se mai găta!

Dă Doamne să m-audă oropșiții
Acestei biete țări dezmoștenite
Să punem capăt searbădei tranziții
Cu dinamită-n urne! Pe cinstite!

Ilustru trup de lut

Vai, doamnă Europă, ilustru trup de lut
Ce-mbii sulemenită în farduri triumfale
Cu maclavaisuri scumpe și giuvaergicale
Plătite din sudoarea acelor ce te-au vrut.

Ne tot visăm cu tine, nepoata Mamei Gee
Care la rându-i are filiație divină
Noi, pruncii cei teribili de stirpe carpatină
Încolăciți de gatu-ți, dar, vai, nu ești aceea,

Ce ne ademenise cândva cu nopți de basme
Și vag ne dedulcise la așteptări regale
Ne-ai cam lăsat de pradă
la veri subtropicale
Robi șleampătei tranziții
spre noi și vechi marasme.

Că mulți din noi își luară
în traistă soarta șchioapă
Și se pierdură-n zarea cu iepe și cu roți
Dar cei mai mulți căzurăm de amanet la hoți
Ori de vâslași la arcă pe-o mare-fără-apă

Pe care pari stăpână tu doamna cea visată
A multor generații de bieți idealști
Ce necurmat crezură că pentru ei exiști
Și că li se cuvine sărutul tău drept plată...

Nisipul Mării Negre prea scârțâie sub pași
Pădurea carpatină prea gâdilă la nară
Nici nu-ți ajunge sânul la biata noastră țară
Și fugi de noi și pradă marasmului ne lași...

Eugenia Duță

Rugămintele

Nu îmi cere să închid ochii
iar tu să taci...
Știu că n-am să-i mai deschid
în privirile tale...
Nu cere s-aștept
până te vei întoarce cu iluzii...
Știu că va veni un străin.
Nu mă ruga să vorbesc
iar tu să privești în ochii mei...
Vei fi departe, în plânsul nopții
când ai spus prima oară adio,
în nenumăratele nopți,
când ai repetat adio...
Lasă-mă să deschid ochii,
Lasă-mă să tac,
Lasă-mă să fiu ca tine,
când ai spus prima oară... adio.

Oglinda

În prag de toamnă,
primăvara ce a trecut
E doar o amintire în fumul ceții.
Oglinda te minte
Pentru că ea nu vede sufletul.

Am urcat în pod un tablou,
Să primească el vântul aspru,
Eu tocmai am plecat
Prin câmpiile sufletului meu,
Care zburdă precum un miel tânăr.
Nu mă căutați!
Sunt într-o conversație
Cu mine.
Se simte mirosul de frezii
Iar eu mi-am pus rochia aceea care
Mă acoperea la banchetul
De la optsprezece ani.

Nu râdeți,
Voi nu știți cum arată
Tinerețea veșnică.

Phoenix

Pasărea Phoenix

A murit astăzi pentru totdeauna.
Scrumul a întinat trupul ei
Firav, slăbit de atâtea reîncarnări.
Rubinia pasăre de jar
Își construia de fiecare dată,
Metodic și trist, cuibul ei de foc,
pentru jertfa trupului obosit
și-ngreunat de păcatele Lumii.
Se-așeza tăcută și răbdătoare
Pe patul aromat cu tămâia
Plăcută nărilor Divine
Și aștepta să treacă-n cenușă
Din care se trezea pentru o nouă povară
A păcatelor Lumii...

Dar într-o zi,
Cenușa a devenit o piatră grea și neagră
Și Phoenix nu s-a mai trezit...

Nebunilor, nu știți ce ați pierdut!

Tu

Necunoscuto,
Ai intrat cu cizmele în viața mea
și, tiptil,
te-ai furișat în patul EI,
înlocuind-o.
„Circulați doar pe partea carosabilă
A sufletului meu,
Barbarilor!”
Așa spunea poetul în copilărie,
Așa scria mare pe peretele camerei mele,
Dar tu ai râs
Și ai îmbrâncit trupul firav de vremuri
Al lui Ariel.
Și am rămas plângând,
Cu mâna întinsă în deșert...

Necunoscuto,
Nu știi pe cine ai ucis...

Dor

mi-e dor să-mi culc fruntea
pe umărul tău stâng,
acela din partea inimii,
să ți-o aud pulsând,
trimitând sânge cald
în artere.
Nu aş plânge.
Nu suntem în
Telenovele, nu?
Dar ritmul inimii tale
mi-ar încălzi tristețea
și ar topi-o,
prefăcând-o într-un șuvoi de apă,
precum lacrimile.
Tu
Nu vei ști că plâng.
Nu-ți place să mă vezi slabă.
Dar fruntea mea, pe umărul tău,
mi-ar spune
Că
Am un prieten.

Final

Sacru, Timpul bun ezită,
Timpul rău se-așterne greu...
Peste fruntea obosită,
Toamnă este tot mereu...

Rătăcind prinTimp, lumina
Se așterne-n pat de ceară.
Picuri grei, ce cad într-una,
Timpul rău îl tot măsoară...

Clipelor ce-n van se scurg,
Cine ține socoteală?
Când ne pierdem în amurg,
Trecând pragul cu-ndoială...

Dor

Vă caut printre lucrurile vechi,
O, neștiute zbateri peste clipe...
Și e o lume aspră între noi,
Și cumpăna fântânii
Peste apele pustii
Tot mai adânc o încovoi...
Noptile-mi sunt luminate,

Zilele-ntunecate,
Iar iubirile vechi
De suflet mi-s iertate...
Și nu-mi găsesc locul
Când zilele-mi pier...
Doar plopul meu
Și-ntinde brațele spre cer
În dorul
De eternitate...

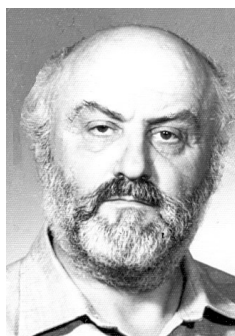
Dorință

Nu te mai întreb
Și nu te-ascult
Și, după, umbre pașii
Mi-i ascund,
Eu nu mai știu
Și nici nu vreau să știu,
Chiar dacă drumul
În cale-mi e pustiu,
Eu nu mai plâng
Și poate vreau să plâng,
Dar cântecul
E stins de mult
Căci printre cioburi,
Din oglinda spartă,
Întrezăresc mereu
Aceași soartă
Mereu visând,
Mereu cântând,
Și poate c-am murit,
Demult...

Cerbul

Îl văd, cu umbra plecată
Peste alte umbre prelungi
Desfășurate haotic
Printre siluetele copacilor,
Mesteceni albi
Ce se profilează visători
Pe cerul de un albastru cutremurat
Doar de zborul uliilor flămânzi.
Îl văd, amușinând urma cerboaicei,
Care-a trecut atingând crengile
Cu botul umed,
Emanând boarea buzelor ei calde.
Îl văd, mândru, regal, trist,
În căutarea clipei de fericire,
După care trebuie să redevină
Imperator.

Gheorghe Duță Micloșanu

Meditație

Sosește-un timp când socotim risipa
de timp, făcută-n timp, dar e târziu.
Vedem atunci, cât valorează clipa
și ce sărac e sufletul pustiu...

Simțim ce-amăgitoare-i depărtarea
cu veșnicu-i miraj, înșelător.
Poți rătăci-ntr-un labirint cărarea
ce-o străbăteai ca simplu călător.

E-o vreme, când speranțele te lasă
și peste cântec, bruma pune frig...
Dureri de gând, peste lumini apasă
și fulgere-n privire și se-nfig...

Cenușa amintirilor s-așterne,
covor întins, din rădăcini țesut...
Doar ploaia anotimpului mai cerne
din când în când peste un cântec mut...

De humă-i tot

De humă-i tot: și sufletul și firea!...
Neliniștile tot de humă sunt.
Vârtej de pulberi albe-i în privirea
Încremenită-n aspru legământ!...

Și cerurile-n lanuri când se strâng
Dospesc dureri în frunzele de lut.
Cu lacrimi mari, de hume, ochii plâng
Neiertătorul timp ce-am petrecut...

Și iernile și verile-s țărână
Când primăveri de floare-n poartă bat...
Doar toamnele târzii au să rămână
C-un trup de fruct și sufletul curat!...

Secunda

Ca-ntr-un sfârșit de veac simțim risipa
de arderi ce se strâng fără măsură.

De-o scânteiere-i suspendată clipa
minunilor ce-ți înfloresc pe gură!

Țâșnește din țărână, greu, comoara
răcorii din fântâni cu-a ta făptură...
E-atât de dulce în suflete povara
pământului cu tample de răsură.

Ulcioare vechi, cu brâu de foc încinse
vor strânge-a vremii lacrimă curată...
Pe povârnișuri de-amintire ninse
va-nmuguri secunda suspendată!...

Final de sonet

Ce scurtă-i veșnicia și clipa cât de gravă
când prinde-n vis culoare-n pline zori de zi.
Oricât ar fi prin arbori lumina de suavă
ca râsul tău, nălucă, nimic nu poate fi!

Balanța lumii-ntregi descumpănești
Cu ochii-ți de-așteptări nepământești!...

Secunda

Ca-ntr-un sfârșit de veac simțim risipa
de arderi ce se strâng fără măsură.
De-o scânteiere-i suspendată clipa
minunilor ce-ți înfloresc pe gură!

Țâșnește din țărână, greu, comoara
răcorii din fântâni cu-a ta făptură...
E-atât de dulce în suflete povara
pământului cu tample de răsură.

Ulcioare vechi, cu brâu de foc încinse
vor strânge-a vremii lacrimă curată...
Pe povârnișuri de-amintire ninse
va-nmuguri secunda suspendată!...

Într-un sâmbure

Poate n-aș mai fi venit
Dacă n-ar fi căzut frunzele
De pe crengile ochilor tăi.
Poate că grâul s-ar fi târât
Pe brânci
Ca o pâine dată de-a dura pe cer.
Sub streășina ființei
Și-a făcut cuib o clipă
Care a dormit într-un sâmbure.
Poate n-aș mai fi venit
Dacă n-ai fi fost tu – surâsul
De gând al tainelor mele!...

**Gabriela
Stanciu Păsărin**

Simt uneori...

Știu că ești tu,
după cum
îți simt uneori
degetele subțiri
adunându-mi părul
răvășit pe frunte,
așezându-mi-l
cu gânduri cu tot,
după urechea mea
dreaptă,
șoptindu-mi,
chemându-mă...
Și-atunci,
mă îndoi ca o floare
sub potopul ploii,
sărutând pământul
care mi te-a ascuns
un timp.

Cine trece pe-aici?

Dacă Trecutul
ți-a așezat definitiv
o lespede
peste Suflet,
de ce-mi pare că-ți simt Umbra
adiind uneori
prin preajmă?
Cine trece pe-aici
În locul tău?

Avant que...

Înainte de a pleca,
am dorit mereu
să te întâlnesc
la o cafenea
în Montmartre
și să fie toamnă.

Să mă așez lângă tine
Iar tu, surprins,
Să-ți lași ziarul încet
Pe colțul mesei
Privindu-mă cum
îmi așez palma
peste mâna ta,
mângâind-o ușor.
Și atunci,
să înțelegi fără cuvinte
de ce,
în timp ce frunzele
încep să cadă...

Rugându-mă de mine

De când te-ai oprit să mai fii,
odăii mele ostenite de dor,
nu-i mai ajung pereții
și noaptea
începe să-și plimbe umbrele
pe tavan,
ținându-mă trează,
cu promisiunea că vei apărea
dintr-o clipă în alta
printre ele.
Iar eu,
Rămân în fiecare noapte
rugându-mă de mine
să cred
că va fi așa.

Ochiul

Știu că într-o zi,
frunzărindu-mă
din întâmplare,
Ochiul tău
m-a găsit ascunsă
în mine însămi,
așteptându-l.
Și l-a speriat
atât de tare
asemănarea mea
cu tine,
încât,
a preferat
să nu-și mai ridice
niciodată privirea
și să tacă,
mâlc.

Murim

Am început deja
să murim singuri,
fiecare cu visul nostru
din care lipsim.

Nisipul Timpului
mi se prelinge printre degete,
ca și tine prin viața mea,
oricât mi-aș strânge pumnii.

Și murim singuri,
fiecare cu visul lui
neîmplinit.

Rugă

Doamne,
dă-mi toate pădurile secerate
înapoi,
să-mi văd iar munții
îmbrăcați
în culori de suflet,
și urșii pribegi,
la ei acasă.

Doamne,
trimite-mi înapoi
și căprioarele vânată,
cu cerbii lor cu tot,
și fă-i
pe toți vinovații
să se arunce în Moarte,
singuri.
Pentru că nu-i pot ierta!

Fără oameni

Dacă n-ar exista oameni,
aș avea curajul
să fiu o Pădure
singură
printre animalele mele,
adiindu-mi iubirea
peste somnul lor
fără spaimă.

Dacă n-ar exista oameni,
aș fi fericită

să fiu Marea
cu toți peștii nepescuiți
alunecându-mi prin suflet

Dacă n-ar exista oameni,
aș fi mulțumită
să fiu o simplă Stea
printre multe altele
plutind împăcată
prin liniștea cerului
pentru nimeni.

Pandemie

Privind cum
seceră Moartea
printre noi,
cred că
despăduritele păduri
se răzbună
pentru fiecare copac.

Un om – un copac,
Alt om – un copac...

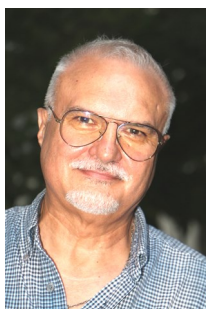
Mă întreb
Pentru ce copac
Voi fi eu Aleasa?
Un Mesteacăn,
Un Arțar?

Doamnă,
Când vei ajunge la mine
mi-aș dori să-ți plătesc
pentru un Tei,
dacă se poate.

De la fereastră

În stradă,
o femeie
urlă
în locul nostru.
Noi toți
ieșim la ferestre,
privind-o
până moare,
apoi,
închidem ferestrele
și ne întoarcem
liniștiți
la moartea noastră.

Octav Lica

Îngerul răătăcit

În poala unui munte,
îmbujorat de soare,
în ochiuri de pădure,
se-adăpostesc în vale
colibe răătăcite.

Un râu grăbit din fire,
șăgalnic șerpuiește
cu glasul-i cristalin,
ecouri în unire
de clopote celeste.

*

În tufele umbroase,
se ascunsese o făptură,
ce peste frunze își găsise
culcuș lângă clisură.

Părea căzut din 'naltul cer
cu aripi mari răsfrânte,
peste un trup plâpând, puber,
dar bătut de vreme.

Pe frunte păru-i năclăit
lăsa doi ochi păienjeniți,
mijindu-i printre gene,
fugarnic licăr încolțit.

Un zâmbet searbăd, amăgit
în colțul supt al gurii,
rostea ceva de ne- 'nțeleș,
În graiul nemuririi.

Părea un înger hărăzit
s-aducă lumii un mesaj

al entității lui divine,
ce-n ceruri a dumnezeit!

Privindu-l, părăsit de stele,
părea un om pe gânduri,
ce odihnește adâncit în ele,
în dimensiunea altor timpuri.

Doar aripa-i imensă trăda a sa natură,
de ființă neumană din ceruri coborâtă.

**

Se-ngeamănă cărarea cu râul înspumat
purtându-și muritorii trudiți de muncă-n sat.
Și-adulmecând minunea găsiră lângă mal
făptura-naripată, pe-al frunzelor viu pat.

Și-i smulseră din pene,
ca talisman ce dă putere,
din albul creștet rupt-au fire
ce bolile urmau să curme.

Bucăți din straie zdrențuite
au dispărut nudindu-i trupul
și puse jertfe la troițe
vegheau la o răscruce vântul.

O boare-i strecură prin gene
aroma algelor din brize
și ochii mari, uimiți deschise,
cu-albastrul mării în banchize.

Săgeata din priviri se-nfipse
în golul inimilor mute,
ce-amestecau mirarea-n frică,
în șoaptele din piepturi smulse.

Se sprijini întâi în coate,
uimit de gloata ce-l privea,
apoi se îndreptă de spate,
impunător ca o statuie!

Privindu-i semeția,
ce trupu-și etala,
un murmur de uimire
și teamă-amesteca.

Și mulți credeau în visul,
ce-i face mai bogați,
că vor străbate Styxul
fără a fi damnați.

Credeau că zilele vor curge
precum Gihonul în Eden
și miere-n lapte vor aduce,
cu voia Duhului etern!

Dar îngerul rămase mut,
ne-nțelegând o iotă
din corul rugilor tumult,
în strigătul din gloată.

Mulțimea nu știa ce vrea
nu-și cunoșteau menirea,
erau cuprinși de o psihoză
ce le pierduse firea.

Se risipi o noapte-ntreagă
fără un dram de pioșenie,
nici zorii nu aveau să șteargă
cumplita blasfemie.

Lumina cobora, difuză
prin norii plumburii, diformi,
privind o lume ce comfuză,
separă îngerii de demoni.

Cum îngerul nu se pripea
să facă o minune
și niciun om nu mai credea
în dăruiri divine,
se răzvrătiră toți hulind,
tăcutul înger denigrând.

Și aruncară-n el cu pietre,
blesteme și ocară,
cuțite-nfipte-n vorbe
menite să îl doară.

Când soarele se întremă,
scuipând săgeți de foc,

scăldată-n alb strălucitor,
făptura se-nălță în zbor,
ducându-i Tatălui Ceresc,
o mostră de păcat lumesc!

Sfântul enigmatic

(După romanul cu același nume
de Pierre Boulle)

Sunt uns în religia creștină,
în rasa cernită și lungă
cu gluga pe creștetul frunții
mai trist și mai palid ca sfinții.
Mă apăr cu crucea în mână
sunt oaia desprinsă din turmă,
mă lupt cu duhul din umbră
a leprei stihie, preasumbră.
Sunt prins la granița a două lumi,
pierdut-am șir de zile și de luni,
încerc să chem din
cer duhul divin,
să ierte-al lor păcat și chin.
Degeaba roagă-n zi și-n noapte,
degeaba murmur înșoapte,
pe-altarul rugilor perverse
blestemele rămân neșterse.

Nu știu de voi putea afla
și nici în trup de-oi vindeca,
măcar speranță să aduc
în sufletele ce se duc.
Să-ncununez un vis laconic
o clipă să alung din chin
neantul hăului demonic
prăpastia răului cel veșnic.

Satani ca lepră despoaie
și luna plăpândă, de straie,
lumina pătrunde-n odaie,
timidă, bolnavă, greoaie.

Cupola de stele-i opacă,
în nori tristețea-i deplină,
nici vântul durerea n-alină,
nici moartea nu-i scapă de vină.

Trăiesc deși sunt morți demult!

Silvan G. Escu

Orașul de sticlă

Se făcea că sunt învelit
Cu o plapumă de zăpadă.
Am avut un vis rece. Înfrigurat,
M-am trezit cu ochii lipiți de geam.

De la fereastra dimineții
Am zărit natura-ncremenită,
Îmbrăcată în glazură de gheață,
Tristă planetă abandonată de soare.

Am văzut iarba fixată-n ace de sticlă,
Iar brazii, atât de semeți înainte,
Erau dizgrațios contorsionați,
Umiliți de apăsarea pârdałnicei vini,
Preluată din cărca oamenilor.

Erau atâtde triști, de mohorâți,
Cocoșați sub o imensă manta,
Croită brusc de apa-nghețată,
Așezată sticlă grea pe umerii lor.

Am văzut viguroase crengi arcuite,
Aplecate umil a supunere,
Având fruntea prosternată,
Vrând să pupe mâna pământului.

De la fereastra acestei dimineți
Vedeam neclintirea atârând
De privirea mea speriată.

De-alături, speranța-mi șoptește:
Mirifică e trista priveliște!

Suspendare

Mă așez la margine de timp,
Numărând ultimele sale secunde
Și admir din nemărginire zările
Egal înveșmântate în alb nimb.

Stau sprijinit de al meu trecut
Uitând să-mi număr clipele,
Certându-mi delicat ispitele,
Că n-am putut să le pătrund.

O rană neînchisă-i viața mea,
De răsuciri și împletiri de vreme rea,
Și-o simt că nu mai poate adăsta,
Deșartă născocire-i vorba ce se vrea.

De-o vreme stau ascuns în necuvânt,
Agonizând între - pe - și sub pământ,
Din tot, doar simple amintiri rămas-au,
Aștept s-aud tăceri, ce încă nu s-au...

Pământ de deasupra pământului

Ești tu acela,
Chip de lut,
O bucată de-nceput
Cu un picior deja înfipt
Încă din naștere-n pământ.

Ești umbra cangurului slut,
Silaba lipsă din cuvânt.
Cuvântul negrăit nicicând,
Șchiop spre nicăieri mergând.

Oricum, ar trebui știut,
Te-ai ridicat de la-nceput,
Fără vreun merit asumat,
Prin coborârea celuiilalt.

A celui dinaintea ta
Ce-a coborât fără să vrea.

Iat-o-ntrebare de sfârșit
A celui frunzărit de vânt:
„De ce din începuturi sunt
Pământul din pământ?”

Cronică

Am întins mâna cu degetele tremurânde
Spre capătul de nepătruns al nopții,
Chiar înainte de a se deschide ușa spre ziuă,
Și am mângâiat pe ceafă o cronică.

Acea *cronică* părea să fie *de familie*,
Plecată înspre noi încă de cu zori,
Hălăduind pe un *drum fără pulbere*,
Pornită în întâmpinarea *păsării furtunii*.

Aripile ei erau strânse între coperte,
În cuvinte cu parfum de epocă,

Scrise de un aproape uitat scriitor,
Ce și-a tăiat singur albie prin timp.

Uitat chiar înainte de a fi cunoscut,
Strecurat dincolo de hotare, *Incognito*,
El avea și încă mai are ceva pentru noi:
Două repere vânturate de furtuna vremii.

Și totuși, ca o scuză de nimeni cerută,
Ajutându-se de *Un Dumnezeu necunoscut*,
Spre *hazul nepipăibil al limbii române*,
Face cadou literaturii *Bijuterii de familie*.

Un nume uitat pe o muchie de hotar
Și un prenume la marginea uitării
Vă invită să le descoperiți singuri!

S.O.S.

Tot încercând să mă găsesc,
Eu mie însumi mi-am trimis un S.O.S.
Dar, recunosc că încercarea asta,
Atât de omenească, fost-a de prisos,

Căci, deși l-am auzit - în mod ciudat -
Nici glasul propriu nu l-am înțeles,
Ba chiar, din grabnică eroare vinovată,
Mesajul chiar de mine a fost șters.

Salvați sufletul nostru, un S.O.S. extrem
Cu disperare nesfârșită am lansat,
Și - după cum cu toți vedeți -
Eu chiar pluralul majestății mele-am încercat.

Deși eram prezent pe-al vieții mele vas,
În mod surprinzător, cu totul egoist,
Ba chiar, cumva de ne-nțeles,
În apărarea salvatoare-a vieții mele n-am sărit.

Și fiindcă partea-aceea responsabilă din mine
În niciun caz n-a prevalat,
Fără să trag nici sfori și nici măcar la sorți,
În voia sorții m-am lăsat,

Destinului - demult sortit de ursitori -
Necuțat, m-am fost abandonat.
Normal, crezând că-n felul ăsta mă salvez,
În propriul ocean m-am aruncat.

Neadormiții

Cei care au făcut
Atât de mult rău omenirii
Nu merită să aibă somn
Nici dincolo de viață.

Acești fragmentari ai istoriei
Au profitat de picoteala
Dulce-comodă a celorlalți,
Oameni importanți dealtfel,
Și responsabili, s-a crezut.

A căror vină funciară
Nu e mai puțin condamabilă.

Unii i-au urât pe alții,
Alții nu i-au plăcut pe ceilalți,
Însă nici unii, nici alții
Nu s-au pus
De cealaltă parte a baricadei.

„Beneficiari” au fost cei mulți,
Cei care atârnă atât de puțin
În cântarul nedrept al istoriei.

Și care nu fac altceva
Decât să privească
Cu tristă ciudă peste umăr.

Însingurare

Stau ascuns în dosul lumii,
Că-mi duc viața mă prefac,
Ca fiu al sălbăticiunii
Mă dedic deșertăciunii,
Sunt posac.

Locuiesc în ciuda firii,
Zăbrelit cu-al meu păcat,
În al minciunii palat,
Stau de lume pitulat.
Și tac.

Stau ascuns în dosul lumii,
Să-i văd dosul
Și pe față să-l întorc,
Încercând să-i găsesc rost.
Asta fac.

Mă pregătesc ca de mâine
Cruzii sorți să-i dau un ghionț,
Soarta asta nu-mi convine,
Însă să o schimb nu pot,
Așa rămâne.

Stau ascuns și-nsingurat,
Stau de lume separat,
Nu-i ofer credit mulțimii.
E cumva în contra firii?

Oricum nu percep vreun cost.
Asta-i mof?

Domnica Vărzaru

M-am rănit

M-am rănit deseori în spinii indiferenței.
Ochii nu au plâns,
priveau cerul pus în orizonturi
și așteptau lumina vindecării.

M-am rănit deseori în spinii minciunii.
Tălpile n-au sângerat,
au mers pe pământ nedeștelenit
așteptând roadele adevărului.

M-am rănit deseori în spinii tăcerii.
Vorbele nu au plecat,
au îmbrăcat glasul înțelepciunii
așteptând la porțile faptelor.

În răni mi-au crescut
florile durerii
început al bucuriei
că exist.

De ce te superi viață?

De ce te superi viață? Vrei să pleci?
Ai brațe reci ce fac să doară
atingerile tale
iar despărțirea mă-nfioară.
Am cumpărat din țărături
nisipul bob cu bob,
și în clepsidra ta l-am așezat.
Prin istmul timpului
prea repede s-a perindat.
Acum am buzunare goale,
și o viață supărată
mult mai rău ca altădată.

Hai, privește zilele trecute
vezi cărările spinoase
cu trăiri și doruri nevăzute,
cu tristeți ce mă-nsoțeau
în zi și-n noapte

ivite din cuvinte sau din fapte.

Cărările ce azi le porți de bucurii sunt pline.
Cine te tot îndeamnă să te desparți de mine?
Îmi plimb de-o vreme pașii
prin toamna vârstei mele ce poartă rod bogat.
Nimic din tot ce fac nu este în zadar.
De ce te superi viață iar și iar?

Lasă-mi cuvintele

Dă-mi primăvara,
presărată cu
gândurile începutului de iubire
așezat peste hainele nopții
când așteptam bucuria revărsării zorilor
spintecată de pașii tăi grăbiți!

Dă-mi vara,
Ce poartă
Văpaia dorului aprins
Să încălzească oceanul indiferenței
care îți hrănește sufletul!

Dă-mi toamna,
îngreunată de rodul gândului
semănat în curățenia iubirii nemărturisite!

Dă-mi iarna, cu albul imaculat al speranței
să poarte veșnicia prețuirii!

Ia-mi zilele,
în care am fost raza soarelui
la ferestrele inimii tale oblonite!

Ia-mi nopțile,
în care am fost raza lunii
la porțile dorului tău închise!
Lasă-mi cuvintele,
Să îmbrace gândul ce rățăcește
în clepsidra vieții
căutând drumul către tine!

Ascultă, iubire!

Ascultă iubire!
Cântă primăvara!
Speranțele renasc
Din florile ce cresc,
Din stele-aprinse-n noapte,
Șirag de nestemate.

Ascultă iubire!
Întoarce-ți astăzi pașii

Cu gândul de-altădat'!
Îți fac poteci din stele
Doar tu să calci pe ele
Să fugă gânduri triste
În care m-ai lăsat.

Ascultă iubire!
E-o nouă primavară
Ce cântă pentru noi
Pe portativul vieții
Alături să-mi rămâi.
Ești gândul meu dintâi,
Fi gândul meu de-apoi!

Cânt pentru femeie

Ești oceanul într-un strop de rouă
Infinitul într-o clipă, două...
Tot Pământu-n bulgăre de tină
Soarele în raza de lumină.

Bucuria lumii într-un singur zâmbet
Căutări găsite fără pași în umblet
Vorbele frumoase doar într-un cuvânt
Și izvor de viață pururi neînfrânt.

Tu, femeie mamă, orișunde-ai fi
Gândul meu te-aduce pentru-ați mulțumi
Oricât de departe te-ai afla sub zări
Eu îți pun pe mâini multe sărutări.

Către cine? Către ce?

Construiesc punți până la ziua de mâine
să pot urca pe scara vieții.
Trupul se îndoaie sub poveri,
gânduri se țin în pânza nevăzută,
mâinile robotesc
prin secunde ce trec.
Azi urc încă o treaptă.
Către cine? Către ce?

Un nou început în fiecare zi.
După noaptea cu limanuri argintate
mâine a devenit azi.
Mai construiesc o punte
spre o bucurie, amintire
așezată în camera împlinirilor,
sau spre o tristețe ce lasă loc
unei dezamăgiri neașteptate.
Uneori obosesc.
Adun punțile una lângă alta
și-mi dau seama că am pus
peste râul vieții pod
să nu mă înece valurile.

Azi construiesc altă punte.
Către cine? Către ce?

Unde te-ai ascuns, copilărie?

Unde te-ai ascuns, copilărie?
Te caut deseori în trupul fulgului de nea
ce poposește la fereastra mea,
în razele de soare sau în lumina lunii
în basmele cu care m-au adormit bătrânii,
în drumurile ninse,
în pomul de Crăciun,
în mărul din livadă,
în casa de la drum...
Unde te-ai ascuns, copilărie?
Eu simt durerea lipsei
celor ce mă vegheau,
a mesei de la geam, a sobei cu tăpșan
unde dormea pisica, în iarnă, an de an
a ferestrelor, prin care se arătau în zori
crengi pline de omăt și cele două ciori.
Topeam cu răsuflarea florile mari de gheață
voind să știu în orice dimineață
cum reușește-n noapte meșterul florar
să pună flori pe sticlă, cu-atât de mare har.
Îmi mai lipsesc...și încă îmi lipsesc...
Toate le-ai luat cu tine, copilărie dragă!
Te caut deseori în ani întârziați,
Convingeri mă cuprind din zori în zori de zi
că unde te-ai ascuns
nu te mai pot găsi.

Caut depozitul de timp

De prea multă vreme
caut depozitul de timp, negăsit încă
Vreau să cumpăr ani
să-i port pe umeri obosiți
de trecerea timpului neîndestulător.
Mă doare obscuritatea neputinței
ce-și găsește liniștea
în neliniștile mele
îmbrăcate în prea multe tăceri
îmbibate cu lacrimile disperării.
Dezertez tot mai des din închisoarea vieții
ducând gânduri spre stele strălucinde
în lumi necunoscute.
Dorințe împovărate cu secunde puține
nasc căutări obsedante spre mai bine
pe drumuri încă neumblate.
Am nevoie de timp.
Cel expus pe tarabe a dispărut,
a fost puțin, neîndestulător
pentru vrerile celor mulți.
Eu caut depozitul de timp...

Irina Cazacu

Sfoara vietii

Pe-a vieții sfoară în echilibru lupt să stau
Și știu că sfoara poate fi tăiată-n orice clipă...
Sau,
Cineva pe care îl iubesc,
Îmi poate arde-n flăcări a zilelor aripă!
Și zi de zi iubesc de parcă aş muri,
Iar nopțile fără de felinare,
Îmi tot îngreunează pașii inimii
Și totuși, mă încrâncenez să mă ridic în zori
Și să zâmbesc cu nepăsare...
Să văd frumosul ce mă înconjoară,
Să mă accept cu sacru și profan
Și să iubesc neîncetat,
Iară și iară!
Sunt simplu saltimbanc
Și te aștept la triplu salt,
Nu-mi pasă dacă am să cad pe lângă plasă.
Decât să am drum lin și fără niciun sens,
Mai bine ard în salt mortal!
Puțin îmi pasă!
(8 septembrie 2023)

De-ai fi o adiere de vânt printre copaci

În toamna asta călătoare,
M-aș face frunză
ce se desprinde blând din ram,
Surâde arămiu spre soare
Și-apoi cu dorul care arde-n mine-nflăcărat,
Aș vrea să cad la tine la picioare...

Zici că pătrunde toamna cu ale ei culori

Chiar și-n apusul soarelui ce tainic pleacă,
În timp ce lumea o să doarmă până-n zori,
Iar frunze arămii în nopte or să cadă,
Ca niște lacrimi dintr-un ochi închis,
Ce nu a apucat iubirea să o vadă...
Și peste liniștea ce curge ca un Râu,
Pe care visele plutesc, iar gândurile se adapă,

Eu stau în Toamnă și mi-e dor de chipul tău,
Pe care parcă-l văd în fiecare strop de apă...

Dorința

O fântână adâncă,
Din care beau și beau
O apă limpede și rece, ce-mi pare alinare...
Dar dacă mă opresc mi-e sete iar și doare...
Și sete mi-e de fapt doar de iubire,
Ce n-o găsesc în nicio apă pe pământ!
E un dar din Nemurire!
Degeaba îmi arăți cum pui apă-n pahar
Pe care o torni încet, ca într-un joc letal,
Fiindcă știi că sete mi-e de tine!
Coboară dar, din visu-mi tănuț
Pentru că tu mă amețești mai mult decât un vin
Și știi prea bine!

Aș vrea să prind în palmă Luna plină,

Ce printre frunze galbene își face cuib,
Și plânge-n raze de lumină peste ape,
În noaptea ce abia-i născută, ca un prunc...
Și când va crește-n ore negre înfiorându-mă
Ca o leoaică-nfometată
Luna ți-aș dărui-o pentru un sărut..
Și nimeni nu aș
vrea ca să ne vadă!
Aș vrea să îmi ascund
secretu-n întuneric și să fug...

Stau și visez la verde crud de mugur

Și verde-mi este și melancolia
Iar Toamna care-i rece, și prin grădini se simte,
Aș vrea s o pot îmbrățișa fără cuvinte
Și apoi s o chem în șoaptă, să vină calm,
Precum o împlânzită fiară,
Să-mi ia din sufletu-ncărcat de dorul tău
Dulcea Povară...

Septembrie, îmi curge lent prin vene...

Am capu-n nori
Și gânduri dulci îmi fug la vara ce a plecat,
Zâmbesc...
Și mă simt frunză ce cade alene,
Din visul toamnei mele,
În palma ta frumoasă de bărbat...

Iubirea de tine a fost atât de profundă!

Iubire-genune!
În apele ei mi-am afundat inima

Și am trăit o minune!
 Iubirea de tine, a fost ca o stea ce a explodat,
 Iar ultimul ei răsărit
 L-am văzut numai eu
 Și l-am privit cu ardoare...
 A fost ca un pustiu
 peste care a plouat după ani
 Și când toți credeau că e mort...
 A înviat, răsărindu-i o floare...
 Iubirea de tine...
 O lamă ascuțită care a tăiat indiferența
 Ce cuib își făcuse în mine...
 Și din inima mea,
 O pasăre cu aripi de dor a zburat,
 Spre pădurea din tine...
 Dar Viața e dură,
 Și chiar și cea mai adevărată iubire,
 Se transformă în liniște mută,
 Ca o mare fără de niciun val,
 Ce atinge o plajă imaginară,
 de lume pierdută...
 Ca pe buze, un strop de cucută...
 Ca un zbor ce se frânge
 pe un cer în furtună...
 Ca o mână ce se desprinde fără regrete,
 de altă mână...

Stau la marginea zilei

Și gândurile-mi parcă sunt o căruță cu fân
 Ce-n suflet mi se răstoarnă...
 Privesc la drumul de țară din visul meu
 Și văd un om și un câine
 mergând către Toamnă...
 Câinele, e cu ceva pași înaintea,
 grăbindu-se spre niciunde,
 Iar omul, în alb îmbrăcat,
 E-n urmă cu ceva secunde...
 Stă cu haina pe un umăr,
 Și deși către Toamnă-i plecat,
 Face mai mult o plimbare
 Iar umbra ce o reflectă pe drum
 Parcă și-o calcă n picioare...
 Copacii îmbrăcați în dulci culori,
 Spre ei zici că-l cheamă...
 Iar omul,
 Deși merge încet
 Nu are teamă...
 Un câine și un om,
 Pe drumul vieții pășesc, prin visul meu,
 Singuri, dar împreună...
 Iar eu, mă întind pe fânul
 de gânduri ce-n suflet mi-e răsturnat.
 Închid ochii
 Și aștept înserarea cu Toamna de mână...

Ador pisicile

Și ceasurile care s-au oprit,
 Îmi place când timpul
 ca o felină rămâne împietrit,
 Doar ca să poată ataca o prada bună,
 În nopțile întunecate, fără Lună...
 Îmi plac pisicile ce-s negre-smoală,
 Îmi place timpul
 când îmi toarce-n gând a vieții sfoară,
 Îmi place nebunia așteptării tale...
 Te-aș aștepta să-ți stau
 ca o pisică la picioare
 Iar ceasurile care stau,
 În veci să nu pornească,
 Cât ești cu mine,
 În secunda de iubire aproape îngerească...
 Pisicile și ceasurile
 Stau de veghe-n noapte
 Și-n gând cu tine iar am adormit
 Fără s-aud ale iubirii șoaapte...

Dacă ar fi să mă sor

(Câteodată îmi vine)
 Câtă bucurie și câtă tristețe e-n mine,
 Cât trup și cât suflet ar trebui să am
 Pentru o perfectă îngemănare...
 Cât bun și cât rău, în fiecare zi mă nsoțește,
 Ce-aș afla oare?
 Sau ce multă iubire sau câtă ură
 În viața mea se unește!?
 Aș măsura și gândurile ce-n mine se adună.
 Nu-i nebunește?
 Și cât de dragă îți sunt,
 Aș măsura... măcar o dată pe lună...
 Aș vrea să mă sor și cât din albastrul cerului
 Mă impresionează
 Și cât în mine se adună...
 Iar când adorm aș vrea să știu,
 Dacă-i posibil ca și visele mele
 Tot pe mine să mă viseze.
 Și dacă vor reuși culorile
 ce în mine pentru ele le țin,
 Să le impresioneze...
 Am dorinți nebune știu
 Dar de-aș putea să mă sor fiecare lucru
 Și fiecare dorință din mine,
 Totuși, știu că nu pot
 Să cântăresc iubirea lui Dumnezeu
 Ce-n viață mă ține...
 Iar Bucuria de a trăi,
 aș vrea infinită să-mi fie,
 Căci știu că-s copil al lui Dumnezeu,
 pe vecie!

Iulian Nohai

Acul și ața

Cu acul dacă vrei să-ncepi
Nu faci decât să te înțepi
Oricât sucești sau învârtești
Mai mult lărgesci și găurești

Cu acul și cu pânza toată
N-o să faci bluză niciodată
Cel mult, vă spun pe încercate,
Faci două mâneci însăilate

Cu ața doar, pe lângă pânză
Iar n-o să faci prea mare brânză
Mai legi un colț, ici-colo, poate
Dar n-ai la urmă rezultate

Ața o înnozi, o împletești, o tai
Dar bluza ce-o doreai n-o ai
Decât un car de nervi și poate
Măinile-n ață înnodeate.

Dar acului de-i pui și ață,
Este, desigur, altă viață
Tai pânza și-apoi o coși
Și faci și bluză și cămăși.

Așa și-n viața ăsta e rostul,
Tu singur te spetești ca prostul
Să faci un lucru complicat
Căci la final te iei de cap.

Dar dacă ai colegul potrivit
Târâș-grăpiș sau chiar mai opintit
E sigur chiar și răspicat de spus
Obții cam tot ce ți-ai propus.

Albă ca zăpada

Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai

Își mărește graba
Albă ca Zăpada.

Este supărată
Că a fost trădată
Și-ncă nu puțin,
Chiar de frații Grimm.

Cineva i-a zis
Că tot ei au scris
O poveste-aleasă
C-o Cenușăreasă.

Și a mai aflat
Lucru-adevarat
De Cenușăreasă,
Că va fi miresă.

S-atunci s-a pornit
La drum, negreșit
Cu ei să vorbească
Și să-i răzgândească.

Dacă o fi poate
Peste șapte state
În acel regat
Noră de-mpărat?

Și dacă tot, poate,
Peste șapte ape
Cea Cenușăreasă
O fi mai frumoasă?

Broscoiul și prințul

Lângă lacul de cleștar
Cu ochii sclipind a jar
Într-o seară înnorată,
Se plimba pe mal o fată.

Și cu-n pas ușor săltat
Fata cea de împărat
Se grăbea, după privire,
Ca pentru o întâlnire.

Fusese un bal aseară
În grădina cea de vară
Și a cunoscut un prinț,
Frumușel și cu bun-simț.

Și-au dat întâlnire, dar,
Lângă lacul de cleștar.

Așteptă prințesa noastră
Ca o florică-n glastră

Dar când s-a mai plictisit
A luat lacul la-nvârtit
Și când îi veni să-njure
A mai dat câteva ture.

Când, din nou, s-a așezat,
Cât privea în gol spre lac,
Aude în jur „oac-oac”
Și se-arată un brotac.

Urâțel, e puțin spus,
Cu spatele-un pic adus
Cu niște mânuțe scurte
Și-ncepu a-i face curte.

Când prințesa vru să plece
Dă un șirețel să-și lege
Și așa, din aplecat,
A pupat broscu-n cap.

Și, parcă spărgând o coajă,
S-a rupt urăcioasa vrajă,
Și să vezi ce boroboață,
Se trezi cu prințu-n față.

Cu așa o întâmplare,
Nu vă fie de mirare
Dacă-un măr un pic bubos
Este dulce și gustos,

Sau o haină un pic roasă
E cumva mai călduroasă
Sau sub o mai tristă față
Nu-i norocul tău în viață.

Câinele și pisica

Dacă n-ai prieteni buni
Doar amici de azi pe mâine,
Așa ca să te răzbuni,
Ai putea să-ți iei un câine.

Și-o să vezi, zi după zi,
Că ai un suflet în casă,
Care, clar, te va păzi,
Chiar cu viața, fiindcă-i pasă.

Dacă ești mai abătut
Este pregătit și gata
La un drum de străbătut
Sau să te-alinte cu joaca.

Și o să mai fii surprins
Cât de repede-nțelege,
Doar ce l-ai privit și-a prins
Ce vrei de la el, și-i lege.

Alții-și iau pisică-n casă
Și nu zic că ar fi prea rău,
Dar pisicii nu prea-i pasă
Ce se-ntâmplă-n jurul său.

De-i sătulă și-i e bine
Toarce fin și se răsfață,
E prietenă cu tine
Și se gudură, că-i hoată.

Însă dacă nu-i sătulă
Sau n-ai mângâiat-o azi
Suparată-i și fudulă
Chiar dacă de febră, arzi.

Și-ntre ei, că-i poartă pică,
Nu degeaba, zic și eu,
Câinii fug după pisică
Și o latră toți, mereu.

Acum fiecare-alege
Cum crede de cuviință,
Și ce-a semănat culege
Pe cale de consecință.

Cățelușul

Cățeluș cu părul lins
Lasă rața că te-am prins!
Las-o-n pace pe rățușcă
Și întoarce-te în cușcă!

Astăzi îți pleacă stăpânii
Tot sfârșitul săptămânii.
Și să te găseasca-n post,
Să simtă că ai un rost.

Și când se întorc din nou
Tu să fii în postul tău
Să vadă că totu-i bine
Și să vină toți la tine.

Să te mângâie pe păr
Că le-ai fost de ajutor
Să te-alinte toți frumos,
Și să-ți dea muncitul os.

Florin Grigoriu

Doar cu gândul către tine

Doar cu gândul către tine
Îmi trăiesc azi viața mea.
Peste nopțile-mi străine
A căzut zăpada rea.

Să spun vorbe mi-i rușine,
Frică mi-i că poți vedea,
Dar m-atrage, mă reține
Ca magnetul gheața grea.

Și-s lumină și-s durere,
Floare de zarzăr aprins -
Și-aștept noapte de-Nviere
Pe pământ și-n necuprins.

În faguri

În faguri aripile umbrelor mor
Precum acest poem,
Scrisoare spre tine.

Cană a florilor tale sunt

Cană a florilor tale sunt, or aș vrea...
Rugăciunea ce-o spun de trei ori pe zi
Este:
– Apă vie pentru ele
Tu, Doamne, Stăpâne,
Fă să fiu și cana vieții
Din lut fericit!

Eram necăjită

„Eram necăjită, dar un zâmbet de-al tău...”
Ca un fulger mi-a luminat orizontul.
Un singur pod albastru am văzut
Unind două lanuri de grâu
Și departe
Florile salcâmlor.

Erai un joc

Erai un joc, erai o umbră,
Azi gând și grea lumină-mi ești.
Aveam o creangă-nmugurită-n suflet,
De vânt ascunsă
Și fața plânsă,
Ca floarea, azi, a înflorit.

Fântânarul

O creangă verde care vede,
În jariștea veacului,
Se mișcă-alene, se repede.
Ah, grija săracului!

El spune locul unde-i apa
Și uneori sapă și el.
Ne doare de-așteptare pleoapa
Ochii plângând nițel.

Și apa vie-n urma lui
Tot urcă grabnic și vom bea,
Iar viața fântânarului
Este în noi, a o veghea.

Luminată mi-i tăcerea

Luminată mi-i tăcerea
De austrul vorbei tale,
De privirea aruncată
Pe cer roșu, de petale.

Nu mai vii, dar port de una
Ceasul vechi, oprit la ora
Dăruirii tale-n fulger
Peste vremea tuturor.

Mi-ai furat din sănătate
Și din lume mi-ai furat;
Rămas închinării-n toate
Găsesc sufletu-mi curat.

Acest poem

Acest poem e rugăciunea spre tine
Rugă de iertare.
Deschisă-mi-i a vremii poartă
Și tot trecutu- mi văd.
Aleea cu statui de orhicalc,
Aleea cu lemne sculptate,
Înlăcrimând privirile.

De câte ofrande am adus,
Genunchii și umerii-s rană,
Măinile au obosit, ochii au orbit,
Drumul, însângerat, luminează.

De mă găsești

De mă găsești, mă pierzi.
Corăbierul sunt ochilor verzi.

Ca fructul ești de cireasă.
Lumina-mi, pasăre flămândă, golașă.
Nori de furtună spre noi se-adună.
Vor să destrame ale tale marame,

Fără de frică fluturi cu ele -
Corăbiei bete cărare de stele.

Oracol de liceu

De iubire-i prea devreme
Tu de mine te ferești
Lumea-n tine ascunde steme
Semnele pur femeiești.

Scutul e de floare-albastră
Haina-i din mătase albă.
Din petale calea noastră
Prejmuit cu flori de nalbă.

Cine-mi ești, jivină mică,
Codrilor unde-s stăpân?
Ziua mi-se duce-n seară
Crud săgețile-mi rămân.

Și te simt în preajmă, fiară,
Simt mirosul cârnii rar.
Se sfărâmă iară, iară
Drumu-acesta de cleștar.

Flori de cireș

Ceas-minune, boală rea,
Trup curat, mireasmă-ceară,
Albă curgere de nea
Cântă cucii de se-omoară.

Grădina Cișmigiu
din Bucureștiul meu -
salcâmi japonezi înfloriți.

De alte mii de nopți

De mii de nopți zidesc cetatea
Și te cuprind de vie-n piatră

Polen îți las, boabe de grâu
Un semn spre lumea ce așteaptă.

Mi-s pietrele izvoare vii
Luminii-n suflet curgătoare
Pe care pleci, pe care vii
Odihnei fără de hotare.
Dar eu rămân tot ziditorul
Cel pedepsit să tot zidească
În mii de nopți cetății sfinte
Făptura ta nepământească.

Poemul cetăților din jur și din mine

În jur meu albe cetăți
Se tot înalță-n năruire
Sunt ziditorii altor dați
Ce-ți fură umbra de iubire.

Mi-i lumea-ntreagă o cetate
Sub sorii veșnic-trecători
Și așteptarea o străbate
Și piatra-i luminează sori.

Iar tu, polen suav ce cântă
Oglindă în izvorul meu
Mă-ndemni întru zidire blândă
Și te zidesc mereu, mereu.

Peisaj

Ți-am adus ploile mărunte ale primăverii.
Ți-am adus florile...
Crengile-și jacă mii de frunze și muguri,
Săbii spre tine.

Ți-am adus fluturii, scuturi merii, albi,
Luându-le florile...
Frunzele cresc, miresmele pleacă, săbii
Umbrele curgă în mine.

Colind de dor

De iubirea ta și-a mea
Lumea n-are loc în ea
Printre zile te alung
Umbra-viscol să-ți ajung,

Umbra-sânge să-ți pătrund
Inel nopților rotund,
Curat trup, fierbinte ceară,
Adormire ce mă doară,

Să mă doară și nu prea
Trupul lumii ce dă sânge
Și să plâng de dumneata
Ochiul lumii râde- plânge.

Caleidoscop

O revistă de cultură IMPACT nr. 405/2023 (ca de sfârșit de an)

Ultimul nr. 405/2023 al revistei dâmbovițene IMPACT (212 de pagini de literatură: critică și istorie literară, proză, poezie și caleidoscop) – o revistă ce are ca redactor șef pe Vali Nițu -, pune dinaintea cititorilor săi, în ordinea descrisă mai sus, texte incitante și în multe locuri surprinzătoare. În „deschidere” (sub titlul *Regii și reginele României*, scriitorul vulcanic Mihai Stan, scrie despre cuplurile din Istoria României (Carol I și Elisabeta de Neuwied, mai bine cunoscută sub numele Carmen Sylva, apoi despre Ferdinand I și povestea acestuia de iubire irealizabilă cu Elena Văcărescu), emițând, la final, o întrebare îndrăznească: „oare se va găsi un prozator dâmbovițean care, într-un roman original, să redea... „Drama sentimentelor de la Palat?” Greu, taică, greu! – cum ar fi zis Gogol. O altfel de *cronică de familie* de forța lui Petru Dumitriu, nu mai are cine. Revista constituie o foaie de temperatură a unor pagini memorialistice despre Târgoviștea secretă și legendele ei horror semnate de *George Coandă*; despre amintirea poetului genial Nicolae Labiș (semnează *Victor Petrescu*); iar despre amintirea poetului hăituit de soartă și mort pe front în cel De-al Doilea Război Mondial, Ion C. Pena, scrie articolul „Poetul interzis” scriitorul *Marin Scarlat*. Citim câte ceva despre desfășurarea evenimentului de la Festivalul Național de Literatură „Marin Preda” într-un reportaj semnat de *Iulian Bitoleanu* (cu luările de cuvânt a unor scriitori mult cunoscuți: Lucian Chișu, Ștefan Mitroi, Dumitru Augustin Doman, Ana Dobre, Florentin Popescu, Nicolae Marinescu, Nicolae Scurtu, Ion Munteanu, criticul Stan. V. Cristea ș.a.); Pe urmele istoriei lui Mihai Viteazul, a rămășițelor aduse și depuse la Mănăstirea Dealu din Târgoviște, alături de capul viteazului, pornește autoarea *Ortansa Lica*, redând un articol dintr-un document istoric publicat în „Familia Ortodoxă”/2019.

Critica literară este semnată de autori de-acum bine cunoscuți: *Aureliu Goci* despre cartea de poezie religioasă a Florentinei Chifu; *Adrian Secară* despre proza lui Ion Dulugeac; *Mihai Miron* despre Adrian Munțiu; *Mihai Antonescu* despre cartea lui Andrei Breabăn cu figura marelui domnitor Ștefan Cel Mare și Sfânt în prim plan; *Cezarina Adamescu* despre poezia poetei Maria Ieva; *Petre Rău* despre romanul „Hai să ne rujăm împreună” al Laurei Ilinca (un roman care „pendulează în voie de la o lume la alta a oniricului”); *Nicolae Dina* cu o cronică despre volumul „Alchimia Singurătății” al poetului Mihai Merticaru;

Într-un eseu despre libertate și trăirile sale sub teroarea ideii de libertate, ne încântă, cu trimiteri la Tolstoi și ați scriitori, *Dumitru Istrate Rușețeanu* în „Fiica lacrimilor lui Bezuhov”. După umila mea părere aceste câteva titluri despre cărți, ieșite de sub „pana” unor comentatori (cunoscuți și necunoscuți), cele despre trăirile unor autori-personaje, reușesc să-ți transmită acel sentiment de „largă deschidere interioară”, sentiment pe care-l ai și când deții cartea și ai sub lectură poveștile lor. Ei bine, acesta este și sentimentul pe care l-am avut pe timpul lecturii acestei reviste insolite, până la secțiunea proză, urmând poezia și incursiuni într-un caleidoscop al evenimentelor cotidiene. Dar despre asta... în cele ce urmează.

*

Revista dâmbovițeană de cultură și opinie „IMPACT” a scos baioneta scriitorilor din carâmbul celor 15 autori de proză scurtă de ne-a aruncat dintr-o dată pe tărâmul imaginației și posibilului de tot felul. Să amintim pe câțiva dintre cei care mi-au atras atenția cu povestirile lor: *Carmen Georgeta Popescu* cu „Renașterea talantului”, în fapt, un fragment dintr-un „întreg mai amplu” despre orizonturile de gândire și viață ale unei paciente de spital. Întrebări, răspunsuri... (și de o parte și de alta a pacientei cu vizitatoarea sa) și în acest hățiș care e viața, se pare că nimeni nu pare a ne arăta drumul unei vieți adevărate: nici măcar iubirea, întrucât „suferința nu poate fi vindecată”. *George D. Pitiș* în „Lozul cel mare” (un fel de schiță carageliană), ne relatează despre o întâmplare cu ceva haz dintr-o cârciumă, moment care a adus marele câștig vânzătorului de lozuri care a profitat de „orbul vederii” unui bețiv ce trăsesse lozul câștigător. O anecdotă derulată ca o scenetă de teatru, cum spuneam, cu ceva umor. *Vali Nițu* cu „Dansul frunzelor întruchipate-n chip de dor”, o proză imnică adusă femeii iubite: în stilul obișnuit, metaforic și orfeic. Scrierea sa e o curgere scrisă-n setea acelei exaltări poetice dată de pulsațiile unei inimi inundate de frumusețea și dragostea femeii-cântec. *Aurelian Silvestru* cu două mini-proze: „Amina” ne transpune într-un vis hipnotic din vreme de război, sperând că vom intra în camera de hotel cu Amina și vom asista la o idilă de dragoste, însă scena suprarealistă care se petrece acolo aduce mai mult cu „omerta” din filmele horror. Cea de-a doua schiță „Copilul care l-a pictat pe Dumnezeu” e ceva mai luminoasă ca narațiune și ne poartă în lumea bucuriei unui copil orfan, care-și va trăi ultimele zile în speranța că tuturor ne va arăta Dumnezeu calea iertării și mântuirii în viață. *Adrian Munțiu* cu un fragment intitulat „Vânătoare de securiști” ne introduce, în haosul iscat la revoluție, în altercația unor grupuri excentrice și confuziile zeloșilor revoluționari aflați pe strada Olga Bancic. *Ion Dulugeac* vine cu o povestire din realitatea vremurilor mai vechi, o mică poveste pe care Elena (recentă mămică) o aude de la mătușa ei, în care aceasta relatează cum a salvat-o de la înec pe prințesa Martha Bibescu și, urmează apoi o prietenie fericită între fete, urmată de căsătoria mătușii cu un slujitor aflat la curtea prințesei. *Dumitru Istrate Rușețeanu* în „Cafeaua din rai”, ne teleportează la granița dintre absurdul kafkian și tenebrele subteranelor dostoevskiene, într-o povestire halucinantă cu un tânăr sosit să-și vindece rănila sufletești într-o chilie de mănăstire cu o singură maică stareță și câțiva călugări. Atmosfera din mănăstire pare dintr-un film de suspans al lui Hitchcock: și tot aici află că monstrul din oameni nu poate fi învins nici cu rugăciuni ori puterea crucii. Dar, cum suntem pe tărâmul unde doar „dansând cu lupii” te mai poți salva, pentru a răzbi în viață singura lumină călăuzitoare, și sigură, e credința. *Gabriela Stanciu Păsărin* ne reamintește de recente vremuri pandemice și teribila farsă jucată planificat cu omenirea, în narațiunea „Moarte subită”. *Maria Bingert* ne mai atrage atenția cu „Visul” unui judecător, în fapt, o introspecție în viața judecătorului care, trezindu-se într-o dimineață din visul său, are încă senzația că visul continuă și în realitate. Și, unde se văzuse captiv într-o cameră cu gratii, iar doi indivizi, afară, șușoteau și se râdeau pe seama lui, ori aruncau vorbe ce păreau a fi puse pe seama lui, judecătorul începe să-și amintească despre o iubire din trecut, dar și ea acum, este tot o realitate în care se mai află captiv ca în visul tocmai părăsit. Amintim aici și proza scurtă „Lamia” a lui *Tudor Cicu*, o poveste de dragoste aflată pe un tărâm imposibil, datorită tatălui celei cu numele de Lamia, pe care Victor (copilul orfan de tată și crescut de bunici) i-o poartă frumoasei evreice dintr-un sat dobrogean cu specific tătăresc.

Scriitorul este un biet om care crede că lucește ca acel „cerb cu șapte plăci”, cum spune Creangă, dar este un biet trudit intelectual care nu va răzbi decât dacă știe la ce război cu viața și scrisul și-a făcut el valiza. Așadar: găsim în revistă și proze scrisă cu mână rece, proze de conștiință și zbatere ideatică ș.a. Sunt pagini scrise sub semnul frazării nostalgice după acei ani ai tinereții, ai căutării în lumea scrisului, dar toți cei care își deapănă amintirile, ori relatează poveștile altora, pun corect problema, având ca suport de plecare în scrierea lor cele trei noțiuni de bază: familia, pământul și credința. De aici, încolo, urmează poezia și vom pași pe un alt tărâm: al imaginației ca formă de percepție. Să vedem...

*

Răsfoind de-o vreme încoace revistele literare ce mi se transmit pe e-mail de către prietenul și colegul de filială USR Dobrogea, Marian Ilie, observ că ele conțin destule pagini de poezie. Într-un editorial din R.L. Nicolae Manolescu nu era îngrijorat de cantitatea de poezie publicată, în ultima vreme în revistele din țară, cât de calitatea acestora. „Culoarea nu ne-a fost dată pentru a imita natura ci pentru a ne putea exprima emoțiile” – scria Matisse, vorbind despre un nou curent în pictură. Emoția este și puntea ridicată de autori către cititori, ca orice „emoție de toamnă” (cum spunea Nichita), ca orice emoție indiferent de anotimp. Unii o caută prin scris (eseu, schiță, gânduri ori poezie) alții prin pictură, dar pe mai toți îi stimulează imaginația și credința-conștientă că scrisul are mai întâi un rol terapeutic. Și nu e doar un exercițiu doar terapeutic scrisul ca atare, ci mai curând o cuprindere a realității din cele mai puternice trăiri ale noastre, o confirmare că viața nu e doar un vis, iar „tărâmul fericii” nu e doar o etapă din viață, ci chiar viața. „În ziua când nu reușești nimic, lumina care-ți cade pe mâini te mânghește”, spunea un poet, convins că doar acele cuvinte meșteșugit ascunse într-un poem, ascultându-le, le vei și simți ca pe razele de lumină ale galaxiilor rotindu-se prin spații. Unii fac această coabitare între lyric și epic în versuri cât de cât capabile să te teleporteze în viața lor. Iată câteva nume (din cele 24) publicate în IMPACT, și asupra cărora ne-am oprit în mod deosebit: un *Florea Turiac* deschis „ca o carte de citire” spre iubirea necunoscutei din poeme. În mare parte poezia sa se răsfrânge la modul lyric al exprimării în care și-a pus trăirile proprii. *George D. Piteș* ni se dezvăluie un precursor al poeziei clasice de până la romantism în sonete în care modernismul înclină spre acele „chemări dulcegi din amintiri”, aduse tinereții, vârstei aflate la senectute, femeii „umbra fugară” a gândurilor sale, sufletului „chemat la viață”... și ne oprim reflectând la ultimul sonet „Destine spânzurate”, în care stabilește cu luciditate punctul de observație asupra vieții. Urmează (în ordinea lecturii) un *Vali Nițu* care ne încântă cu acel evident „colier de metafore” „în jurul unui vals” spre „literele iubirii trăite”, dintr-un liman de elegii, aduse iubitei „mai frumoasă decât frumosul”. Ne oprim să reflectăm (și să ne încante metafora sa) din poemul „Dorință de noiembrie” și să admirăm, metaforic, cum „toamna descălță copacii”. *Kir Papas* ne aduce zâmbetul pe buze cu ale sale parodii după L. Avramescu și E. Brumar. Într-un pamflet (ca și într-o parodie) este atâta sarcasm, câte „ghiulele” sunt în praful de pușcă, ne sugera Balzac, vorbind despre pamflet. Poetic spus, parodia e candela cu care își luminează camera autorul ei, sperând să veșnicească alături de poezii adevărați. Spre exemplificare îi redăm o strofă din parodia făcută după Brumar (din „Să nu uit că sunt poet”): „Poetul trebuie să scoată/ Metafore din carcalaci,/ Boem și tandru să socoată/ Cadastrul tinerilor craci”. *Savian Mur* nu mai lansează acel strigăt arghegian în a-l afla pe Dumnezeu, fiindcă îl simte „pe Dumnezeu/prin preajmă”. Poet îndrăzneț, ține să-i cânte „morții... puțin/din flaut!” Ne atrage atenția poemul său „Modulele singurătății” pentru acea

întrebare, în lipsa dialogului cu cititorii, adresată singurătății: „cum să simți fiorul/de realizat?” *Raluca Mihaela Fleancu* își dorește ca cerul să-i îndese în buzunare... poezia! Dar, cum toamna „se așterne... peste toate”, deocamdată așteptăm alți zori în poezia ei. Trecem imediat la poezia *Florentinei Chifu* cu o invitație „astrală”... și alte poezii de idei în care „rima este omniprezentă”, ca să-l cităm pe Aureliu Goci, cel care i-a făcut și o recenzie aici în revistă. *Paula Romanescu* ne readuce pe buze umorul, în parodia amăruie scrisă la adresa celor „Zece ciocalatii mititei”, parodie actuală, chiar „politică corectă” la purtător și cu ultimul ciocalatiu la butonul apocalipsei. *Maria Ieva*, cu acea „apetență pentru poezia clasică”, de care ne vorbea Cezarina Adamescu, ne-a reținut cu o mărturisire sinceră: „Nu, n-am ales cuvântul ca formă de alint./ Am strâns în brațe vântul/ voind doar să mă mint” (din „Ți-am scris”). *Dan Gâju* cu cele două (doar două, din păcate!) poezii: „Cântec de octombrie” și „Scrisoare primăverii”, ne face să tresărim că, iată!, vom juca la ruletă poezia adevărată pentru a scoate din întâmplări ale vieții material epic pentru poemele sale. Cităm, spre bucuria și a a cititorului nostru, prima strofă din cel de-al doilea poem: „Turcoaica mea din insula uitată./Cu nume-atât de nemaiauzit;/Cu ochii parcă trași în ciocolată/Și chip păgân, în marmură cioplit” etc. Ne mai ostoim sufletele de poezie cu *Flori Bungete*, poeta nostalgiilor și melancoliilor, versificând duios; și *Vilia Banța* pe ici-colo promițătoare în metafore și evocări de toamnă lirică. Au mai publicat poezie în revistă: *Carmen Georgeta Popescu*, *Constantin Voicu*, *Constanța Popescu*, *Vasile Didoacă Dojană*, *Mihaela Haralambie*, *Octavian Lica*, *Ion C. Pena*, *Rodica Ochiș...* ș.a.

*

În fine, și nu la urmă, am căutat să scriu câte ceva și despre ultima dintre secțiunile acestei reviste. Am lecturat și mai ales „m-am fericit” și vă recomand paginile „Caleidoscopului” din IMPACT, care te binedispune în călătorii cât mai plăcute, ori după amiezi petrecute în liniște, dar și fructuoase informații despre trăirile unor scriitori și artiști plastici pe tărâmul culturii. Fiindcă acolo unde se fac lansările de carte e și publicul. Și cele două lansări ce s-au ținut la Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște (iunie și noiembrie 2023) au arătat că scriitorii târgovișteni își merită publicul. Citim câte ceva despre Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni (iunie 2023) pentru a ne familiariza cu atmosfera culturală a orașului. Frumoasă este și descrierea întâlnirii ce a avut loc la Școala Gimnazială din Lucieni între scriitori și elevi. Iată o manifestare necesară și meritată pentru cei din comuna Lucieni. Ne familiarizăm cu cei desemnați pe podiumul premiilor și cele petrecute în noiembrie 2023 la Festivitatea de acordare a premiilor UR – Filiala Pitești. Astfel de pagini memorialistice vor rămâne pentru tot mai mulți cititori, în paradoxul lui Zenon: cel din care lipseau punctele infinite, bănuitele jaloane, pe care trebuia să le străbată Ahile și broasca țestoasă din controversatul paradox, care însă, în aceste reportaje sunt punctate nominal: autori de cărți, scriitori participanți și cei care au prezentat luări de cuvânt, oameni de cultură ai orașului, publicul participant etc. Alegând un moment al timpului, unul de maximă tensiune din creația lor, personajele-autori își înving „uitarea” prin excesivă scriere și trăire. În încheiere nu pot să spun decât că, pentru mine..... ceea ce sper să se întâmple și în cazul celor care vor parcurge (sau au parcurs deja) revista de față, ori vor lectura o revistă IMPACT, că vor avea dinainte 212 pagini, pe alocuri plăcute, pe alocuri interesante, în conținut, și care se prezintă de la prima, la ultima pagină, în acest număr de sfârșit de an 2023, în ținută de gală.

* **Tudor Cicu, membru UR Filiala Dobrogea**

Lansarea revistei aniversare „Eroica” – 25 de ani de apariție neîntreruptă –

Sub egida Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, a Societății Scriitorilor Târgovișteni, a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și a Garnizoanei Târgoviște, la sediul Muzeului de Istorie Târgoviște, în ziua de 14 decembrie 2023 s-a lansat nr. 3-4 (83-84) al revistei Eroica, număr omagial, editată de Filiala „Mihai Viteazul” a ANCE „Regina Maria” la aniversarea a 25 de ani de apariție neîntreruptă a acestei reviste.

Au participat cadre militare din garnizoana Târgoviște, precum și în rezervă sau retragere, printre care: col. Cristian Biță, mr. Aura Teodora Cojocaru, col. Gheorghe Șerban, col. Dumitru Iov, col. Valentin Sandu, col. Nicolae Antonie, comandor Marian Pavel, ș.a., Șefa Cercului Militar, Dorina Radu; prof. dr. Cornel Mărculescu; prof. Monica Diaconu; ing. Nicolae Posta, primar Gheorghe Chiran ș.a.

Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni au fost prezenți scriitorii: Mihai Stan, George Coandă, Victor Petrescu, Flori Bungete, Voicu Constantin, George D. Piteș.

Evenimentul a fost deschis de purtătoarea de cuvânt a Garnizoanei Târgoviște, mr. Aura Teodora Cojocaru, care a mulțumit tuturor pentru prezență, a anunțat programul zilei și a invitat la microfon pe preotul consilier dr. Marian Robert Puiescu, pentru a citi binecuvântarea ÎPS dr. Nifon Mihăiță - Arhiepiscop și Mitropolit al Târgoviștei.

Au susținut alocuțiuni: d-l Cornel Sălișteanu - Subprefectul județului Dâmbovița și col. Cristian Biță - cdt. Garnizoanei Târgoviște, care au felicitat conducerea revistei Eroica la aniversarea a 25 de ani de apariție neîntreruptă a acesteia, precum și pentru articolele inedite și bine documentate prin care se preamărește sacrificiul eroilor neamului românesc, care s-au jertfit pe toate fronturile marilor conflagrații mondiale, pentru independență și demnitate, pentru păstrarea nealterată a hotarelor țării, a limbii și a religiei noastre întregitoare.

În aceeași notă au conferențiat și: col. Gheorghe Șerban - director al revistei Eroica; prof. Mihai Stan - președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni; prof. univ. dr. George Coandă - red. șef al rev. Eroica; prof. Constantin Voicu - red. șef adj. al rev. Eroica.

D-l George Coandă a prezentat și cuprinsul revistei omagiale, cu nr. 3-4 (83-84) 2023, felicitând pe toți cei cărora le-au fost publicate articolele în această revistă de-a lungul anilor, și care au fost bine primite de cititorii din țară și de peste hotare.

S-a mulțumit notabilităților care au trimis mesaje de felicitare conducerii revistei, și tuturor celor care s-au ocupat de recuperarea și promovarea memoriei eroilor neamului românesc printre care: ÎPS dr. Nifon Mihăiță - Arhiepiscopul și Mitropolitul

Târgoviștei; dr. Claudia Gilia - Prefectul județului Dâmbovița; dr. Corneliu Ștefan - Președintele Consiliului Județean Dâmbovița; Sorin Stancu - Președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din Râmânia; col. Cristian Biță - Comandantul Garnizoanei Târgoviște; dr. Luminița

Giurgiu - Vicepreședinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”; dr. Alexandru Oșca - purtător de cuvânt al ANCE; dr. Alexandru Mitru - președinte al Filialei județene a Societății de Științe Istorice din România; prof. Mihai Stan - președinte al SST; dr. Agnes Terezia Erich - manager al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”; dr. Ivan Vasile Ivanoff - fost Secretar General al Județului Dâmbovița.

Au fost felicitați și semnatarii articolelor cuprinse în acest număr omagial, printre care enumerăm pe: col. Gheorghe Șerban; dr. George Coandă; prof. Mihai Stan; comandor Marian Pavel; ing. George D. Piteș; col. Dan Gîju; dr. Marian Curculescu; dr. Luminița Giurgiu; dr. Victor Petrescu; prof. Constantin Voicu; col. Marinică Șerban; dr. Cornel Mărculescu; ing. Nicolae Posta; col. Dumitru Iov; prof. Valentina Vasile.

Col. Gheorghe Șerban a subliniat că în acest an s-au împlinit 100 de ani de la înființarea Instituției Eroului Necunoscut, care a fost sărbătorită pentru prima dată, de Ziua Înălțării Domnului, în ziua de 17 mai 1923, în toată țara.

Atunci, pentru desemnarea Eroului Necunoscut, s-a procedat la aducerea la Mausoleul Eroilor de la Mărășești a 10 sicrie provenind din zece fronturi unde s-au dus lupte crâncene în timpul Primului Război Mondial, respectiv: Rasovița - Gorj; Bălăria - Vlașca; Azuga - Prahova; Topraisar - Constanța; Mărăști, Mărășești, Oituz; Târgu Ocna - Bacău; Chișinău - Basarabia; Crucea - Cojocna.

Elevul eminent Amilcar Săndulescu - orfan de război, de la Liceul Militar din Craiova, a fost ales să nominalizeze, în ziua de 14 mai 1923, unul din cele 10 sicrie, care trebuia să fie dus în București cu un tren-cortegiu, în ziua de 15 mai 1923 și depus ca Simbol Național la Biserica „Mihai Vodă”.

În ziua de 17 mai 1923, de Ziua Înălțării Domnului, pe întreg teritoriul țării a fost sărbătorită, pentru prima dată Ziua Eroilor. Cu această ocazie, „Eroul Necunoscut” a fost dus în Parcul „Carol”, unde Mitropolitul Primat Miron Cristea a oficiat o emoționantă ceremonie religioasă, regele Ferdinand a decorat Eroul Necunoscut cu Medalia de aur „Virtutea Militară”, clasa I-a, și s-au tras 101 salve de tun.

Eroul Necunoscut a fost depus sub o lespede de piatră pe care stă scris următorul epitaf: **„Aici doarme fericit întru Domnul, Ostașul Necunoscut, săvârșit din viață în jertfa pentru unitatea neamului românesc. Pe oasele lui odihnește pământul României Întregite. 1916-1919”.**

În continuare col. Gheorghe Șerban a înmănat *Medalia Centenarul Eroului Necunoscut* unor personalități care s-au remarcat în munca de cercetare și comemorare a eroilor neamului printre care: mr. Aura Teodora Cojocar; prof. dr. Cornel Mărculescu; comandor ing. Marian Pavel; prof. Constantin Voicu; ing. Nicolae Posta.

În încheiere invitații s-au întreținut cordial la un pahar de șampanie, au făcut schimb de impresii, și au participat la o impresionantă sesiune de fotografii. (*Argus*)

Salon Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, ediția 181, decembrie, 2023

În ziua de 16 decembrie 2023, la sediul SST a avut loc ediția a 181-a a Salonului Literar lunar al acestei prestigioase societăți, ediție care a marcat și încheierea sărbătorească a anului 2023, dar și ediție în care s-au evidențiat reușitele dar și micile poticneli din activitatea SST de peste an. La masa prezidiului au luat loc scriitorii: Mihai Stan – președintele SST, George Coandă, Emil Stănescu, George D. Piteș, iar la lucrările salonului au fost prezenți scriitorii: Dan Gîju, Vasile Didoacă Dojană, Paul Nenciu, Ion Mărculescu, Nicolae Ioan Dragu, Carmen Duvalma, Constanța Popescu, Carmen Georgeta Popescu, Vali Nițu, Ecaterina Chiriță Bazilescu, Ioan Burdulea, Raluca Fleancu, Viorica Pop, Ileana Pascu, Ion Mugurel Pascu, Bucur Serghie, Elena Oprea, George Ioan Canache.

Pentru început d-l Mihai Stan a felicitat, membri SST care au primit premii USR pentru proză, respectiv: Carmen Georgeta Popescu - pe anul 2021, și Ecaterina Petrescu Botoncea - pe anul 2022, premii oferite la sediul Filialei Pitești a USR în 17 noiembrie a acestui an. Vorbind despre cuprinsul dosarului de intrare în USR, domnul Mihai Stan a dat citire concluziilor comisiei de evaluare, care a validat primirea de noi membri în USR, în sesiunea octombrie 2023. Tot atunci s-au stipulat și noile condiții pe care trebuie să le îndeplinească dosarele scriitorilor care acced la primirea în USR și anume: autorii să aibă cel puțin două cărți publicate, însoțite de trei cronici pentru fiecare, semnate de critici literari recunoscuți de USR și care să fie publicate în reviste patronate de USR, sau aflate sub egida USR. Apoi a anunțat data în care va avea loc Salonul Literar în luna ianuarie 2024 (26 ianuarie), la sediul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, când se vor ține și alegerile pentru conducerea SST și a UZPR – Filiala Dâmbovița.

În continuare au luat cuvântul membrii SST care au vorbit despre activitatea de promovare a lucrărilor proprii și premiile obținute în urma acesteia. S-au remarcat scriitorii: Carmen Georgeta Popescu - Trofeul Apollon pe anul 2023 (Diplomă și medalie); Vasile Didoacă Dojană - Premiul Ligii Scriitorilor – Filiala Brașov (Diplomă și medalie); Kir Papas - Premiul Asociației Scriitorilor din Getafe – Spania (Diplomă și medalie). Emil Stănescu a vorbit despre organizarea Cafenelelor Literare împreună cu Asociația EuroTrainer București, unde domnia sa și-a lansat *Dictionarul Arhitecților Dâmbovițeni* și *Albumul Străzilor Târgoviștei Aristocrate*.

S-au făcut propuneri inedite de promovare a activităților SST, printre care amintim: Ion Mărculescu – vernisarea de expoziții de pictură și fotografii, în care se vor organiza seri muzicale și literare; Savian Mur – program itinerant de citiri publice prin liceele din Târgoviște și nu numai; Emil Stănescu – Colaborarea cu Cafenelele Literare tematice organizate de Asociația EuroTrainer București ș.a.

A urmat momentul mult așteptat, în care d-l Mihai Stan - președintele SST a oferit premiile SST pentru volumele publicate de membrii SST în anul 2022, premii stabilite de juriul format din scriitorii: Mihai Stan, George Coandă, Carmen Georgeta Popescu, George D. Piteș și Emil Stănescu:

1. **Premiul Radu Petrescu pentru roman contemporan – Savian Mur**— *O femeie dezmeticită (roman)*;
2. **Premiul Ion Heliade Rădulescu pentru traduceri – Paula Romanescu** – *Trece un cântec peste veacuri. Antologie de poezie franceză. Selecție de poeme, prezentare și traducere*;

3. **Premiul Alexandru Ciorănescu pentru critică și istorie literară** – Petruța Stan – *Revolta unui cobai. Miron Radu Paraschivescu – diaristul*;
 4. **Premiul Dalloccrin (Nicolae Oprea Dinu) pentru parodii literare** – Kir Papas – *Câinele nu-și mușcă niciodată fața*;
 5. **Premiul Mircea Horia Simionescu pentru roman** – Emil Stănescu & Anne Porsa – *Soarele extatic sau Pre-textele fiarei (vol. I și vol. II)*;
 6. **Premiul Alexandru George pentru memorialistică** – Lina Codreanu – *Satul din inima mea – Însemnări, evocări, amintiri* – Prefață de Florentin Popescu;
 7. **Premiul Șerban Cioculescu pentru studii metodice** – Adriana Lazăr – *Limba și Literatura Română pentru învățământul primar – studii de metodică – Ediția a II-a revizuită*;
 8. **Premiul Costache Olăreanu pentru roman contemporan** – Margareta Bineată – *Între două lumi (roman)*;
 9. **Premiul Grigore Grigore pentru poezie** – Constanța Popescu – *Mirări condensate*;
 10. **Premiul Tudor Cristea pentru memorialistică** – Chiru Cătălin Cristea – *Portret în mișcare*;
 11. **Premiul Mircea Horia Simionescu pentru proză** – Ecaterina Petrescu Botoncea – *Dincolo de dimineți*;
 12. **Premiul Radu Petrescu pentru proză contemporană** – George Ioan Canache – *Șah-mat (mică antologie de proză scurtă)*;
 13. **Premiul Alexandru Vlahuță pentru medalioane literare** – Florentin Popescu – *Seniorii literaturii noastre – Dialoguri culturale (vol. IV)*;
 14. **Premiul Vladimir Streinu pentru eseu monografic** – Mihai Cimpoi, Theodor Codreanu – *Nicolae Dabija în două oglinzi critice. Ediție îngrijită de Lina Codreanu*;
 15. **Premiul Vasile Cârlova pentru proză poetică** – Vali Nițu – *Destinul jurnalistului misterios*;
 16. **Premiul Ion Ghica pentru dicționar** – Arh. Emil Stănescu, arh. Vasile Țelea – *Dicționarul arhitecților din județul Dâmbovița*;
 17. **Premiul „Cartea anului” pentru dicționar literar** – Victor Petrescu – *Dicționar general al literaturii dâmbovițene (1508-2020)*;
 18. **Premiul Ioan Alexandru Brătescu-Voinești pentru proză scurtă** – Honorius Moțoc – *Din jurnalul unui inspector școlar*;
 19. **Premiul Dan Simionescu pentru monografie bibliofilă** – Agnes Terezia Erich (coord.), Victor Petrescu, Alexandru Ștefănescu – *Ion Heliade Rădulescu ctitor de cultură românească*;
 20. **Premiul Virgil Drăghiceanu pentru jurnal literar** – George Coandă – *O cetate, o patrie, o lume. Antijurnalul unui reporter melancolic*;
 21. **Premiul Barbu Cioculescu pentru monografie literară** – Vasile Bardan – *Estetica poeziei lui Nichita Stănescu*;
 22. **Premiul Petru Creția pentru monografie literară** – Marin Iancu – *Marin Preda. Par lui-même. Reflecții, confesiuni și pilde morale. Selecția textelor, cuvânt înainte și indice tematic de Marin Iancu. Ediție revăzută*;
 23. **Premiul Doru Dinu Glăvan pentru antologie literară** – George D. Piteș, Mihai Stan – *Antologia Litere (180 de prozatori în 22 de ani)*;
 24. **Premiul Corin Bianu pentru bibliofilie** – Ana Andreescu – *Pelerinaj în Republica Literelor*;
 25. **Premiul George Toma Veseliu pentru critică de întâmpinare** – Magda Ursache – *Pe contrasens – texte aproape polemice*;
 26. **Premiul Ienăchiță Văcărescu pentru poezie** – Florian Tănase – *Neverland*;
 27. **Premiul Nicolae Ciorănescu pentru proză scurtă** – Nicolae Ioan Dragu – *Ciuciuban și tarantulă (proze newagenonconforme)*.
- În încheiere, scriitorii prezenți s-au întreținut cordial la un pahar de șampanie, luându-și la revedere de la anul 2023, făcând planuri pentru programul activităților literare ale SST pe anul 2024 și participând la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Ședință de alegeri ale Consiliilor Directoare ale Societății Scriitorilor Târgovișteni și ale Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Vineri, 26 ianuarie 2024, la Biblioteca Județeană „Ion Heliade-Rădulescu” din Târgoviște au avut loc lucrările adunării generale de alegeri a Consiliului Director al Societății Scriitorilor Târgovișteni, precum și cel al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Filiala „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița. La lucrările adunării generale au luat parte membrii ai SST, care sunt în același timp și membrii ai UZPR, Filiala Dâmbovița.

La masa prezidiului au luat loc: Mihai Stan (președinte al SST); George Coandă (Președinte al UZPR - Filiala Dâmbovița); Victor Petrescu (vicepreședinte al SST) și Robert Marian Puiescu (preot consilier al Arhiepiscopiei Târgoviște).

În deschidere, președintele în exercițiu al Societății Scriitorilor Târgovișteni, domnul Mihai Stan a prezentat darea de seamă, în care s-a scos în evidență realizarea tuturor activităților propuse în programul de lucru pe perioada 2020-2024.

Domnia sa a făcut cunoscut celor prezenți și programul de activități pe următorii patru ani (2024-2028).

În continuare, s-a trecut la alegerea președintelui și a noului Consiliu Director al SST. În unanimitate de voturi, a fost reales în funcția de președinte, editorul, scriitorul și publicistul Mihai Stan.

În funcțiile de vicepreședinți, ai Societății Scriitorilor Târgovișteni au fost aleși:

- prim-vicepreședinte al SST și președinte al filialei SST din Republica Moldova – acad. Mihai Cimpoi;
- vicepreședinte și coordonator al departamentelor de poezie și proză – George Coandă;
- vicepreședinte și coordonator al departamentului de istorie literară – Victor Petrescu;
- vicepreședinte și secretar al Consiliului director – George D. Piteș;
- vicepreședinte comisia de etică și epigrafie urbană, departamentul relații ale SST cu Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova – Emil Stănescu.

În funcțiile de directori de departamente și de manifestări naționale au fost aleși:

- director al departamentului de critică literară – Nicolae Ionel;
- director al colecțiilor de proză – Margareta Bineață;
- director al departamentului de publicistică și al revistei „Impact” – Valerică Nițu;
- director al departamentului dramaturgie – Iulian Filip;
- director al departamentului relații cu instituțiile de cultură și academice – Petre Gheorghe Bârlea;
- director al departamentului literatură pentru copii și tineret – Constantin Voicu;
- director al departamentului Arte vizuale – Ion Mărculescu;
- director al departamentului pentru Lecturi publice și relații cu școlile dâmbovițene – Savian Mur;

În funcțiile de directori ai unor festivaluri și concursuri literare au fost aleși:

- „Toamna culturală pietroșițeană” – Ion Iancu Vale, Constantin Voicu;

- „Primăvara albastră” – Luminița Gogoiu-Pânteș;
- „Moștenirea Văcăreștilor” – George D. Piteș;
- „Brâncoveniana” – Valentina Vasile;
- director de relații cu alte entități literare și publicistice – Constanța Popescu;
- director de comunicare și relații cu alte organizații ale scriitorilor – Ecaterina Petrescu Botoncea;

- președinte al comisiei de cenzori – Carmen Georgeta Popescu;
- trezorier – Loredan Marcu.

Evenimentul a continuat cu alegerea Comitetului Director al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Filiala „Ion Heliade - Rădulescu” Dâmbovița.

Pentru început președintele filialei Dâmbovița a UZPR, domnul George Coandă a dat citire Dării de Seamă în care s-au enumerat activitățile propuse și realizate între anii 2020-2024, de către vechea conducere a filialei UZPR.

În continuare a fost reales în funcția de președinte al Filialei Dâmbovița a UZPR, domnul George Coandă, precum și noul Comitet Director al acesteia care-și va exercita mandatul în perioada 2024-2028, în următoarea componență:

- vicepreședinți: Mihai Stan, Andrei Vasiliu;
- secretar general: Valerică Nițu;
- președintele comisiei de etică: Gheorghe Șerban;

Directori de departamente:

- departamentul juridic – Ivan-Vasile Ivanoff;
- departamentul relații sociale și de cult – Ionuț Adrian Ghibanu;
- departamentul creație jurnalistică – Florenț Mocanu;
- departamentul audiovizual / online – Marius Badea;
- departamentul presă specializată – Ion Obăgilă;
- departamentul pregătire profesională – Tomiță Ciulei;
- departamentul științific-cultural – Agnes Terezia Erich;
- departamentul de relații cu instituții culturale și academice – Gheorghe Petre Bârlea;
- departamentul promovare imagine – Mircea Niță;
- departamentul comunicare / PR, purtător de cuvânt – Constantin Voicu;
- departamentul economic / logistic – George D. Piteș.

De asemenea, pentru contribuțiile sale la bunul mers al filialei și în semn de respect față de vârsta înaintată a fost ales Senior Mentor domnul Victor Petrescu.

În continuare a urmat Gala decernării premiilor presei:

- Premiul Opera Omnia: Mihai Stan;
- Premiul Bene Merenti: Victor Petrescu;
- Premiul de autoritate „Ion Ghica” pentru carte de memorialistică / biografică: Ivan-Vasile Ivanoff;

- Premiul de autoritate „Alexandru Stark” pentru carte de publicistică: Chiru Cătălin Cristea; Florenț Mocanu; Petre Gheorghe Bârlea;

- Premiul de autoritate „Gheorghe Tomozei” pentru pregătirea profesională a tinerei generații: Tomiță Ciulei;

- Premiul de autoritate „Ion Heliade-Rădulescu” pentru prestigiu, rezistență și continuitate în peisajul mass-media românești: „Jurnal de Dâmbovița”, „Eroica”, „Incomod”, „Impact”, Columna TV;

- Premiul de autoritate „Antim Ivireanul” pentru operă de publicistică religioasă: Arhiepiscopia Târgoviște;

- Premiul de autoritate „Ion Alexandru Brătescu-Voinești” pentru dedicare actului de presă creator: Valerică Nițu, Luminița Gogoiu-Pânteș, Marius Badea, Agnes Terezia Erich, Cornel Mărculescu, Teodor Vasiliu;

- Premiul de autoritate „Radu Urziceanu” pentru carte de istorie a sportului / publicistică: Gabriel Degeratu;

- Premiul de recunoștință „Ion Vasiliu” pentru o viață dăruită presei: Mircea Niță, Constantin Năstase, Gabriela Stan, Alexandru Gegiu, Gheorghe Șafta, Mircea Alexandru Cotârță.

În încheierea lucrărilor cei prezenți au făcut schimb de opinii, de cărți, de adrese, și au participat la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Lansarea revistei culturale „Ecouri din Bucegi”

Miercuri, 14.02.2024, la sediul fundației „Casa Generațiilor” din comuna Pietroșița, s-a desfășurat o frumoasă manifestare culturală, având ca eveniment central lansarea revistei culturale „Ecouri din Bucegi”, editată sub egida fundației „Casa Generațiilor” și „Societății Scriitorilor Târgovișteni”.

Din partea SST au participat scriitorii: George Coandă, Domnica Vărzaru, Coandă Puica, Constantin Voicu, George D. Piteș, Carmen Georgeta Popescu, Ion Bebe Popescu, Ion Iancu Vale, George Ioan Canache, Cristian Grigore, Maria Panțuroiu, iar din partea fundației „Casa Generațiilor” au participat: Dumitru Vărzaru, Luminița Gogoiu, Diana Scarlat, Liviu Brezeanu, Manuela Brezeanu, Cristiana Iuliana Paloș, Dana Maria Brezeanu, Ioana Eugenia Georgescu, Florentina Anarei.

Manifestarea a fost deschisă de Dumitru Vărzaru (director / fondator al fundației), care a mulțumit pentru prezență participanților și a subliniat necesitatea apariției, atât a fundației, cât și a revistei, în aceste locuri și în aceste timpuri. Dumnealui a remarcat și faptul că localitatea a fost de sute de ani punct vamal între Transilvania și Țara Românească, și că peste jumătate din construcțiile vechi ale Pietroșiței sunt clădiri de patrimoniu, și așa ar trebui să rămână, mărturie pentru generațiile viitoare, a unui trecut plin de glorie.

În continuare Domnica Vărzaru (redactor șef / fondatoare a fundației) a destăinuit celor prezenți că este proprietara a trei clădiri de patrimoniu, iar „Casa Generațiilor” îi este cea mai dragă, deoarece a muncit enorm s-o renoveze, s-o redea circuitului turistic ca pe un adevărat simbol de continuitate a familiei sale.

Domnul George Coandă a conferențiat despre gestul de profundă recunoștință al celor doi amfitrioni (Domnica și Dumitru Vărzaru), arătat strămoșilor lor, precum și locuitorilor acestor meleaguri cu o istorie plină de încercări, dar care au supraviețuit tocmai datorită dragostei față de vatra, neamul, tradițiile și credința lor. Dânsul a remarcat și felul în care familia Vărzaru a împletit dragostea față de oamenii locului cu dragostea față de literatură, deschizând în „Casa Generațiilor” și un muzeu ce cuprinde cărți cu

autografe ale scriitorilor dâmbovițeni și nu numai, care au trecut pragul renumitei case cu coloane ce adăpostește fundația.

Vorbind despre revista „Ecouri din Bucegi”, el a subliniat că aceasta trebuia să apară, deoarece membrii fundației aveau atâtea de spus, iar temele prestigioase despre care făceau vorbire, trebuia și meritau să fie cunoscute și promovate.

În completarea poziției domnului George Coandă, Diana Scarlat (prof. univ. dr. la Universitatea Brașov) a subliniat faptul că nu a văzut în nici o altă localitate atâtea case de patrimoniu câte sunt înregistrate în Pietroșița, fiecare având o istorie proprie, fiecare păstrând neștersă amintirea unei familii, în strânsă legătură cu viața comunei de-a lungul secolelor. Și pentru ca aceste minunății de patrimoniu să nu se piardă, este imperios necesar ca sub egida Casei Generațiilor, toți cei cu suflet de român, ca și ea, vor trebui să-și unească forțele pentru conservarea acestei comune muzeu.

Scriitoarea Maria Panțuroiu și-a prezentat volumul de proză „Dintr-o lume de cântec, de lacrimă de dor...”, volum ce cuprinde amintiri despre oameni, fapte, locuri, întâmplări de pe aceste meleaguri, cu cele bune și cu cele rele ale lor, carte în care se poate regăsi aproape fiecare locuitor al comunei.

Partea cea mai savuroasă a întâlnirii a cuprins discuțiile libere, în care cei prezenți au vorbit elogios despre oamenii acestor locuri, de faptul că aici s-a născut în anul 2004 „Fundația «Ruralia - Renașterea Pietroșiței»”, care viza, la rândul ei, ca prin evenimentele culturale și literare să elogieze viața, munca, datinile și tradițiile acestor locuri.

Scriitorii au citit din volumele lor, poezii și eseuri tematice, fiecare din ei invocând frumusețea sufletească a locuitorilor, trăitori ai acestor plaiuri de basm.

Maratonul literar s-a desfășurat la un pahar de țuică, recunoscută pentru calitatea ei, dar și pentru efectele ei „terapeutice”.

Cei doi amfitrioni au invitat oaspeții la vizitarea muzeului „Casa Generațiilor”, care s-a dovedit, pe cât de primitoare, pe atât de bine și frumos aranjată, fiecare dintre cele 10

camere, fiind în același timp, salon de primire, bibliotecă, dormitor, cameră de lucru, jardinieră, fiecare având ferestrele larg deschise spre peisajele uluitoare ale Pietroșiței și împrejurimilor ei. Invitații au făcut schimb de cărți, adrese, telefoane, evenimentul fiind imortalizat în multe și frumoase fotografii. (Argus)

Premierea laureaților Forumului Național Cultural „Brâncoveniana” – 2023 – Ultimul act –

Sâmbătă, 24 februarie 2024, la Palatul Brâncovenesc din comuna Potlogi, s-a desfășurat ultimul act al Forumului Național Cultural „Brâncoveniana” - 2023, respectiv premierea laureaților Concursului de poezie patriotică și creștină „Sub crucea sfântului martir Constantin Brâncoveanu”.

Ziua a debutat cu oficierea de către preotul paroh Marian Șerban, la Biserica cu Hramul Sfântul Dimitrie, din curtea Palatului Brâncovenesc din Potlogi, a unui Te Deum, în memoria sfinților martiri brâncoveni.

Despre viața lui Constantin Brâncoveanu, dăruită până la sacrificiul suprem poporului român și credinței ortodox-creștine, despre ridicarea de lăcașuri de cult, biserici și mănăstiri, și repararea și renovarea celor existente, despre tipărirea de cărți bisericești și laice în limba slavonă și română, despre necesitatea educării tinerei generații prin exemple de dăruire supremă pe altarul păstrării cu sfințenie a gliei, neamului, a integrității Țării Românești și a credinței străbune au conferențiat: Viorel Drăghici (Primarul comunei Potlogi); George Coandă (vicepreședinte al SST și președinte al UZPR - Filiala Dâmbovița); Valentina Vasile (consilier la Consiliul Local Potlogi).

Partea a doua a manifestării s-a desfășurat în sala de festivități a Palatului Brâncovenesc. Pentru început preotul paroh Marian Șerban a citit cuvântul de binecuvântare al ÎPS sale Nifon, arhiepiscop și mitropolit al Târgoviștei, urând în același timp sănătate și bun venit la această manifestare de suflet ce preamărește memoria unui adevărat român și bun creștin. Primarul comunei Potlogi a mulțumit pentru prezența entuziastă a participanților la eveniment și a subliniat încă o dată că, oricâte s-ar face în memoria sfinților martiri brâncoveni, niciodată nu va fi de ajuns să le mulțumim pentru exemplul lor de dăruire pentru țară și credință. Totodată el a subliniat că va sprijini pe toate căile posibile, buna desfășurare a evenimentelor viitoare ce se vor organiza sub egida Forumului Național Cultural „Brâncoveniana”.

Directorul executiv al Forumului, Valentina Vasile, a anunțat programul zilei și a rostit o alocuțiune despre importanța acestui eveniment în viața poporului român.

Președintele Forumului Național Cultural Brâncoveniana, George Coandă, a conferențiat despre demnitatea unui brav voievod român care, în vremurile tulburi ale sec. XVIII, când imperiul Otoman era la apogeul extinderii și puterii sale în Europa și Orientul Apropiat, a ales moartea martirică și nu umilința trecerii la altă religie, trădând astfel tronul și coroana țării.

În continuare au susținut comunicări: criticul literar Nicolae Georgescu, cercetătorul științific Laurențiu Szenkovics, prof. Vilia Banța, scriitorii Marian Ilie, Constantin Voicu, Tudor Cicu ș.a.

Lucrările manifestării au fost asezonate cu interludii muzicale interpretate la pian de Corina Diaconescu și Petre Ștefănescu.

Primarul Viorel Drăghici, președintele Forumului, George Coandă și președintele juriului, Vilia Banța au oferit premiile laureaților, constând în cărți semnate de aceștia, editate de Editura Bibliotheca din Târgoviște, și susținute financiar de Primăria și Consiliul Local Potlogi:

–Dimitrie Sorin Pană - Marele Trofeu - *Între cer și toacă*;

–Ion Graur - Premiul I - *Efemer*;

–Nina Schitco - Căpățână - Premiul II - *Învăț să fiu tăcere*.

Laureații au mulțumit pentru premii și au vorbit în cuvinte elogioase despre Forumul „Brâncoveniana”, despre emoționantele evenimente dedicate eroilor neamului românesc. Alocuțiunile celor doi premianți veniți din Republica Moldova: Ion Graur și Nina Schitco - Căpățână au impresionat audiența până la lacrimi, românii de dincolo de Prut vorbind cu convingere și durere, despre limba română pe care o vorbesc într-o țară greu încercată de opresiunea și rusificarea forțată a țării, de către politica Uniunii Sovietelor, precum și despre dorința arzătoare de unire a Moldovei cu țara mamă. Aceștia au promis că vor promova în Moldova, cu orice ocazie, exemplul românilor din Dâmbovița care-și preamăresc eroii neamului în multe și prestigioase manifestări. Alocuțiunile acestora au fost întrerupte de multe și îndelungi aplauze.

Despre cărțile premianților au vorbit și scriitorii - membrii ai Societății Scriitorilor Târgovișteni: Vilia Banța, Constantin Voicu, George D. Piteș, Domnica Vărzaru, Florentina Chifu, Emilia Dănescu, Mihai Antonescu, Silvan G. Escu, Octav Lica, Ion Dulugeac, Marian Ilie, Maria Dobrin, care au apreciat la superlativ mesajul acestora și au citit lucrări reprezentative din volumele semnate de laureați.

La rândul său domnul Marian Ilie și-a prezentat Antologia „Izvor și râu”, cuprinzând creațiile participanților la concursul fulger cu tema „Eminescu și dragostea de țară”, organizat de Editura Betta, și a oferit premianților premii în cărți. Au fost premiați scriitorii: Tudor Cicu, Eugenia Duță, Ionica Brandabur, Radu Botiș, Alexandra Botoșanu, Mircea Lungu, Issabela Cotelin, Ștefan Dumitrescu, Limona Rusu, Constantin Lupeanu, Vasile Toma, Corneliu Zeana, Marius Daniel Mihu, Elena Armenescu, Adrian Furtună, Monica Florian, Adina Swartz, Iuliana Ciubuc, Mariana Popa. Antologia cuprinde și lucrări ale autorilor care au trimis lucrări, dar nu s-au putut prezenta la concurs, printre care:

Constantin Voicu, Carmen Georgeta Popescu, Mihaela Mircea, Mirela Haralambie, Nadia Urian, Vasile Didoacă Dojană, Florentina Chifu, Dimitrie Sorin Pană, Vilia Banța, Marian Ilie, Șerban Codrin Denk, Dorel Vidrașcu.

În încheiere participanții s-au întreținut cordial la un pahar de șampanie, au făcut schimb de impresii, adrese și sugestii, immortalizând evenimentul într-o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Adunare generală a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” – Filiala Dâmbovița

Marți, 05 martie 2024, în Sala Oglinzilor din cadrul Cercului Militar din Târgoviște, a avut loc Adunarea Generală a ANCE - Filiala Dâmbovița, unde au fost prezentate: Darea de Seamă cuprinzând activitățile filialei din anul 2023, Planul principalelor activități pe anul 2024, precum și Rapoartul financiar pe anul 2023 și Bugetul de

Venituri și Cheltuieli pe 2023.

În afară de cadrele militare în activitate și retragere, au mai fost prezenți: din partea SST (George Coandă, Constantin Voicu, Flori Bungete, George D. Piteș); iar din partea Cercului Militar Târgoviște, doamna Dorina Radu.

Col. Gheorghe Șerban, președintele filialei ANCE Dâmbovița a deschis lucrările adunării, mulțumind tuturor pentru prezență, anunțând și programul zilei. Pentru început, într-o atmosferă solemnă, a fost intonat Imnul de Stat al României. A fost ținut un moment de reculegere pentru comemorarea generalilor Benone Neagoe și Dan Radu Șerban, colaboratori de marcă ai revistei „Eroica”, ce au trecut în neființă în anul 2023.

Prefectul Județului Dâmbovița, Claudia Gilia, a rostit o alocuțiune subliniind importanța activității Filialei ANCE Dâmbovița în promovarea faptelor de eroism a armatei române, care și-a adus un important aport în Războiul de Independență din 1877-1878, precum și în cele două mari conflagrații mondiale din secolul XX.

Col. Gheorghe Șerban a dat citire Dării de Seamă a activităților mai importante ale filialei ANCE pe anul 2023, prezentând și Planul principalilor activități propuse pentru de

filială pentru anul 2024. Col. Pavel Marian a prezentat auditoriului Raportul Financiar al filialei pe anul 2023, iar col. Dumitru Iov a prezentat Bugetul de Venituri și Cheltuieli al acesteia, pe același an.

Col. Gheorghe Șerban a prezentat Drapelul Filialei ANCE - Filiala Dâmbovița, care este o replică a modelului Drapelului de luptă al Reg. 22 Infanterie, din anul 1872, refăcut în 1902. Garda de Onoare a Drapelului, formată din: col. Eugeniu Burcea, jurist Mihai Tinel și tanchist Constantin Stănescu, îmbrăcați în uniforme specifice armatei române din primul Război Mondial, au prezentat onorul. S-a remarcat și faptul că Drapelul filialei va fi sfințit în Biserica Garnizoanei din Târgoviște, în anul 2024.

Col. Cristian Biță, comandantul Garnizoanei și ing. Nicolae Posta au vorbit în alocuțiunile lor despre necesitatea diversificării acțiunilor ANCE în vederea apropierii permanente a tinerei generații de valorile strămoșilor noștri, care și-au jertfit și ultima picătură de sânge pe altarul dragostei de patrie și neam, suveranitate și demnitate, limbă și credință.

Gl. de brigadă Grigore Buciu și prof. dr. George Coandă au conferențiat despre faptele de eroism ale armatei române în cele două războaie mondiale ale sec. XX, fapte care ar trebui aduse mereu și mereu în atenția tinerilor, cu exemple argumentate de povestirile trăite la cald de veteranii de război, cu ordinele și medaliile primite de aceștia în luptele în care s-au acoperit de glorie.

Col. Gheorghe Șerban a oferit flori și mărtișoare colaboratoarelor, cu ocazia zilei

femeii, printre care enumerăm pe: Dorina Radu; Flori Bungete, Liliana Grigorescu, Florina Voicu, Elena Diaconu, Ionela Cristea, Gabriela Nica, Georgeta Flavie, Luminița Gogioiu, Mihaela Rizescu ș.a.

În încheierea evenimentului, toți invitații s-au întreținut cordial, apreciind implicarea ANCE în educarea tinerei generații, venind cu idei și soluții, în realizarea cărora se vor implica direct, făcând schimb de adrese și cărți, participând și la o interesantă sesiune de fotografii. (*Argus*)

Regal literar – muzical la Muzeul Romanței din Târgoviște

Joi, 21 martie, în sala de spectacole a Casei Romanței din Târgoviște, a avut loc un spectacol deosebit, în care și-au dat întâlnire poezia și muzica de înaltă clasă. Evenimentul, organizat sub egida Cetății Romanței din Târgoviște, a Societății Scriitorilor Târgovișteni și a revistei Arena Literară și Editurii Betta din București, a fost dedicat Zilei Internaționale a Muzicii Vechi, și Zilei Mondiale a Poeziei, ambele sărbătorile pe 21.03.2024.

În deschiderea evenimentului custodele Muzeului Romanței, Andrei Vasiliu, a prezentat invitaților Cetatea Romanței, ca edificiu și societate culturală, în care este adăpostit și Muzeul Romanței, unde memoria casei păstrează vie amintirea unor interpreți și compozitori de prestigiu din țară și străinătate, laureați ai celor 56 de ediții ale Festivalului Romanței „Crizantema de aur”. De asemenea, în acest muzeu se regăsesc obiecte personale, cărți, afișe și mobilier de epocă, ce dau savoare unor amintiri de neuitat, din viața celor care și-au adus un aport deosebit în promovarea romanței, ca și cântec de dor și simbol național, cu rădăcini ancestrale în istoria milenară și atât de frământată a poporului român.

Festivitatea a fost deschisă de criticul literar Nicolae Georgescu, care a mulțumit tuturor pentru prezență și a anunțat programul zilei.

Domnul George Coandă a conferențiat pe marginea istoriei seculare a culturii românești, începând cu sec. XVI, reprezentat cu cinste de voievozii Neagoe Basarab și Petru Cercel, și ulterior de poeții Vasile Cârlova și Iancu Văcărescu.

În intervenția dumneaei, doamna Alina Mavrodin-Vasiliu a ținut să sublinieze că Imnul de Stat al României îmbină magistral și armonios, versurile poetului pașoptist Andrei Mureșanu și linia melodică a unei imn religios, compus de Anton Pann. De menționat că Alina Mavrodin, la rândul ei, o cunoscută și apreciată

interpretă de române, care este și directoarea Festivalului „Crizantema de aur”, împreună cu alți entuziaști, face eforturi susținute pentru ca romanța să fie inclusă în patrimoniul UNESCO, alături de fadoul portughez, cançoneta napolitană și multe alte simboluri naționale ale altor popoare, preluate și cântate pe toate meridianele lumii.

Scriitorul Marian Ilie și-a prezentat și lansat cele două volume de versuri: *Izvor și râu (Antologie dedicată luceafărului poeziei românești)*, și *Melatonina - Jurnal de scriitor*, ambele publicate la Editura Betta, București 2024, citind și câteva lucrări semnate de domnia sa.

Moderatorul Nicolae Georgescu a vorbit despre cele două cărți, amintind și de verva neobositului și inspiratului poet și om de cultură Marian Ilie, bun organizator de evenimente culturale în diferite orașe ale țării (București, Potlogi, Târgoviște ș.a.).

Au mai citit din lucrările lor scriitorii: Vilia Banța, Constantin Voicu, Dorel Vidrașcu, Carmen Popescu, Eugenia Duță, Florentina Chifu, Paula Romanescu, Liliana Popa, Nicolae Georgescu, George Coandă, Ecaterina Botoncea, Emilia Dănescu, Doina Rizea, Ion Dulugeac, Ion Iancu Vale, Domnica Vărzaru, Raluca Fleancu, Vasile Didoacă-Dojană, Valentina Vasile, Iulian Nohai, George D. Piteș.

Momentele poetice au fost asezonate cu nemuritoare române interpretate de Alina Mavrodin și Panseluța Fieraru, precum și de un potpuriu de muzică clasică interpretat la pian de Corina Diaconescu.

În încheiere cei prezenți s-au întreținut la un pahar de șampanie, făcând schimb de impresii, adrese și cărți, și participând la o impresionantă ședință foto. (*Argus*)

Salon Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, ediția 184, martie, 2024

Sâmbătă, 30 martie 2024, la sediul SST a avut loc Salonul Literar al SST, eveniment care a scos în evidență, participarea masivă a membrilor SST la desăvârșirea unui adevărat act de cultură.

La masa prezidiului au luat loc scriitorii: Mihai Stan (președintele SST), George Coandă, Emil Stănescu, George D. Piteș.

În sală au mai fost prezenți membrii ai SST și nu numai, printre care: Constantin Voicu, Ioan Burdulea, Petre Gheorghe Bârlea, Viorica Pop, Paul Nenciu, Carmen Georgeta Popescu, Ileana Pascu, Ion-Mugurel Pascu, Alexandru Dan Stoica, Nicolae Ioan Dragu, Vali Nițu, Ecaterina Petrescu Bazilescu, Ion Iancu Vale, Vasile Didoacă Dojană, Kir Papas, Savian Mur, Constanța Popescu, Ecaterina Botoncea, Marian Ilie, precum și o echipă de scriitori foarte valoroși din București, majoritatea fiind și membrii ai SST, printre care s-au enumerat: Evelyn Maria Croitoru, Emilia Dănescu, Gabriela Stanciu Păsărin, Vilia Banța, Corina Vlad Diaconescu, Doina Rizea, Ion Dulugeac, Ovidiu M. Curea, Octav Lica, Dan Gâju și Nicolae Georgescu.

Pentru început domnul Mihai Stan a reiterat momentele de prestigiu propuse în programul de activitate al SST pe anul în curs, stadiul lucrărilor și pașii pe care societatea îi mai are de făcut în vederea unor reușite de mare răsunet: Festivalul Național Concurs „Primăvara Albastră”, seria a II-a, ediția XXII, 23-25 mai, 2024 - Pucioasa; Simpozionul Național „Eminescu universalul”, ediția III, 15 Iunie, 2024 - Bezdead; Forumul Național Cultural „Brâncoveniana”, ediția a VI-a, 10 august, 2024 - Potlogi; Simpozionul Național „Școala de la Târgoviște”, ediția XI, 29 august, 2024 - Târgoviște, în care vor fi comentate operele scriitorilor: Ana Dobre, Carmen Georgeta Popescu, Ecaterina Petrescu Botoncea, Dan Gâju; Congresul Mondial Eminescu, ediția XIII, 5-7 septembrie, 2024 - Chișinău; Festivalul „Ruralia - Renașterea Pietroșitei”, seria II, ediția II, 18-20 octombrie, 2024, Pietroșița;

Festivalul Național Concurs „Moștenirea Văcăreștilor”, ediția 56, 1-2 Noiembrie 2024, Târgoviște.

George D. Piteș a înmănat legitimațiile noilor membrii primiți în SST, respectiv scriitorilor: Cornel Mărculescu, Aurică Burtescu, Viorica Pop, Florea Ștefan, Gabriela Stanciu Păsărin. Urându-le succes în activitatea lor

viitoare, dânsul a subliniat și faptul că se impune întinerirea societății prin primirea de membrii dintre tineri scriitori, nefăcând rabat însă de la valoarea literară a scrierilor acestora.

Tot el a menționat necesitatea plătirii cotizației anuale de către membrii SST, date fiind greutățile financiare întâmpinate în organizarea evenimentelor literare de orice anvergură, dar și a plătirii chiriei spațiului în care se desfășoară Saloanele Literare ale SST și nu numai.

Președintele Mihai Stan a prezentat numărul pe luna martie 2024 al Revistei „Litere” nr. 3 (288), subliniind că în luna martie - prima lună de primăvară, cuprinzând zilele dedicate femeii: 1 Martie (Ziua Mărțișorului) și 8 Martie (Ziua Internațională a Femeii), nu se putea să nu fie înserate și lucrări semnate de colaboratoarele și colegele noastre de breaslă. Așa se face că în acest număr au fost publicate din lucrările a peste 20 de poete atât din țară, cât și de peste hotarele acesteia. Totodată, din poetele prezente, chiar dacă au fost publicate sau nu în revista Litere, au citit din lucrările proprii: Constanța Popescu, Carmen Georgeta Popescu, Evelyn Croitoru, Vilia Banța, Ileana Pascu, Gabriela Păsărin Stanciu, Emilia Dănescu, Ecaterina Petrescu Botoncea. Pentru a destinde și mai mult atmosfera, a fost invitat să citească și epigramistul Kir Papas.

Momentul cel mai așteptat, a fost susținut de marele critic literar și reductabilul eminescolog Nicolae Georgescu, care a conferențiat despre evenimente memorabile din viața geniului românesc, de la cele legate de viața privată, la cele legate de activitatea literară de poet, prozator și jurnalist, toate în strânsă legătură cu evenimentele politice și sociale ale vremii atât de frământate ale sec. XX, evenimente care au culminat cu

înlăturarea brutală din viața publică a marelui poet, și chiar cu dispariția sa din această lume.

În încheiere, cei prezenți au făcut schimb de cărți cu autografe, adrese, impresii, propuneri de noi acțiuni și activități literare, la un pahar de șampanie, participând și la o interesantă ședință foto. (Argus)